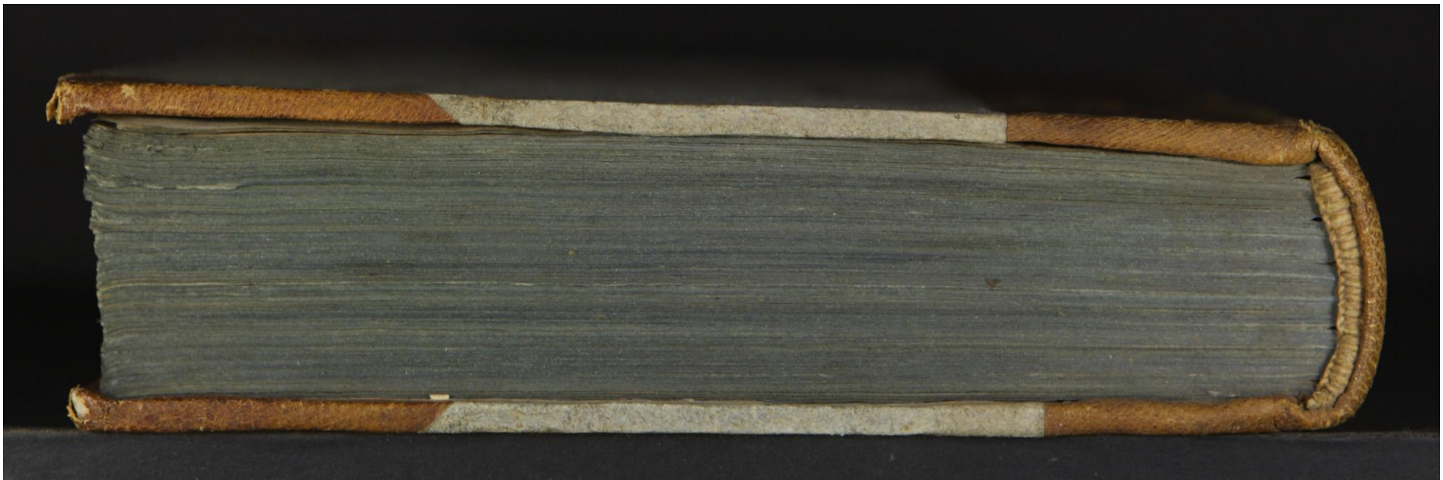
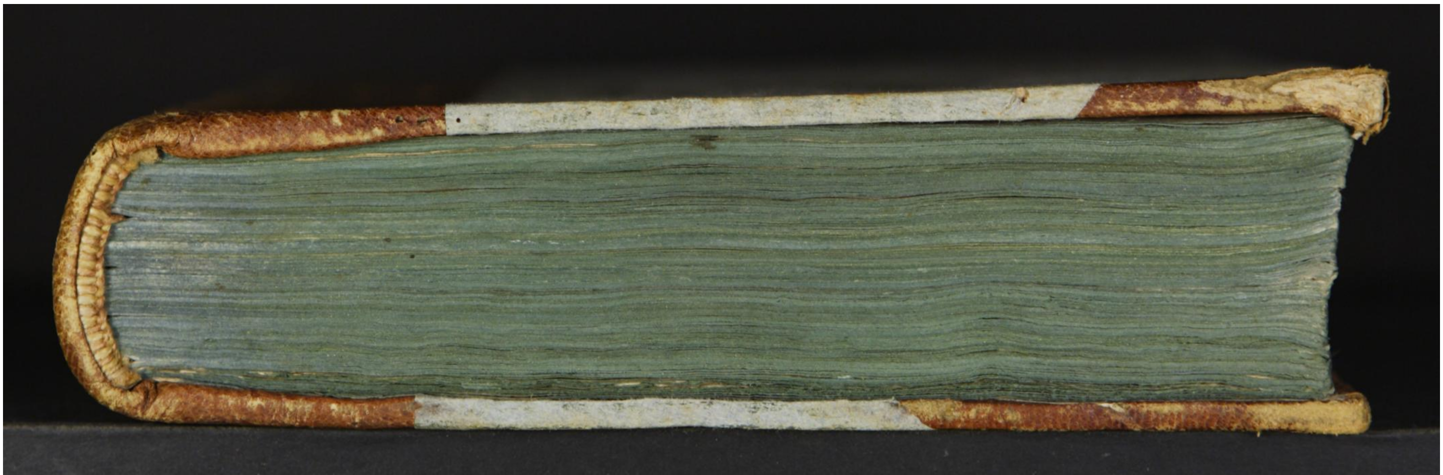
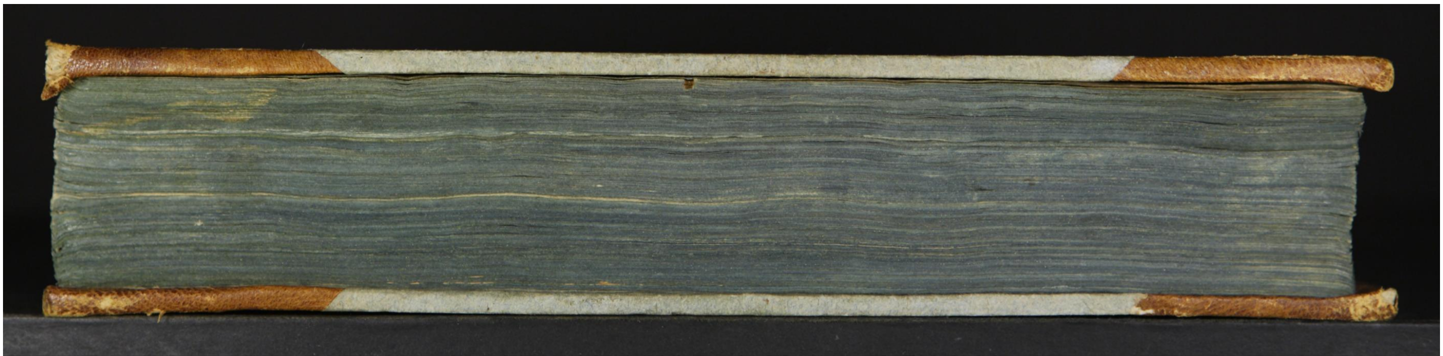

S·IOANNIS
GRISOST.
DE COMPVN
CORDIS
1492
INCUNABULI
7
6
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Epistola fratris Ambrosii in traductione Ephrem.

Ambrosius monachus Cosmo suo uiro clarissimo p̄l'imā salutē.

p Eregrinum nuper offendi e syria ut aiebāt ꝓfectū ad nos: ætate lōgeuum: statura procerę: sed iā senio incuruū: uultu placidū atq; decorū: aspectu ipso de niq; & habitu sanctitatis isignia præ se ferentē suffusū oculis lachrymas: sed ita ut ex eo ori & nihil dignitatis detractū: & plurimū auctoritatis & gr̄æ uideretur adiectū. Sicq; ex ea ꝑpetua fere ꝓfusione lachrymarū faciei nihil feditatis nihil squaloris insederat: sed eua serat tota serenior: nitidior: cōptior: omniūq; intuentiū in se ꝓuocabat affectū. Ego cui senectus nō ignaua sume semp uenerationi fuit: quiq; quod tu minime ignoras ex instituto meo iam pridē senibus optimis & obtēperare prōpte: & libentissime obsequi: seduloq; ministrare cōsueui: nactus huiusmodi hominē: captusq; tāta oris gratia & dignitate ardebā eum alloqui: eiusq; familiari frui cōtubernio: sperans id quod erat sane uerissimū: ex eius collocutiōe me & utilitatis plurimū & uoluptatis ꝑceptutum. Posita itaq; paulisper uerecūdia: accedo ꝓpius: senēq; officiosissime saluto. A quo uicissim blāde resalutatus: inter salutationis uerba solēnia: animaduerto græcæ locutionis gnarū. Tū uero maiori cōstātia: in eius āplexus effusus: & sancta oscula libās: apprehēsa illius dexterā: impetraui nō multis precibus haud ab inuito ut cellulā nostrā inuiseret: nostroq; aliquādiu frueretur hosp. tio. Secutus est sponte: uotis q; meis illariter ānuit. Quid multis imorer? Vbi cōsedimus: ab ipso statim sermonis exordio animaduerti senem meū diuinarū rerū peritissimū: flagrantē eximiæ pietatis affectu: ardore diuinæ caritatis incēsum: sollicitū: intentū: puigilē: torporem atq; desidiā omni sermone lacessentē cōpūctiōis amicissimū id quod ille eius adeo illustres lachrymæ haud obscure signabāt remissionis: ac noxiæ securitatis inimicū: lenē: placidū: mitē: uitia ubiq; resecantē: laudantemq; uirtutes: affectus deniq; nostros ad amorē dei seculiq; contemptūq;: ad ambiēda æterna præmia: formidādaq; supplicia potētissime mouentē. Deus bone quid gaudii: quid solatii: q̄tumq; emolumēti ex hospitis adeo insignis ore percepi: cū me dies ac noctes plurimas perpetua oratiōe alloqueretur. Nihil eius uel aspectu gratius: uel doctrina salubrius ul' cōsuetudine carius: iocūdius: lætius dici aut fingi pōt. Verū iter hec

gaudia nostra:quibus plures dies incredibiliter affectus sum: tu
quẽ maxime diligo cuiq; oia debeo:sæpe in mentẽ ueniebas: cu
piebãq; te festiuitatis nostræ tãtiq; lætitiæ pticipẽ fieri:tã tiq; hospi
tis si fieri ulla ratione posset gustũ aliquẽ capere. Sed cũ perdiffi-
cile id uideretur:ꝗ esset ille pænitus nostri sermonis ignarus: idu
xi placidissimũ senem:ut cõmodi tui atq; cõsolationis causa:lati-
ne quoq; loqui disceret. Neq; sane abnuit senior sanctus:ut mihi
tibiq; morẽ gereret:atq; i primis sanctæ caritati satisfaceret est qp
pe mecũ tui amantissimus:præter ætatis consuetudinẽ se mihi i
disciplinã dare:meq; docente paucis diebus ita linguam nostrã
cõsecutus est:ut meo quidẽ iudicio:latine melius & eruditius lo-
quatur quã græce. Hũc ergo tu tantũ taleq; hospitẽ. Cosme uni
cũ uirtutis ac nobilitatis decus:nominisq; tui ornamẽtum: & ex
merito suo & ex instituto tuo & ex cõmendatiõe nostra:grate re-
uerenterq; suscipies:habebisq; in honore apud te: oiq; officio ac
ueneratione tractabis. Ceterũ nullus ei abs te honos maior:nul-
lũ quod pluris faciat officiũ deferi potest:quã si illo fruaris affati:
si omissis ꝗ̃tum licet publicis priuatisq; negotiis: te ad eũ sæpius
cõferas:hospitiq; tuo remotis arbitriis cõgrediare. Cupit eni ille
te liberũ expeditũq; secretius alloqui. Quod cũ alias semper utili
ter faceres:tñ hoc sacri solẽnisq; ieiunii: tẽpore necessario tibi fa-
ciũdum esse censeo. Debet hoc sibi nõ imerito uindicare sancto
rũ reuerentia:dierũ:ut solitis bonorũ opeꝝ studiis aliquid adicia
mus:nosq; ipsos atq; cõscientias nostras diligẽtius discutiamus.
Quod minime iplere possumus:nisi mortaliũ occupationũ pau-
lisper cura & cogitatione postposita. Nam quo pacto huiusmodi
curarũ puluere turbatũ oculum in cordis pænitiora infigere pos
sumus:& subtilius abdita quæq; rimari:cũ ne ea quidẽ quæ sunt
ante oculos plane discernere ac diiudicare ualeamus? Ad hoc
nẽpe hospitẽ nostrum ut ad te maturius proficisceretur oraui: ꝗ
ois eius sermo totaq; doctrina aptissime tẽpori congruat. Nihil
eni ille humile:nil abiectũ:nil mole:nil infimũ:aut sentit aut loq
tur:sed omnis eius oratio de deo ẽ:rebusq; diuinis:de pænitẽtia:
de iudicio futuro:de æterna uita:gaudioq; iustorũ:de reproboꝝ
pænis:de acquirẽdis consumãdisq; uirtutibus: de uellendis radi
citus uitiis. Iã uero laudatissimã illã platonis sententiã:qua sum-
mã philosophiã meditationẽ mortis esse diffiniuit ita pbasse de-
prehendit:ut ois ferme eius sermo:i ea tuẽda uersarii uideatur.
Terret:refouet:blãditur:hortat᷑. Ac per uaria disputationũ gene-
ra nusq̃ fere nisi læta ac renidenti facie cernit᷑:etiã dũ uitia obiur

gat:lenitatis in ore gratiã seruat:seipm deicit semp:nunq̃ insolēter attollit. Sed quid ego de hospite nostro tã multa? Facies ipse periculũ:ipseq; itegerrime iudicabis: ac de eo quid sentiendũ sit statues. Qui si uidebit interdũ horridiore genere dicēdi uti:oēm q; fere cultũ oratiõis omittere:parti ætati cõcedendũ ē:senex qppe priscã illam dictionē imitatur:partim materiæ imputãdũ:quæ pfecto ea est ut nõ capiat oratõis ornatũ:partim imodice festina tioni meæ acceptũ referēdũ. Dũ eni illũ ad te mittere tuisq; uotis morē gerere præprope studeo:minus fortasse limatus euaserit quã si plusculũ tēporis fuisset apud me. Magnam tñ ubiq; copiã licet admirari:mirũq; imodũ illa ipsa negligentia oratiõis ut de idustria assumpta plus placet. Sed ne ego nimiũ imprudēs sum: qui ultra te ptraham sermone nr̃o:cũ ipñtiarũ sit hospes ille nr̃: ad quē tota intentiõe audiendũ præpare te studui. Habēda illi re uerētia:neq; cõmitēdũ ut diutius uacet apud te. En adest:illũ am plectere:illiq; potius aures atq; animũ applica. Iã eni tecũ illũ reli quo. Vale.

Sermo sancti Efrem de pœnitentia.

d Ilectissimi nihil sanctæ caritati præferamus. Multa eni negligendo peccamus diebus singulis:horis & momē tis. Atq; ideo caritatē possidere studeamus. Hec enim operit multitudinē peccatorũ. Quid prodest frēs:si ha beamus omnia:sola aũt nos saluante caritate careamus? Vt autē exēplo aliquo utamur:siquis istructo cõuiuio: & habũde paratis epulis:regē & principes inuitet ad prandiũ:magnificeq; excipiat oēs:ita ut nihil apparatui desit:preter sal:nunqd prandiũ illud si ne sale gratũ esse uel mãdi poterit? Minime. Immo & iniuriã sib & contumeliam ab inuitatis homo ille per imprudentiã refereti Ita & hic fiet fratres mei dilectissimi. In uentum eni laboramus. nisi caritatem habeamus. Nam sine caritate opus omne immun dum est. Siue enim quis piam bonam uolunlatem habeat: siue ieiuniis se aut uigiliis maceret:siue oratiõi insistat: siue suscipiat pauperes:siue dona offerat deo:siue ecclesias cõstruat:siue aliud aliquid faciat:nisi caritatem habeat:in nihilum omnia apud de nm extimabuntur:neq; beneplacitum erit in illis domino.

Noli igitur dilectissime sine caritate aliquid agere. Nam si ut dixeris quia fratrem meum odi: sed deum diligo: in uenieris meudax. Arguet enim te ioannes sanctus dicens.

Qui non diligit frēm ſuum quē uidet:deum quē non uidet qūo
poteſt diligere?Manifeſtū ē igitur dilectiſſimi:eū qui ſeruat odiū
aduerſus frēm ſuum:etiā ſi uideatur deū diligere: mendacē eſſe
ac ſeipſum penitus fallere.Dicit eni rurſus ioānes idē theologus
myſteriorū cæleſtriū cognitor.Quoniā hoc mandatū habemus a
deo ut qui diligit deū:diligat & frēm ſuū.Et iterū dn̄s dicit. In his
duobus mādatis uniuerſa lex pēdet & ꝓphete. O miraculū igēs
ac ſtupēdū.Qui habet caritatē totā legē iplet.Plenitudo eni legis
eſt caritas.O inextimabilis uirtus caritatis.O uis dilectionis imē
ſa.Dilectiſſimi nihil caritate excellētius:nihil præcioſius:neq; i cæ
lo ſurſum:neq; i terra deorſum.Caritas eni eſt oīum caput & ſū-
ma uirtutū. Caritas eſt bonorū omniū cauſa. Caritas eſt uirtutū
ſal.Caritas eſt finis legis atq; cōſumatio. Hec in corde habitauit
Abel:hæc patriarcis opitulata ē.Iſta ſeruauit moyſen:& ut ad de-
um pro populo loqueret' induxit.Siquidē dimittis peccata eorū
dimitte:ſinautē dele & me de libro quē ſcripſiſti. Hæc habitauit i
prophetis:hæc Dauid ſpūs ſancti domicilium fecit.Iſta conforta
uit Ioſeph:iſta Iob piū ſolidauit.Longe his maiora dicturus ſum.
Hæc dei unigenitū filium:de cælis ad nos uſq; deduxit.Per cari-
tatem bona nobis oīa manifeſtata ſunt.Mors per eā mortua eſt:
infernus captiuatus:Adam reuocatus ad gratiam.Per caritatem
paradiſus reſeratur:celorūq; regnum repromittitur.Hæc piſcato
res theologos fecit.Hec montes ac ſpeluncas pſalmorū uocibus
replet.Iſta corroborauit martyres:neq; uiros tātū ſed & mulieres
& pueros ad tollerantiā paſſionis animauit. Per hanc ſancti om
nes anguſtam & artam uiam tenuerunt. Sed quamdiu loqui de
caritate perſiſtam:quaſi illam ꝓ merito laudare ſufficiam? Quis
erit ille fratres mei:qui oīa caritatis merita digne enarrare poſſit?
Ne ipſi quidem angeli ea pro ſua dignitate explicare ualebūt.O
ſancta caritas:eternorum bonorū omniū indultrix.Beatus & ue-
re beatiſſimus qui relictis omnibus caritatem ueram & minime
fictam ſibi acquirere & comparare ſtuduit:quam dominus diffi
niuit dicens.Maiorem hac dilectionem nemo habet:ut animam
ſuam ponat quis pro amicis ſuis.Hac profecto flagrabat beatus
Paulus:cum diceret.Caritas proximo malum non operatur. Ca
ritas longanimis eſt:benigna eſt.Caritas non emulatur:non agit
perperam:non inflatur:non querit quæ ſua ſunt:nō irritatur : nō
cogitat malum:non gaudet ſuper iniquitate : congaudet autem
ueritati.Omnia ſperat:omnia credit:omnia ſubſtinet : nō reddit
malum pro malo:nec maledictum pro maledicto.Ideo qui hanc

possidere meruit: nõ superbit: non inuidet: nõ irascitur: non mut murat: nõ odit fratrẽ suum aliquãdo. Qui hanc adeptus est: non modo diligẽtes se diligit: uerũ etiam affligentes. Hac fretus ꝓto-martyr stephanus pro se lapidãtibus dñm præcabatur dicẽs. Dñe ne statuas illis hoc peccatũ. Beatus homo qui contemptis oĩbus: uerã caritatem assecutus ẽ: huius merces quotidie crescit ac floret: huius corona præparata est: hũc angeli oẽs beatũ prædicant. Ab hoc nunq̃ deus separat̃. Deus enĩ caritas ẽ: & qui manet ĩ caritate in deo manet: & deus in eo. Multi & præclari sunt caritatis fructus fratres mei: sed ille præcipuus est: ꝙ aduersus nemĩnẽ inimicitias habere pmittit. Nõ occidat inquit sol sup iracundiã uestrã. Si enim remiseritis hominibus peccata eorũ: ait dñs: & pater uester cælestis remittet uobis peccata uestra. Ista quidẽ hactenus de sancta caritate. Nos uero ad id quod ĩstituimus redeamus. Loquamurq; de pœnitẽtia: & de iudicio futuro. Hec ẽni iugiter die noctuq; meditari multũ confert dilectissimi: extremãq; horã semper habere ante oculos: & inextinguibilis flãmæ nunq̃ obliuisci. Psalmus nunq̃ de tuo ore deficiat. Deus enĩ cũ nomiatur demones fugat. Vbi psalmus illic & deus ẽ: Vbi uero psonã diaboli cãtica: illic ira & perpetuũ uæ. Vbi diaboli cantica: illic dæmonũ requies. Vbi sacri codices: sãcteq; lectiões: ibi iustorũ lætitia: salusq; pctõrũ: & angelorũ frequẽs solẽnitas ẽ. Porro ubi cythare choriq; perstrepũt: ibi uirorũ ac mulierũ obfuscatio: diabol. q; celebritas est. Quid pdest dilectissimi ad momentũ tẽporis hic choreas agere: festaq; celebrare: illic uero in æternũ cruciari? Neq; eni possibile est & ĩ presenti seculo gaudere tẽporaliter: & in futuro regnare cum domino: angelorũq; interesse lætitiæ. Ceterũ his quidẽ qui se hic iocis & plausibus addicũt: illa dñi sentẽtia congruet: qua dicit. Væ uobis qui ridetis nunc: quoniam lugebitis illic & flebitis. Eis uero qui modo pœnitẽdo lachrymas fundunt: uerax ille dñi sermo cõueniet: quo ait. Beati qui lugetis nũc: quoniam illic ridebitis. Consideremus fratres quia nihil proderũt nobis orbis fines in illa hora. Pensemus dilectissimi mei: ꝙ nullus cuiq̃ auxiliari poterit: nõ fratri frater: nõ pater filio: nõ filie mater: nõ amici amicis: nõ parentibus filii: sed unusquisq; onus suũ portans adsistet: expectans cũ tremore sentẽtiam contra se ferendã: siue uenite benedicti patris mei: siue discedite maledicti. Hæc alto corde cogitãtes: o christi amatores: sobrie & iuste & pie uiuamus ĩ hoc sæculo: sicut nos docuit beatissimus Paulus dicẽs. Emũdemus nos ipsos ab oĩ inquinatiõe carnis & spũs. Deponamus igit̃ opa tenebrarũ

de penitentia
de futuro iudicio

neq; iam gentiũ ritu ambulemus. Cũ sanctorũ memorias celebramus: memores simus oĩum debilium: uiduarũ: pupillorũ: peregrinorum: ac pauperũ. Præcipue aũt colũnis illis quæ in solitudine mõtibusq; & spelũcis & cauernis terræ delitescũt: dominicas sõlẽnitates honoremus: epulãtes nõ celebritate sæculari: sed diuĩa exultatione: non mundane sed spiritaliter: nõ gentiliter sed christiana pietate. Non ianuarum coronemus frontes: non choreas statuamus: nõ tibiis & cytharis auditũ effemiemus: nõ mollibus indumẽtis utamur: nõ auro nõ gẽmis ornemur: non cõmessationibus: & ebrietatibus operã demus: ñ cubilibus & ĩpudicitiis uacemus: uerũ hæc oĩa gẽtilibus iudeisq; relinquẽtes: qui spẽ salutis nullã habent: nos oẽs pusilli atq; magni christiana dignitate festiuitates nostras honoremus: ĩ psalmis & hymnis: & cãticis spũalibus. Angelicis cantibus domorũ nostrarum frõtes: nõ laurosisq; coronemus: non suaue olentium florum spiramenta mulcendis naribus admoueamus. Ista enim gentilium ac iudeorum sunt. Nos autem fratres ab eis declinemus: postesq; nostros præciosa ac uiuifica cruce coronemus: dicentes cũ apostolo Paulo. Mihi absit gloriari nisi in cruce domini nostri Iesu christi. Pigamus in ianuis atq; in frõtibus nostris: & in ore & ĩ pectore: atq; in mẽbris oĩbus uiuificũ signum. Armemur insuperabi li hac christianorũ armatura. Ea eni uictrix est mortis: fidelium spes: lux orbis terræ: paradisi reseratrix: profligatrix hæresum: dæmonũ expultrix: monachorũ adminiculum: firmamentũ fidei: magna salutarisq; custodia & gloria ꝑpetua orthodoxorum in eternum. Hanc o christiane armaturã: diebus singulis: & noctibus: horis atq; momẽtis in omni loco circũferre nõ desinas: nihilq; sine ipsa perficias: sed siue dormias: siue euigiles: siue operi insistas: siue mãduces: siue bibas: siue iter agas: siue maria nauiges: siue transmittas flumina: hac te lorica circũtege: mẽbraq; tua omnia salutari signo exorna atq; circũsepi: neq; accedent ad te mala. Hoc eni signo cõspecto aduersariæ potestates conterritæ tremẽtesq; recedunt. Crux enĩ christi ueraciter sãctificauit orbẽ: fugauit tenebras: lucẽq; reuexit Hæc eluminauit errores: uiãq; mõstrauit. Hec ab ortu solis & occasu: septẽtrione & meridie colligit gẽtes: atq; ĩ unã ecclesiam: in una fide sub uno capite in caritate cõnexuit. Hæc orthodoxorũ inexpugnabilis murus ẽ. Quod os: quæ labia: quæ lingua digne ꝓ merito laudare poterit uictricia arma æterni ĩperatoris nostri christi? Crux caluariæ ĩ loco defixa: mox uitæ nostræ fœlicissimũ botrũ sine opere humano pullulauit. Hoc deniq; præciosissimo

ligno christus deus noster iferni uoracissimũ disrupit uẽtrem:ni-
misqȝ patulũ diaboli obstruxit os. Eo cõspecto contremuit mors
oẽsqȝ quos a primo homine usqȝ ad id tẽporis: sub te ditione sua
tenuerat uinctos dimisit. Crucis armis accicti sancti apostoli:om-
nem inimici calcauere uirtutẽ. Hac se thoracis uice muniẽtes mi
lites christi beatissimi martyres:oẽs artes & inuentiones atrocita-
tesqȝ tyrãnorum superarũt. Hanc baiulãtes sancti monachi: secu
lo uale facientes:summo cũ gaudio & alacritate: i solitudinibus
& montibus & speluncis cauernisqȝ terræ sibi sedes elegerunt. O
ineffabilem immensamqȝ bonitatem benignissimi dei. Qui tam
magna tãqȝ præclara munera: humano generi per crucis idulxit
uexillum. Hæc autẽ sancta crux rursus in consumatione sæculi:
cũ secundus illuxerit domini saluatoris aduentus:prima cũ glo-
ria ingenti & angelicorũ exercituũ infinita multitudine appare-
bit in cælo:inimicos quidem terrens ac uexans:fideles autẽ illu-
minas atqȝ lætificãs:aduentũqȝ cælestis imperatoris adnuncians.
De præciosissima & uiuifica diuinaqȝ cruce hactenus diximus:
& si plura his dici poterant ac fortasse debuerant. Que uero post
hæc futura sunt:cũ illa radiare in cælis cæpit: putas qualia erũt?
At ista frẽs fortassis omnẽ sermonẽ:oẽm mentem omnẽqȝ cogi-
tationẽ superant. Transcẽdunt quippe omnis narratiõis seriem
auditũqȝ oẽm exterrẽt. Heu mihi fratres mei dilectissimi. Memo
ratus sũ horæ illius atqȝ cõtremui:& hic præ pauoris magnitudi
ne dicẽdi finẽ facere pene institueram:cũ uersarẽ aio quænã sint
illa quæ post crucẽ reuelãda sunt. Quis eni audeat ista narrare?
quis præsumat exponere? Quod os enũciare sufficiat? quæ ligua
eloq? que uox explicare:quæ auris possit audire? illa quæ nec cæ
li ferre tũc preualẽt? Tanta eni & tã ingẽtia tanqȝ horrẽda mirabi
lia:neqȝ facta sunt in oibus a sæculo generationibus:neqȝ futura
sunt. Et modo quidẽ sæpe cum fit coruscus aut tonitrus uastior.:
oẽs sui formidine terret:cũctiqȝ horrore perculsi solo procũbunt
qũo ergo sustiebimus:cũ audierimus tubæ uocẽ de cælo nimio
cum metu resonantẽ:oẽsqȝ a sæculo defunctos:iustos & iniustos
bonos & malos:pios atqȝ ipios excitãtes? Tũc oia ex tumulis hu
manæ cõditiõis ossa:ai uox tubæ isonuerit exiliẽt:atqȝ discurrẽt:
artus suos:iũcturasqȝ cũ festinatiõe requirẽtia. Cũ uiderimus oẽ
hoium genus exurgere:quẽlibet ex loco suo:cõgregariqȝ ad iudi
ciũ. Cælestis nempe regis iussu:terra suos mortuos reddet: mare
itidẽ suos. Quicqd itẽ humanorũ corporum uel bestia rapuit:uel
uorauit piscis:auis ue discerpsit: i porẽ statũ remeabit: omnesqȝ i

ictu oculi resurgēt:& ante tribunal adstabūt:ita ut ne unus quidē capillus:capitis desit. Cum uiderimus igneū fluuiū ab ortu solis usq; ad occasum emanantē:ac ueluti seuiēs fluctibus mare:mon tes ac ualles deuorātē:terrāq; oēm & queq; sunt in illa exurētem. Tūc dilectissimi mei ab illo igne deficiēt fontes:uanescēt flumina:mare siccabit:agitabitur aer:sidera ut folia de cælo cadēt:deficiet sol:luna uertetur ī sanguinē:celūq; ut liber complicabitur. Cū uiderimus angelos missos hinc inde cū festinatione discurrere:electosq; dei seruos ab ortu solis usq; ad occasum in unū cōgere. Cū uiderimus cælum nouū & terram nouā:in quibus iusticia ihabitat. Cū uiderimus terribile soliū sedentēq; super illud oīum deum:infinitaq; angelorū milia:cū tremore circūstantia. Cū uiderimus signū filii hominis præciosam.s.ac uiuificā crucem i cælo lucentē:omnesq; fines orbis terræ ultra solis claritatē illustrātem. Vbi uero uiderint oēs regium istud ac tremendū sceptrū in cælo reuelari:iam tūc agnoscēt singuli cōtinuo ipsum quoq; regē reuelandū:qui in illo clauis affixus ē. In illa hora quisq; pauidus tractabit:quo iturus sit obuiā christo:quā ratiōem redditurus. Ac siquidem peccatorū consciētia præmatur:stabit tristis mærens afflictus:atq; anxius:expectans sentētiā contra se ferendā. Vnusquisq; enī cernet ante faciē suam ex posita opera sua: siue bona illa siue mala præmisit. Tunc hi qui angustā & artam uiā perrexerūt: oēs q; qui ex corde egerunt pœnitentiā:misericordesq; ac peregrinorū susceptores:præcipue autē qui in solitudinibus: in mōtibus & in spelūcis:professionē suam usq; ad finē caste seruauerunt ac iuste:quiq; sub obædientiæ iugo in sancta humilitate pfecta ad finem usq; perstiterunt:qui secundū sententiā domini:dei & saluatoris nostri seruierūt spiritalibus patribus cū metu & alacritate:ac fratribus reliquis:senibusq; & ibecillibus:& in ifirmitate constitutis. Ecce enī huiusmodi qui professiones suas rite seruauerūt: adstabunt ilares:magno cū gaudio:& ineffabili lætitia expectantes beatā spem & aduentū gloriæ magni dei & saluatoris nostri iesu christi. Veniet enī ut eos qui i uigiliis:ieiuniis: lachrymis:orōibus ac psalmodiis: se exercuerūt laboresq; pertulerunt uarios:sua illustratiōe lætificet. Veniet ut misericordes:peregrinorūq; susceptores:ac pupillorū nutritores:p ipensa miseratione coronet. Veniet ut uariis uexationibus afflictos beatificet. Veniet ut cōsolet eos: qui super peccatis suis iugē luctum habuerūt. Veniet ut eos glorificet qui pro nomine suo pauperes esse delegerūt:qui nō dilexerunt mundū neq; ea quæ in mūdo sunt:sed oia reliquerūt:ut tol

lentes crucē suam nudi illū expeditiq; sequerent̄. Veniet eni iam de terra sed de cælo: ueluti fulgur horrendū: cum ingēti potentia & maiestate. Tunc e cælis ingēs clamor psonabit. Ecce spōsus ue nit: ecce pcedit iudex: ecce apparet rex: ecce sūmus iudicū iudex reuelatur. Ecce aduenit oium deus ut iudicet orbem terrarum & reddat unicuiq; secundū opera sua. Tūc dilectissimi fratres mei: a uoce clamoris illius cōtremiscet mare atq; terra: & oia quæ i eis sunt. Tūc timor & tremor ac stupor irruet in omnē hominē a clā gore tubæ. & a metu expectationis eorū quæ superuentura sunt uniuerso orbi. Tūc uirtutes cælorū mouebunt̄: præcedent corru scationes: astria cadent: angelorū exercitus præibūt: arcangelorū chori adstabunt parati: cherubyn & seraphyn multis oculis clara & sex alis insignia: in uirtute ac metu proclamabūt. Sanctus: san ctus: sanctus dn̄s deus sabaoth: qui uenit omnipotēs. Tūc creatu ra ois in cælo & i terra & subtus terrā ualide cū horrore clamabit. Benedictus qui uenit rex in nomine dn̄i. Tunc scindent̄ cæli: & reuelabitur rex regū: & principū princeps: ueluti fulgur terribile cū potestate multa & maiestate: uidebūtq; eum: qui illū pupuge runt: uidebūt ipsi & omnes tribus terræ. Tunc celum & terra uer tentur in fugam: sicuti ioānes præsignauit dicens. Vidi soliū can didū & magnū: sedentēq; super illud: & a facie illius fugit cælum atq; terra. Tūc sedebit christus in solio gloriæ suæ: sicut ipse dixit: & congregabūtur ante eū omnes gentes. Væ mihi fratres mei di lectissimi: quo i statu iuenienda est anima in hora illa: cū throni positi fuerūt: & iudiciū sederit: & aperiētur libri. Tūc intuebimur inumerabiles angelorum exercitus circunstātes thronū glorie cum metu ac tremore. Tunc enim uniuscuiusq; opera corā angelis & hominibus recitabuntur: quæ in occulto & in tenebris admissa plurimos latebant. Tunc laus erit unicuiq; a deo. Tunc implebi tur Daniellis prophetia dicentis. Ego Daniel aspiciebam donec throni positi sunt: & antiquus dierum sedit. Vestimētum eius cā didum ut nix: capillus capitis eius ut lana munda. Sedes eius ut flamma ignis: rotæ eius ignis ardens: fluuius ignis transibat corā illo. Milia milium assistebant ei: & centies millena milia ministra bant. Iudiciū sedit: & libri aperti sunt. Magnus in hora illa pauor erit fratres mei: grandis tremor: cū libri illi formidabiles aperien tur: i quibus scripta sunt opera nostra: & actus & uerba: & quæq; egimus i hac uita: putantes latere deū qui scrutatur renes & cor da. Illic enim nō solum actus uerū & cogitationes & intentiones cordis scripte erunt. O quam multis lachrymis nobis opus ē: ut

euadamus horæ illius pauorem:& negligimus. Per lachrymas enim & elemosynas possibile: cuiq; est in scripta in libris illis di- luere crimina. O quantus erit gemitus:quam miserabiles lachry mæ:cum oculis nostris intuebimur hinc ineffabile cælorum re- gnū:inde rursus æterna supplicia:pauendosq; cruciatus reuelari mediū uero assistere omne mortaliū genus:a primo Adā usq; ad ultimū hominum:oēsq; cadentes in faciē atque adorantes. Tūc iplebitur sermo qui scriptus est. Viuo ego dicit dominus qa mihi curuabitur omne genu:& cōfitebitur omnis lingua. Et quod rur sus beatus Paulus apostolus dicit. In nomine Iesu christi oē genu flectetur:celestiū:terrestriū:& infernorum:& ois lingua cōfitebit quia dominus Iesus christus in gloria est dei patris. Tunc omne humanū genus inter cæleste regnū æternumque cruciatum: iter gaudiū & mestitiā:omnes demissis in humū uultibus adstabunt: metu & expectatione solliciti. Interdū tamen modice attollēt ca- pita:uidebuntq; proximos quosque prope tribunal assistere: & acriter examinari:& eos maxime qui in negligētia uixerūt. Ac de nuo humi defigēt obtutus:recogitātes & ipsi opa sua. Cernēt aūt singuli opa quæ præmiserunt corā se ex posita siue bona siue ma la. Tūc hi qui mala gesserūt:neque pœnitentiā egerūt:eiulantes dicturi sunt. O quare nō laborauimus miseri:o quantū tēpus ne gligenter amisimus:illusi atq; illudētes:iocisque resoluti. O qua- re nō ieiunauimus:o quare non uigilauimus: o cur elemosynas nō dedimus:ut ipsi misericordiā cōsequeremur dum tēpus esset pœnitētiæ:sed risui ac delitiis dediti:& elata ceruice incedentes: ānos nostros frustra trāsegimus. O quare nō fleuimus:ue remit- teretur nobis quod peccauimus. Videbit enim quilibet illic pau- peres pro se deprecantes:quos hic modo miseratus est. Tunc hi qui pauperū miserti nō sunt:amaris se conficiēt singultibus & la- chrymis frustra ista repetētes. O quā utilis quāque salutaris ē mi seratio pauperū:quā exercere neglexímus. O quātas opes frustra consumpsimus in perniciē nostrā. Nūc quid faciemus miseri:qm̄ uenit hora quam sæpe nobis scriptura diuina protestabatur:nos aūt nō applicabamus animum? Quid modo faciemus miserabi les:quia libros aperiri cernimus:ex quibus oēs iudicādi sūt? Hæc autem illis cogitaatibus secumque uolentibus:repente audient iudicis uocem cum terrore clamantis ac dicentis:ostēdite opera & mercedem accipite. In illa hora pauebūt omnes christianorū ordines:pontifices:sacerdotes:diaconi:& ordo ecclesiasticus reli quus. Vnusquisque enim suscitabitur in suo ordine:ut deo ratio

nem reddat. Tūc metu agitabuntur & reges quondam potentissimi: & principes: & sapientes: & diuites ac pauperes: quoniā aduenit hora quādo cuiusque opera coram angelis & hominibus recensebūtur: & unusquisque quod semiauit hoc metet. Heu mihi frēs mei dilectissimi: uolo quæ postea futura sunt dicere: uerum præ timoris magnitudine: uocē mihi itercipi sentio atque deficere profluūt lachryme: totusque āxietate cōfundor. Est eni quod narrare intēdo plenū terroris atque formidinis. Ad hæc hi q̄ aderāt studiosi auditores ac fideles xp̄i dixerūt. Dic nobis & reliqua ut audiētes pœnitentiā agamus. Ad quos ille. Intente queso accipite frēs mei dilectissimi. Tunc eni requiretur in singulis christianis baptismatis sigillū illibatū: exigeturq; ab unoquoq; fides integra: & nulla heretica colluuione maculata. Tunc o fratres mei & christi amatores omnis humanitatis effigies media inter iudiciū & regnū: uitam ac mortem: gaudiūq; ac mærorem statuetur. Et requiret᷑ a quolibet regiū signum: exqua die catholicā & orthodoxā ecclesiam ac fidē nostram per baptisma suscepit: exigeturq; a singulis fides in pace illibata: sigillūq; īfractū: & tunica incon quinata secundū pulchram illā cōfessionem: quam corā multis testibus ꝑfessi sunt dicētes. Abrenuntio tibi satana & omnibus operibus tuis: huiusmodi præclara abrenūciatio requiretur a nobis in illa hora. Quam uero beatus erit: q̄ illā ut pollicitus est diligēter itegreq; seruauit. Paucis eni uerbis oībus iniquitatibus renūciare cōsēsit: oībusq; omnino quæ odit deus abrenūciauit: nō duobus aut tribus aut decē: sed oībus quæ mala uominant᷑. Puta. Abrenūcio satanæ & oībus operibus ipius. Quibus operibus? Audi fornicationi. adulterio: imūditiæ: mendacio: furto: inuidiæ: ueneficio: diuinationi: incantatiōibus: indignationi: ire: blasphemiæ: inimicitiis: fraterno odio: cōtentioni: æmulationi: ebrieiati: stultiloquio: superbiæ: lasciuiæ: odio: risibus: dæmonum canticis: homicidiis: puerorum corruptionibus: auspicationibus: iterrogationibus spirituū: laminarum inscriptionibus: renūtio cupiditati & rapinis: idolothytis & sanguini & morticinis. Et quid plura loquor atq; modo intempestiue cōmemoro? Multa perstringenda sunt breuiter: & ea uerba tantum repetenda. Abrenūtio omnibus operibus: quæ i sole fiūt: & luna: & stellis: & terra: arboribus: coloribus: calicibus: triuiis: aliisq; plurimis iniq̄s & funestis operibus: quæ turpe est etiam dicere. His omnibus atq; horum similibus abrenūciauimus: i sanctificatiōe baptismatis: i sacra piscina. quæ omnes scimus opera esse tenebrarū: dæmonumq; doctrias

Hec igitur omnia qui faciũt:sub ditione diaboli sunt: quæ prius didicimus quã ueniremus ad lucẽ:cum essemus sub pctõ uenũdati. Cũ uero placuit benignissimo ac misericordissimo domino: ex huiusmodi nos errore liberare:uisitauit nos oriens ex alto::apparuitq; gratia dei salutaris:& dedit seipsum cõmutationẽ ꝓ nobis:& redemit nos proprio sanguine:ac remouit ab errore idolorum:dignatusq; est regenerare nos per aquã & spũm. Hec oĩa abnegauimus:& exuimus ueterẽ hominẽ cum actibus suis:atq; induimus nouum Adam. Hec igitur omnia quæ præfati sumus nequam opera qui post gratiã sancti baptismatis facit:a gratia excidit:nihilq; illi proderit christus permanẽti ĩ peccato. Audite obsecro quiq; fideles estis:quam magne malorum multitudini paucis abrenũciauimus uerbis. Hãc igitur abrenũciationẽ angeli in hora baptismatis scribũt. Hec a nobis omnibus christianis cõfessio exigitur iudicii tẽpore. Scriptũ enĩ est:quia ex uerbis tuis iustificaberis:& ex uerbis tuis cõdẽnaberis. Et rursum dominus dicit Ex ore tuo te iudico serue neq̃. Liquet igitur fratres:ꝙ uerba nostra in hora illa:aut cõdẽnant nos aut iustificant. Interrogãt illi. Quomodo? Rñdet. Examinãtur pastores inquit:episcopi.s.de cõuersatione sua:efflagitanturq; a singulis rationales oues quas a pastore summo christo pascendas acceperant. Ac siquidem per pastoris negligẽtiam:ouẽ deesse cõtigerit:sanguis eius de manu illius requiret̃. Similiter & abbas pro seipso & ꝓ grege suo rationẽ reddet. Pari ratione & presbyter ꝓ sibi creditæ ecclesie populo rationẽ redditurus est. Diaconi itẽ ac lectores: fidelesq; omnes rationẽ pro aĩabus quæ sunt ĩ domo sua reddẽt:pro uxore:pro filiis:pro seruis & ãcillis. An illos enutrierit in timore & disciplina & correctiõe domini:sicut admonet apostolus Paulus. Tũc & reges & principes & diuites & paupes:pusilli ac magni interrogantur de operibus propriis. Scriptũ enim est.quia omnes sistemur ante tribunal christi ut recipiat unusquisq; secũdũ opa sua quæ per corpus gessit:siue bona siue mala. Item alio in loco scriptũ ẽ. Quia nõ est qui eruat de manibus meis. Rogamus te inquiũt ut dicas nobis quid postea futurũ sit. Loquar inquit in dolore loquar in luctu quia audire non potestis quæ postmodum fieut Sed omittamus ista queso carissimi. Nũ inquiunt illi formidolosiora sũt quæ restãt his quæ abste audiuimus nũc? Et magister rursus illachrymãs. Et formidabiliora inqt sunt:& tristiora:& miserabiliora:perpetuisq; & lachrymis & singultibus digna:quæ si i medium proferã:tremor apprehendet audientes. Rursus illi

ad eum dixerunt.Enarra nobis illa o amice chriſti:ſi poſſibile eſt:
ut eis admoniti maiore cũ ſtudio pænitentiã agamus: Ad hæc
ille iterũ lachrymãs dixit.Dicã uobis cum lachrymis:exponamq;
narrationẽ illam prorſus miſerabilẽ:quoniam extremũ id reſtat.
Verũ quia nobis ab apoſtolo mandatũ eſt:hec fidelibus appone
re:uobis qui fideles eſtis ea modo apponam: uos aũt etiam alios
docete.Quoniã uero cor meum in huiuſmodi narratiõe crucia-
tur:cõpatimini mihi benedicti fratres mei planctumq; meũ beni
gne ſuſcipite.Cũ diſcuſſi omnes & examinati fuerint:& corã an-
gelis & hominibus opera cunctorũ patefacta : & inimici omnes
ſubiecti fuerint pedibus illius:atq; euacuata fuerit poteſtas om-
nis uirtuſq; terrena:& ſicut ſcriptũ eſt curuatum fuerit deo omne
genu:tunc iam ſicut predixit dominus ſegregabit eos abinuicẽ :
ſicut paſtor ſeperat oues ab hedis. Qui eſt ĩ boniſ opibus boniſq;
fructibus ornati ſunt:ſeparantur ab infructuoſis & peccatoribus
Tunc ueraciter lucebũt qui mandata domini cuſtodierũt: miſe-
ricordes pupillorum:peregrinorũq; ſuſceptores:qui nudos ueſtie
runt:qui carceri incluſos uiſitarũt:uiduarũ defenſores: oppreſſo
rũ adiutores:qui ut ait dñs lugẽt nũc:q modo paupes ſunt ꝓpter
opes repoſitas in cælo cõquirendas:qui nihil mundanũ ſenſerũt
neq; ea quæ ſunt in mundo dilexerũt:ſed relictis oĩbus chriſtum
dominũ ſecuti ſunt:qui fratribus delicta remiſerunt:qui ſignacu
lũ fidei integrũ:atq; ab omni hereſis labe ĩmaculatũ ſeruauerunt
Tunc igitur ſtatuet oues quidẽ a dextris ſuis bonorũ operum fru
ctibus plenas. Oues inquã quæ paſtorem bonum agnouerunt .
Oues quæ domini ſui ſignaculũ cuſtodierũt. Oues que ueri pa-
ſtoris ueſtigia ſecutæ ſũt.Huiuſmodi oues ſtatuet a dextris ſuis :
hedos aũt a ſiniſtris. Hedi aũt illi ſunt:qui bonis fructibus carẽt:
qui paſtorẽ bonũ irritauerunt:qui cõtaminauerũt fidem:qui ſine
metu laſciuierũt:choris ſe addixerunt:mala ſemp malis accumu
larunt:ſuperbi:elati:indiſciplinati:qui congruũ pæn tentie tem-
pus amiſerunt:ac ueluti laſciuientes hedi in delitiis uixerunt:qui
uitæ ſuæ tempus omne in crapula:& ebrietate:inclementiaq; cõ-
ſumpſerunt ſicuti diues ille qui nunq̃ miſeratus eſt pauperem la
zarũ.Idcirco etiam inter adſtantes ad ſiniſtram:ut in miſericor-
des:ut pietatis uiſceribus carẽtes:ut inimici fratrum : chriſtumq;
odientes:nulloſq; habentes pænitentiæ fructus:neq; in uaſis ſuis
oleum ferentes condemnati ſunt.Idcirco ex hac uita exierũt om
ni opere bono deſtituti ac deſerti:omniq; ſcelere & iiquitate ple-
ni.Qui uero ſibi oleũ paupibus emerũt:& uaſa ſua ĩpleuerunt: a

dextris regis adstabunt: illustres gloria & hilares lucidas lápades suas tenētes in manibus: audientq; uocem illam beatissimā dicē tem sibi. Venite benedicti patris mei: uenite lucis filii: uenite heredes regni mei: uenite qui propter me pauperes effecti esuristis & sitistis: qui non dilexistis mundū neq; ea quæ in mundo sunt. Venite qui propter me tēporale ac momētaneū gaudium mūdi respuistis: parentesq; & filios: cognatos & amicos: agros & possessiones ac domos reliquistis. Venite qui in solitudinibus & mōtibus & spelūcis & cauernis terræ: quiq; cū bestiis ipsis quādoque habitastis: modo cū angelis i cælestibus ppetuisque regnis habitare. Venite oēs qui angustā & artā uiam ābulastis. Venite oēs misericordes: hospitūque susceptores. Venite omnes benedicti pris mei: pcipite præparatū uobis regnū a constitutione seculi. Porro ab his qui a sinistris erūt in illa hora: ubi eos aspexerit faciē suam dn̄s auertet: dicetque illis. Discedite a me maledicti in ignē æternū: qui paratus ē diabolo & angelis eius. Sicuti misericordes nō fuistis: ita nec modo misericordiā cōsequimini. Sicut ipsi uocem meā non audistis: ita & ego uestros nō exaudiam gemitus. Mihi enī non ministrastis: neque pauistis me esurientē: sitientēque nō potastis: pegrinūque nō collegistis: neque ifirmū uisitastis: neque ad me in carcerē uenistis. Non audistis euangelia mea: neq̄ ego uestras audiā præces. Illic diebus singulis per sanctos prophetas meos ad uos clamabā: uosque audiētes irridebatis. Et nunc uobis dico nō noui uos. Alterius dn̄i fuistis operarii ac ministri: diaboli scilicet. Idcirco discedite a me operarii iniqtatis. Et tūc ibūt isti in suppliciū æternū: iusti uero in uitā æternam. Beatus aūt & uere beatissimus qui btām illam & desiderabilem uocem audire merebitur: quam ipsi utinā audire mereamur: quique legimus & qui audimus: gratia christi amē. Interrogatio. In unum omnes supplicium abibūt: an uarii cruciatus sunt? Respōsio. Varia sunt tormentorū loca: sicut in euangelio audiuimus. Sunt. n. tenebræ exteriores: haud dubiū quin & aliæ interiores sint. Gehēna ignis locus alius: stridori dentiū proprius locus est: uermis itē imortalis alio i loco est. Stagnū ignis locus est proprius: suoque itidem loco ignis inextinguibilis est. Inferi: atque perditio suis terminis constant: & inferiora terræ alius locus. Infernus quo mitunt pec catores: & inferni profundū atrocior locus. Inter hæc suppliciorū loca distribuūtur infœlicissimi: unusq̄sque pro peccatorū suorū modo siue mitius siue uehemētius sicut scriptū est: qm̄ spinis pec catorum suorū unusquisque cōstrigit. Hoc aūt est & id quod di-

citur:uapulabit multis & paucis. Sicut aũt sunt peccatoꝝ differẽ
tie:ita sunt & cruciatuũ uarietates. Dic inquiũt nobis præcamur
quæ sit cruciatus differẽtia. Et ille:aliter inquit cruciatur adulter:
aliter fornicator:aliter homicida:aliter fur:aliter ebriosus: aliter
mendax & aliter periurus. Qui aũt odit fratrẽ suũ cum uenefico
& homicida iudicatur. Qui hæresibus inquinãtur:audituri sunt
Tollatur ipius ne uideat gloriã domini. Qui aũt cõtra se inuicẽ
inimicitias seruant:si sic ex uita migrauerint: inexorabilẽ senten
tiã in die iudicii excipiẽt:& ueluti exosi deo mittent̃ in tenebras
exteriores:utpote qui cõtempserũt leue illud mandatũ dñi dicen
tis. Diligite iuicem:& remittite usque septuagies septies. Omnis
uero qui peccasse se meminit:securus & absque sollicitudie esse
nõ debet:neque rursus desperare. Aduocatũ eni habemus apud
patrẽ Iesum christũ. Idcirco & ipse est propitiatio pro pc̃tis nr̃is:
nõ negligentiũ:neque iacentiũ atque stertentiũ. nõ cauponas in-
grediẽtiũ:neque delitiis ac risui uacantiũ:sed lugentiũ atque pœ
nitentiũ:& ad eũ die noctuque clamantiũ. Huiusmodi sane a pa
raclito cõsolabũtur. Cæterꝝ qui peccauit:oblitusque peccatorum
suorũ ita migrauit a corpe:super hũc ira descẽdet: quã indicauit
manasses cũ diceret. Intolerabilis est dñe ira cõminatiõis tuæ su-
per peccatores. Væ scortatori:uæ adultero:uæ ebrioso: atque ma
ledico. Væ his qui ad sonitũ tympani & cytharæ & tybiæ uinum
bibunt:opera autem dñi nõ attendũt:neque uerborũ eius memi
nerũt. Væ his qui scripturas sacras cõtumeliis afficiũt:uæ his qui
amittunt pœnitentiæ tempus:illud iocis risibusque ipendentes.
Querẽt enim tẽpus quod male cõsumpserunt & non inueniẽt.
Væ his qui aleis ludunt:qm̃ seipsos a corpore & sanguine christi
dei nostri alienos reddũt:quemadmodũ & spiritus sanctus p san
ctos apostolos hortat̃. Væ his q ueneficos ac uates adeunt:atque
in spũ erroris iterrogãt:intẽdentes doctrinæ dæmoniorũ. Cũ ipis
eni in futuro sæculo cõdemnabunt̃. Væ his qui scribũt iniustitiã
Væ his q curiosa sectant̃:magias atque ifantiũ cædes & his simi-
lia. Væ his q mercede mercenariũ priuãt:quia his q mercedem
tollit sic ẽ ut qui effũdit sanguinẽ. Væ iniuste iudicãtibus:q iustifi
cãt impiũ pro muneribus:siue ut homibus placeãt. & iusti ius tol
lũt. Væ his qui fidẽ sanctã heresibus polluũt:hæreticisque cõsen-
tiũt. Væ insanabili morbo laborãtibus:inuidia.s.& zelo a liuore.
Væ his qui aliena diripiũt. Væ thesaurizãti sup terrã neque mise
rẽti. Et qd multa dico:& nõ potius summatim perstrigo oia? Væ
omnibus qui ad sinistrã statuent̃ in hora illa terribili: quoniam

obtenebrabũtur & tremẽt.& amaras lachrymas fundẽt: dẽtesq́ collident:cũ audierint dolendã illam mœstissimã sententiam. Discedite a me maledicti in ignẽ æternũ. Alii uocẽ illam tristissimã audient. Conuertantur peccatores in infernũ. Alii audient: iuidi scilicet. Tolle quod tuũ est & uade. Graue quippe est quod dicit uade. Quo nã queso? Nõ dubiũ quin eo quo ibunt qui audient. Ite a me maledicti in ignem æternũ. Alii audient. Amẽ dico uobis: nescio uos. Discedite a me iniquitatis operarii. Alii rursus: ligatis illorũ manibus & pedibus mittite in tenebras exteriores. Alii sicuti zizania colligabũtur exurendi in camino ignis. Sicut aũt multi salutis modi sunt: ita & multæ mansiones in regno cælorũ. Et sicuti plurima sunt peccatorũ ac delictorũ genera: ita & plurimi cruciatuũ modi. Quicũq; lachrymas compũctiõs habetis fleteq; mecũ quæso. Ego eni fratres mei dilectissimi memoratus sum tristis illius & miserandæ separatõis: nec ferre possum: cũ iam auferũtur atq; expelũtur a faciæ iudicis: ingenti cũ iracundia: traduntq; pœnalibus locis & acerbissimis pœnis. Ad hæc fideles qui aderant dixerunt. Præcamur te famule christi: ut pfecte istruas nos & certiores reddas quonãmodo miseri ad cruciatus transeunt. Et ille rursus lachrymans ait. O fratres mei dilectissimi: quã tristem & dolẽdam narrationem audire oratis. Hei mihi fratres: quis narrare p̃sumet: aut quis sustinebit audire: quæ damnati patiuntur. Quæ nã autem erit cordis tanta duritia: quæ hæc audiẽs non cõtinuo soluatur in lachrymas. At nũc quibus adsunt lachrymæ: uenite audiamus qd nos maneat: plãgamusq; amariter: neq; nostrã salutem negligamus. Iam quippe peruenit in nos dies illa horrenda atq; formidabilis isfœlicissime illius separationis. Tunc eni segregantur abinuicẽ: iterq; conficiunt omni spe reuersionis destitutũ. Quis adeo lapideo corde sit: qui iam hinc diẽ illam non amarissime fleat? Tunc separãtur episcopi a coepiscopis: diaconi a condiaconis: subdiaconiq; atq; lectores a sociis suis. Tunc separabũtur hi qui aliquando reges fuere: plorabuntq; uelut infantes: atq; ut mancipia pellentur. Tunc ingemiscent principes: & diuites: & imisericordes pergẽtq; nudi atq; desolati: huc illucq; intuentes. Angustiabuntur quærentes adiutorium: & nullus erit adiutor. Neq; eni diuitiæ hora illa patebũt: neq; assentatores adsistent: qui illorũ latera stipare solebant. Et qa miserti nõ sunt: nullã inuenient misericordiã. Neq; enim illam ante se præmiserunt ut illic reperire possint. Sicut etiam propheta ait. Dormierũt somnũ suũ & nihil inuenerũt. Tunc separantur & mo

nachi qui in negligẽtia uixerũt:qui mũdi desiderio deuicti sunt: & mũdana senserunt:neq; cor ad superna transtulerunt. Tũc separantur a parentibus filii;a fratribus fratres:amici ab amicis: & a propinquis propinqui. Tũc disseparant̃ & infœlicies mulierculæ:quæ uiris fidẽ non seruauerũt:connubiiq; maculauerũt torũ. Tunc itẽ segregantur qui corpore quidẽ uirginitatẽ obseruarũt: sed moribus inclemẽtes imitesq; perstiterunt. Iudiciũ enim absq; misericordia erit his qui nõ fecerũt misericordiã. Sed omittã multa dicere:quia continet me timor ac tremor:ista narrantẽ. Vt autẽ breuiter dixeri: tunc iam ĩpellũtur miseri ab angelis terribilibus acti:cæsi atq; flagelati:pergũtq; mugientes ac stridentes dẽtibus: crebriusq; post tergũ aspicientes:si quo pacto iustos: & illud gaudium unde ipsi separati sunt intueri queant. Vident aũt lucẽ illã ineffabilẽ. Aspiciũt amenitates paradisi: uidẽt magna illa & præclara munera:quæ perceperũt a rege gloriæ qui legitime certarũt Intuent̃ notos dudũ ac familiares suos æternis illis gaudiis fruẽtes:quæ ipsi percipe non meruerũt:& lamentantur ingemiscũtq; grauiter. Deinde paulati sequestrant̃ a sanctis omnibus & notis suis:atq; a deo ipso abscũdunt̃:ita ut iã retro aspicere nõ possint neq; intueri gaudiũ illud ĩmensum:& meracissimã lucem: cũ iã loco illi mœroris ac doloris appropinquauerit:ubi repositi sunt illis æterni cruciatus. Illic aũt rursus disseminant̃ atq; dispergun tur dirimũturq; ab inuicẽ miseri:uariisq; deputant̃ cruciatibus: quisq;.s. iuxta operũ suoꝝ merita. Tunc intuentes se penitus esse derelictos: oẽmq; sibi salutis spem ademptam: ut eis iam nullus opem ferre possit:aut ꝓ illis orare. Id quippe exigit iustũ dei interneratũq; iudicium:tũc inter amarissimas lachrymas:dantes mugitus & gemitus dicẽt. O quomodo tempus nostrum in negligẽtia perdidimus. O quomodo seduxit nos uanitas sæculi. O quomodo illusi sumus:qui scripturas diuinas audiẽtes irridebamus Cur aliis ante oculos nr̃os certãtibus:ipsi salutare certamẽ detractauimus? diuinasq; scripturas recitari audientes risimus: & qui illas recitabant:maledictis lacessiuimus? Illic nobis per illas litteras deus loquebatur:& nõ aduertebamus. Nunc autem hic exclamamus ad eũ:& ille faciem suam auertit a nobis. Quid nobis totus profuit mũdus? Vbinam est pater qui genuit. Vbi quæ pepit mater. Vbi filii: Vbi amici. Vbi diuitiæ. Vbi possessiões. ubi thesauri inexhausti. Vbi tumultus illi glorie. Vbi prandia. Vbi longus & intẽpestiuus cursus. Vbi reges:& ꝑncipes:atq; potentes. Quomodo nihil huiusmodi modo habemus ĩfelices:neq; nosipsos iu

uare possumus? Insuper a deo & a sanctis eius ꝓrsus derelicti su-
mus. Quid igit facimus: qñ iam tẽpus pœnitentie non est. Nihil
iã ualet deprecatio: nil ꝓsunt lachrymæ: neq; iã adsunt qui oleũ
uẽdant: pauperes & inopes. Est eni soluta celebritas. Quãdo tem
pus ac uires habebamus: & uẽditores olei clamabãt: emite: obtu
ratis auribus emere noluimus. Modo quærimus: nec iuenimus.
Iam nulla supest nobis redẽptio peccatoribus: nõ iam cõseq̃mur
misericordiã. Neq; eni meremur. Iustũ profecto est iudiciũ dei.
Nõ iam uidebimus læta illa sanctoꝝ agmina: nõ iam lucẽ uerã
intuebimur. Pupilli ac destituti ab oibus effecti sumus. Et ultra
dicamus? Tũc exclamãtes cum gemitibus: & amarissimis lachry
mis: & uoce miserabili iuocabunt ac dicent. Saluete oẽs sancti &
iusti: saluete apl'i: prophetæ. ac martyres. Salue patriarcharũ cæ-
tus. Salue monachorũ agmen. Salue & tu dña dei genitrix uirgo
Tu quidẽ multũ laborasti ꝓ nobis deprecãs: ut cõuersi salui esse
mus. Verũ nos pœnitere: saluariq; noluimus: sed pœnitẽtiæ tem
pus i negligẽtia uiuẽdo ꝑdidimus. Salue & tu præcursor ioãnes.
Et tu eni excelsa uoce prædicasti dicẽs. Pœnitentiã agite: sed nos
audire renuimus. Salue preciosa crux atq; uiuifica. Salue cælorũ
regnũ. Salue supna hierusalẽ: primitiuorũ mater. Salue uolupta-
tis paradise. Saluete patres ac matres. Saluete amici & propinqui
Saluete oẽs a q̃bus discreti & sepati sumus. Non eni aliquẽ ex uo
bis ultra ituebimur. Nãq; ad supplicia tẽdimus: finẽ nõ habentia
neq; ullã requiẽ. Tunc iã perget unusq;q; in præparatũ supplicii
locũ: quẽ sibimet præparauit: pœnitere nolens: atq; ex illa necessi
tate liberari: ubi uermis eorũ nõ morit: neq; ignis extiguit. Ecce
audistis fr̃es mei: amatores xp̃i: tristẽ illã mœstãq; sñiam. Audistis
ac patiũt negligẽtes? Audistis de die illo: & hora tribili? En ipleui
postulationẽ uestrã: & morẽ gessi uro desiderio. En agnouistis q̃
sollicite mala cauere debeatis. Ecce audistis qd lucrẽt negligẽtes
ac desides: & pœnitentiã agere nolẽtes? Audistis q̃uo illi irridẽtur
q dei mãdata irriserũt? Audistis ut multos fallat atq; decipiat: ad
aiaꝝ pniciẽ: sæculũ nequã? Audistis q̃uo illudunt: diuiaꝝ scriptu
rarũ illusores? Nullus oberret corde fr̃es mei benedicti: nec dicat
quispiã uerba tantũ esse simplicia: que de iudicio extremo dicũ-
tur: sed oẽs diligẽter ac plenissime credamus xp̃o prædicãti: esse
mortuoꝝ resurrectionẽ: & iudiciũ: ac retributionẽ bonis & malis
pro meritis paratã: secundum diuinas & sacras litteras. Et spretis
atq; contẽptis temporalibus oibus: sola de reddẽda illic ratiõe co
gitemus: & quæ defensiõi nostræ expediũt: sollicita intẽtione tra

ctemus:cũ aſſiſtemus terribili ſupni iudicis ſolio:diéq̃ illã horrẽ
dã.& expaueſcendã horã:uoluamus aĩo iugiter.Hæc enĩ hora il
la eſt nimiũ ingemiſcẽda:plena doloribus quæ totũ diſcutit ſæcu
lũ.De hora iſta formidabili ꝓphete oẽs & apoſtoli prædicauerũt.
De die iſta ſcriptura diuina a finibus ad fines orbis terrarũ in ec-
cleſiis & locis oĩbus clamat:teſtatur atq̃ admonet dicens.Videte
ne quis ĩ hora illa cõfundat᷑.De hac hora dicebat ꝓpheta Dauid
Quoniã tu reddes unicuiq̃ ſecundũ opera ſua.De hac hora uo-
ciferatur apl̃s dicens.Videte quõ ambuletis.Terribile ẽ enĩ inci-
dere ĩ manus dei uiuẽtis.De hac dicebat dñs chriſtus.Contẽdite
intrare ꝑ anguſtã portam.Videte:uigilate:& orate ut ſitis parati:
quia neſcitis diẽ neq̃ horã:in qua dñs ueniet.Omnes igit᷑ ut præ
dixi deo pleni ac deiferi patres cũ dolore cordis exclamãt:prænũ
tiantes diei illius neceſſitatẽ.De die hac dicebat propheta Iſaias.
Ecce dñs ueniet diſꝑdere terrã:& perdere pc̃tores ex ea. Et idem
rurſus propheta ait.Ecce dñs ueniet:& merces eius coram illo: &
opus eius manifeſtabitur. Alius itẽ propheta clamat dicẽs. Ecce
dñs ueniet:& quis ſuſtinebit diem ingreſſus eius? Aut quis ſtabit
ad uidẽdũ eũ?Itẽ alius exclamat dicẽs. Dñe audiui auditũ tuũ &
timui:& igreſſus ẽ tremor in oſſa mea.Propheta rurſus alius cla
met:q̃ſi ex pſona dñi dogmata ſtatuẽs.In die ultiõis reddã ultio-
nẽ hoſtibus meis:& his q oderũt me retribuã.Et non ẽ q eruat de
manibus meis.Dauid iteꝝ q pr̃ dei appellari meruit dicit. Deus
manifeſte uẽiet:deus nr̃ & nõ ſilebit.Ignis ĩ cõſpectu eius ardebit
& ĩ circuitu eius tẽpeſtas ualida.De hac iterũ Paulus loq᷑ dicẽs.
In die q̃ iudicabit deus oculta hoĩum:ſecũdũ euãgeliũ meũ.Cla
mat & petrus ſũmus apl̃oꝝ dicẽs.Dies dñi ſicut fur ĩ nocte ita ue
niet ĩ q̃ cæli ſoluẽt᷑ igne:& elemẽta cõbuſta liq̃ſcẽt. Et qd ego de
ꝓphetis & apl̃is dicã?Ipe rurſus oĩum dñs dixit.Videte ne grauẽ
tur corda ur̃a ĩ crapula & ebrietate & curis ſecularibus:& repente
ſupueniat ĩ uos dies illa.Quaſi muſipl̃a &c.n.ſupueniet oĩbus ha
bitãtibus ſup faciẽ uniuerſæ terre.Hãc horã alto corde repetẽtes
ſcĩ oẽs:oĩa mũdi iocũda reliquerũt:opes:delitias:parẽtes:liberos:
frẽs ꝓpiquos & amicos:ſpretiſq̃ oĩbus ad deſerta fugerũt:& ĩ mõ
tibus:& ſpelũcis & cauernis terræ ſedes habuerũt:egẽtes:ãguſtia-
ti:afflicti:ne in illa hora cõfundant᷑.Nõ modo aũt uiri:ſed etiam
feminæ:pergentes artam & anguſtam uiam:regnum cæleſte ra-
puerũt.In chriſto enim Ieſu nõ eſt maſculus & femina:ſed unuſ-
quiſq̃ propriã mercedẽ recipiet ſecũdum ſuum laborẽ:ſicut ſcri-
ptũ eſt.Beati perfecti:beati qui bonis operibus ſtudent:beati qui

lugent:beati qui uigilãt in oratõibus:beati qui elemosynis inuigilant:beati qui diebus singulis suam salutẽ omni ad nisu opantur:beati qui ad ianuã christi lõganimiter pulsant: beatus homo qui attendit sibi ipsi:neq; facta aliena curiose rimatur:beatus homo qui peccatorũ suorum sarcinã dissipat:dum tẽpus poenitentiæ est:beatus qui emit oleũ ante quam soluat̃ ista celebritas:beatus seruus ille quem cũ uenerit dñs iuenerit sic facientẽ Beati sumus & nos frẽs:nisi pulsando fatiscimus:prorsus nãq; aperiet̃ nobis. Verax est eni ille qui dixit. Pulsate & apietur uobis:quærite & iuenietis:petite & dabitur uobis. Cõfugiamus ad eũ: pcidamus illi in poenitẽtia dicentes. Qui creasti nos:ne pdas nos. Ipse enim ait. Cõuertimini ad me & cõuertar ad uos. Et rursus. Eum qui uenit ad me nõ eiciã foras. Ipse nempe deus nr̃ est:ipse fecit nos cũ nõ essemus. Idcirco frẽs mei dilectissimi uigilate qa qua hora nõ putatis dñs ueniet. Propterea cõtendite intrare per angustã portã quæ ducit ad uitã æternã. Per hanc ergo frẽs icedamus uiã: ut uitam æternam consequamur:in christo Iesu dño nostro:quẽ decet oĩs gloria:honor & imperiũ cum patre sine principio: & cũ sãcto ac uiuifico spiritu:nũc & semper & in sæcula sæculorum. Amen.

Explicit Sermo sancti Ephrem de poenitentia & de hora nouissima & iudicii die & retributione.

Incipit eiu'dẽ de iudicio:& resurrectiõe:& caritate:& cõpũctiõe

[V]Enite fratres mei omnes:audite cõsilium peccatoris & minimi oĩum Ephrẽ. Iã eni peruenit i nos o amãtissimi frẽs dies horribilis & expauescenda & magna: & tñ nos dilectissimi attollimur:itelligere nolẽtes quã sit hoc breuissimũ tẽps:i dq; melioribus rebus occupare negligimus:& oi studio deũ nobis ppitiũ facere. Ecce eni dies:mẽses:ãni ut umbra ut somniũ transeũt:celeriterq; ueniet magnus & pauẽdus dñi aduẽtus. Profecto eni terribilis peccatoribus dies ille iminebit:& his qui uoluntatẽ dñi opere exercere noluerũt:ut salui fierẽt. Queso itaq; carissimi frẽs uenite:abiciamus a nobis curã seculariũ rerũ: & mens nr̃a nulla ratione obligetur in terra. Cũcta quippe ptranseunt:euanescũt oĩa ac defluũt. Nihil nobis i illa hora pdesse poterit nisi bona opa. Tũc eni unusq̃sq; secũ portabit actus suos ac locutiões ante tremẽdi iudicis tribunal. Cõtremiscet.n.cor & expauescet:soluẽtur renes:cũ fiet illic manifestatio operũ:cogitationum:locutionũq; discussio. Magnus tunc metus erit frẽs mei:tremor ingẽs o amici. Quis oro nõ timeat:quis nõ cõtremiscat lamẽ

teturq; ac defleat:cum illa etiam manifestāda sint:quæ ī occulto nullo hominum teste patrauimus. Intelligite frēs ista quæ uobis exēpli gratia uestro affectu deuictus enuntio. Fructiferæ arbores ex intimis suis cū tempestiuū fuerit fructus ac folia ꝓferunt. Non extrīsecus unq̄ induūtur arbores decorē suum:sed ex se intrinsecus ex præcepto dei:singulæ producūt naturaliter fructū. Ita & in die illa formidabili:ꝓferēt singula hoīum corpora:quæ gesserūt oīa & bona & mala:& portabit unusquisq; ante horrendū tribunal xp̄i: actus suos uelut fructus:locutiōesq; ueluti folia. Ferent iusti fructū bonum ac iocundū:sancti itē fructum præclaꝝ ac uirentē præferent. Portabūt martyres tormentorū ac uerberū indicia:īsigne tolerātiæ. Monachi spiritalē exercitationē:cōtinentiā: uigilias:orōnesq; perpetuas ferēt. Porro peccatores hoīes profani atq; īpii secū illuc deferēt fructū turpē ac putridū:plenum cōfusionis: gemituūq; ac singultuū:uermē īmortalē ī igne inextīguibili. Terribile nimis ē fratres iudiciū illud:ubi sine testibus patebunt oīa: actus:uerba:cogitationes:& ītentiōes cordis. Quādo aderūt mille milia & milies millena milia angeloꝝ:archāgeloꝝ: cherubī: & seraphin:iustoꝝ atq; sanctorū:prophetarū & ap̄lorum. Quid igitur negligimus frēs mei dilectissimi? Tēpus ecce iā uenit:appropinquauit dies:cū occulta nostra oīa tremēdus iudex in lucē adducet. Si sciremus frēs quænā sint reposita nobis:die noctuq; sine ītermissione lugeremus:præcātes clementiā dn̄i:ut nos eximeret a cōfusiōe illa:sempiternisq; tenebris. Obstruet̄.n.peccatoris os ante tribunal illud horrendū. Cōtremiscet q̄ppe creatura oīs: ipsi quoq; sanctorum angeloꝝ ordines:a maiestate gloriosi aduētus ipsius. Quid igit̄ dicturi illi sumus ī die iudicii:si modo indulctū nobis tēpus negligenter amittimus? Ipse quippe lōganimis ē:nosq; oēs q̄tum in se est attrahit ī regnū suū. Sed ratio nobis de negligētia breuissimi istius tp̄is ponenda erit: ipseq; dicturus ē nobis: propter uos īcarnatus sum:ꝓpter uos manifeste ī terra ābulaui: ꝓpter uos flagellis cæsus:ꝓpter uos expalmatus:ꝓpter uos crucifixus:ꝓpter uos ligno affixus: acetoq; potatus sū: ut uos sanctos ac cælibes facerē. Regnū meū donaui uobis. Vos oēs ad me ip̄m īuitaui:patriq; obtuli:uobis scm̄ sp̄ūm misi. Quid plus his oībus facere potui & nō feci:ut uos salui essetis? Solā uoluntatē uestrā cogere nolo:ne uobis salus ex necessitate ꝓueniat. Dicite modo peccatores:& natura mortales:qd nā uos propter me dn̄m ꝑpessi estis qui propter uos passus sū? Ecce ergo regnū & uita præparata sunt:requies & gaudiū in sempiterno lumine. Ecōtra paratus

est æternus cruciatus in exterioribus tenebris. Quo quisq; uult ex
se ipso uadat arbitrio suo. Venite i idipm adoremus eũ: ploremusq;
oẽs coram dño q fecit nos dicẽtes. O dñe hæc oia ꝓpter nos ut
deus passus es: nos ãt peccatores bñficia tua semp irrita facimus
Tu dñe sine principio deus: natura incõprehensibilis: ipassibilis:
nullius rei idigens: gratuito dignatus es: per passionẽ crucis pctõ
res saluos facere: qui te nõ agnoscebãt: donans eis illuminationẽ
scientiæ. Quid ergo retribuet tibi peccatorꝝ genus: deo icõprehẽ
sibili: benignissimo misericordissimo: qui nõ natura sed ꝓposito
malæ uolũtatis ipii erãt? Prius ergo q̃ salutẽ assequeret: impium
erat oẽ genus nrm: & post hæc rursus uolũtate nostra peccatores
fuimus. Tu aũt dñe semp idem es: misericors: terribilis: & glorio-
sus: sæculorꝝ opifex portasq; ab initio iprobitatẽ nram: ꝓpter mul
tas miseratiões tuas: quas late i nos effudisti filios hoium. Deui-
ctus es dñe caritate tua: sanctisq; miseratióibus: ut ꝓ totius orbis
salute: crucẽ spõte subires. Hoc ego ut dicere ante oculos tuæ ma
iestatis auderẽ: tua me gratia docuit. Nã nisi uictus esses tuis mi-
seratióibus christe: teipm pro pctõribus sacrificiũ & oblationem
ꝑfecto nõ dedisses. Impleta est dñe serui tui mens: dulcedine: &
gratia: & caritate tua. Dulcescit semp: sempq; illustrat: & assidue
roborat. Sicq; tamẽ semp te irritat: ac seipm in amaritudinẽ com
mutat: dulcedinẽ dñi sui unigeniti filii semp habere nõ sustinẽs.
O splẽdor patris: lucẽ habitans iaccessibilẽ lux incõprehẽsibilis.
quæ gratia tua illuminasti orbẽ terræ: illumia obscuratum in me
oculũ. Latet eni in me obtenebratus oculus: illustra illũ quæso iu
giter gratia & miseratióibus tuis: ne a corruptore obscuret. Sicut
eni est dñe infirma mens nra: ligno nup plantato: quod semp au
ræ flatu leni: & aquæ irriguo idiget. Ita & ifirmus animus noster:
opus hẽt iugiter a gra tua roborari atq; illustrari. Sermo tuus dñe
apuit oculos: quos natura negauerat. Grãde miraculũ dñe in si-
loa cõtigit: cũ cecus receptis corpeis oculis: intrisecus quoq; pate
factis mẽtis oculis: melius illumiatus ẽ: ut iã sine timore prædica
ret: medicũ suũ deũ ac saluatorẽ esse. Illumina & cordis nri ocu-
los: ut diligamus te dñe & uolũtates tuas omi tpe: desiderabiliter
iplere satagamus. Quoniã uero siloa lõgissime a nobis abest: ec
ce calix uenerãdi & sacri sãguinis tui: uita plenus & lumie. Hoc
nobis calice itelligentiã: illustrationẽq; largire: ut ad illũ cũ fide &
deuotiõe: ac sacrificatiõe accedamus: sitq; nob ad pctõrꝝ remissio
nẽ: & nõ ad cõdẽnatiõem i die iudicii. Nã qui idigne accedit ad
sacrosencta mysteria. dãnat aiam suã: dũ nõ seipm prius studiose

purificat:suscepturus i suo thalamo regē. Aia nr̄a sponsa scā ē im-
mortal' spōsi:nuptiæ diuina sacra sunt:p que sancta aia iūgit' spō
so:dū digna mētis deuotiōe sumunt'. Attēde ergo tibi ipsi:ut tha
lamū tuū itegꝛ semp ab oi labe:imaculatūq; custodias: & regem
xp̄m cæleste spōsum excipe:tota intēt ōe desidera:ut i die aduen
tus sui māsionē apud te faciat cū patre suo:& corā sanctis āgelis
atq; archāgelis:sit tibi laus:& paradisum cū gl'ia:& gaudio ingē-
ti igrediaris. Quid.n.abs te iquirit deus o hō præter salutē tuam?
Ceteꝛ tu si negligas:& saluari nolis:rectasq; dei semitas nō pgas
& eius mādata seruare cōtēnas:tu te iterficis:ac temetip̄m cælesti
thalamo excludis. Deus sanctus:solus absq; pc̄tō:ipassibilis:nulli
us egēs:unigenito suo nō pepcit ppter te:& tu ifelix tui ipsius nō
misereris? Euigila igit' paulisp e somno:api os tuū:deprecare illū
abice abs te pc̄tōrum sarcinā:miserere tuimet:ora iugiter: lachry
mas indeficiēter effūde:fuge segnitiē:execrare torporē: nequitiā
odi:mansuetudinē dilige:desidera cōtinentiā:exercere ad quietē
assuesce silētio:meditare psalmodiā. Studiose dū tēpus est frater:
bōis te actibus occupa. Dilige deū ex tota aia:sicut ille dilexit te.
Esto templū dei:inhabitetq; i te altissimus deus. Aia eni quæ i se
ipsa habet deū:dei tēpli ē sanctū atq; reuerendū:diuinaq; myste-
ria i ea ministrant':eāq; sancti angeli semp obūbrare festināt. Nā
si dn̄s sedē habeat in aia:eam iccirco sci angeli oi studio honorāt
qm̄ templū est illorū dn̄i & regis. Beatus qui te ex tota aia dilexit
dn̄e:mundūq; & quæ sunt i ipso:oia propter te odit:ut te solū ha-
beat dn̄m:præclarā margaritā:thesauꝛ uitæ:teq; auidissime frua
tur. Qui sic diligit dn̄m sincere atq; integre:illius i terra aius non
ē:sed i cælis semp:ei quē dilexit inherens iugiter: quē tota concu
piuit aia:tota mēte sitiuit. Indeq; illustrat' ineffabili luce. Illic dul-
cedine caritatis dei saturat':gaudioq; pfunditur:& suauitate cari
tatis. Est eni reuera plenissima bonisq; cælestibus referta caritas
dei:beatusq; est qui illa gustata satiari nequit. Sed quis de illa di-
gne loqui poterit? Paulus ap̄l's qui hanc degustauerat: & ex illa
saginatus erat clamat & dicit. Neq; supra sublimitas:neq; infra p
funditas:neq; uita ipsa:neq; futura mors:neq; angeli omēs:neq;
p̄ncipatus:neq; ptātes:neq; creatura alia: si oēs in unum coeant:
separare poterūt a caritate dei aiam:quæ fœlicissimo dulcedinis
ipsius gustu saginata ē. Immortalis ignis est caritas dei: mirabili-
terq; i aia quæ ip̄ius desiderio tangit' operatur:limpidissimos illi
us efficit sensus. Eleuat' a terra:oditq; terrena: ut ip̄m solū quem
toto affectu dilexit solum cōtemplετur. Documento nobis sunt

martyres sancti:q pcepto illius gustu:atq ea satiati: fortissime cũ cta tolerarũt. Lene ac mole uiculũ est caritas dei: nec illã ualet anceps gladius scidere. Cõcidebant.n.tyrãni martyrũ membra: sed flagrantẽ in eius caritatẽ:nulla rõne cõscidere poterãt. O præclarum ac dulce uinculũ diuinæ caritatis: sublime atq mirabile: & quod nec scidi queat neq dissolui. Hãc i sanctis neq ferrũ rupit: nec ignis exsoluit. Cõcidebant frustratim mẽbra: sed caritas iuiolabilis durans nõ poterat rũpi: ardebãt mẽbra: nec tñ tã forte uinculũ soluebat. Submergabant sanctorũ corpora: uerũ caritas in ipsis mergi nõ norat. Vinciebant iustorũ mẽbra: ceterũ in illis caritas pænitus uinciri nõ poterat. Quis ergo nõ miret teneꝝ istud ac lene caritatis uinculũ: quod nunq̃ scindit: neq iterũ soluitur. Si quis integre sincerOq affectu diligit deũ: huiusmodi: caritate beatus est. Hãc enĩ dilectiõis gratiã dedit dñs ecclesiæ suæ: ut ipa caritate semp ornet. Hec enĩ sancta caritas dei pignus in aia est. Caritas in aia sancta colũna & firmamẽtũ est. Hæc itẽ caritas unigenitũ filiũ e sinu patris deduxit ad nos. Per ipsam caritatẽ uisus est iuisibilis. Per caritatẽ paradisi claustra patuerũt: p ipsã ligatus ẽ fortis: p ipsã caritatẽ: aia imortalis spõsi efficit sponsa: ut eius in ipsa aia spẽm ueluti p speculũ cernere libeat. Hac iductus caritate passus ẽ ipassibilis spõsus. Extra caritatẽ huiusmõi si fuerit aia cælesti dño grata & placida esse nõ põt. Verũ ipsius arbitrii libertatẽ deus cogere nequaq̃ uult. Quo circa pmisit illã arbitrio suo prout sibi placitũ fuerit cõuersari. Quis igit possit: qs ue sufficiat laudare & glorificare deũ ac saluatorẽ nostrũ: pro tãto & tã egregio munere: quod sola dignatiõis suæ gratia imeritis cõtulit. Gloria & diuinus honor sit ipius bonæ uolũtati. Audite frẽs fidele cõsiliũ meæ paruitatis: studeamusq dũ tẽpus habemus: caste semp ac deo digne corã illo cõuersari: ut spũs sanctus i nobis ihabitet: habũdetq i nobis caritas dei: ut ipius uolũtatẽ iugiter pficiamus. Nulla igitur frẽs præter hanc nos occupet cura: quo pacto.s. aia nostra inueniat in lumie. Nullis oro hãc uiculis cõpediamus terrenarũ rerũ: nullis curis opũ ac possessionũ deprimamus. Cæteꝝ uigiliis & orõibus: ieiunisq & lachrymis: ornare eã satagamus ut aliquãtulũ fiduciæ iueniat aia corã tribunali seuerissimi iudicis cũ adstabũt oẽs aiæ cũ metu ac pauore: qñ fiet illic discretio & separatio electoꝝ a pctõribus. Cũ assistẽt oues a dextris & a sinistris hedi. Certissime tenete frẽs mei qm̃ prope est aduẽtus dñi: ut reddat unicuiq secundũ opus suũ & scõs quidẽ & electos suos accũbere faciat in sempiterno lumine peccatores aũt & qui illũ irrita-

uerũt:æternis tradat cruciatibus. Beatus homo qui in hora illã fi-
duciã inueniet: audietq́ beatissimã uocẽ illã dicẽtis. Venite bñdi
cti patris mei: possidete oẽs regnũ meũ. Tũc se ipm̃ quisq́ cernet
in lumie: atq́ gloria iextimabili uidebit amictũ. Admiransq́ secũ
ita reputabit. Putas ipse ego sum. Et uñ hoc mihi: qbus ue meis
meritis cõtigit. Tũc pcedent ãgeli: cũ gaudio ingẽti: scõsq́ lauda
bũt & beatos prædicabũt: enarrãtes singuloꝝ cõuersationẽ: exer-
citationẽ: cõtinentiã: uigilias: oratiões: uoluntariã paupertatẽ: pse
ctã oium rerũ nuditatẽ: tolerantiã i siti: patiẽtiã in fame: pseuerã-
tiã in oratiõibus: gaudiũ i nuditate: pfecte in xp̃o caritatis causa
suscepta. Hæc oia cũ ineffabili gaudio de iustis prædicabũt. Rñ-
debũt ad hæc iusti dicentes. Nullum prorsus toto uitæ nostræ tp̃e
uirtutis indiciũ dedimus: nullũq́ i nobis recte factũ pœnitus iuẽ
tum ẽ. Rursus aũt illos admonebũt sancti ãgeli: locũ ac tp̃s deno
tãtes: admiratiõeq́ illorũ prorũpent i laudes dei: dãtes illi gloriã
q́ in cælis uideãt sanctoꝝ corpa: fulgẽtia ad istar clarissimi lumi
nis: quia se sup terrã spõte abiecerũt. Inuenerũt. n. in agro thesau-
rũ abscõditũ: uẽditisq́ oibus quæ hẽbant i terra: illũ sibi uidicarũt
ac p tolerãtiã i seipsis occultarũt præciosam margaritã: & imacu
latã uestẽ. Modicus ẽ frẽs exercitatõis labor: & magna illius cõso
latio. Paruus ẽ & ad modicũ tp̃is cõtinentiæ horror: & i sæcula sæ
lorũ erit i paradiso uoluptatis requies ipsius. Si qs sibi cõscius ẽ se
peccasse deo: & itentiõe laxata: ppositoq́ rigidiore molito spõte
deliquisse: ploret idesinẽter: ut p lachrymas diuinã cordi suo cõ-
ciliet grãm. Cõpũctionẽ sibi uidicet: corpusq́ oẽ lachrymis & sin
gultibus lauet. Grandis ẽ lachrymaꝝ uirtus frẽs: ml̃tũ apud deũ
lachryme possunt: qñ qspiã orans speculat̃ deũ: cordi illius deus
iugiter præsidet. Volo dilectissimi enarrare uobis q̃ta sit lachry-
marũ uis. Anna pfusis lachrymis Samuelẽ pphetã a deo accipe
meruit. Quãta i illius corde sublimitas: quantaq́ ierat gl̃ia. Por-
ro peccatrix mulier i domo Simonis: flẽs & scõs pedes lachrymis
rigãs: accepit adeo remissionẽ pctoꝝ oium. Cõpũctio frẽs aiæ me
dicina ẽ: cõpũctio dilectissimi scelerũ diluit sordes: remissionẽq́
culparũ nobis iugiter exhibet. Cõpũctio carissimi iesũ unigenitũ
dei: qñ ipsius flagramus desiderio: ihabitare facit i nobis. Cõpun
ctio frẽs ad se ipsã attrahit spũm scũm. Certi estote frẽs mei: qa ni
hil i terra dulcius ẽ gaudio quod ex cõpũctiõe puenit. Putas ha-
betis frẽs expimenta lachrymarũ. Nũ aliquis ex nobis illustratus
est gaudio illo lachrymaꝝ: quæ secũdum deum sunt. Si quis ue
strum lachrymarũ dulcedinem expertus ẽ cum oraret ex intimo

affectu cordis:is ꝑfecto eleuatus a terra oratiōis illius tpe: extra corpus ꝑsus effectus ē. Et qd extra corpus dico? Extra mūdum oēm eleuat̄: neq3 iā huiusmodi i terris est. Cū deo loquit̄ illustratur a xp̄o: sanctificat̄ a sp̄ū. Grande miraculū fratres hō terrenus ac luteus sanctæ ac mūdæ orōnis suæ tpe cū deo loqtur. Lachrymæ quæ secundū deū sunt: aiam ab oi semp peccatoꝝ labe purificāt: eāq3 iugiter a pc̄tis emūdant. Cōpūctiōis lachrymæ: dei semper cōfidentiā præstāt. Nō præualēt cogitatiōes sordidæ illi unq̄ aīe appropiquare quæ cōpunctōis meruit grām. Beatus qui secūdū deū semp & ubiq3 cōpungit̄. Quid oro hac dulcedie celsius? Quid tanta puritate sublimius? Quid suauissimæ ac beatissimæ cōpūctioni cōferri poterit? Speculat̄ deū ip̄m aīa tā fœlici ditata munere: atq3 ad eū cōfidēter accedit. Aīa quæ deū ueraciter desiderat frēs: in orōne sua illū semp intuet̄. Illū die noctuq3 ꝑpetua meditatiōe cōplectit̄. Thesaurus ē iuiolabilis sacra cōpūctio: gaudioq3 ieffabili tripudiat aīa: quæ cōpūctione lætat̄. Cōpūctiōem uero nō mometaneā dico: neq3 diei unius: sed quæ die ac nocte aiam iplet. Cōpunctio frēs i aiam ē ueluti purissimus fons: rigās aīe fructiferas arbores. Eas uero arbores: uirtutes ac recte facta itellige: qbus adhibet̄ semp lachrymarū atq3 orationū salubris irrigatio. Huiusmodi nobiles atq3 fructiferas uirēteśq3 arbores i aia tua iugiter plātare contēde. Riga illas lachrymis orans. Arbores quæ orōibus lachrymisq3 irrigant̄: fructus amœnissimos ac putiles ferūt. Neq3 foliis tuis pulchritudo & utilitas o aīa deerit. Riga frater idesinēter arbores tuas. Lachrymas ꝓfunde dū oras: ut irrigatæ succrescāt: fructusq3 uberes i dies ferāt. Noli esse remissus: neq3 teporē peccatoris imiteris: qui dicit semp: & nunq̄ facit. Huius torpet intētio: laxaturq3 propositū: quia puritate orōnis: & grā cōpunctionis caret. Qui se semp agnoscit peccatorē: futurūq3 iudiciū iugiter trepidat: quippe excusatiōe oi destituitur: nihilq3 ꝓ negligētiæ suæ purgatiōe quod afferat habet. Precor itaq3 uos sācti fratres mei: qui timetis deū: & quæ illi placita sunt ope ipletis: præces illi ꝓ me misero & peccatore porrigite: ut ueniat sup me sancta ipsius gratia: per orationū uestrarū suffragia: saluetur q3 aīa mea i hora illa terribili & metuēda: cū uenerit xp̄s reddere cuiq3 secūdum actus suos. Gloria unigenito deo: immortali: sancto & immaculato: glorioso atq3 terribili: benigno atq3 misericordi: qui līguam nr̄am per gratiam suam mouere dignatus est: ut modularetur uerba iudicii: caritatis: & sancte cōpūctiōis: i ædificationē aiaꝝ: & illustrationē cordiū: mentiūq3 utilitatē: ut oīs aīa quæ ista

modulatur:repleta dulcedine trahatur in æternã uitam. Amen.

Eiusdem de iudicio & resurrectione:incipit.

Enite oẽs fratres mei:audite me pusillũ Ephrẽ mentẽq; nfam iudicẽ cõstituamus.ut corda nr̃a diligentius discutiẽtes agnoscamus:an quẽadmodũ diuinitus ĩspiratæ scripturæ præcipiunt:ita ambulamus.Nõ ergo irritemus spũm scũm:quo signati sumus.Ac siquidẽ aliqs bonoꝝ sibi operũ cõscius ẽ:studeat incremẽta gratiæ ꝓmereri:quam accepit per humilitatẽ ab amatore hoium deo. Sin uero peccatorũ consciẽtia mordemur:cur quæso negligimus carissimi frẽs. Ecce enĩ ꝑuenit ĩ nos frẽs dies illa horribilis:in qua obscurant̃ solis radii: & astra decidũt: ĩ qua cælũ ut liber cõplicatur: ĩ qua tuba igentẽ atq; terribilẽ emittet sonitũ:oẽs qui ab initio sæculi mortui erant exsuscitans. In qua euacuant̃ abditissima iferni loca ad iudicis uocẽ:ĩ qua aduenit xp̃s in nubibus cũ sanctis angelis iudicare uiuos & mortuos:& reddere oibus iuxta operũ merita. Formidabilis ꝑfecto est xp̃i gloriosus aduẽtus.Pauendũq; miraculũ ẽ o amici:cernere cælos repẽte disrũpi:agitari terrã:atq; exurgere mortuos.Restituet &.n.terra corpus hois quale suscepit:siue id a fera discerptũ:siue ab aue cõmestũ:siue a quouis animãte deuoratũ fuerit:ne unus quidẽ capillus hois in conspectu iudicis deerit. Nãq; diuiæ uolũtatis ĩpio ĩ corruptionẽ mutãt̃ oẽs:corpusq; ĩcorruptũ recipiẽt singl̃i.Cæteꝝ iustoꝝ corpa septuplũ supra sol̃ fulgebũt radios:pc̃tõꝝ uero tenebrosa inuenient̃ & fetore plena. Quippe hois corpus ĩpius opa & actus præferet. Vnusqsq;.n.nr̃m actus suos ĩ suo gestabit corpe. Grauis nãq; tũc nr̃oꝝ opeꝝ ac t̃ribilis agitabit̃ discussio.Nã siue ꝑ uerba qspiã siue ꝑ cogitatões peccauit:assistẽt illi tũc oia.Et siue bõa gessit ĩ corpe seu mala: manifestissime illa ĩtuebit̃. Nã quocũq; aciẽ ĩtẽderit:actus suos corã se cernet expositos.Cõtẽdamus itaq; frẽs:atq; oi studio nitãur euadere obprobriũ illud ñ ferẽdũ:horrẽdãq; illã cõfusionẽ:quæ tunc pc̃tões oẽs una ĩuoluet deuitare:bonorũq; illoꝝ ꝑticipes fieri curemus:quæ præpauit xp̃s oibus iustis:quæ ocl̃us nõ uidit:nec auris audiuit:& ĩ cor hois nõ ascẽderũt:ĩ quæ desiderãt ãgeli ꝑspicere.Cum.n.e cælis descenderit xp̃s:cõtinuo ignis inextinguibilis ubiq; ĩ conspectu iudicis currẽs opiet oia.Nã & quod sub noe factũ est diluuiũ:huius edacis ĩcendii figura præcessit. Sicut enĩ illud oẽs operuit mõtiũ uertices:ita & ignis ille tũc occupabit uniuersa. Tunc undiq; discurẽt angeli:& rapient sanctos omẽs atq;

fideles in nubibus obuiam christo cũ gloria. Festinemus ergo ó amici & oĩ studio nitamur digni repiri: qui sic rapiamur: ut sine quærela: & absq; ullo crimine corã terribili atq; horrẽdo tribuna li: tũc possimus assistere. Quã beatus. n. ille ẽ: qui dño ac regi ma iestatis occurrit ĩ nubibus: sicuti cõtra quã ĩfœlix est: & oĩ lachry-marũ fõte lugẽdus: q tã btõ priuat᷑ occursu. Nã q sic rapti nõ fue rint ĩ nubibus cũ glĩa: se pctõres eẽ impiosq; significant. Nõ ergo negligamus fidelissimi frẽs. Ecce. n. stadiũ oĩbus patet. Dũ igitur tp̃s habemus: elaboremus uincere pniciosa corpis atq; aĩe uitia. Supemus libidinẽ sicuti castissimus Ioseph: nõ solũ corpore: sed etiã cogitatiõe: puri ĩtegriq; psistẽtes. Ita. n. pfectus uir pudicitiæ studere debet. Nam q mulierẽ aspicit ad cõcupiscendũ iã mecha tus ẽ eam ĩ corde suo. Quippe corpis actus plimæ sæpe occasio-nes auerterũt: mẽtis aũt atq; cogitatiõis opa sine labore gerũtur: & absq; ĩpedimẽto cõsumant᷑: huiusmõi est quod dico dilectissi mi. Sepe qspiam ex nobis ĩpudicis oculis aspexit mulierẽ: cõsen-sitq; cogitatiõi suæ: statiq; præteriit. Eiusmõi capreæ silĩs ẽ spiculo uulnerate: quæ cũ sæpe uenatoꝝ effugiat manus: sagitam tñ infi xam gestat ĩ iecore. Nam siqs ex nobis turpi cogitatiõe supet᷑: hic iam ꝑpter deũ pudicus nõ ẽ. Nisi. n. obsistat hoĩum metus: conti neatq; aut periculũ aut uerecũdia: & corpus ꝑfecto cũ aĩa ingna re nõ metuet. Nõ igitur iam ille pudicitiæ corona donat᷑: sed ut q hoĩbus placere gestierit: humanamq; honestatẽ: diuino timori prætulerit: nisi agat pœnitẽtiam: sẽpiterno igne torrebit᷑. Quod si præuẽtus qs: ac ꝑpria fuerit cogitatione superatus: iflictũ sibi cõ cupiscentiæ uulnus: pœnitentiæ remedio curare ꝑtinus studeat. Fugiamus itaq; frẽs noxiam cõcupiscẽtiam. Hæc. n. gloria nuda uit Euam: ut modici gustus libidine rapetur. Hæc diluuiũ iuexit sæculo. Viderunt eñi filii dei filias hoĩum. & ad eas delapsi fede inquinati sunt. Ista ægyptiam uesano castissimi Ioseph fecit amo re flagrare. At uero decorus ille sanctusq; adolescẽs diuino timo re munitus: aspidem sibi e uicino insidiantem: imo intra se inclu sam superauit. Ista fortissimũ ac terribilem cunctis & insuperabi lem nazareum sampsonẽ illum captiuauit. Et qui quondam cru ẽtum leonẽ discerpserat: & mille uiros asini: maxilla percusserat: postq̃ libidine superatus cum uipera habitare consensit: conti-nuo crines illi defluxere: oculisq; miserabiliter orbatus: protinus ridiculus cunctis apparuit. Ita & dauid dum concupiscentiæ ma nus dedit: fidelissimum occidit uriam. Sic nabuthe per illicitam regis concupiscentiam periit. Hec & infœlicissimum iudam: ut

christū traderet īpulit. Beatus ergo ille est qui oēm cōcupiscentiā fregerit atq; supauerit: auditus. s. uisus: olfatus & tactus: coronāq; pudicitiæ corā xp̄o portauerit. Gloria deo Amē.

Eiusdem de uita: & exercitatione monastica. incipit.

Olor me in uerba cōpellit: & idignitas mea ut taceam īperat. Cordis mei cruciatus purgent loqui: & peccata mea silentiū potius tenere suadent. Quoniā igit̄ utrinq; angustor: expedit mihi magis loq: ut sic a mærore cordis mei requiescā. Aīa mea doloribus plena ē: & oculi mei lachrymas cōcupiscunt. Quis dabit capiti meo aquā: & oculis meis fontē lachrymarū: ut plangā īdesinēter die noctuq; uulnera aīe meæ: nimiāq; mollitiē institutiōis monasticæ ætate nostra uigētē. Est. n. mille pforata uulneribus: & ignorat. Quippe illius tumor atq; iactantia: uulnera sua considerare nō sinit: ut sanet̄. Quā dissimilis ē hæc īstitutio: illi quæ patꝝ nostroꝝ memoria floruit: in qua pseuerantes iter spinas & tribulos: hereticos. s. atq; īpios hoīes: fulxere ut luminaria in mūdo: & tanq̄ præciosi lapides: & margaritæ carissimæ enituere: quoꝝ ipsi quoq; inimici & aduersarii: ob summā illorū castissimāq; conuersationē imitatores effecti sunt. Quis enī illorū eximiā intuēs humilitatē: cōpūctus nō est. Aut q̄s eo:ū mansuetudinē ac silentiū cōsiderans: stupore cōprehēsus nō est. Quis uero pecuniæ cupidus illorū altissimā pauptatē & nuditatē rerū oīum pænitus aspexit: & nō cōtinuo alto corde mūdi odiū cōcepit. Quis rapinis inhians aut supbus uitæ ipsoꝝ honestate mūditiaq; pspecta: i æquitatem mutatus nō est. Quis īpurus aut pfanus: illos oratiōi incūbentes uidit: & nō ptinus pudicus & castus euasit. Quis ira uel furore feruidus: ex eorū aspectu atq; colloq̄o nō in māsuetudinē transiit. Hic igit̄ illi certauerūt: atq; ideo illic exultāt: q̄m & deus glorificatus est ī eis: & illorū exemplo hoīes ædificati sunt. At uero nostra īstitutio relicta rectitudine itineris: p precipitia fertur: & asperas īcedit uias. Neq; enī est hoc tēpore: qui ppter deum opes ac pecunias deserat. Nō ē qui ppter æternā uitā renūciet sæculo Nō est mitis: nō humilis: nō est quietus: nō ē disciplinatus. Nō in quā est q acceptis iniuriis æquanimiter ferat. Non ē qui cōtumeliis & maledictis uicē referre nō appetat. Verū oēs contētiosi: oēs iracundi atq; furiosi: omnes desides: omnes in indignationē pni sunt. Omnes uestiū sectant̄ ornatus. Omnes gloriæ inanis cupidi: omnesq; sui amatores sunt. Nam his quidem qui ut instituat̄

Vide Crisostomum de [illegible]

accedit:instituere alios uult:ꝑus quã se patiatᷣ īstitui:& ante quã doceatur docere appetit.Priusq̃ discat iura legesq; ferre ābit. Anteq̃ syllabas iūgere nouerit philosophatᷣ:& anteq̃ subdatᷣ:subicere atq; īperare gaudet:priusq; quã corripi sustineat corripit. Ac si quidē prouectior sit:cū suꝑbia:præcipit:sinautē iunior cōtradicit atq; reluctatᷣ senioribus.Quod si diues fortassis ē:honorari protinus expetit:si aūt pauꝑ:cōtinuo aspirat ad requiē:sin uero opa-rius & rusticus:duras manus & callis obsitos digitos:ī mollitiem statim ac delitias soluere nititᷣ. Quis itaq; non ploret dilectissimi summã religiosi īstituti cladē?Ecce enim qui sæculo abrenūciaui mus:adhuc terrena sentimus & sapimus. Agrestes & rustici despiciūt terram:& nos qui spiritales esse uidebamur:terrenis cōpedimur curis. Nescimus ad qd uocati simus frēs. Ignoramus dilectissimi ad qd uenimus. Ad continentiã uocati sumus:& ciborū uarias exquisitasq; delitiamus excogitamus. Nuditatē persequi uenimus:& de uestiū sumus splēdore solliciti.Ad obediētiæ tutissimū sinū euocati:cōtentiose resistimus.Mãsuetudini:& humilitati atq; silētio dare operã ꝓfessi:cōtrariã oēs incedimus uiã.Legētes nō intelligimus.Audiētes:quæ dicuntᷣ non auscultamus dilectissimi.Siqs forte dū iter agit:iugulatū hoīem repente cōspiciat pallescit facie:corde terretᷣ.Nos cæsos apl̄os legētes:prophetasq; lapidibus obrutos ridemus.Et qd de ꝓphetis & apostolis dicam. Ipsum deū nostrū in ligno pendentē:occisumq; ꝓpter scelera nostra audiētes ac legētes:elatione timidi ridemus.Sol nō ferēs cōtumeliã dñi:subduxit radios: splendorēq; suū conuertit in tenebras:nos ex nequitiæ nostræ tenebris cōuerti in lucē iustitiæ nolumus.Velū tēpli cum nihil peccasset: seipsum discidit mediū:nos ꝓpter peccata nostra : corda cōpungere nolumus. Terra iugiter metuēs a facie dñi tremit:atq; ad terrorē nostrū sub pedibus nostris agitatur:nos ne sic quidē pauore cōcutimur.Vrbes terræ hiatibus absortæ:locaq; desolata sūt plurima a facie iræ dñi:nos nulla formido cōmouit.Sol iã semel & secūdo suꝑ nos die media tenebris obductus est:neq; sic terroræ corripimur.Persarū bella barbarorūq; cōmota sunt:ꝓuinciãq; nr̄am uastauerūt:ut nos deum uel ꝑ flagella timeamus:qbus opus ē magna ꝑfecto pœnitentia: nō dierū aut mēsum:sed annoꝝ oio plurimorū:& ne sic quidem pœnitere uoluimus.Resipiscamus igitᷣ ad pœnitentiã frēs mei : ut deū pro peccatis nostris placare possimus. Deprecemur illū: qm̄ ad iracundiã eū prouocauimus.Humiliemur:ut ab ipso exaltari mereamur.Ploremus ut nos in futura uita lætificet. Lugea-

mus hic:ut ibi cõsolemur. Abiciamus a nobis curã oẽm sollicitu dinẽq; carnalẽ:& iduamur uirtute sicut uestimẽto:nos præcipue qui ad hãc angelicam uitam puenire meruimus. Ita dilectissimi mei:ita obsecro:modũ ac normã quam præclari ac pfecti illi patres nostri tradiderũt oĩ studio arripiamus. Ne.s.hodie abstineamus:cras uero distẽdamur epulis. Ne hodie aqua ipsa abstinẽtes cras etiã uinum reqramus. Ne nudis hodie pedibus:crastina calceos caligasq; sumamus. Ne hodie cilicio: cras mollibus ac delicatis uestibus opiamur. Ne hodie simplicẽ cultũ:cras ornatũ expectamus.ne nũc mites atq; hũiles:post paululũ uero elati supbi q; simus. Ne hodie qeti atq; obediẽtes:cras ĩdisciplíati rebellesq; uideamur. Ne hodie ĩ gemitu & eiulatu:post modicũ aũt in risu ac resolutiõe simus. Ne hodie humi qescamus:cras uero plumis mollioribus utamur. Sed unã nobis regulam dilectissimi statuamus:p quã deo grati esse ac placere possimus:nobisq; ipsis ac pximis nostris utiles eẽ ualeamus. Quod si solitarius per abstinentiam teipm cõficis atq; mortificas:dũ tibi ministratur a plurimis: offensam caue. Si uero ĩ multitudine uixeris: audi dicentẽ dñm tuũ. Quecũq; uultis ut uobis faciant hoíes:& uos facite illis silr. Quod si tibi semper ministrari necesse sit: ob perpetuã corporis infirmitatẽ:uide & attẽde sollicite ne pximo noceas. Idcirco autẽ & sancti ac pbatissimi patres:iactis firmiter unicæ normæ fundamẽtis pfecti inuenti sunt. Nam eã regulam quã semel assumpserant:usq; ad fiuẽ uitæ absq; impedimento tenuerũt. Alii eni qnquaginta annis : alii pluribus : uno continentiæ suæ gradu indefessi cucurrunt:nũquam immutantes uitæ ordinem: ingentẽ s.præclaramq; atq; irreprehensibilẽ ciborum linguæq; continentiam:lecti duritiam:humilitatẽ:mansuetudinem:fidem:atq; caritatem:perfecti spiritalisq; ædificii culmen:nuditatem præterea:& ab omnibus mortalibus ac fragilibus rebus quietem : ac uitam uirtutibus plenã:uigiliasq; & orationes assiduas:cũ lachrymis & salubri cõpunctione profusas. Risum illi ultra serenitatẽ uultus progredi nunq̃ permittebant. Superbia pænitus ab eis conculcata est. Ira atq; indignatio:nullum in eis locum habuerũt. Aurum & argentũ:in nihilum computauerũt:seq; ipsos omnino ab omni sorde mũdos nitidosq; reddiderunt. Idcirco deus quoq; ĩ illis habitauit:atq; in eis glorificatus est. Quiq; illos aut ĩspicere aut audire meruerunt:deo gloriam dederunt. Nam nisi quis se ipsum ab omni opere malo:sordidisq; cogitatiõibus : & nequissimis affectionibus:ira quoque & indignatione : & inuidia atq;

ſupbia:& uanagloria & odio:cõtentiõe:ac detractiõe:& auaritia:
oibuſq; ne p ſingula numerẽ:que odit deus:expurgare cõtendat
pcul ab illo aberit deus. Cæterũ ſi quis ab his oibus:purũ ſe ima-
culatũq; cuſtodiat:i illo ueluti i ſede gratiſſima libẽter inhabitat.
Dic eni quæſo:ſi quis te in cenũ picere uellet:ut ibi iugiter mora
reris:nũ eam iniuriã patiẽter feres. Quod ſi tu q uermis es id nõ
ſubſtines ppeti:qua ratiõe uis illũ qui imaculatus:icontaminatus
ſoluſq; ſanctus ẽ:qui i ſanctis reqeſcit:i te ihabitare:qui fetorẽ ce-
nulentũ ſpiras. Emũdemus itaq; nos ipſos dilectiſſimi:ut ihabi-
tet i nobis deus:ut ea quæ pmiſit adipiſci mereamur. Ne quæſo
nomẽ ſanctũ eius uiolemus:quod inuocatũ eſt ſup nos:neq; pro
pter nos blaſſemet' nomen dei noſtri. Pareamus nobis ipſis:intel
ligentes nomen noſtrũ ex ipſius nomie eſſe deriuatum. Chiſtus
enim ipſe:nos chriſtiani appellamur. Spũs eſt deus noſter: & nos
itaq; ſpiritales ſimus. Vbi enim ſpiritus domini ibi libertas. Stude
amus igitur hac libertate frui. Conſideremus quanta nos igenui
tate donauit:qua conuerſatiõe dignos exiſtimauit. Agnoſcamu s
quoniam ad nuptias ſuas inuitauit nos:noſq; ipos ita diligamus
quemadmodum ab ipſo dilecti ſumus. Deſideremus illum ut
nos ipſe glorificet. Caueamus ne duplex a nobis in die iudicii
pœna exigatur:ſi corpore mũdum deſerẽtes:animo mũdi mala
negociaq; uerſemus:ſi pecunias deſpicientes: illarũ adhuc cura
implicemur:ſi carnalia fugiẽtes:rurſus quæ ſunt carnis perſequa
mur. Quocirca timeo ne nobis dies illa repente ſuperueniat:iue
niamurq; nudi & miſeri atq; imparati :ac poſtea nos ipos fruſtra
cõcidamus. Hoc ipſum quippe paſſi ſunt & i diebus noe. Come
debãt eni & bibebãt:nubebãtq; & ad uuptias tradebant:& nego
ciabãtur:cũ repente diluuiũ ueniens inuoluit omnes. Erat tũc p-
fecto mirabile ſpectaculũ frẽs:cernere feras animantes in unum
cogi:elefantes ex idia & perſide aduenire:leoneſq; & pardos mi-
ſceri ouibus:eaſq; nõ ledere. Serpẽtes ac pẽnatas aues: nemine i-
pellẽte accedere:& circum arcam excubare:idq; p dies plurimos
ipſumq; noe ſtudioſe fabricari arcam:illoſq; magnis uocibus ad
pœnitentiã hortari. Neq; ſic tamen illi pœnitere uoluerunt: neq;
tot mirabilibus inſpectis:cõuentuq; multorum animaliũ cõpun
cti ſunt:ut ſaluari mererent'. Metuamus ergo dilectiſſimi ne &
nos eadẽ patiamur. Que fuerãt ſcripta cõpleta ſunt:& quæ erant
predicta miracl'a finẽ acceperũt:neq; iã reſtat niſi ut antichriſtus
reueletur. quod breui futurũ expectatur. Namq; cum impletum
fuerit romanorũ regnum:omnia conſumari neceſſario oportet.

Igitur qui saluari uult: uirtutes studiose sectet. Qui celeste regnū desiderat īgredi: negligentiā a se penitus excutiat. Qui cupit gehēnæ ignibus eripi legitime certare cōtēdat. Quiq; imortali uermi pabulū esse expauexit uigilet ac sobrius sit: q exaltari appetit sese ꝑrsus humiliet. Qui cōsolari uult fleat: & qui dn̄i thalamū ingredi parat: lucidā lampadē ꝑferat: & oleū i uasis sumat. Qui ad illas nuptias iuitari expectat: uestē splendidā præparet. Est.n. illa regia ciuitas plena lætitiæ & gaudii: plena decoris & luminis dulcedinēq; ac suauitatēq; æternæ uitæ cōiunctā: cūctis in ea habitātibus manat. Si qs igit æterni ipatoris ciuis & familiaris appetit fieri: celeriter ꝑgat. Nā dies iā inclinat i uespam: nullusq; qd sibi i uiæ mora occursuꝝ sit nouit. Veluti siqs uiator sciēs itineris ꝓlixa spatia: fatiscēs usq; i uesperā dormiat: deīde sōno excitus inclinata iā die ꝑgere icipiat: atq; in ipso uiæ initio: tonitrua illū & fulgura: tribulatiōesq; ac tumultus undiq; exagitēt: ut neq; remeare domū: neq; ad destinatū locū progredi queat. Ita & nos dū tēpus pœnitentiæ congruū accipimus: si pœnitere negligimus: supplicia ꝓfecto luemus. Sumus eni hic aduenæ & peregrini. Studeamus igit i patriā & ciuitatē nr̄am pleni bonorū operū opibus: cū festinatiōe remeare. Negotiatores spiritales sumus frēs mei: quærētes præciosā margaritā quæ xp̄s ē: saluator noster: lætitia & gloriatio nostra: thesaurusq; noster: quē nullo furū scelere possimus amittere. Festinemus itaq; acquirere illū atq; possidere. Fœlix ꝓfecto atq; beatissimus qui illū curauit acqrere: cōposq; illius effectus i ipso glorificatus ē: sicuti cōtra ifœlix ē atq; miserrimus: qui illū possidere neglexit: qui ē cōditor oīum. Huiusmodi.n. seipm ꝑditioni atq; æternæ exposuit morti: dū noluit eū possidere atq; ab illo possideri. An ignoratis dilectissimi fratres. qm̄ uitis ueræ quæ xp̄s est palmites sumus? Caueamus igit ne quis ifructuosus inueniat. Nam pater ueritatis agricola ē: qui hāc ueritatis excolit uitē: eosq; qui fructuosi sunt studiosius colit: ut copiosiorē referāt fructū. Qui uero fructū nō ferunt: eos excidit atq; extra uineā proicit: ut igni exurant. Idcirco sollicite uobis ipsis attendite: ne ifructuosi iueniamini: & excisi igni sempiterno tradamini. Semē sumus bonū dilectissimi: quod seminauit paterfamilias christus cæli terreæq; creator & dn̄s. Iam tēpus messis aduenit: messoresq; paratas manibus detinēt falces: solumq; ipsius expectant nutū. Videte igit: ne quis ur̄m inueniatur esse zizania: & in fasciculos religatus cōburatur i sæcula. Nō intelligitis fratres quā terribile pellagus nobis trāsferendū est? Perfecti quoq; sapientissimiq; ne-

gociatores paratas hñt merces suas: substinétq; cũ gaudio: dũ illĩ cõmodus uẽtus aspiret: ut trãsmisso pelago ad uitæ applicẽt portũ: ego aũt & mei siſes: quiq; torpore & ignauia tabescimus atq; deficimus: nullã aĩo sollicitudinẽ gerẽtes: neq; aduertẽtes ĩfestissimũ hoc pelagus necessario nobis eẽ traiciendũ. Quocirca timeo nequãdo repẽte afflauerit uẽtus: iparati iueniamur & mime instructi: ligatisq; manibus ac pedibus ĩ naui iniecti: illic ploremus dies negligentiæ nr̃æ atq; socordiæ: dũ alios exultãtes ouantesq; cernemus: nos ipsos aũt tribulatiõe ac dolore ĩeffabili undiq; obsessos. Nãq; portus ille negotiãtiũ est: in quẽ unusqsq; cũ suis opibus intrat. ꝓpriisq; illic ditatus mercibus exultat atq; gloriat᷑. An ignoratis frẽs: qm̃ ad nuptias uocati sumus in qbus rex regũ serenus accũbit? Quid ergo negligimus? cur hic nõ tota iutẽtione curamus parare nobis splẽdidã uestem: lucentẽq; lãpadẽ: atq; oleũ ĩ manibus sumere? Nõ cogitatis quia illuc nemo nudus ingredit᷑. Quod si qs temere fuerit igressus: carẽs ueste nuptiali: nostis qd patiat᷑ huiusmodi. Iubẽte. n. rege uinctus pedibus ac manibus ꝓicitur in tenebras exteriores: ubi fletus erit: & stridor dentiũ. Quapropter uigilemus dilectissimi: ac sobrii simus. Timeo equidẽ: ne nos a thalamo illo uitia nr̃a passiõesq; ꝓpellant. Non ergo solo exteriori habitu religiõem p̃feramus: intus carnalia uitia circũferentes. Quãquã & ip̃e cultus exterior: mẽtis nostræ sæpe index ẽ. Quippe ornatus uestiũ: nos sæpe terrena significat: uestisq; accurate cõposita: uera illa gl̃ia nudos esse testat᷑. Amor gloriæ uanitatem arguit nr̃am: ciborũq; delitiæ: gulæ ac uẽtri deditos clamant. Negligẽtia nostra: lãguentis aiæ & iertiæ sopore depressæ certum argumentũ est. Possidẽdi plura quã satis est studiũ: q; christũ non desideremus accusat. Inuidiæ pestis caritate nos uacuos indicat. Manuũ nostrarũ ac pedũ solẽnis ablutio: passionibus nos seruire declarat. Per liguæ officiũ quid cor nr̃m desideret aperit᷑. Quod eni appetit animus: hoc lingua ꝓferre consueuit: atq; ex motu labiorũ mẽtis promunt᷑ occulta. Vbi eni os nostrũ apimus: amota ianua atq; custode: sermo quoq; nr̃ passim temereq; progredit᷑: ex uerbis aũt: cordis arcana patefiũt. Os eni quod animi secreta non seruat: furatur illi cogitatiões suas: & dum in sua se sede mẽs cõtinere se putat: oris temeritate uulgat᷑: & se nõ uideri existimãs uerbis ostẽditur. Blandũ detractionis uirus dũ libenter hauritur: aiæ odio pcussæ certũ indiciũ est. Nõ igit᷑ se quispiã fallat: ut exteriori religiõis habitu esse aliqd putet. Nã qui se per huiusmodi

apparentē speciem fallere existimat frēm: seipsum potius fallit ac decipit. Ecce eni religiōis illa puersa simulatio: quā sit falsa protinus idicat. Nēpe eni si itentiōes cordis eius addiscere cupis: aurē tuā admoue illius ori: discesqꝫ diligēter: utrū cælestia: an tetrena uersēt aio: spūalia an carnalia cogitet: uoluptates an cōtinentiā ambiat: nuditatis rerū oium: an appetitus amore teneaťꝰ: caritati an odio seruiat. Nāqꝫ de thesauro cordis: os ꝑmit escasqꝫ ad se accedētibus porrigit. Et officiū linguæ: hoīsqꝫ cōuersatio: quid cordi sit insitū aperit: christi ne an sæculi amor. Atqꝫ inuisibilis aīa: qualis sit pactus proprii corpis cerniťꝰ: bona. s. an mala. Bona quidem per naturā est: ceterū ex uolūtate liberi arbitrii mutaťꝰ i malam. At fortassis dixerit quispiā passiōes huiusmodi naturales eē: eosqꝫ qui illis seruiant sine culpa cōsistere. Attēde tibi ipsi miser: & caue ne bonū boni dei opificiū in crimē uoces. Fecit eni deus oia bona ualde: naturāqꝫ nr̄am bonis ac præclaris ornauit actiōibus. Exēpli gratia. Esurit quisqꝫ ꝑ naturā: nō culpatur si moderate cōmedat: cæterū si imoderate manducet: reprehēditur. Est eni naturalis esuries. Sitit quispiā similiter per naturā: nō subditur crimini si bibat modeste: sin uero ultra modū biberit: reprehensionibus patet. Et sitis eni naturalis ē. Dormit rursus aliquis ꝑ naturā nō erit in crimine si moderate dormiat: qꝫ si mensurā necessitatis excedat culpabiťꝰ merito: quidpe qui se ip̄m negligentie addixit ac somno: naturāqꝫ in modici somni consuetudine captiuari fecit ac uinci. Porro natura & cōsuetudo: utræqꝫ testes sibi inuicem sunt atqꝫ præcones. Natura seruitiū indicat: consuetudo uoluntatis propositū exprimit. Ex utrisqꝫ enim homo consistit. Voluntas autem cum sui iuris ac libera sit: ueluti agricola est: nature enim inserit cōsuetudines malas: optimasqꝫ uirtutes: ut sibi libitum fuerit. Cōsuetudines malas hac inserit ratiōe. Esuriei: gulam: siti: immodicum potum: somno: negligentiā: & insatiabilem dormiēdi appetitum: aspectui cogitatiōem malam: ueritatiqꝫ mendatiū inserit. Virtutes item bonas hoc inserit ordine. Cibo innectit continentiam: siti tolerantiam: somno uigilias: ueritatē mendatio aspectuiqꝫ pudicitiam inserit. Voluntas enim nostra quæ figuram seruat agricole: in ictu oculi consuetudines malas radicitus uellit: atqꝫ ut uoluerit inserit uirtutes bonas. Ipsa quippe naturam etiā uincit. Nam terra quidem actionis nostre natura est. Huius ut diximus agricola uoluntas est: consiliarii autem atqꝫ magistri diuine sunt pagine. Docēt enim agricolam nostrum: quas consuetudies malas euellere: quas ue uirtutes bonas plātare atqꝫ excolere

debeat. Nã quantũlibet acutus ac uigilãs noster agricola fuerit: absq̧ diuinarũ scripturaꝝ magisterio obtusus atq̧ inualidus est. Porro diuinarũ litterarum eruditio itelligentiã illi uiresq̧ administrat: ac uirtutes bonas illis de suis surculis pstat: ut eas nature sue inserat ligno. Puta fidẽ bonã illi dat: quã infidelitati suæ: caritatẽq̧ quã odio: sciam quã ignorãtiæ: studiũq̧ quod negligentiæ postremo gloriã & laudẽ: quã ignobilitati iserat suæ. Immortalitatẽ itẽ mortalitati: diuinitatẽq̧ iserat humilitati suæ. Ceteꝝ si supbia elatus agricola noster magistꝝ atq̧ consiliariũ suũ deserere uoluerit: scripturas. s. sacras errabit uagus: cogitatiões q̧ malas & affectiões noxias incidet: cõgerẽsq̧ cõsuetudines malas atq̧ peruersas: iseret naturæ suæ: quæ sunt ab ea remotissima: uidelicet ifidelitatẽ: arrogantiã: odiũ: iuuidiam: supbiam: inanem gloriã: gulã: intemperantiã potus: cõtentionẽ: & alia plurima his silia. Vbi eni eruditorẽ ac legiferũ suũ dereliquerit: & ipẽ ab eo dereliquit. Quod si pœnitẽtia ductus reprehẽdat seipm: procidẽsq̧ legifero dicat: peccaui deserẽs te: cõtinuo legifer ad misericordiã flectitur eũq̧ clemẽtissime suscipit: illiq̧ denuo uires atq̧ itelligentiã suggerit: qua possit rursus naturæ suæ terrã opari: euellẽsq̧ ex ea cõsuetudines nequã: uirtutes illi præclaras & optimas illarũ uice inserẽdas tradit: coronisq̧ illũ præterea & laudibus donat: ut dũ naturaliter exurit abstineat sitiẽs toleret: cõcupiscẽtia pulsatus pudicitiã teneat: grauatus sõno: cõtendat ut uigilet: desidia dũ a diuinis auertit laudibus: aperiat os suũ: ad cõfitendũ & referẽdũ gloriam deo. Sic pfecto coronatur atq̧ laudatur: alterũ qm̃ uicit alterũ quia uirtutes acqsiuit. Sit igit illius benignitati gloria sit eius bonitati atq̧ miseratiõi laus atq̧ adoratio. Quis enĩ pater est ita misericors. Quis ita pater diligit filios: queãdmodum dilexit nos seruos suos dñs noster? Ecce nobis oĩa summa cũ munificentia præstat: dispõitq̧ cuncta magnifice. Aiarũ nr̃arum uulnera curat: cõtẽptusq̧ a nobis lõganimiter tolerat. Oẽs eni saluari cupit: desiderat sanari uniuersos. Vult nos oẽs regni sui heredes fieri: uult itẽ uolũtatẽ nr̃am atq̧ ppositũ a se laudari. Ipẽ morbos oẽs nr̃os graues atq̧ icurabiles sanat: cæteꝝ quæq̧ sunt leuiora ac faciliora ifirmitatis nostræ: ea uult nostra uolũtate curari: ut possit gloriã ab eius benignitate pmereri. Et curat quidẽ desidis uulnera: ut os suũ in gloriã ipsius bonitatis apiat. Remittit item peccatori peccata sua: ut eũ in alacritatem bonæ uoluntatis exsuscitet. Infirmũ celeriter exaudit ne pusillanimis effectus mærore deprimat. Porro magnanimis: & eis qui ipsius ianuã summa cõstãtia

pulsauit utrūq3 largitur:sanitatē.s.atq3 mercedē.Poterat ille quidem oīa animarū nr̄arum sanare uulnera:nosq3 in bonitatem ex iniqtatē cōuertere:sed nō uult:ne uolūtas nostra: arbitriiq3 libertas ipsius laude priuet.Nos uero illū inqrere negligimus: otioq3 atq3 desidia ab illius iuocatiōe torpescimus.Ipse dilexit nos: ipe miseratus ē:ipse nos eripuit:liberauit atq3 suscepit.Ipse illustrauit mētis nostræ oculos:ipse cognitiōe nos sua dignatus ē.Ipe gustū nobis suæ caritatis idulxit:ut ea degustata:ipsiusq3 dulcedine:requiramus illū indeficiēter.Quā fœlix ille quā beatus est:qui accepto dilectiōis eius gustu:i eius ptinus exarsit desideriū: seq3 ipm præparauit:ad eius caritatis plenitudinē suscipiendā.Nā qui illius caritate plenus est:amorē alterius cuiuscūq3 rei in seipso nō suscipit.Quis ergo dilectissimi talem nō diligat dn̄m?Quis nō confiteatur adoretq3 ipsius bonitatē?Quā oro excusatiōem in die iudicii sumus habituri si neglexerimus? Quid illi dicturi sumus? Quia nō didicimus. Quia nō audiuimus. Quia non nouimus? Quid ille nobis facere potuit & nō fecit? Ex imensa illa celsitudine:& ex bn̄dicto sinu p̄ris nō descēdit ad nos.Qui iuisibilis erat: nōne uisus ē nobis:& qui erat imortalis ignis:nonne propter nos carnis crassitudinē induit. Nōne ut liberaret nos:cesus ē alapis. O miraculū timoris tremorisq3 plenissimū.Manus lutea:formata ex puluere terræ:creatori cæli ac terræ alapā dedit.Nos aūt miseri:nos infœlices:qui terra sumus & cinis ne usq3 ad uerbū quidem portare inuicē possumus.Et deus quidē noster ac dn̄s imortalis existens beatus æternus:pbrosam mortē gustauit ex tp̄e: ut secū nos pariter resuscitaret.Ex inimici nos uiculis soluit:uictūq3 illum tradidit nobis:conculcandum sub pedibus nostris. Inuocauimus illū aliquando nec exauditi sumus.Pulsauimus ad eius ianuā:& nō apuit nobis. Quod & si audire distulit:idcirco extendit moras:ut merces nostra copiosior fieret.Ad quid aūt abrenunciasti sæculo dilectissime.An rursus sæculi lata psequeris.Ad afflictiōem te ille uocauit:& tu requiē queris. Ad uite grauitatē: seueritatēq3 ppositi:& tu delitias:cultūq3 uestiū sequeris. Ad sitim uocatus:uinū bibis.Ad bellū itidē:sine armis igredi cupis. Ad uigilias uocatus:præcipitaris i somnū. Ad luctū euocatus ac gemitū: i risū effūderis.Ad caritatē sectādā.frīs odio tabescis. Ad obediēdū electus:subici renuis.Heredē te ille igni sui fieri uoluit:& sape terrena nō desinis.Ad māsuetudinē humilitatēq3 uocaris:& supbia atq3 uāitate itumescis.Et qd obsecro i die illa tremēda sibi dicturus es. Nū qa pp te humiliatus sū: qa paup effectus sū:qa pp

te nudus incessi: qa exuriui ꝓpter te & dilexi te ex tota aĩa: & ꝓximũ meũ sicut meipm? An ignoras infœlix quia illic cogitationes tue atq; sermões cõscripti sunt: & si mẽtiri uolueris: arguet te con sciẽtia tua. Nescis qm̃ creatura ois cũ metu ac tremore ante illius horrendũ tribunal adstabit: & mille milia & cẽties milies millena milia angelorũ atq; archangelorũ uirtutũq; cælestiũ circũdabũt illũ: ut tu te fallere eũ posse arbitreris: dicẽdo ꝓpter eũ hæc te oĩa perpessum: cũ nihil oino sustinueris? Vide ergo ne duplicẽ exol uas pœnã: pessimorũ. s. operũ tuorũ atq; mendacii. Sed resipisce: excutere de sõno: euolue cogitatiões tuas: redi ĩ teipm: & uide qa iam dies uergit in noctẽ. Intellige itẽ dilectissime: quod q heri no biscũ erant frẽs nostri: nobisq; loquebant̃: hodie nobiscũ esse de sierũt. Vocati eni sunt ad suũ nostrũq; dñm: ut ostendat unusqsq; negotiatiõem suam. Considera nẽpe hesternũ atq; hodiernũ diẽ: & uide qũo hesternus quidẽ pertrãsiit: ut matutinus flos: hodier nus uero uelut umbra serotina. Inspice itẽ negotiationem tuam: an secundũ deũ proficiat. Nã ueluti cursor leuis dies nostri prete reũt. Beatus igit̃: qui diebus singulis negotiatiõis suæ lucra secũ sollicite cõputans: ea sibi congregat in sempiternã uitã. Cæterũ tu cur dilectissime negligis? quid torpore deprimeris? qd accidia inebriaris ut uino quid in teipso tabescis. Mansionẽ in hoc sæcu lo facturus es? Quẽadmodũ uero si uiatores duo sibi met ĩ itiner obuient: pgantq; simul quilibet ad destinatũ locũ: sero supueniẽ te cõmanẽt ambo in ea quæ se forte illis obtulerit mãsiõe: ac illu cescẽte die dirimũt̃ ab iuicẽ: scitq; unusqsq; qd hẽat idomo sua: siue copiã siue inopiã: aut tribulatiõem aut requiẽ: ita ĩ hoc sæculo sumus & nos. Quippe uita præsens mansiõi congrue cõparat̃: ex qua sepamur ab inuicẽ quilibet in locũ suũ: sciẽtes qsq; qd an te nos habeamus. Nullus. n. ignorat ex nobis: quid nã in cælũ an te se miserit: uerbi gratia: uel orõnẽ cũ lachrymis fusam: aut mun das sanctasq; uigilas: aut psalmodiã cõpũctioni cõiunctã: aut hu militati admixtã cõtinentiã: aut abrenũciationẽ terrenarũ oium ac fragiliũ rerum: siue caritatẽ sine simulatiõe: siue igens atq; ies fabile desideriũ christi. Hæc si præmisisti: bono aĩo esto: qm̃ in re quiẽ pergis. Sin uero nihil eiusmodi præmittere curasti: infœlix qd ĩ mansiõe ꝓximũ irritas? Mane eni ab illo separãdus es. Quid supbis quid itumescis: qd merore deieceris. Nũ quia ab illo sepa raris. Quid uero tunice cura morderis: uel palii uel necessarii ui ctus? Quid dat iumẽtis escã ipsorũ: non te pascet laudibus suis in stantẽ? Qui cælestis ipsius regni heres fieri expectas: de tunica &

pallio cogitas? Qui teipm mūdo crucifixisti: terrena sentire non desinis? Quid te ipm fallis. Quid curari renuēs medicū ꝓuocas Cū tēpus curationis adest: uulnera abscondis tua: medicūq; ꝗ te nō curet insimulas. Tēpus pœnitētiæ indulctū tibi ē: & pœnitentiā renuis. Quid igit̄ medicū cl'pas. An quia tibi dū negligis mortem inuexit. Euigila dilectissime paulisꝑ: euigila. Quasi enim laqueus hora illa supueniet tibi. Tūc mētē tuā stupor ac pauor apprehēdet: tūc inter gemitus dices. Vae mihi: uæ mihi. Quomodo me i supbiā elato transierūt dies mei. Quomō iter iprobas inutilesq; cogitatiōes mihi tp̄s elapsum ē. Me miseꝝ ꝗ pœnitētiæ meæ tp̄s amisi. Et qd proderit nobis hæc mortis hora cogitare: qn̄ iā ultra ad præsens sæculū redire nulla rōne pmittunt̄. Imprime igit̄ aio quæ dicunt̄. Ingrediant̄ aures tuas a dn̄o ꝓnūciatæ sententiæ: si tn̄ uel illi credis. Ait. n. ipse: de oī uerbo otioso reddetis rōnem i die illa metuēda. Sufficit hic sermo nobis icutere terrorē: si tamē mēs nostra sobria sit. Nūc uero intelligit quæ scripta sunt: neq; tn̄ quæ dicunt̄ auscultat. Est. n. carnali sil'is suscipienti aquā neq; ꝗ trāseat p ipm sentiēti. Quis igitur nō ploret. quis nō cōtristetur & lugeat: qs nō obstupescat. Ecce orbis terraꝝ dn̄s p seipm: & p seruos suos ꝓphetas & ap̄l'os prædicat: clamat: nec ē qui curet audire. Que nā uero sūt quæ illi prædicāt. Nuptie parate sunt inqt tauri mei & altilia occisa. Spōsus i thalamo suo cū gloria & magnificētia residēs: cū gaudio suscipit itroeūtes. Ianua patet: feruēt ministri: hortant̄ & clamāt. Prius quā claudat̄ ianua celeriter itrare satagite: ne extra maneatis: neq; sit iā: qui pulsantibus aditū pandat Nō est ꝗ hæc itelligat: neq; qui studiū adhibeat. Sed ignauia sæculi curis admista: catenæ istar uinxit aīum nr̄m: ac scripturas sacras recte qdem scribimus: & recte legimus: cæteꝝ eas rite audire cōtēnimus: quia quod admonent opere implere nolumus. Quis oro sine uiatico prolixe peregrinationis iter unquam arripuit: ut nos facere uolumus qui relicto hic nostro uiatico: nihil nobiscū pergere ꝑfecturi deferimus. Beatus sane qui cū fiducia ꝑficiscit̄ ad dn̄m: indeficientem cōmeatū secū iugiter ferēs. Ecce decē uirgines dormiūt: & serui negotiant̄ expectantes dn̄m suū: qn̄ accepto regno cū uirtute ac maiestate ineffabili redeat: coronisq; clarissimis donet seruos illos: qui suscepta ab eo pecunia rite prudēterq; negotiati sunt: pdatq; inimicos suos: qui ipm super se regnare noluerūt. Nempe. n. ueluti noctis medio: alto sopore depresso mortaliū genere: sonus ingens e cælo fiet: tonitruaq; expauescenda fragoribus diris & corruscatōes terre motibus iūcte: exteritiq;

cõtinuo exurgẽt qui dormiebãt. Tũc unusquisq; sua opera recolet siue illa bõa fuerũt siue mala. Qui uero mala gessere: i cubili suo positi feriẽt pectora sua: quia nullius iã erit: aut euadẽdi: aut se occultãdi: aut pœnitendi locus. Nãq; agitabitur terra: tonitrua crepitu igenti pturbabunt: fulguraq; perterrebũt: & atra ꝓfũdaq; nox illos obsidebit. Hora inquã illa ut fulgur horrẽdũ repẽte iudex adueniẽs exterrebit eos. Tuba eni de cælis terribili sonitu cõcrepãs excitabit defunctos: oẽsq; qui a sæculo obdormierũt expgefaciet. Cæli cũ uirtutibus suis mouebũť. Terra oĩs ut aqua maris tremore fluitabit: a facie maiestatis eius. Ignis. n. horribilis ante illius faciẽ præcurret: emũdans iquinamẽta oĩa. Infernus apiet æternas ianuas suas: euacuabitq; ac destrueť mors puluis naturæ mortaliũ: audita tubæ uoce: spũm uitãq; recipiet. Erit. n. tũc pfecto mirabile frẽs: hora illa ueluti i ictu ocli: patẽtibus iferi ianuis: mltitudinẽ inumerabilẽ cernere istar pisciũ maris agitati: & ossa cõditiõis hũanæ circũcurrẽdo suas quoq; cõpages iuncturasq; reqrere. Expecti uero clamabũt ac dicẽt. Glia oipotẽti deo: q cõgregauit nos atq; suscitauit p imẽsã clemẽtiã suã. Tũc exultabũt iusti: & q ueri pfectiq; monachi fuerũt: cõsolabunť ex labore fœlicis exercitatõis suæ atq; ex afflictiõe quã spõte amore xpi ptulerũt. Tũc martyres cõstãtiæ suæ passionũq; corõas læti ouãtesq; pcipiẽt. Apli itẽ ac pphete ieffabili glã & luce corruscabũt. Beatus q horã illã uidere merebiť. qñ cũ glã obuiã imortali spõso rapiẽť i nubibus: oẽs q dilexerũt eũ oẽsq; illius uolũtates implere oi studio conati sũt. Nã ꝓut qsq; hic pfectioni operã dedit: uelut auis i sublime uolabit: ac p studio quod gessit emũdãdi cordis sui: eius intuebiť gloriã: & p desiderio quo illũ qsq; cõcupiuit: ipsius caritate satiabiť. Admirabiť ẽt hora illa primus pr̃ Adã: magna illa & horrẽda itués: qũo ex se solo & cõiuge sua gẽtes inumerabiles ifiniteq; natiões pcessere: igentiq; stupore cõprehẽsus: creatori deo gloriã referet: q ex uno pncipio nec diuersa natura pcrati: alii paradisũ atq; regnũ: alii ifernũ: pro meritis operũ sortiti sunt. Gloria sit soli sapiẽti deo dilectissimi. Memoratus sũ diei illius atq; contremui: cõsideraui illud iudiciũ horrẽdũ: & totus expaui: Paradisi delitias plustraui aĩo: & i gemitũ fletũq; ꝓrumpẽs: tãdiu ploraui qdiu defecerũt lachrymæ ex fontibus meis: qñ i negligẽtia atq; socordia ptrãsii dies meos: & ãnos meos cõsumpsi i cogitatõibus sordidis. Væ mihi: ñ itellexi miser qũo mihi furti sublati sũt: neq; quo pacto trãsierũt sensi. Heu mihi dies mei defecerũt: & iniqtates meæ multiplicate sũt. Heu me dilectissimi mei qd faciã. Quo

modo ferā cōfusionē meā:cū i illa hora adstabunt noti mei p circuitū:qui me i hoc habitu religiōis ituētes beatū prædicabant:cū essē itus iniqtate & imūditia plenus:& obliuiscerer illū qui renes scrutat & corda. Intolerabilis erit ꝑfecto illa cōfusio:nihilq; illo i fœlicius:q ea cōfusiōe notabit. Deus p miseratiōes tuas te adiuro:ne me a sinistris tuis statuas in illorū sorte q irritauerūt te:neq; dixeris mihi:nescio te:sed p ieffabilē clemētiā tuā: p misericordie uiscera:luctū mihi assiduū:cōpūctionēq; largire. Hūilia cor meū dñe:atq; purifica:ut tēplū sanctū gratiæ tuæ esse merear. Et si.n. peccator:& si ipius sum:semp tñ pulso ad ianuā tuā. Et si piger ac negligēs:uiā tñ tuā assidue pgo. Frēs mei dilectissimi deprecor unanimitatē uĩam:oī studio cōtēdite placere deo. Plorate corā il lo die ac nocte:atq; i orōne ac psalmodia uĩa postulate : ut nos a sēpiterno illo luctu:a stridore dentiū:a gehēne ignibus:atq; ab imortali uerme dignet eripe:nosq; lætitia ipleat i regno suo: quo aufugit dolor oīs:tristitia & gemitus:lachrymaꝝ atq; pœnitētiæ. Vbi nec metus nec tremor ē:unde mors atq; corruptio eliminata est. Vbi nō est aduersarius pugnās. Vbi nec ira ē:nec indignatio. Vbi locū nō habet odiū:nō inimicitiæ:sed semp adest gaudiū lætitia:& exultatio:& mēsa cibis spiritalibus ppetuisq; ornata & instructa:quā præparauit deus diligētibus se. Quā fœlix ille est qui hac pfrui meruit:quā uero ifœlix & miser:qui ab illa ieiunus abicit. Obsecro uos dilectissimi:effūdite sup me uiscera uĩa:& intercedite ꝑ me:ꝑcidentes benignissimo amatori hoīum unigenito filio dei:ut faciat mecū misericordiā suam:& eruat me ab iniqtatū meaꝝ multitudīe:& collocet me i circuitu tabernaculoꝝ uĩorū intra septa uirētis æterna amænitate padisi:ut ꝑpe uos assistere merear:q illius:ꝑmissiōes hereditate pcipitis. Vos.n.estis filii dilecti dei:ego aūt sū canis abiectus & uilis. Vtinā uel mēsæ uĩæ micas mihi porrigatis. Vtinā ipleatur i me quod scriptū est: quia & catelli comedūt de mēsa dñorū suoꝝ. Ita sane dilectissimi mei præcor dulcedinē caritatis uestræ:effundite sup me præces uĩas: & uenite:simus de nĩa uita solliciti. Oia enī ut ūbra prætereunt. Odio habeamus mūdū:& q in ipo sunt curāq; carnalē. Nullaq; nobis oio sit cura:nisi tm salutis nostræ:quēadmodū præcipit dominus nĩ. Quid enī inqt ꝑdest hoi si lucret uniuersum mundū: aiæ aūt suæ detrimentū patiat. Aut quā dabit cōmutationē ꝑ aia sua. Negotiatores spiritales sumus dilectissimi mei: sæcularibus negotiatoribus siles. Cōsiderate quod dico dilectissimi. Negotiator sæculi:dāna & lucra quotidie cōputat : & siquidē fuerit dāna

perpessis:ea resarcire sollicite curat. Ita & tu dilectissime facias. Diebus singulis uespe & mane cõsidera diligentissime ut sese habeat negociatio tua. Ac uespe quidẽ igressus cubiculũ cordis tui: recogita i te metipso dicens. Putas ne hodie i aliquo irã dei ꝓuocaui. Nunqd uerbũ malũ locutus sum. Nũqd iratus sum. Nũ in aliquo irritaui frẽm meũ. Nũ alicui detraxi. Nũ qñ psallebã ore: sæcularia mẽte uexabã. Nũ carnalis cõcupiscẽtiæ tẽptatus illecebris blãdũ uirus libẽter excepi. Nunqd a terrenis curis supatus sum. Si te deprehenderis in his detrimẽta ꝑpessum: futuris lucris præterita dãna resarcire stude. Ingemisce: & amaras lachrymas funde: ne eadẽ rursus patiaris icõmoda. Mane iterũ eadã meditare & dic: qũo putas nox ista præteriit. Nũ sollerter negociatiõis meæ lucra curaui. Nũqd mens mea cũ corpe uigilauit. Num lachrymas fuderũt oculi mei. Nũquid cũ genua flecterẽ in somnũ præcipitatus sum. Nũ supuenerũt mihi cogitationes malæ: atq; illis libẽter imoratus sum. Si te i huiusmõi uictũ esse cõspexeris: curari stude sollicite. Cordiq; tuo custodes statue: ne eadem rursus patiaris. Si ista curaueris: si sollicitus fueris saluare aĩam tuã: & negociationẽ tuam exercere cũ lucro: acceptus eris dño atq; gratissimus: tibiq; ipsi magna emolumẽta cõquires. Attẽde aũt tibi ipsi diligẽter ne qñ corpori ac negligẽtiæ teipm tradas. Initiũ quippe pditionis ẽ negligentiæ uiolenta dñatio. Imitare apẽ dilectissime meus: & ispice mirabile ipsius sacramentũ: qũo illa ex uariis sparsisq; terræ floribus colligit opificiũ suũ. In hanc itaq; uilẽ breuissimãq; animantẽ diligẽter intẽde aĩum. Nã si cõgregent terreni sapiẽtes orbisq; philosophi: ipsius sapientiã nõ sufficiẽt eloq. Quõ ex floribus illa ueluti monumẽta cõponit: sepelitq; i eis filios suos. Cũq; illos uiuificauerit: tũ demũ ducis i morẽ illos excitat uoce. Qua illi audita unanimiter e suis sedibus aut tumulis euolẽt Vbi uero euolauerit: opatur ipletq; monumẽta eadẽ cõdimento dulcedinis: ac distẽdit nectare cellas. Ita ut oĩs q opus eius sapiẽter itelligit glorificet opificẽ deũ: stupẽs ex tã minuto corpusculo quã eximia sapiẽtia ꝓdeat. Et tu ergo dilectissime nõ aliter quã illa facito: atq; ex diuinis libris & litteris diuitias tibi thesaurosq; iuiolabiles collige: illosq; in cælũ præmittere satage. Nã & terrenos principes id facere uideas. Cũ ex eis quispiã peregrinatiõem parat longiorẽ cõficere: præmittit seruos cũ opibus suis: ad parãda que sunt qeti oportuna & necessaria: ut cũ ille uenerit parata iueniat oĩa. Ita & tu facito dilectissime: omi studio diuitias tuas præmittere i cælũ cõtẽde: ut i scõꝝ tabernacula suscipiaris. Noli bre-

ne hoc tp̄s ĩ negligẽtia uiuere:ne postea ĩ æternũ pœnitẽtia iufru
ctuosa crucieris. Nõ audisti dicentẽ dñm nr̃m: in mũdo præssurã
habebitis. Rursusq; : ĩ patiẽtia ur̃a possidebitis aĩas ur̃as. Quod si
tu negligẽtia ac torpore mollitus: præssuras oderis sæculi: tolerã-
tiã fugias: uoluptatesq; carnales appetas: quid iugũ xp̄i leue atq;
suauissimũ ꝓpter tuã mollitiẽ insectaris maledictis: an q̃a durũ
& graue ẽ portariq; nõ põt. Væ tibi miser. Quid fecisti. Teip̄m ĩ p
ditionẽ præcipitas. q̃s tui miserebit᷑. Si teip̄m occidas: q̃s te mise-
ret᷑. Sũptis enĩ armis xp̄i cũ debellare hostẽ debueris: gladiũ ĩ cor
tuũ infixisti. Euigila quæso dilecte mi: neq; hic negligas ne illic
postmodũ te frustra pœniteat. Nulla. n. ibi iã pœnitẽtiæ utilitas ẽ.
Infœlix si ĩ uita ista gl̃iaris: uana est ꝓrsus oĩo tua & spes tua: ina
nisq; expectatio tua. Quid os tuũ orat deũ: & quænã sũt quæ ab
illo postulas. Sæculi istius requiẽ: an ĩmortalẽ uitã. Si istã ĩq̃ris tp̄a
lẽ atq; labẽtẽ: melior ẽ fornicarius quã tu: melior itẽ fur. Illi enĩ ut
saluent᷑ orãt: ac te q̃a fallacit᷑ licet sanctã hãc & angelicã cõuersa
tionẽ tenẽt btificãt. Odisti. n. lucẽ: tenebrasq; dilexisti. Dereliq̃sti
celoꝝ regnũ: & t̃rena ac tp̄alia corrupta affectõe cõcupisti. Timu
isti miser ne forte clemẽs & amator hoĩum deus irritos faceret la
bores tuos. At ip̄ius certe gr̃a: ut ad hoc stadiũ accurreres præstitit
Cor tuũ ip̄e cõpũxit. Mercedẽ tuã ip̄e tibi redditurus ẽ. Oĩa ab il
lo accepisti: & tu sup̄bia iflatus de illius bõitate diffidis. Mercedẽ
mercẽnarii exq̃rẽt ab his q̃ fraudãt illũ: & lachrymaꝝ tuaꝝ labo-
rũq; mercede te p̄uat. Absit q̃ dicit: quærite & iuenietis: pulsate &
ap̄iet᷑ uobis: ille mẽdax efficit᷑. Quis hoc dixerit. Quis te captiua
uit ifœlix. Quis tibi miser iuidit. Aduersarius ꝑfecto: bonorumq;
oĩum hostis diabolus. Illius. n. hoc ꝓprie studiũ: illius hoc opus ẽ:
ut si fieri possit nemo saluet᷑. Redi igit᷑ ad teip̄m: neq; oderis ani
mã tuam: ap̄i oculos mẽtis: & uide eos q̃ tecũ sunt quãto studio
certant quã sollicite stãt sup̄ custodiã suã. Lampadesq; suas ardẽ-
tes manibus præferũt. Os illorũ ĩmortalẽ deũ laudat atq; glorifi-
cat: oculiq; ip̄soꝝ illius contẽplant᷑ pulchritudinẽ: & aĩa eorũ ui-
rescit: lætat᷑ exultat. Cõsidera: & illud dilectissime: quia appropin
quat dies dñi: neq; uenire tradabit. Profecto enĩ ueniet mature: ut
eos qui se uigilanter expectant læticia ĩpleat: audieturq; repente
uox dicẽs. Ecce spõsus uenit: exite obuiã ei. Tum hi qui tecũ sunt
cũ gaudio occurrent: hñtes lampades suas claras atq; lucẽtes: ue-
steq; splẽdidã ac nuptialẽ: audiẽtq; uocẽ dicẽtis ad eos spõsi ĩmor
talis. Venite benedicti patris mei: hereditate possidete præpatum
uobis regnũ a constitutione mũdi. Prorsus ubi uox illa clamoris
ĩsonuerit: dicturus es eis. Fratres mei date mihi modicũ olei: ecce

enĩ extingui cernitis lāpadē meā:audiesq̃ rñdentes. Ne forte nõ sufficiat nobis & tibi:Sed uade potius ad uēdētes & eme tibi.Per ges itaq̃ pœnitētia ductus:& afflictus dolore:neq̃ ubi emere ole um possis iuenies. Oĩs.n.tũc terra tremore quatiet̃ uelut aq̃ ma- ris:a facie maiestatis eius. Tũc mœrēs atq̃ eiulās i humilitate tua dices:uadā & pulsabo ianuā:& quis nouit si apiant mihi.Rediēs q̃ pulsabis:& rñdebit tibi intrisecus dicēs:amē dico tibi:nescio te quis sis:discede a me iniqtatis oparie.Tu aũt illic psistente:pulsa bit aures tuas uox lætitiæ & exultatiõis: dinoscesq̃ uniuscuiusq̃ cõtubernaliũ tuoꝝ uocē:& amare igemiscēs dices. Ve mihi mise ro & peccatori:qũo huiusmodi gl'ia priuatus sum:& a sodalibus meis sepatus. Totũ uitæ meæ tp̃s cũ illis exegi:nũc autē ab eis se- gregatus sum.Merito sane id patior.Illi.n.cõtinenter uixere: ego uero negligēter.Illi cõpũcti corde psallebāt:ego tacebā.Illi flectē- tes genua suspirādo flebant:ego alto sopore deprimebar.Illi ora bant:ego elatus incedebā.Illi se humiliabāt:ego supbia tumebā. Illi seipsos despiciebant:ego exteriori cultu ornatuq̃ gaudebam Iccirco illi mõ letant̃:ego p dolore cordis imugio. Exultant illi: & ego defleo.Illi cõsolant̃:& ego nunc lugeo.Resipisce igit̃ pau lulũ miser:& dñi tui cõsiderans ifinitam clemētiæ largitatē:ad eũ tota itentiõe cõuertere.Noli quæso negligere salutē tuam. Inqre illũ toto corde:& cito fiet tibi i salutē.Inuoca illũ:& ptegét te. Da illi:ut tibi centuplũ reddat.Si carta ianimata p lr̃as clamans red- dit debita sua:q̃to magis benignissimis deus gr̃am præstat quæ- rētibus se. Atq̃ carta quidē isignita lr̃is:fœnus fœnore cumulat: dei aũt thesaurus multiplicabit in xp̃o mercedē depræcatiõis no stræ.Noli ergo negligere:neq̃ terrenarum reꝝ cura te opprimat: neq̃ teip̃m in despatiõis delicias baratrũ. Deus enĩ pietatis uisce ribus afflués expectat:suscipit:ac ptegit te:oẽsque qui illũ ex toto corde reqrũt.Accede igit̃ ad eũ securus:pcide:plora:suspira.Dic ei.Dñe saluator meus:ut qd dereliqsti me.Misereř mei: qm̃ tu so lus clemēs ac misericors es:& salua me peccatorē: qm̃ tu solus si- ne pc̃tõ es.Educ me de cæno iniqtatũ meaꝝ:ne infigar in sæcula sæculoꝝ.Eripe me de ore inimici.Ecce enĩ sicut leo rugit:me de- uorare cupiēs.Excita potētiā tuā: & ueni ut saluũ me facias dñe. Fulgura corruscationem tuam & dissipa uirtutem eius.Terreat̃ atque dissipet̃ a facie tua.Infirmus enĩ ē:neque uim habet obsi- stēdi tibi:ne his quidē qui diligũt te.Intuet̃ enĩ signũ gratiæ tuæ: & territus fugit:confususque discedit ab eis. Et nunc dñator do- mine:saluum me fac:quoniam ad te confugi. Si sic accedas ad

christum:& in uoces eũ ex toto corde tuo:cõtinuo tanq̃ indulgẽ tissimus ac pius pater:emittet grãm suã in auxiliũ tuũ: ĩplebitq̃ oẽs uoluntates tuas. Respira dilecte mi:accede ad illũ: ne negligas:neq̃ emuleris quẽlibet infœlitiũ:atq̃ negligẽtiæ sorde squalentiũ. Mihi enĩ sufficit cõfusio faciei meæ:qui dico & non facio: corripio & non intelligo. Sed imitator esto ꝓbatissimorũ ac spiritalium patrũ. Eorũ regulã sequære. illorumq̃ decretis acquiesce. Neq̃ supra modũ coneris excelsa:ne forte pficeꝛ nequæas. Neq̃ rursus nimiũ secteris humilia:ut multipliceť merces tua. Neq̃ de litiis foueas corpus tuũ:ne forte oppugnet te. Neq̃ teip̃m uoluptatibus carnis addixeris: ne illarũ põdere mergatur aĩa tua:& ĩ infima terræ deducať. Nã si illius cõcupiscẽtias ĩplere uolueris: dereliquisti iter rectũ & p præcipitia male uagus ĩcedis:cogitationes oẽs sordidas libẽter admittẽs:bellũq̃ iã pudicitiæ in tuã pniciem indicẽs. Quod si te rursus ultra discretõis normã laboribus maceras:ita quoq̃ nihilominus opprimiť onere aĩa tua: dũ mœstitiæ subditur:& a torpore uincta detineť. Iracũdia tẽptatur: ad laudes deo referẽdas: atq̃ ad orandũ obtẽperandũq̃ maioribus segnis efficiť. Teip̃m igitur sub discreta patrũ norma custodi: & neq̃d nimis ut pfectus in oĩbus fias. Nunq̃ ne oro te circi spectator fuisti? Num scaphã in pelago nõ aspexisti? Nẽpe enĩ equos si quis ĩmoderatius agitet:solo post modũ crepitu terrenť. Contra si quis eos nimiũ remittat ac laxet habenas:aurigã etiã deiiciunt ac pertrahũt. Nauis itẽ si supra tabulata põdus ĩpõitur:facile fluctibus quatitur:atq̃ demergitur. Sin uero leuis ac sine onere nauiget:uentorũ ui cito dissoluitur. Nõ dissimili ratiõe & aĩa & corpus:si eis ultra uires ĩponatur onus cito succũbũt: & ea quæ prædiximus incidũt. Iccirco igiť præclarum est bonũ inchoare: atq̃ pficere:& gratũ deo esse:& utilẽ proximo:ipsique summo ac dulcissimo rectori nostro xp̃o Iesu placere:qui ait. Vos estis sal terræ & colũna cælorum. Vos estis ꝓfecto ueri cõsũmatique monachi: qui angelicã conuersatiõem diligentes:in terris angelorum uita uiuitis. Humani enĩ corpis fragilitate circũdati: opus misteriũq̃ ĩpletis angelorũ. Dilectissimi certamen quidẽ uestrum temporale est:sed retributio & laus ĩ æternũ manet. Breuis est exercitationis uestræ labor:uerum merces laboris infinita & immortalis. Quanto uos prõptius exercetis & gratius:uirtutemque ex caritate conquiritis:tanto aduersarius uester diabolus irritatur ãplius maioreque contra uos nequitia exagitatur. Laqueos occulte ĩ uestram perniciem tendit: ut illaqueatos a recto calle detorqueat.

Obseruate ergo uos dilectissimi a laqueis eius. Absq; certamine quippe nemo coronat᷑. Et gratia diuina nunq̃ aliquem deserit: si prōpte & alacriter pugnet. Quod si quis ignauiæ deditus os suũ apire neglexerit: & ipsius gratiá inuocare in auxiliũ suũ: non culpam in grãm referat: si ab ipsa deserit᷑. Velut eni siquis manibus ac pedibus integer: ppositis sibi escis plurimis: ori suo eas admouere: marcens tpe recuset: ut sumpto cibo recreet aiam suã: necis suæ sibi auctor est: ita & monachus q præclaros gratiæ cibos expertus ẽ: dũ ipsam iuocare negligit: ipsius suauitate refici nequit: sed cõsumptus famæ: ac destitutus ope tabescit. Quis igit᷑ illius miserebitur: qui cũ gratiæ cælestis pabulũ si manus extenderet gustare posset: spõte se illius suauitatis epulis per segnitiẽ abdicat᷑? Aut unde misericordiá speret monachus: qui salutis suæ negligẽs: sola quæ terrena sunt curat? Cõparat᷑ eni monachus militi pficiscẽti ad bellũ. Qui corpus suũ armis undiq; munit: armatusq; psistit uigilat: cauet: anxius est: donec belli finis adueniat: ne forte dum male securus ẽ: aduersarius in eũ irruat: nihilq; sollicitũ occupet & cõprehendat. Nã si sõno atq; desidiæ seipm miles huiusmodi tradat: facillime capit᷑: ita & monachus si sõno se & inertiæ tradat ab inimico dyabolo summa facilitate deicit᷑. Immittit ille in corde cogitatiões sordidas ac turpes: quas hic libẽter admittit: uidelicet superbiã: cenodoxiã: inuidiã: detractiõem gulã: somniq; iexplebilẽ auiditatẽ. Et post hæc oĩa i desperatiõem præcipitatur infœlix. Cæterũ si solicitus uigilet: sempq; diuinã grãm: in sui adiutoriũ imploret: proteget᷑ ab illa iugiter atq; edocetur qũo placeat deo: fitq; in eo grã ipsa laus atq; laudator. Nã quemadmodũ qui se intuet᷑ in speculo ipse & qui ĩspicit est & qui ĩspicitur: ita & gratia diuina: cũ inuenerit i cordis hospitio requiẽ: & imoratur illic: & sicut dixi laus atq; laudator effcit᷑. Neq; eni sine ipius auxilio præualet cor placere illi uiribus suis: cæterũ ut illi placeat ab ea accipit: atq; ex eius inebriatur uino. Verbi grã. Ex cõpunctione quæ gratiæ isigne munus ẽ accipit lachrymas: atq; de uini ipsius dulcedine: sanctá elicit humilitatẽ. Ipsius quoq; uirtute psallit ei. Sine facie speculũ inualidũ & iefficax est. Eã uero si accipiat reddit: & si ornata illi facies admoueat᷑: eadẽ nihilominus ornamenta i se habere cõspicit᷑. Ita & hõ sine gratiæ diuiæ adminiculo pauper egenusq; ẽ. Sint aũt ipam pmeruerit grãm: illius ope uirtutes exercet ac pficit. Quod si illã rursus p negligẽtiã ab se fugauerit: desertus ac destitutus effcit᷑: inhabitátq; in eo cogitationes sordidæ ac neq̃: ueluti nocticorax i domicilio. Hoĩs igitur est iuocare

grãm:eamq; oĩ studio ac labore requirere. Gratiæ uero ẽ ubi inuocata fuerit:i eius cõtinuo auxiliũ uenire. Sine grã eni illumiari mẽs nequit. Et quæso fratres inspicite uariũ oio futuri sæculi:decorem. Nisi pura atq; casta sit mens:nõ descẽdit in hoiem gratiæ largitas. Ea si illustret᷑ a gratia:præclaras homo uirtutes assequetur. Qui si recte facta sibi ĩputare coepit:seipm fallit ac decipit nesciẽs ĩfirmitatẽ suã. Huiusmodi dũ in seipo gloriat᷑:& sibi plus iusto de arbitrii libertate blãditur:a grã diuina deserit᷑. Cæterum si postq̃ uirtutũ adeptus ẽ merita:cũcta ad gratiæ auxiliũ refert: cuius ope roboratus oia pficit:deo gloriã referat dicens. Gloria tibi benignissime dñe qui me indignũ atq; peccatorẽ grã tua dignũ fecisti:& ea ut uoluit dñe quæ sibi sunt placita i me opata ẽ. Qui sic ueraciter nouit ĩfirmitatẽ suã: seipm oi adnisu diuinæ gratiæ præparat tẽplũ:fitq; i eo grã sacerdos & oblatio:hostia: & offerẽs spiritales epulæ & comedẽs:rexq; & regnũ:ædificatio & faber:ciuitas ac murus firmissimus:custoditq; illũ a malis oibus:donec a præsenti ad futurũ sæculum trãsferat. Inclina ergo aurẽ tuã mihi dilectissime:& suscipe cõsiliũ meũ. Si æternã uitã cõsequi cupis: desiderasq; beatitudinẽ dñi tui. Dic mihi frater quid lauas aqua faciẽ tuã? Vt placeas proximo tuo? Nõ ergo respuisti uitia carnis tuæ:sed eis hactenus seruis. Quod si faciẽ tuã lauare uis:eam lachrymis ablue:illam cũ gemitu laua:ut corã deo cũ gloria luceat & corã angelis eius. Facies eni qui abluit᷑ lachrymis: imarcescibili specie nitet. Sed forte dicturus es mihi: Quid.n. si sordes detergam uultus mei? Sordes illæ uultus tui pedũq; tuorũ:si adsit castitas cordis: sole ipso illustriores sunt:rutilantq; inter angelos dei. Quid autẽ temere ac passim rides? Nõne flere atq; lugere ex domini mãdato iuberis? Omissis his quæ tibi ille facienda præcipit risui seruis. Vnde tãta peruersitas. Nõne quia beatitudinẽ quã ille pellicetur nõ appetis:neq; metuis suppliciũ quod ille minatur Qui tẽtatiões uarias expertus ẽ:corripere imperitos põt & qui in latronum incidit manus:uiatoribns munimẽto esse ualet. Quoniã igitur per meã uecordiam atq; molliciẽ ex pte tentatus:deiq; miseratiõe protectus sum: & si ex negligẽtia atq; pigritia sæpe in eadem relabor:cupio tibi dilectissime præbere cõsiliũ. Obsecro uos electe grex christi:& heredes dei:cauete diligẽter:ac uigilãter attẽdite:ne propter carnales passiones sæcularẽq; uoluptatẽ gloria illa excidatis:& a thalamo illo pleno exultatiois & læticiæ eiamini. Labor afflictionis tuæ dilectissime tanquam sõnus ẽ: porro laboris requies inenarrabilis atq; inextimabilis. Attende ergo

p gtia

tibi ipsi sollicite:ne utrũque pariter amittat:dũ neutrũ plene ꝑse-
queris:præsentẽ.s.sempiternãque lætitiã.Stude potius ꝑfectã uir
tutẽ cõsequi:ornatã atque insignitã oĩbus quæ diligit deus. Hãc
si assequaris nũq̃ irritabis deũ:neque ꝓximũ tuũ uiolabis.Porro
uirtus ista unica uniusque spẽi dicit᷑ uariarũ uirtutũ in se ipa ha
bens pulchritudinẽ.Dyadema regiũ absque præciosis lapidibus
cãdentibusque margaritis cõnecti textique nõ põt:ita & hæc uni
ca uirtus:sine uariarũ fulgore uirtutũ cõstare neqt.Est eni ꝑfecto
similima dyademati regio.Nã ut illi si lapis unus aut margarita
defuerit:i regio capite lucere plenit᷑ neqt : ita & hæc unica uirtus
nisi uirtutũ cæteraꝝ honore cõserit᷑ ꝑfecta uirtus ñ appellat᷑.Simi
lis itẽ est præciosissimis epulis exquisitissimis cõdimentis prepa-
ratis:sed sale carẽtibus.Sicut eni præciosi illi cibi sine sale come-
di nequeũt:ita & ista uirtus uniformis si uariarũ uirtutũ gloria&
honore decoret᷑. Absit aũt dei proximique dilectio:uilis prorsus
atque cõtẽptibilis ẽ. Similis rursum ẽ ꝑfecto formosoque corpi:
cui si mẽbrum aliquod illustre tollat᷑: inutile ꝓrsus deformeque
uidet᷑.Ita & huic uirtuti unicæ:quælibet ex cæteris desit:plena ꝑ
fectaque nõ erit.Alphabeto itẽ uenuste suis isignito lr̃is ista sil᷑is
ẽ.Vt.n.si ex illo uel una tollit᷑ littera totũ ꝓtinus mãcũ atque in-
utile reddit᷑. Ita huic si uel una defuerit uirtus: inanis & abiecta
r pitur. Aquilæ itẽ ualide magnificis pẽnis se i sublime attolẽti si-
milis ẽ.Quæ escã iutuẽs laqueo teneri alligatã:ex alto magno se
alarũ ipetu demittẽs:ad illã repente deuicta est. Dũque auẽ inde
extrahere nitit᷑:unguiũ illius sũmitas.Laqueo detenta captiuat᷑.
Atque ex hoc:uirtus eius oĩs & gloria humiliat᷑. Cũque totũ cor
pus ipsius extra laqueũ sit:uirtus tñ eius oĩs eo uincta detinetur.
Pari rõne uirtus ista unica:si uel una terrenaꝝ rerũ obliget᷑:uin-
cta captiuaque cõstrigit᷑.Et corpus quidẽ ipsius oẽ : extra uicula
est:cæteꝝ oĩs ipsius uis i humũ humiliata demergit᷑.Ac sicut aq-
la:cõpeditis unguibus:i aeris altitudinẽ uolãdo se neqt attollere
ita q̃squis terrenis negotiis q̃uis illa leuia& nulla esse uideant᷑:se
expedire & eripe negligit:ꝑfecte huius uirtutis cõpos esse nõ po
terit.Quis ẽ qui lachrymas nõ habet?Accedat:ploret:atque suspi
ret. Cui deest cõpũctio salutaris:hoc ipm cõsiderãs gemat. Non
ignoret q̃a qui uirtutẽ istã cõsecuti sũt : hac ipa dulce cælos pene
trarũt.Sũt qui cũ ea clari eẽnt:atque ad cælũ usque ꝑuenissẽt: cæ
lestes tñ ianuas sunt itrare prohibiti.Ita duce uirtute ad regnum
usq; ꝑuecti:ingredi illud nequierũt.Est aũt huiusmodi ꝙ dico di
lectissimi. Adepti sunt quidã huiusmodi uirtutẽ: ipsamq; ueluti

regnũ diadema cõserẽtes:multũ ex ea ornamẽti cæperũt.Postmo-
dũ uero uilissimæ rei cuiuslibet gratia:uirtutẽ adeo illustrẽ dedu
xerũt ad nihilũ. Alligata eni est illorum mens terrenarũ rerum curis:
atq; uinculis huiusmodi præpedita uirtus:cælũ ĩtrare nõ potuit.
Vigilãter itaq; caue dilecte mi:ne teipm his nexibus uinciẽs: ini-
mico ad prædã pateas:neq; mirabilẽ illã clarissimãq; uirtutẽ amit
tas:quã tanto labore quesisti neq; illã phibeas cælestis ingredi ia
nuas:neq; rubore cõfusam añ thalamũ statuas: neq; capillo uno
humi affigi pmittas.Ceterum da illi liberã fiduciã:uocẽq; excelsam
ut exultãs introeat thalamũ ac sublimi uoce sua præmia repetat.
O miraculũ ingẽs ac stupẽdũ:leo uastus atq; fortissimus capillo
unico uictus humiliatusq; ẽ.Leoni eni pfecto uirtus ista cõpara
tur:istructa & ornata oi ope bono honesto atq; pfecto: que terre
na qualibet cura ueluti capillo uno religat᷑. Quocirca euigila di
lectissime:admoue manus:capillũq; uilissimũ icide:ne ridiculus
efficiaris. Sicut eni sanson ille fortissimus:qui uno momẽto ma-
xilla tm̃ asini armatus mille occiderat uiros:q septenos ualidissi-
mos funes:ac si totidẽ capillos abrupat:seq; ipm uinculis eripue
rat:pẽptisq; hostibus uictoriã dicauerat deo:cuius præcibus ma-
xilla in fontẽ cõuersa fuerat:cũ tantus tm̃ esset ac talis:totq; uirtu-
tũ titulis clarus:uictũ sese hostibus tradidit:ablatisq; crinibus hu
miliatus ẽ:terribilesq; illas atq; mirabiles amisit uires ita & tu so-
lerter caue:ne ulla ratiõe admirandã hanc saluberrimãq; uirtutẽ
uilibus qbusq; rebus uinciens humilies.Sed exime illã ex necessi
tatibus oĩbus:atq; ab his quæ illã irretire atq; uiolare possunt re-
bus:ornatãq; & cõpositam i cælũ præmitte.Sic aũt illã libera quẽ
admodũ natator aliqs qui ut margaritã præciosam repiat:sese in
pfundũ pelagi nando demittit:eãq; ubi inuenerit:mox ad subli
mia cõscendit:totũq; ipsius corpus ab aquis eripit᷑.Aqua eni suo
mansit loco:ipse uero diuitiis fretus ascendit:aridãq; occupauit.
Eodẽ ergo & tu modo terrenis oĩbus rebus festina liber euadere
uirtuteq; pfecte illustratus:idue te illa sicut uestimẽto;& nocte ac
die sobrius uigila:ne ipa pũcto tpis exuas.Hæc eni unica de qua
loquimur uirtus:instructa omni cæterarũ uirtutũ pulchritudine:
nullis terrenis rebus uiolari potest aut lædi.Tribulatio eni patiẽ-
tiam illi operat᷑:paupertas atq; ignominia terra ẽ exercitii illius:
ex ipsis enim fructus iustitiæ letissimos colligit. Ne morborum qui
dem molestia:ipsam lædere præualet:ex ipsis eni uires adipiscit᷑:
& apud deũ gloriã.Distractiones item illã minuere nequeũt. Ex
eis quippe laudes sibi claritatẽq; cõgrit in æternam uitã. Perse-

cutiões illã terrere nõ præualẽt. Ex his enĩ coronã ꝑfecti decoris
ĩnectit:& dño maiestatis cũ gaudio offert Ne nuditas quidẽ: ipsã
uel leuiter afficit. Ex ea nãq; stolã glorie texit. Fames itidẽ illã ꝑu
sillanimẽ efficere neq̃t: ipsius enĩ gratia mẽsa sibi in cælesti regno
parat̃ æterna. Sed neq; sitis nocere illi põt: ex ipa quippe paradisi
læticia sibi prepat̃. Neq; ulla pauptatis iniuria: illicere eã ad appe
tẽdas diuitias præualet. Per ipam enĩ beatitudinẽ dñi uoce ꝑmis
sam ꝓmeret̃. Vigiliæ & fletus: coronæ sibi ꝑfectõis existũt ipsiusq;
mũditiæ fons. Humilitas atq; mãsuetudo: fundamẽta ipius edifi
cii sunt. Mors illã mortificare neq̃t: neq; sepulchꝝ includere põt:
neq; cõtinere aer. Ipsiq; cæli corã aĩa uirtutibus clara portas clau
dere nequeũt: sed uidẽtes eam: cũ gaudio & exultatiõe pandunt̃
Milia miliũ angeloꝝ: & archãgeloꝝ: throноꝝ atq; dñationũ: ꝑn
cipatũq; ac potestatũ: illã reprehendere nequeũt: sed cũ gestu uul
tuq; læticiæ suscipiũt eã: tollẽtesq; ĩ manibus offerũt throno glo
riæ patris. Exultatq; ĩ ea pater qm̃ dilexit cũ: & præter illũ aliũ dili
gere noluit. Exultat sup ipsam unigenitus filius: quia semp cõcu
piuit illũ: & præter eũ nihil dignabat̃ aspicere. Exultat sup eã &
spũs sanctus: quoniã templũ illius sanctũ fuit: & ihabitauit in ea.
Exultant super illã cæli cũ uirtutibus suis unanimiter procidẽtes
glorificant patrem & filiũ & spũm sanctũ: ituẽtes: eã angelica uir
tute cõpositam: & omni iustitiæ splendore coruscã. Exultat ĩ ea
paradisus: q ipm hereditate sortita ẽ: Gloria & magnificentia soli
bono & amatori hoium deo q per grãm suã regnũ imortalitatis
suæ præstitit nobis. Sana me dñe & sanabor: q solus sapiẽs es ac
misericors medicus. Suppliciter oro clemẽtiã tuam: ut sanes uul
nera animæ meæ: ut itelligam dispensatiõnẽ tuam: in me iugiter
fieri. Et qm̃ infatuata est mẽs mea: gratia tua sale ueritatis cõdiat
eam. Et qd dicam tibi q cũcta prænoscis: qui corda scrutaris & re
nes? Solus qppe nosti: qm̃ ueluti terra sine aqua sitit te aĩa mea fõ
tem uitæ: & cor meũ desiderat te. Eũ uero qui diligit te: gratia tua
semp exsatiat. Sicut ergo semp mi dñe audisti seruũ tuũ ita nunc
quoq; ne despicias depræcationẽ meã. Ecce enĩ ueluti captiua ẽ
dñe mens mea te solũ saluatorẽ quærens. Mitte igit̃ celeriter gra
tiam tuã: ut ueniat in adiutoriũ meũ: meãq; esuriẽ satiet: & refri
geret sitim. Te enĩ desidero isatiabiliter dñe. Quis enĩ satiari ex te
possit: qui te ueraciter diligat: teq; sitiat lucẽ ueritatis: lucisq; idul
ctorẽ? Da mihi q̃ postulo: & dona mihi obsecrationẽ meã. Instilla ĩ
cor meũ uel unã guttã caritatis tuæ: q̃ sicut ignis in silua cõsumat
spinas & tribulos: cogitatiões malas. Da mihi affati atq; imẽse tan
q̃ deus hoi: & dona mihi grãæ tuæ multiplica: ut rex regũ: ut pius

pii přis unicus filius. Quod ſi te ut ťrenus ac ťreni filius irritaui &
irrito: tu q̄ iplesti hydrias bñdictiõe tua: iple fiti meã: i ac reſtigue
gřa tua. Et q ſaciasti qnq3 hoium milia ex. qnq3 păibus: meã quo-
q3 exuriẽ ſatia imẽſis diuitiis bonitatis tuæ. Clemẽtiſſime: bẽigniſ
ſime: fæno: floribus: cũctiſq3 uirẽtibus terre: pfundiť affati gřa tua
cũctis tpibus anni: q̃to locupletus ſeruis tuis ſupplicãtibus tibi: q̄
petierit largieť? Ecce eni arridet uerna tẽpies: nitet aer: aueſq3 dul
ciſonis uocibus pſtrepũt: p glĩa ſapiæ tuæ. Ecce & tota humi faci
es: uarioꝝ floꝝ amænitate ueſtiť: cõtexta ueluti abſq3 opere hũa
no diploide. Exultat aũt & duas celebrat ſolẽnitates: alterã q̄dem
filio ſuo p̄mogenito Adã cõgratulans: qm̃ uiuificatus eſt. Alterã
dño ſuo gřas referẽs: quia deſcendẽs e cælis iceſſit ſup eã. En ma
re quoq3 fecũdať gratia tua: ditatq3 opibus i ſe nauigãtes. Mi do
mie dñe: mihi quoq3 fiduciã dat gřa tua alloquẽdi te: deſideriũq3
in te meũ pœnaliter urget. Quod ſi ſerpẽs: ille homicida: hoc ãni
tpe accedẽs ad hoiem aperuit os ſuũ: q̃to magis aperies tu os ſer
ui tui deſiderãtis te i gloriã & laudẽ gratiæ tuæ? Qui duo minuta
pauperculæ uiduæ ſuſcepiſti atq3 laudaſti: ſuſcipe deprecatiõem
ſerui tui: & exaudi orõnem meã iſtã: & dona mihi poſtulationes
meas: ut templũ ſanctũ efficiar gratiæ tuæ ihabitetq3 in me: & ip̄a
me doceat qũo placeam ſibi. Pulſet ip̄a cytharã meã: & eliciat me
los cõpũctiõis plenũ atq3 lætitiæ. Ap̄iat mẽtẽ meã: eãq3 freno cõti
neat: ne ſeductus peccẽ tibi: eiciarq3 ex illo ppetuo thalão. Exau
di me: & p̄ſta ut uocari merear i regnũ tuũ: uagus & redux: imun
dus atq3 mũdatus: iutiliſq3 & iſipiẽs: & caſtigatus effcũs atq3 erudi
tus. Mi dñe dñe: te grex tuus electus mõachoꝝ: oiũq3 q placueřt
tibi: qq3 i padiſo exľtãt, p me dep̄cãť: & orãt te ſolũ bonũ atq3 bẽi
gniſſimũ. Exaudias q̃ſo ipoꝝ p̄ces: meq3 ipoꝝ orõibus ſalua. ego
ãt ſp tibi glĩã referã: qa p̄catiões illoꝝ exaudiſti: miſertus mei: ne
q3 ipoꝝ orões deſpexiſti: q̃s tibi p me fudeřt. Tu dñe p pphetã di
xiſti: api os tuũ & iplebo illď. Ecce igř aptũ ẽ mi dñe cor ſerui tui:
atq3 os. Imple illď gřa tua: ut ſp bñdicã te xp̄e ſaluator meus. Infũ
de i cor meũ bẽigniſſime amator hoium: rorẽ gřæ tuæ. Nã ſicuti
nõ ualet humus ſata abſq3 uiſitatiõe bõitatis tuæ: fouere gremio
ſuo germia: ita neq3 cor meũ loq ualet opa q̄ accepta ſť tibi: neq3
fructũ ferre iuſtitiæ ſine auxilio gřæ tuæ. Ecce nãq3 pluuia germi
na nutrit: & uariis floribus coronanť arbuſta. Et ros igř gřæ tuæ:
mẽtẽ meã i ſplẽdore ſuæ lucis irradiet: eãq3 cõpũctõis & humilita
tis: caritatiſq3 & patiẽtiæ floribus ornet. Et qd dicã dñe meus? Ec
ce eni oratio mea ibecilla & infirma ẽ: & iniqtates meæ grandes
ac ualidæ. Væ mihi: peccata mea dep̄mũt me: & iniquitates meæ

ad ima demergunt. Vincat ipsas gratia tua. Qui ceci nati oculos apuisti: aperi mētis meæ oculos: ut semp: cōsiderē pulchritudinē tuā. Et qui iumēti ora in uerba laxasti: api os meū in gloriā & laudem gratiæ tuæ. Qui posuisti mari terminū uerbo præcepti tui: pone & cordi meo terminū per grām tuā: ne declinet ad dexterā: aut ad sinistrā a pulchritudine tua. Qui dedisti aquā in heremo populo rebelli & icredulo: da mihi obsecro cōpūctionē: & oculis meis gratissimos ibres: ut die noctuq3 fundant lachrymas oibus diebus uitæ meæ: cū humilitate: suspiris: & mundo corde. Appropinquet depræcatio mea i cōspectu tuo dñe: & dona mihi tātillū de sancto tuo semine: ut offerā tibi manipulos cōfessiōis dicens: Glia tibi dñe q dedisti mihi uirtutē istos offerēdi tibi: adorandiq3 illū qui mihi hos cōtulit. Exaudi dñe orōnem serui tui præcibus sanctoꝝ tuoꝝ: qui es sup oia deus benedictus in sæcula. Amen.

Enite dilectissimi mei: uenite pr̄es ac fr̄es mei: grex saluatoris electe: uenite negotiemur: q̄diu subsistūt nūdinæ. & celebritas cōstat. Venite iplete oculos lachrymis: & protinus apient cordis uri oculi. Loqmini uitæ uerba: & cōtinuo compunget cor urm. Assumite præclarā & putilē cælestis regni ac paradisi meditationē: statiq3 negocia terrena cōtēnitis. nullius neglig ētia torpoeat: nullus lāguescat ignauia. nullus pusillanimitate lasset: nullus palloribus trepidet: nemo dormitet inertia: sed oēs uno ore: paribus uotis iuocemus deū nrm: & pmpte seruiamus saluatori nro. Sollicite castificemus corda nra p sanctū spūm suū Colligamus iuicem: cōsolemur mutuo atq3 roboremur. Ignoscamus iuicē ex toto corde. Serui qppe sumus ueri dei: q ait. Amen amē dico uobis: qm̄ nisi remiseritis hoibus ex toto corde pctā eorū: nec pat ur cælestis remittet uobis pctā ura. Et rursus p sanctos aplos euidētius expssit: quotiēs fri idulgendū sit. nā cū dixisset Petrus. Dñe: quoties peccauerit i me frater meus: dimittā ei usq3 septies: ait ad illū dñs. nō dico tibi usq3 septies: sed usq3 septuagies septies. nos aūt fortassis nec ter in die ignoscimus iuicē. Obsecro: igitur uos frēs mei dilectissimi: & procidens deprecor amici mei uigilate breui hoc tpe: & itra hāc undecimā horā certare satagite. Iā eni uespera appropiquauit: & mercedis redditor xps cū gloria uenit: ut reddat unicuiq3 secundū opa sua. Attēdite igitur uobisipsis frēs: ne qs de bono ope præsumat: aut icaute eleuetur ne qs imēsa illa præmia p negligētiā pdat. Est eni monachus ruri culto ac stato simillimus: quod iter rorē ac pluuiā germinat: affertq3 lætitiæ frugē. Cū uero fructuū tps aduenerit: tūc maiori cu-

ra exercet agricola. Est.n. magis magisq̃ sollicitus uigilat: metuit ne grādo repēte: siue feræ beluæ ipsius segetē uastēt. Ita & monachus q̃diu uiuit i corpe: si necesse ē die noctuq̃ sollicitus: curāq̃ puigilē gerat imortalis uitæ: laborūq̃ exercitatōis suæ: ne si neglexerit: iuacuū iueniat̃ cucurisse. Totū gaudiū plenaq̃ lætitia agricolæ ē: cū messē cōgregarit i horrea: laborūq̃ suorū captauerit præmia. Idē fere i monachis fieri uideas. Gaudēt & letant̃ i cælis āgeli dei: cū is q̃ metuit deū: uitæ huius pgerit cursū. Cū horrea impleuit agricola: tūc securus ē iāq̃ delitiis ac lætitia fruit̃. Monachus quoq̃ cū horreo. i. sepulchro cōditus fuerit: cōtinuo opes illius i cælū ascendūt. Tūc i tuto erit: bōisq̃ dei pfruet̃. Vigilemus ergo dilectissimi: sobriiq̃ simus i bello aduersarii nr̃i. nā bellū q̃dē eius semp præsto ē: ipse aūt ifirmus atq̃ ibecillis ē. Porro dn̄s & agonitheta nr̄ rex regū: his q̃ alacriter pugnāt suggerit uires: & coronā imarcescibilē texit. Ac sicuti puluis a ualidissimo uēto raptus agitat̃: ita aduersarius nr̄ diabolus: a uoce laudātiū deū effugat̃. Nullus igit̃ negligat: nemo formidet. Cæterorū q̃ uiribus pollet: sustētet ifirmos: q̃ pmptus atq̃ alacer ē: pusillanimē cōsolet̃: q̃ uigil & excitus sonolentū exsuscitet. Qui cōstās ē icōstantē corripiat: & q̃ cōtinētiæ studet: icontinētē coarguat. Sic. n. mutuo hortātes: unanimiterq̃ uicentes: aduersariū nr̄m cōfūdemus: & cæleste deū nr̄m glorificabimus: sciq̃ angeli sup nos lætabunt̃: & q̃ de nobis audiēt ædificabunt̃. Paradisus ē plenus lætitiæ fructibus: uariisq̃ uirtutibus: mlr̄titudo unanimis mōachorū: caritatis ornamēto lucentiū. Fons decorus & aq̃s afflués: & mlr̄titudinē arborū rigans cōuētus mōachorū ē i unū coactus: q̃ psalmodiā suā lachrymis rigāt. Vrbs moenibus septa & mūita: mōachorū mlr̄titudo ē in idipm congregata: ī se iuicē diuinæ caritatis excitantiū flāmas. Diadema pciosum ē lucētibus gēmis: & cādētibus margaritis itextū: mōachorū cætus i unū cōnexus: ac diuia caritate plenus. Nauis ē referta opibus regiis: monachorū cohors i unū diuini amoris ardoribus estuans. Olea ē speciosa atq̃ fructifera: monachorū chorus sic̃ diuina caritate solidatus. Castra sūt sanctorū angelorū: mōachi unanimiter uiuētes: quorū semp anius tēdit i deū. Imago regiaiē: oigenis: electis: floridisq̃ coloribus ornata: mōachorū adunata mlr̄titudo: īstructa uarietate uirtutū. Sicuti fauus mellis i ore: ita mōachorū fris ad pximū su : hūiliter & cū caritate plata. Sicut aqua sitiēti i estu nimio: ita cōsolatiōis & admonitōis sermo fri i pssura sua. Quasi q̃ manū porrigēs lapso erigit eū: ita uitæ cōsolationisq̃ sermo: pigritia torpētē aium excitat. Sicut semē bonū & electū i terra bona &

culta:ſic cogitatiões bõæ i aia mõachi. Quẽadmodũ lãpas fulgi-
da i loco tenebroſo lucet:ita & mõachus mẽte uigil & corde tpe
pſalmodiæ ſuæ. Quod aq̃le nexus & cathena: id mõacho ẽ ſæcl'i
cura. Sicuti ſpinæ ac tribuli i ſemẽte bona:ita cogitatiões ſordidæ
ac turpes i mõachi aia. Quẽadmodũ gutta q̃ ſpargit' atq; mũdat'
neq; finẽ ullũ accipit:ita & iiuriaꝝ memoria i aia mõachi. Vt uer
mis corrũpit lignũ:ita inimicitia pimit aiam mõachi. Sicut tinea
demolit' ueſtimẽtũ:ſic detractio cõſumit monachi aiam. Quẽad
modũ fructus extriſecus pulcher atq; delectabil':intriſecus putri-
dus:ita mõachus iuidia & liuore corruptus. Veluti ſiq̃s in lucidũ
fontẽ lapidẽ iaciat:cõturbat eũ:ita m̃ſio mõachi cũ ira ꝑlata tur-
bat ꝓximi mẽtẽ. uelut cũ q̃s euulſã radicitus arborẽ fructibus ple
nã i alio loco trãſferre & plãtarẽ cõtẽdit:areſcit fructus:foliaq; mar
ceſcũt:ita & mõachus patit':ſi relicta ſede ꝓpria:loca alia circuiẽs
luſtrat. Sicut ædificiũ abſq; fũdamẽto firmiſſimo:ita & mõachus
q̃ i p̃ſſuris ſuis patiẽtia caret. Quẽadmodũ q̃ſpiã regi aſſiſtens &
cũ eo colloquẽs:ſi uocãte ſe alio regẽ deſerere:& cũ ſeruo cõgre-
di ſupbus audeat:ita & mõachus q̃ i pſalmodia ſua mẽtẽ uagari:
nugaſq; meditari pmittit. Cõſideremus ergo dilectiſſimi cui pſal
lẽtes adſtamus. Sicut angeli cũ metu & tremore laudãt deũ:ita &
nos debemus dilectiſſimi mei:caſto corde cũ tiore ſtare dũ pſal-
limus:orõnis nr̃æ tpe:neq; ſol' corpibus i orõne ꝓcũbere: mẽteſq;
t̃renis occupare negotiis. Sicut aũt nauicl'a q̃ maris fluctibus fer
tur:ita mẽs mõachi q̃ ſæculi negotiis curiſq; diſtẽdit'. Colligamus
cogitatiões nr̃as:eleuemuſq; a t̃renis negotiis frẽs:ut gl'iã habea-
mus apud deũ nr̃m. Toleremus aduerſarii tẽtatiões: ut cũ angel'
gl'ificati mereamur. Gl'ia eteni mõachi ẽ patiẽtia i tribulatiõibus
ſuis. Gloria monachi nuditas eſt: & uacatio a ſæculi curis. Glo-
ria monachi longanimitas eſt coniuncta charitati. Gloria mona
chi & corã angelis & hoibus laus ẽ:hũilitas ac ſimplicitas cordis.
Gl'ia monachi ẽ uigiliis iſiſtere:& flere i orõibus ſuis. Gl'ia mona
chi mãſuetudo & q̃es ẽ atq; ſilẽtiũ. Gl'ia monachi ẽ:ſi deũ diligat
ex toto corde:& ꝓximũ ſicut ſeip̃m. Gl'ia mõachi ẽ:cõtinẽtia uen
tris & liguæ. Gl'ia monachi ẽ:ſi cõpatit' ꝓximo ſuo. Gl'ia mõachi
ẽ:cũ ab opibus eius uerba nõ diſcrepãt. Gl'ia mõachi ẽ:cũ pſiſtit i
cella ſua:neq; huc illncq; uagat':i morẽ ſtipl'æ a uẽto reptatæ. Væ
mihi dilectiſſimi:q̃a factus ſũ uelut ærarii machia:q̃ iplet' & eua
cuat':nihilq; ex uẽto quo diſtẽdit' retiet. Ita & ego gregis xp̃i uir
tutes explicui:cũ ab his oibus lõgiſſime remotus ſim. Gl'ia & di-
uinus honor illius maieſtati ſit q̃ nos idignos gr̃a ſua dignos ef-
fecit. Dilectiſſimi mei ſi q̃s ur̃m ſordidis cogitatõibus q̃tit':nõ de

fidia torpeat:neq; seipm i despatione pcipitet:sed effundat pces suas i cospcu dei:dicatq; cu gemitu. Exurge & itede iudicio tuo deus meus & dns meus i cam mea. Iudica me dne secudu iustitia mea:opus manuu tuaru su:ut qd me despexisti? Cur facie tuam auertis? & obliuisceris hulitatis meæ? Quia psecutus e inimicus aiam mea:& huiliauit i terra uita mea. Infixus su i limo pfundi:& no e substatia. Apprehedat me manus tua dne ne pea. Si ita psti teris i orone:& uocaueris dnm:cotinuo pius ac misericors dns mit tet auxiliu suu i cor tuu:qd te cosolet & recreet ab oi fatigatione belli tui. Cu ergo tale heamus dnm:ta piu taq; benignissimu: no despemus teneteq; saluatore tatæ pietatis:no negligamus. Qua diu.n.hic sumus:miseret saluat & reficit nos:& delicta nra cleme ter indulget:parcitq; iniqtatibus nris si uelimus nos idq; ex toto corde qramus. Quis igit no obstupescat? Ecce.n. ppt lachrymas huius breuissimi tpis:inumera scelera nra codoat nobis: p horæ udecimæ lachrymas uulneru nroru milia curat. Neq; hoc bnficio cotetus:pbet isup mercede lachrymis nris. Id qppe grae ipsius co suetu munus e. Sanat & pmia sanitatis exoluit. No ergo negliga mus fres:sed curari studeamus:ut dixi:hic.n.miseret deus:& mi seratois suæ gram pstat. Illic aut no ita futuru e dilectissimi mei iu stu qppe iudiciu:& ultio deseuiet:& factoru nroru retributio. Illic misericors & mitis ille abraha:imitis imisericorsq; reperit. Et qui dudu p sodomis depcatus est ut saluarent:illic uel p uno pctore no supplicat ut misericordia cosequat. No ergo mente nram ob ligemus terrenis mortalibusq; negotiis:sed sanctoru oium cosor tes esse studeamus:beatissimoruq; patru nroru coheredes. Ne qso illoru istituta moresq; deseramus:ne quod absit priuemur gloria eoru. Nitamur oi studio:oiq; idustria elaboremus: ut inter perfe ctos uiros coronemur. Sin minus salte iter extremos:q illi placue rut laudari mereamur. Beatus pfecto ille e q cu pfectis contedit coronari. Sicuti contra infelix atq; miserrimus:qui neglexit uel i nouissimoru sorte laudari. Beatus q ipsoru promeruit gloria. Bea tus q illoru gaudio frui dignus est habitus. Beatus q ipsorum me ruit corona. Beatus qui in illoru numeru trasire promeruit. Btus q illoru hereditate possidere dignus effectus est. Beatus q in illo ru mesa accubere meruit. Beatus q delitiis illoru fruiturus est. Bea tus q uoce illa audire merebit dicente. Venite benedicti patris mei possidete paratu uobis regnu a costitutione mudi. Qua illic excusatione hituri simus nos:si modo negligimus? Na sæcularis qdem ratione aliqua i fortassis qua sua negligetia purgare possit

īueniat:q̃.s. sæculi nexibus nictus. Nos qd dicturi simus: aut q̄ ui-
cula ꝑferre poterimus? Væ mihi dilectissimi mei: metuo & trepi-
do: ne hi q mō nos laudāt: illic tūc irrideāt nos: & q btōs hic ꝑdi-
cāt: illic idipm̄ exprobēt nobis. Ne q̄so dilectissimi mei dulcescat
nobis negligētia: neq̧ suauis sit sæculi cura: ne postea nobis æter-
nus ignis amaresca: & uermis imortalis ac dentiū stridor. Plore-
mus hic modicū: ut sempiternū illū fletū euadamus. Vigilemus
paululū dilectissimi: dū adhuc tp̄s hēmus. An nō credimus salua
toris uerbo ꝑmonētis: qm̄ ut repēte fulgur emicat: sic aduētus ip̄i
us erit? Nō itelligimus qa fama nō præit: ecce hic illic. Nō metui-
mus q̃ unusq̄sq̧ hora illa recipit secundū opus suū? Attēdamus
oro nobisip̄is: ne subito nos extrema illa necessitas occupet: icipi-
amusq̧ tūc nosipsos arguere: qn̄ nihil ꝓderit nobis: ac dicere. Væ
mihi pctōri. Væ mihi misero: q amisi uitā meā. Væ mihi qd conti
git misero? Væ mihi q̄re neglexi. Væ mihi ifelici quare cōtempsi.
Væ mihi: qa his q̄ dicebant̄ nō credidi. Hæc āt & plura his i affli
ctiōe sua tūc q̄sq̧ dicturus ē: sine aliq̄ utilitate. Credite mihi frēs:
qa undecima hora ē. credite qm̄ cōsumatio sæculi istius appropi
quat. Sed nisi uideatis oculis ur̄is: fortasse non creditis. Videte ne
forte ipleat̄ in uobis ꝓphetæ sermo dicētis. Væ his q desiderant
diē dn̄i: Enitamur itaq̧ & uiribus oibus elaboremus: ne inuenia-
mur ut seruus ille: quē ueniēs dn̄s eius inenit delitiis negligētiaq̧
resolutū. Iccirco obsecro euigilemus paululū: ne ita iueniamur.
Sed ualēter potius glorificemus deū: atq̧ deꝑcemur: ut nos a te-
nebris illis & a stridore dētiū eripiat: collocetq̧ i regno suo. Obse-
cro te saluator mūdi xp̄e: respice i me & miserere mei: & erue me
de multitudie iniq̄tatū meaꝝ. Irritaui. n. oia bona q̄ fecisti mecū
a iuuētute mea: dn̄e deus meus. Irritaui & irrito. Me. n. simplicē &
iprudētē: fecisti uas plenū sciæ & sapiæ: mltiplicataq̧ ē super me
gr̄a tua: & ipleuit hūilitatē meā: & refrigerauit siti meā: mētemq̧
plenā tenebris illumiauit: reuocauitq̧ ab errore cogitatōes meas
Et nūc dn̄e deus meus adoro: deꝑcor: ꝓcido: obsecro: cōfiteorq̧
ifirmitatē meā: ꝓpter imēsam clemētiā tuā: remitte paululū ūdas
gr̄æ tuæ: mihiq̧ illā serua i thesauꝝ tuū: ut rursus ip̄a mihi sit lux
i die illa tremēda. Nō ergo irascaris mihi amator hoium dn̄e. Nā
q̧ illius undas ferre n̄ sustinēs: iccirco temere postlo. Quoniā su-
pra modū mltiplicata ē sup me. Infirmata ē. n. ligua mea: illā elo
q & explicare nō ualēs. Cor meū i stuporē uersū ē: iundatiōis illi-
us copiam nō ferēs. Figura & splēdor glriæ bn̄dicti pr̄is: remitte
mihi mō aliqd ex iundatiōe eius. Quasi. n. ignis urit renes meos

& cor meū. Da uero illic mihi eā rursus: & salua me in regno tuo: nec remiscaris iniqtatū meaꝝ. Veꝝ qa postrare audeo: pſta mihi petitiões meas: & fac mãsionē apd me: una cū bñdicto pr̄e tuo: i die reuelatõis tuæ. Et dõa mihi xp̄e postratione meā: qm̄ tu solus uitæ meæ saluator es. Opi iniqtates meas cūctis notis meis: & suscipe lachrymas meas. Appropiquetq; ad te fletus meus. Memor esto lachrymaꝝ q̄s effudi corā scis martyribus tuis: ut i illa hora misericordiā cõseqr: & ꝓtegar sub alis gr̄æ tuæ. nā si uolueris me cū facere secūdū merita iniqtatū meaꝝ: ñ sustinebo: heu qd fiet mihi ifelici. Clemētissime: misericordissime: petit abs te & sine lachrymis demonū legio porcoꝝ gregē: & dedisti ei. Ego cū lachrymis & fletu & gēitu depcor miam tuā. Eripe me ab iniqtatibus meis: & p̄sta mihi regnū tuū dñe. Oñde igr̄ i me pctõrē: ieffabiles diuitias clemētiæ tuæ: & fac me latrõis illius sociū q p unū uerbū padisi amœna uirētia felici sorte cõsecutus ē: idq; pcepit qd̄ psc̄is qbusq; repromissū ē. Illuc oro me īducas bēignitate tua: & abscõdar iter arbores ipius: uideāq; Adā i eo loco ubi se abscõdit: cum gl̄ia atq; lætitia. Vbi dcm̄ sibi ē: ubi es adā. Illic tibi gloriā & diuinū honorē offerā: qm̄ tu exaudisti p̄ces meas: & despexisti iniqtates meas. Ponā i cõspectu tuo lachrymas meas: ut cõsoler i repromissiõe tua. Vt auertat̄ iimicus meus retrorsū tritusq; turbet̄: cū me i loco uiderit quē p̄pauerūt miseratiões tuæ. Cõfundat̄ uero iimicus q me uidere expectarat i loco iudicii: cõturbatusq; diffugiat: qm̄ uolūtas eius i me nõ fuit: neq; iqnata illius & ipura cogitatio pfecta ē. Ita obsecro piissime: misericordissime q solus sine pctõ es imacl̄atus & icoinqnatus effūde sup me ieffabilē misericordiā tuā: & p̄sta ut & ego & oēs diligētes te: heredes effci regni tui: uidētesq; gl̄iā tuā adoremus bõitatē tuā: dicāusq; unanimit̄ oēs q ieffabilē pl̄chritudinē tuā uidere meruerimus. Gl̄a pr̄i q fecit nos: gl̄a filio q saluauit nos: gl̄a sp̄ūi sc̄tõ q renouauit nos: i sæcula sæculoꝝ. Amē.

Explicit de uita monastica sci Ephrem.

Incipit sermo eiusdem ꝙ nõ oporteat ridere sed flere ac lugere.

N tiū puersiõis aīæ mõachi: risus ē atq; fiducia. Cū in his teipm̄ uideris mõache: scito te i ꝓfunda maloꝝ lapsū eē. Neq; desistas deo p̄ces offerre: ut ille te ex hac morte dignet̄ eripe. Risus atq; cõfidētia mõachi pimit fructus. Risus atq; cõfidētia monachū i turpes pturbatiões facit icidere: non solū iuuenes ueꝝ ēt senes: risus & confidētia præcipitat monachum. Dixit qdam sc̄tõꝝ cum de cõfidētia loqueret̄. Cõfidētia uētus ē corrumpēs mõachi fructus. De risu nūc audi. Risus eiecit btitudinē

luctus. Risus nõ ædificat: neq̃ custodit: sed potius pimit: atq̃ ædificiũ diruit. Risus cõtristat spũm scm̃. Nocet aie corpusq̃ corrũpit Risus uirtutes effugat: nõ hẽt memoriã mortis: meditatiõe cruciatuũ caret. Aufer a me dñe risũ: & dõa mihi luctũ ac gemitũ: quẽ a me ipe reqris deus meus. Initiũ luctus ẽ quẽpiã scire seipm. Sit aũt luctus nr̃: nec secũdũ hoiem: neq̃ ut uideat ab hoibus: sed secũdũ deũ: q nouit ẽt abdita cordis. Simus igit serena facie: & leta exultãtes i spũ scõ: sup bonis dñi donis: flẽtes aĩo atq̃ Ingentes deoq̃ supplicãtes ut custodiat nos ab oĩ spe mala: ne puemur ipius regno: sempiternisq̃ bõis q̃ prepauit his q placuerũt ei. Luctus ædificat atq̃ custodit. Luctus aiam p lachrymas tergit: & eã mundã nitidãq̃ restituit. Luctus pudicitiã gignit abscidit uoluptates pficitq̃ uirtutes. Et qd dicã? Luctus a deo btũs pdicat: ab ãgelis cõsolationẽ pmeret. Vnde & qdã ex discipulis dñi dixit. Risus ur i luctũ cõuertet & gaudiũ i mœrorẽ. Hũiliami sub potẽti manu dei: & exaltabit uos. Quid ego pctõr faciã: q nec lugeo neq̃ meipm cũ cõpũctiõe defleo? Dico. n. & non facio. Væ mihi uæ mihi quã sum negligẽs salutis meæ. Væ mihi uæ mihi: qm̃ i scia peccoscio cũ malũ facio: nec tñ ab ipo declino. Væ mihi uæ mihi qa inexcusabil sũ. Nã uerbis qdẽ apud quosdã a dextris futurus existimor: opibus ãt a sinistris cõsisto. Sed tibi dñe soli bono maloꝝq̃ nroꝝ imemori cõfiteor pctm̃ meũ. Et me. n. tacẽte tu dñe oia nosti nihilq̃ a facie tua & ab oculis tuis occultũ esse põt. Cæterũ tu dñe p prophetã dixisti: dic tu primũ pctã tua ut iustificeris. Peccaui dñe peccaui: nec sũ dignus intendere & uidere altitudinẽ cæli præ mltitudie iniqtatũ meaꝝ. Nã breuis uoluptatis irretitus illecebra contẽpsi sempiternũ ignẽ: regnũq̃ cæleste nõ sum adeptus Quid igit faciã ifelicissimus oium? Flebo meipm dõec supest acceptabile tps: quo suscipi possint lachrymæ meæ. Largire mihi cõpũctõis lachrymas: q solus bonus es atq̃ misericors: ut cũ eis supplicẽ tibi: ac p eas extergant & emundent sordes cordis mei. Væ mihi qd faciã? Quõ effugiã gehẽnã ignis & exteriores tenebras: ubi ẽ fletus ac stridor dentiũ. Væ mihi qd faciã qũo euadã tartarũ: cruciatũq̃ infinitũ & imortalẽ uermẽ? Væ mihi qd faciã: qũo minas maloꝝ angeloꝝ q cruciatibus præsunt effugere potero. Sũt. n. imites atq̃ tribiles. Quuis det capiti meo aq̃: & ocul meis fontẽ lachrymaꝝ: ut fleã die ac nocte idesinẽter: deũq̃ lachrymis flectã quẽ irritaui miser. Peccasti aia mea: pniam age. Ecce. n. dies nri ut umbra trãseũt. Adhuc pusillũ & modicũ: & ex hac luce migrabis. Terribilia loca pagratura es aia mea. Ne differas de die i

diē conuerti ad dn̄m. Væ mihi aīa uæ mihi. Expulisti abs te scōs āgelos p opa sordida. Nō des requiem tibi: neq₃ taceat pupilla oculi tui: sed pcide benignissimo amatori hoium deo: ut de excelso mittat tibi adiutoriū. Terribilia & horrēda post paululū trāsitura es: uā & sancti pr̄es nō ignorantes malignitates eo₂ cōtra nos: nequaq̄ negligebāt: neq₃ leuitati opam dabant: sed sibiipsis itēte uacabāt: sibiq₃ intēdētes: ac placētes deo suo. Qualis fuit scūs Antonius: scūsq₃ athanasius: ut ipe meminit i eo quē de uita ipsius cō scripsit libro. Namq₃ abstinētia magna itētissimaq₃ exercitatione utebat᷑. Semp. n. ieiunabat uestimētūq₃ illi itri ecus qdē cilicinū erat: extrīsecus uero pellitia utebat᷑ ueste: idq₃ ad mortem usq₃ seruauit: ut neq₃ corpus sordiū gr̄a aq̄s ablueret: neq₃ penitus lauaret pedes: neq₃ aqua illos unq̄ oio tigeret: nisi necessitate cogēte. Nec nudatū illū unq̄ aliq̄s uidit: neq₃ penitus Antonii corpusculū. præterq̄ cū sepeliret᷑: cuiq̄ patuit nudū. Rursusq₃ ait. Et si pua ista: ad uirtutē illius uideant᷑: sed ex eis tn̄ estimari pōt qual᷑ dei famulus Antonius fuerit. Qui a iuuētute usq₃ ad extremam senectutē æquam semp tenuit abstinētiam: alacritatēq₃ propositi: neq₃ senectutis gr̄a cibis lautioribus utēs: neq₃ ob ibecillitatem corpusculi: imutans corpis habitū. Nunq̄. n. ut diximus faciē: nunq̄ pedes aqua lauit. Et tn̄ i oībus pstitit itegeṙ: uiuam seruans oculo₂ aciē. Et ne p singl᷑a dicamus: cūctis q cibis delicatioribus: & lauacris uariis uestibusq₃ pciosis utunt᷑: illustrior uidebat᷑ & clarior: atq₃ ad fortitudinē pmptior. At nos quæ corpus molliter foueāt nobis ipsis inquirimus: & elati icedimus ignorantes miseri: quam acres habeamus aduersarios. Vnde & ipsi hostes nostri intuētes tantam socordiam nr̄am: prōptius audatiusq₃ insurgūt cōtra nos transfigētes nos ipudicitiæ iaculis. Attendamus ergo nobis ipsis ut dn̄s illo₂ astutias insidiasq₃ contra nos destruat. Hæc autē dico fratres: non quasi uitæ puritate cōspicuus. Nam si reuelet dn̄s peccata mea: prius quam in supplicium mittat: confusio operum meorū: non minima mihi pars cruciatus erit: sed per gratiam domini ut dum uos salubris cōsilii commoda capitis: & ego uilissimus optimi cōsilii mei: profectusq₃ uestri mercedē sumam. Sicut eni qui malis peruersisq₃ cōsiliis: aīas in perniciē trahit: perditiōis illa₂ ac necis particeps erit: ita & qui ad emēdationē mo₂ ac pfectionē uitæ suis cōsiliis prouocat mercedē boni operis: itegerrimæq₃ uolūtatis cōsequant᷑ a dn̄o. Si habeamus cū fr̄e amicitiam arguatq₃ te cōsciētia tua: quasi ex ea cōiūctione detrimētū aīe sustinēs: huiusmōi amicitiam scide. Dixit. n. qdam scō₂. Cū oībus

caritatē serua: ab oībus abstine. Hæc aūt dico dilectissime nō ut hoies oderis: sed ut pctm̄ declines. Scriptū qppe ē. Quoniā si cor nr̄m nō reprehēdit nos: fiduciā hēmus ad deū: & quodcūq3 petie rimus accipimus ab eo: qm̄ mādata eius facimus. Si aūt cor nr̄m reprehēdit nos: maior ē deus corde nr̄o & nouit oia: frater fratrē hortabat̄ ad ea quæ dei sunt. Trāseūte aūt altero: dixit is q hortabat̄ ad eū. Ecce frēm hūc moneo: & audire me ñ uult. Qui rn̄dit. Audire oio te debet: ignosce. Abste. n. & audire & facere quæ admones illi gaudiū ē. Et ille. Nō sic inqt. Nisi. n. pbauerit qa secun dū deū est: nō mō me: sed ne pphetā qdem audiet si pter uolūtatē dei cōsuluerit. Dicit. n. apl's. Et si nos aut āgelus de cælo euāgelizauerit uobis præter id qd̄ accepistis anathema sit. Qui nā eni fuere q in babylone cōtra susannā insurrexerūt? Nōne seniores? Neq3 modo seniores: uerum & iudices populi atq3 præceptores. Qui quoniam sibi ipsis nō attenderūt: p quam miserabili fine uitam clauserūt: neq3 illis sane profuit dignitas. Curam ergo ueri tatis habeamus frēs: ut ueritas nos circundet & ptegat. Et in hoc eni sæcl'o si qs perperā aliqd gessisse diffamet̄ pricipiq3 inotescat ad alia loca se fugiēs cōferet: ut piculū euadat: nos aūt a facie dei quo fugere possumus? Nam iuxta psalmistæ uocē: quo ibo a spū tuo: & quo a facie tua fugiā? Si ascēdero in cælū tu illic es si descē dero i infernū ades. Si sūpsero pēnas meas dilucl'o & habitauero i extremis maris. Etenim illuc manus tua deducet me: & tenebit me dextera tua. Diligamus qetem ac silentiū frēs: ut distractiōes declinare possimus. Diligamus abstinētiā: diuini amoris sale cō ditā. Diligamus castitatē: & humilitatē. Simus hūiles: & affabiles paruis ac magnis: ut ianē gloriā effugiamus: oēsq3 diaboli laque os. Execremur ebrietatē: risūq3 detestemur: & inutilia uerba mali gnātiū hoium. Oia. n. agūt cūcta molliunt̄ ut itētiōe sua potiant̄. Tu uero fuge ista dilectissime: & ut q deo placere pfessus es: oia secundū deū opare: iuxta sermonē apl'i dicētis. Quod. n. seminat qs: hoc & metet. Nam q seminat i carne metet corruptiōem: & q seminat in spū de spū metet uitā æternam. Noli sordidis cogitationibus imorari: neqñ te deducant in actū turpitudinis. Sd eas exectare & abste repelle: ut serena ac tranquilla sit ania tua. Ora dn̄m intētius ut cordis tui cogitationes illuiet. Quæ. n. sūt apd̄ homines ipossibilia: apud deū possibilia sunt. Cū itas ad oratiōem noli supbia cogitationis attolli: ne quasi contemnens inueniaris

Attende tibi ipsi dilectissime: ne forte dum uides huius sæculi diuites affluentes delitiis: carnesq3 suas nutrientes ueluti in die

occisionis:eos ꝓpter huiusmodi fluxā reꝝ copiā beatifices. neqꝫ eni diuites:neqꝫ delitiis deditos:neqꝫ potētes beatos dixit spūs sā ctus:sed eos q timent dñm. Ducē te cōstituerūt:esto pacificus: ut pandant᷑ tibi regni cælestis portæ:sil᷑qꝫ īrroeas cū his q faciūt pa cē. Dicit.n.spūs sanctus. Apite portas igrediat᷑ pp̄ls seruans iusti ciā:custodiēs ueritatē:suscipiēs & custodiens pacē. Vñ dicebat q dam sanctoꝝ. Fiat pax & iusticia ī diebus meis. Audi & sanctū ia cobū dicentē. Quis sapiēs & eruditus ē inter uos. Oñdat ex bōa cōuersatiōe opa sua:i sapiētiæ mansuetudīe. Si aūt emulatiōem amarā habetis & cōtentiōem ī corde uro:nolite gloriari neqꝫ mē tiri cōtra ueritatē. nō ē ista sapiētia de cælo descēdēs:sed terrena: aialis:diabolica. Vbi.n.zelus ē atqꝫ cōtentio:ibi incōstantia disci plinæ:& oē opus malū. Que uero desursū est sapiētia:primū qui dē pudica ē:deīde pacifica mansueta:facile obtēperās: plena mi sericordiæ:ac bonoꝝ fructuū:nihil discernēs:absqꝫ simulatione. Fructus uero iusticiæ in pace seminat᷑:his q faciunt pacem. De us aūt det uobis concordiam secundū uoluntatem suam. Orate aūt & pro me misero quæso:ut reuelet dñs oculos meos: & oper tos tenebris luce suæ ueritatis illuminet:quoniam ipsi est gloria ī sæcula. Amē. Explicit sermo de uitādo risu:fletuqꝫ appetēdo.

Incipit eiusdem Sermo ad animam negligentem.

Anima quæso ne cōcidas:neqꝫ affligaris:& si multitudi ne peccatoꝝ opprimaris: noli ad teipam æter nū ignē attrahere. ne dixeris:ꝓiecit me dñs a facie sua. neqꝫ.n. placet deo huiusmodi sermo. nāqꝫ ipse ad te clamat & dicit. Popule meus qd feci tibi:aut ī quo cōtristaui te:aut qd mo lestus fui tibi. nōne q cecidit:resurgit. Aut q auersus est nō cōuer tet᷑. Audi aīa dñi benignitatē. nū eni sub manu principis aut du cis uēditus es q̄si dānatus. noli affligi:qm̄ exinanisti diuitias tuas. Noli cōuersionē erubescere:sed potius dicito. Surgens ibo ad pa trē meū. Surge ꝓficiscere. Suscipiet te:neqꝫ exprobrabit tibi: imo gaudebit potius in cōuersiōe tua. Expectat te paratus ulnis ieffa bilis suæ pietatis amplecti. Tu tm̄ noli erubescere sicut adā: neqꝫ abscōdaris a facie dei. Propt̄ te crucifixus ē xp̄s:& te abiicere po terit. Absit. nouit eni q sit q tribulat nos & nemo est q adiuuet ni si solus ipse. nouit xp̄s hoīem qꝫ ī erūna sit. nō ergo pusillanimes aut desides simus:quasi iā igni sempiterno deputati. nō opus ha bet xp̄s te ignibus tradere. nō sibi lucrū cōputat:si nos in supplici um mittat. Vis discere ut sese habeat cruciatū rō. Cū exagitabit᷑

peccator a facie dei:clamorẽ fletus eius nõ ſuſtinebũt fũdamẽta orbis. Scriptũ qppe eſt. Dies illa dies tenebrarũ & caliginis: dies nubis & nebulæ:dies tubæ & clamoris. Nã ſi hõ reus a principe damnet̃ exilio:duobus aut qnq; ãnis:aut decẽ:quem luctũ: quã cõfuſiõem:quẽ gemitũ putas hoiem illũ habituꝝ. Sed tñ ille cõſolatiõe recreat̃.finẽ præſtituti tpis expectans. An uero cupimus peccatoꝝ quoq; exultantiũ:a facie dei tp̃s agnoſcere? Putamus ne exiliũ illud uiginti annis ſiue qnquagita:aut centũ:aut etiã ducẽtis uel mille protẽdi? Quis numerare ſufficiat annoꝝ numerũ q infinitus eſt:nec termino ullo concludit̃. Heu heu:inſpiratũ eſt huiuſmodi tp̃s:neq; ſubſtineri põt ira cõminationis ſup p̃ctores. Audiſti peccantiũ anguſtias iterminabiles? Noli ergo cõfuſione noxia uitare pœnitẽtiæ remedia:neq; differas ab illa neceſſitate liberari. Nõ eni ſubſiſtere poteris ante furorẽ tantæ cõminatiõis. Multitudine peccatoꝝ prægrauatus es? Non iõ uerearis clamare ad dñm. Accede noli erubeſcere. Stadiũ ꝑpinquũ ẽ. Exurge:excute oẽm materiã ſæculi. Imitare luxurioſum filiũ:q cõſumptis oĩbus cõfidenter uenit ad patrem. Pater aũt ita captiuũ pluris fecit quã cõſumptas ab eo ꝓdige diuitias. Ita q cõfidenter acceſſerat i genuæ igreſſus ẽ:& q nudus aduenerat:apparuit prioræ ſtola ueſtitus q ſe mercenarũ dixerat:in domini reſtitutus eſt ordinem. Nos hæc parabola reſpicit. Audis nẽpe aïa filii cõfidentia ſecura q̃ta peregit. Animaduertis ineffabilẽ clemẽtiam patris:q lõge adhuc poſitũ reuertentẽ ad ſe filiũ cernẽs:lætus atq; ouãs i eius pgit occurſum:amplexibus fouet:excipit oſculo: cõuiuiũ exultans celebrat:quia recepat filiũ:accelerari ſtolam p̃mam:& dari annulũ i manibus iubet. Et tu igit̃ aïa nihil uerita:pulſa cõſtanter:neceſſitatẽ cõfitere. Perſiſte ad ianuã:& prorſus accipies q̃tũ opus hẽs: iuxta ſcripturæ ſniam dicentis. Propter iprobitatẽ aũt eius ſurget & dabit illi q̃tũ indiguerit:nõ te abicit:nõ exprobrat tibi male cõſumptas opes o hõ. Sũt.n.apud illũ theſauri ideficientes. Oibus ꝓmpte libẽterq; largit̃:iuxta ap̃licam uocẽ: poſtulari a deo iubẽte:q dat oibus affluẽter:& nõ ipropat. In portu reſides:mõtes fluctuũ reſpice:ne repẽte ꝓcella ſupuenẽs i maris te ꝓfunda corripiat:tũcq; cũ dolore ac gemitu icipias dicere. Veni i ꝓfundũ maris & tẽpeſtas demerſit me. Laboraui clamans:raucæ factæ ſunt fauces meæ. Re.n.uera abyſſus maris iſernus ẽ:iuxta ſniam dñi dicẽtis:chaos magnũ inter iuſtos ac p̃ctores firmatũ eſſe. Noli igit̃ te ip̃m in imane illud chaos imergere. Intrare luxurioſum filiũ. Relinque regionẽ famæ tabeſcentẽ. Diſcede a porcoꝝ erũna: deſine.

siliquas edere:qbus exsaciari nõ poteras.Veni ergo cũ precibus:
cõsolare:comede indeficiẽs mãna angelorũ.s.cibũ. Accede ut ui
deas gl'iam dei:& illustret ab ea facies tua.Veni & i paradiso de-
liciarum cõmorare.Linque paucissimos ãnos:ut æternũ tps acqras.
Nõ te pturbet sæculi istius uita plixior:nam breuis oino & nulla
fere est. Ab Adam usq; in præsens tps:omne interpositũ æuũ:qua
si ũbra pertransiit.Paratus esto atq; ad iter expeditus.Noli teipm
onerare superfluis curis.Hyemps ppe est:occupare festina tectũ
illud:quod nos quoq; psequmur per gratiam christi: Amen.

Incipit eiusdẽ sermo ad monachos:de sanctis qbusdam pribus
qui tpe illo reqeuerant.

Or meũ doleo.Cõpatimini mihi frẽs mei:fidelissimiq;
cõserui. Venite:audite. Aia mea doloribns angit':dolẽt
pedes:deficiũt renes.Vbi sũt lachrymæ:ubi sacra cõpũ
ctio:ut corpus meũ gemitibus & lachrymis abluã.Quis
me transtulit i locũ inhabitabilẽ:ubi nõ erat oio lux:aut uox filio
rũ hoium.Vbi serenitas erat atq; tranqllitas: ubi tumltus aberat
intercipiẽs lachrymas:cõfusioq; ipediens luctũ. Exaltansq; uocẽ
fleui ad deũ:amaras lachrymas fundẽs:atq; iter gemitus dixi. Sa
na me dñe & sanabor:nimis.n.agit' cor meũ: & gemitus eius nõ
sinũt me:uel ad momentũ reqem capere. Video enim dñe: quo-
niam sanctos tuos ueluti aurum electũ:assumis ex huius sæculi ua
nitate in æternæ uitæ fœlicissimam reqem:& tanq̃ sapiens & pe-
ritus agricola plenos prudẽtia & bonorum operũ fructibus colligis
iuste & i orrea uite recõdis.Nempe eni fructus noster lachrymis
caret qbus irroretur:compunctioneq; non habet:ut ex afflatu la
chrymarũ uiridis fiat.Sed neq; humilitatem habet ut estũ uehe-
mentẽ:amena obũbratione coerceat.Nuditate itidẽ caret quæ il
lũ ab aduersariis opprimi nequaq̃ permittat. Non habet caritatẽ
dei radicẽ.s.ualidam quæ sustinet fructũ.Non contẽptũ terrena
rũ rerum atq; curarũ:quæ sunt profecto uermis corrodens atq; con
sumens acriter fructus.Non uigilias:neq; per uigilẽ sensum:ac si
ne imaginibus uariis in orõne persistentẽ. Sed harũ uice uirtutũ
optimarum contraria oio habere cõuincit'. Iram acrem atq; furorẽ
fructus perimẽtem:ut ad nihilũ iam utiles sint. Rerũ in modica
possessio illũ deorsũ icuruat.Angor animi & huiusmodi cætera
fructũ non sinũt maturescere:ut domino suo in usum esse possit
cælesti.s.agricolæ.Væ mihi aia uæ mihi:dolore perstringere:& la
chrymas funde:quæ patribus sanctis & probatissimis monachis
repente orbata es.Vbi mõ sunt patres?Vbi sunt mõ perfecti. Vbi

ſunt ſancti? Vbi ſunt iuſti? Vbi ſunt uigiles? Vbi ſunt ſobrii? Vbi
ſunt humiles? Vbi ſunt mites? Vbi qeti? Vbi cõtinẽtes. Vbi expedi
ti ac nudi. Vbi religiõis ornamẽta? Vbi illi nulla fictõe fucati. Vbi
cõpũctionis gr̃a ornati: deoq; grati atq; cariſſimi: qui cũ deo i ora
tiõe aſſiſterẽt: madefaciebãt terram ĩbribus dulciũ lachrymaꝝ: q̃s
ꝓfundebat ſacra cõpũctio. Vbi ſunt amici dei diuia caritate ple-
ni: qui nihil oio corruptibile i terra poſſidẽtes: crucẽq; ſuã tollen-
tes iugiter ſecuti ſunt ſaluatorẽ: caute incedẽtes ꝑ anguſtã uiã: ſol
lerterq; ꝓuidẽtes ne in præcipitia inciderẽt: neq; oberrarẽt i deſer
to inuio & iaquoſo atq; tenebroſo ſed uiã rectã ueritatis ꝑgerẽt:
uiã mandatoꝝ dei: pleni lumie diuinoꝝ præceptorũ ꝓmpti atq;
alacres ambulãtes iter rectũ: famuli dei uolũtarie afflicti i hoc ſæ-
culo pleno uanitatis. Iccirco deus ualde eos diligẽs: collegit eos
in portũ æterne uitæ gaudiũq; ſempiternũ: quo illi exultant illic
atq; triũphant iter paradiſi delitias: i cæleſti thalamo imortali ſpõ
ſo cõiũcti. Nã cũ gaudio ingẽti hinc migrauerũt ꝑfecti ad deũ ſu
um hñtes ſecũ paratas lãpadas ſuas. Non ẽ mõ nobiſcũ illoꝝ uir
tus: nõ nũc in nobis ẽ illoꝝ cõtinẽtia: nõ eſt i nobis nũc ĩtatigabi-
lis illoꝝ inſtitutio & labor. Nõ ẽ mõ inter nos illoꝝ religio. Abuo
lauit nũc a nobis eorum præcipua mãſuetudo. Receſſit a nobis
nũc illoꝝ nuditas. Deſeruerũt nos modo uigiliæ illoꝝ: nõ eſt i no
bis nũc caritas dei. Nõ eſt mõ i nobis miſeratio xp̃i: nõ eſt i nobis
mõ infirmoꝝ ac negligentiũ cõpaſſio. Sed oẽs feri ſumus troces:
ĩmites: nec pati ꝓrſus iuicẽ poſſumus. Satagitæ igneæ ſunt liguæ
noſtræ: in alterutꝝ horis ſingulis intẽtæ. Oẽs honorẽ quærimus.
Oẽs requiẽ noxiam ſequimur. Oẽs inanẽ captamus gloriã: oẽs
multa poſſidẽdi deſiderio tenemur ac ſtudio. Omẽs girouagi ſu
mus. Oẽs inertiã ſeqmur. Oẽs præcipitamur i ſõniũ. Oẽs iracun
di. Oẽs deſides ſumus: ad ſcurilitates ꝓmpti ac robuſti: ad fundẽ
das orões pigri. Ad ſimulandũ alacres: ad quietẽ ſilentii ſeruan
dã ĩbecilles. Ad delitias ꝓmpti. Ad uigilias ante lucanas triſtes.
Ad caritatẽ frigidi. Ad iracũdiam feruidi. Ad bona iertes: i mala
præcipites. Quis igit᷑ non lamentet᷑ & lugeat: q̃s nõ omni lachry
maꝝ fonte deploret inſtitutiõem noſtram: negligentia plenã. Pa
tres illi noſtri qui præceſſerũt nos: utiles dño fuerunt: ſeq; ipſos &
alios exẽplo ſuo ſeruauerũt. Non illi erant deſides. Nõ duplicem
habebant: ſed ſimplicẽ & unicã curam & cogitatiõem. quo pacto
ſ. deo placere poſſent. Præclarũ ſpeculũ cũctis intuẽtibus ꝓpoſiti
erant. Vnus ex eis deũ pro multis hominibus præcari & placare
poterat. Duo rurſus ex ipſis corã deo aſſiſtere ualebãt i orõibus

sanctis:& exorare cõfidenter amatorẽ hominũ deũ:etiã pro mul
tis debitorꝝ milibus.Heu mihi frẽs:heu mihi:ad quæ tpa ueni-
mus?Heu mihi dilectissimi:i q̃ malitiæ prærupta deuecti sumus.
Ignorãtiæ caligine spõte cecamur. Quia.n.nõ uigilat cordis nri
oculus:p nimiã cogitationũ nrarũ uanitatẽ:icirco sumus inuali
di:neqꝫ ppositam nobis uexationẽ ispicere possumus.En modo
sancti & iusti:i uitæ tranqllissimũ sinũ ex hac tẽpestate colligunť:
ne uideãt pssuras & scandala:quæ ppter pctã nostra supueniunt
nobis.Illi eligunť:& nos dormitamus.Illi colligũť & nos obdor
mimus.Rapiunť illi:& nos ad inania mũdi ptrahimur.Illi ad de
um suũ cõfidenter uadũt:& nos i terra intumescimus. Aduẽtus
dñi i ianuis appropinquit:& nos cogitatiões uersamus ãbiguas.
Cælestis tuba sonitũ dare parata ẽ ad ĩperiũ dñi:ut terrore uocis
suæ uniuersa cõcutiat:ut excitet mortuos:ut recipiat unusqsqꝫ se
cundũ opus suũ.Virtutesqꝫ cælorꝫ paratæ assistũt i custodiis suis
ut pcedant ante faciẽ sponsi uenietis in gloria i nubibus cæli: ad
iudicãdos uiuos & mortuos:& nos icreduli sumus.Quid ergo fi
et in illã hora tremẽda frẽs mei? Quõ illic rationẽ deo pro salutis
nræ negligẽtia reddituri: sumus nisi mõ solliciti simus : cõstãter-
qꝫ defleamus:pniam agẽtes idoneã:in hũilitate cordis:& mãsue-
tudine aiẽ? Alioqn expectat nos illa tribulatio extremæ ultionis:
cũ qsqꝫ nrm iter angustias pœnitẽs lamẽtabiť & flẽs amarissime
dicet.Væ mihi peccatori:qd repente cõtigit mihi? Quõ pertran-
siit uitæ meæ tẽpus i negligẽtia & torpore cõsumptum? Ignoraui
miser quõ clam subductũ ẽ mihi uitæ spaciũ. Dũ u anitati & leui
tati operã darẽ:nõ itellexi infelix.Vbi sunt dies illi qeti deputati:
quos ego i leuitate cõsumpsi:ut agã pniam i cilicio & cinere?Sed
nihil ista uerba tũc pderũt.Cũ itẽ uidebimus scõs oẽs in gloriã
uestitos luce aduolãtes i aera i occursum xpi regis glíæ:nosqꝫ in
tribulatiõe ingenti cernemus:qd putas facturi sumus? Quis oro
cõfusionẽ illã:diraqꝫ exprobationẽ pferre poterit? Resipiscamus
frẽs:uigilemus dilectissimi:euigilemus aici dei:expgiscamur ser
ui xpi:filii dilecti a deo saluatore nro.Redeamus ad nosipos:col
ligamus parũper cogitatiões nostras a sæculi istius uanitate:pci-
damus deo fundẽtes ibres lachrymarꝫ.Deprecemur eum cũ affe
ctu & gemitibus cordis ut nos eripiat a sempiternis ignibus:ama
rissimisqꝫ suppliciis.Ne quæso sepemur a dulcissimo dño: q dile
xit nos:& dedit semetipm p nobis in mortẽ.Vos oẽs depcor:oẽs
obtestor:ac supplex oro ego peccator:ego idignus:ut & p me mi
sero ac deside fundatis lachrymas:i oronibus uris ac pcibus mũ

c

dis:ut ego quoq; uobiscũ compugi cũ lachrymis merear:illu mi-
nec q; uel pusillũ excecatũ cor meũ:& ingrã deũ saluatorẽ sanctũ
ut mihi modicũ alacritatis largiat᷑: quo possim studiose pœnite
re:q̃diu tp̃s ẽ acceptabilis pniæ:ac uobiscũ frẽs saluus sim ego ui-
ta idignus.Ita obsecro dilectissimi suscipite p̃cẽ.Ita q̃so filii dei:su
scipite admonitionẽ.Ita oro mẽbra xp̃i:suscipite dep̃catione pec
catoris ephrẽ:fris uestri negligẽtis. Curemusq; oẽs pariter dũ tp̃s
habemus:deũ sanctũ placare:nobisq; ꝓpitiũ facere.Ecce.n.adest
i ianuis dñs:ut faciat cõsumatione huius uanissimi sæculi.Amẽ.

Incipit Sermo eiusdem de armatura monachi:q̃ oportet mo-
nachum ueluti militem in acie semper adsistere.

Alẽ armaturã sibi debet acqrere:q pro xp̃o certare insti-
tuit:ut possit p eã &ᵃ diabolo resistere: & placere in cõspe
ctu dei saluatoris nostri.Quænã uero sit eiusmodi arma
tura ausculta monache.Assume ꝓ thorace fidẽ ut granũ sinapis:
credẽs in cõsubstantialẽ atq; idiuiduã trinitatẽ.Nã sinapis granũ
leue prorsus ac rotundũ ẽ:nullã habet scissurã:nullũ angulũ: sed
ut diximus oio rotundũ ẽ:cõtritũq; feruorẽ hẽt isignẽ.Hac fretus
p̃nceps ap̃lici ordinis Petrus:cũ filiũ dei uiui esse xp̃m Iesum cõ
fessus esset:claues regni cælestis accepit ptãtẽq; cælestiũ ac terre-
noꝝ oium adeptus ẽ.Hanc igit᷑ p̃fectã armaturã posside frat᷑: ut
& tu accipias a deo grãm. Qui.n.eiusmodi fidẽ p̃fectam cõsum
matãq; charitatẽ hẽt:ꝓrsus aliq̃ promerebit᷑ grãm.Quod isinuãs
dñs aiebat.Si habueritis fidẽ sicut granũ sinapis:dicetis mõti hu-
ic:tollere & mittere i mare:& fiet uobis.Vides q̃m meret᷑ grãm fi-
des?Dat᷑ ei spũs itelligẽtiæ:munus ꝓfecto singulare.Cũ enim q̃s
credit:tũc etiã itelligit. Dat᷑ ei ut nõ iudicet ꝓximũ:deide sermo
sapiẽtiæ:deiceps grã curationũ.Curat eni ifirmos fide:& erigit la
psos corde:hæc eni oia operat᷑ unus atq; idẽ spũs.Veꝝ sũt pleriq;
fidẽ hñtes:opibus destituti.Sed ista fides non ẽ mortua ẽ.n.fides
eni sine opibus mortua ẽ.Qui ergo fidẽ habet: & opat᷑ opa ipsi-
us:ipse fidẽ habet:ut granũ sinapis feruentẽ.Hanc tu posside mi
frater:& esto sanus & iteger fide:feruẽsq; ꝓposito ad mãdata sal-
uatoris nr̃i exequenda:ut & tu ab illo audire merearis.Euge ser-
ue bone & fidelis:itra i gaudiũ dñi tui.Bonũ eni ꝓpter opa: fide-
lẽ ꝓpter fidem dñs appellat.Assume itẽ ꝓ galea:futuroꝝ bonoꝝ
spem quæ oculus nõ uidit:nec aur s audiuit:nec i cor hois ascen
dit:i quæ desiderãt angeli ꝓspicere.Hæc.n.spes potẽtissima cõso
latio aiæ inter afflictionũ ac uexationũ suaꝝ aculeos ẽ:eiusq; me
moria te læticia iplebit.Huic itenti beatissimi martyres xp̃i: inter

aculeos & horrēda uariaq; supplicia:īter igniū globos:ꝓpte oīa ac libētissime tolerabāt:sūma spei uirtute roborati. Hāc moyses remūeratione sibi añ oculos ponēs:renuit se reginæ filiū dici: the sauris illā ægyptioꝝ oībus præferēs:& ꝑstātiorē eē decernēs.Iccir co affligi maluit cū pp̄lo dei:quā tpalem habere pc̄ti ꝑfruitionē. Hāc spem tibi mi frater iugiter añ oculos pone:ut illius affectus: nihil te labentiū reꝝ aliqd existimare ꝑmittat.Neq; id solū: ueꝝ ꝓmptiorē ad oē opus bonū assurgere faciat.Cæteꝝ balthei uice accigere ꝑfecta charitate:i deū atq; i ꝓximū.Hæc eni te absq; ullo ipedimēto currere faciet. Nā q baltheo accictus ē: oia facile & absq; ullo ipedimēto trāsiliet. Quāto magis q se diuia charitate præcinxit:cūcta sūma facilitate supabit? Charitas eni oia tolerat: oia sustinet.Ideo plenitudo legis ē charitas:hāc eni possedit ꝑfe cto btissimus Paulus:q ait.Quis ifirmat̄ & ego nō ifirmor? qs scā dalizat̄:& ego nō uror? Vidisti cōpassiōem charitatis? Vidisti mi- serātiōis affectū? O beate Paule:cur quæso ita ꝑpter me angeris? Nūqd tu ꝑ me supplicia passurus es? Tu semel pegisti cursū:fidē seruasti:& tibi reposita ē iustitiæ corona.Quid āplius q̄ris? cur te- ipm̄ affligis:& ifirmaris ꝑpter me.Ita sane iq̄t:urget me charitas. Vidisti charitatis eminentiā.Is q p eā ipleuerat legē: mortali ad- huc & corruptibili corpe idutus usq; ad tertiū cælū ascēdere me- ruit & audire uerba quæ nō licet hoī loq.Pro calciamēto sume ti bi hūilitatē:sicut eni calciamētū calcat̄ iugiter: ita & quē hūilitas scā repleuerit:studet ab oībus cōculcari.Et tu itaq; frater hūilita- tē posside:hæc nāq; calciamentū ē nō carnale sed spiritale:custo- dietq; te ne unq̄ offendas ad lapidē pedē tuū:lapis.n.xp̄s est:hūili tas tua custodiet te ne offendas xp̄m.Nēpe.n.& btūs Dauid hāc possederat:cū dicebat.Ego sū uermis & nō hō. Vides regis ac ꝓ- phetæ:regiā ꝑfecto hūilitatē. Aspiciebat corā se dn̄m semp q̄m a dextris eius erat custodiēs eū ne cōmoueret̄: hoc est ne i pc̄tm̄ la beret̄. Vides dilectissime q̄tū deus diligit hūilitatē: q sic appropi- piquat possidēti illā:sempq; i illā aspicit:sicut scriptū ē.Qui i altis hitat:& humilia respicit.Et rursus.Oculi eius i pauperē respiciūt. Pauperē dū audis dilectissime:noli pecuniis pauperē intelligere: nā reges plurimi placuerūt deo:& multi pauperes perierunt.Sed inopē dicit spū pauperē:secundū quod scriptū est. Beati paupes spū:quoniam ipsorum est regnū cælorū.Ita dilectissime hūiliare sub potēti manu dei:ut te exaltet i regno cæloꝝ:quod repromisit saluator noster humilibus. Cæteꝝ scuti uice:crucis signo teipm̄ mūi:signās ex eo mēbra oia & cor tuū.Neq; sola manu te signes

ue℞ etiã aïo:& ſtudia tua:& ĩgreſſum tuũ:& exitũ tuũ: ĩ oĩ tp̃e:ſeſ
ſionẽ tuã:& reſurrectionẽ tuã:& lectulũ tuũ:& oĩa q̃cꝫ ꝑtranſis ſi-
gna primũ ĩ noĩe p̃ris & filii & ſp̃us.ſ. Validiſſima q̃ppe huiuſmõi
armatura ẽ: nulluſcꝫ tibi unq̃ nocere poterit ſi hac fueris ſeptus.
Nã ſi q terreni regis ſignaculũ fert:eũ ledere nullus audebit: q̃to
magis nos q tale cæleſtis ĩpatoris ferimus ſignũ:neminẽ metuere
poſſumus. His ergo armis mi fr̃ affati utere:ſũt.n. uehemẽter ad
uerſa telis inimici:imo & ip̃ius gladio amariſſimæ.ſ.grauiſſimæ-
cꝫ iracũdiæ. Huiuſmõi q̃ppe ueluti anceps gladius uno momen
to ꝑimit eũ quẽ pulſat:ſicut ſcriptũ ẽ. Mom̃etũ.n.furoris ruina il
lius. Icc irco mi fr̃ nũq̃ ſignari negligas: & deſtrues laqueos quos
tibi diabolus tẽdit. Scriptũ q̃ppe ẽ. In uia hac q̃ ãbulabã abſcõde
rũt laqueũ mihi. Hoc igit̃ ſigno te iugiter muni:& malũ non ap
propinq̃bit ſp̃ui tuo. Pro arcu extẽde ad oĩonẽ manus tuas:ſicut
ſcriptũ ẽ. Et poſuiſti arcũ æreũ brachia mea. Vere.n.arcus æreus
ẽ cõtra inimicos:expãſe ĩ orõe manus ĩ ſcia orantis: ueluti etiã ſa
gitta directe emiſſa ab eo q uibrat arcũ. Nã ſi dũ oras ꝑmittas ua
gari aïum:eris tanq̃ q tenet q̃dẽ arcũ:ue℞ ſagittã contra aduerſa
riũ dirigere:neq̃t:illã ĩ uacuũ nulla certa intẽtiõe mittẽs. Atcꝫ iter
dũ q̃dẽ terret hoſtẽ huiuſmodi ul̃neris metus: dũ te arcũ uibrare
cõſiderat. Cæte℞ ſagitta nõ aduerſus eũ ſed ĩ ĩfinitũ emittit̃. Hu-
iuſmodi ẽ q̃d dico fr̃s:cũ quis in ſcia orat:nec ſinit uagari cogi-
tatiões ſuas:ſed ĩtelligit q̃s quem ĩterpellet:quẽ alloquat̃: tũc oĩo
illius deo appropinq̃t. Tũc uehem̃ter dolet inimicus: ueluti acer
rimo ſpiculo ꝑcuſſus ĩ corde. Nam q̃to aĩa ꝑ g̃ram ãplius ꝑficit:
tanto ip̃e tanq̃ puluis ante faciẽ uẽti effectus magis aufugit. Per-
ſequit̃.n.illũ angelus dei. Ecce qua ĩ re illũ acriter uulnerat: q̃a.ſ.
orat in ſcia:roborat̃cꝫ q̃a cogitationẽ captiuat:nec ſinit euagari.
Et tu ergo mi frater ĩ ſcia ora. Quod ſi dũ oras mẽs tua diſtrahat̃
ſiue ꝑ oculos:ſiue ꝑ aures:ſiue ꝑ cogitationes aut ꝑ aliam q̃libet
cãm:ſcito hoc ipſius inimici eẽ opus: necꝫ feſtines ĩplere orõem
tuã:cæte℞ teip̃m paululũ argue:collige rurſus aïum tuũ : atcꝫ ita
demũ in ſcia ora:ut ſcias pro q̃bus poſtulas deũ: & cur eũ poſtu-
las:ne ĩprobe ſupflua & multa effũdas uerba. Et hoc enim opus
ẽ ſathane:ut cogitationẽ in ĩfinita iaculet̃ : nec permittat hoĩem
ꝑſiſtere in ea poſtulatiõe quam ĩpetrare feſtinat. Nouit enim q̃m
ſi permaneat hõ deprecans:exaudiet eũ qui fecit illũ: etiã ſi ĩnu-
mera peccata cõmiſerit. Propter hoc igit̃ multiloquiũ uerbacꝫ ſu
perflua ſuggerit:ut mẽs ab ĩtentiõe repulſa per infinita uagetur.
Tũc enĩ iam alia ĩſpicimus atcꝫ cogitamus : & loq̃mur in mente

nr̃a expãsis manibus carnis. Iccirco mi frater: quod urget magis & quæ i oi tpe tibi magis necessaria sũt: ea a deo postula. Cõside ra eni duos illos cecos accedẽtes ad eũ: & clamãtes. Miserere nr̃i fili Dauid. Et qd ad illos dñs? Quid uultis inqt ut faciã uobis? At illi secundũ dolorẽ & affectũ cordis sui petierũt ut apirent oculi eoꝝ. Nũ dixerũt: da nobis aliqd etiã eaꝝ reꝝ: qbus reuera idige bãt? Nunqd dixerũt: da nobis uestimẽtũ: qm̃ paupes sumus? Mi nime: sed illd petierũt potius quod magis urgebat. Aspice & cha naneã post illũ clamãtẽ ac dicẽtẽ: miserere mei dñe: filia mea ma le a dæmõio uexat. Nihil aliud ꝓtulit quã dolorẽ cordis sui. Sic & oẽs qq; ad eũ accessere: qd aliud quã sui cordis angores expo nebãt ei? Ea itẽ quæ fluxũ sanguinis patiebat: nõne sistẽdi maxie fluxu ipius cã illũ adiit? Quis oro infirmus accedit ad medicũ: & nõ uulnus suũ apit illi? Et tu mi frater offer illi dolorẽ aiæ tuæ: in tuere illũ fidei itellectualibus oculis: secũdũ quod scriptũ ẽ. Sedẽ tẽ sup soliũ excelsũ & eleuatũ: exercitusq; angeloꝝ & archãgeloꝝ illi assistẽtes: & proiciẽs teipm ante cõspectũ bonitatis eius: effũde corã illo precẽ tuã: primũ cõfitẽs pctã tua: & sic iã i cõspectu eius uerba tua enũtians: siue tribulationẽ tuã: ut in bonitate sua mise reat tui: & effundat sup te miseratiões suas dicẽs. O aia: magna ẽ fides tua: fiat tibi sicut uis. Audi frater. Etiã si tardauerit dare tibi petitionẽ tuã: noli desistere clamare ad eũ: neq; quasi nõ exaudi tus torpore deficias. Memẽto chananeæ: imitare pseuerãtiã illius Et ipsa. n. dilata est: ne cito potiret petitiõe sua: ita ut discipuli ad dñm accederẽt: & ꝓ illa rogãtes dicerent. Dimitte illã: qa clamat post nos. Nunqd abiecit eã in finẽ. Nõne paululũ distulit eam: & dedit illi petitiões suas. Eius nos exẽplo discamus: nisi cito accipi amus i prece psistere. Etsi. n. pctõres sumus: prius tñ accipiemus. Et hæc eni mulier alienigena chananea erat. Sic & dñs mãdauit dicens. Quis ex uobis habebit amicũ: & ibit ad eũ media nocte: & dicet illi. Amice cõmoda mihi tres panes: qm̃ amicus meus ue nit ex uia ad me: & nõ habebo qd ponã ante illũ: & ille iterius rñ dẽs dicat. Noli mihi molestus eẽ: iã. n. hostiũ clausum ẽ: & pueri mecũ sunt i cubili: nõ possum surgere & dare tibi. Dico uobis & si nõ dabit ei surgẽs: eo q amicus eius sit: ꝓpter iprobitatẽ tñ eius surget & dabit ei quotquot hẽt necessarios. Et ego dico uobis: pe tite & dabit uobis. Ita & i psalmo dicit. Expectans expectaui do minũ: & itẽdit mihi. Et exaudiuit pces meas. Quocirca mi frater noli lassescere: expecta: postula: pulsa: & accipies quantũ opus ha bes. Audi mi frater: & suscipe consiliũ meũ. Si postulaueris a dño

aliqd:noli abrupte ac diffinite ut accipias petere:sed totũ illi relĩ
que:atq; ipĩus uolũtati. Verbi grã. Sæpe uexant te turpes cogita-
tiões:cõtristarisq; ꝓpter hoc. Pergis depcari deũ. ut huiusmõi exi
maris pugna. Sæpe uero mi frat id expedit tibi. Sæpe tibi hoc ac-
cidit:ne extollaris:sed hũilia sentias. Aspice colũnã apl'oꝝ adeo ĩ
signẽ:qũo ꝓ utilitate sua datus ẽ illi stimulus carni:angelus satha
næ qui eũ colaphis cederet:ut nõ extolleret'. Si ergo q huiusmõi
pollebat meritis:accepit eã disciplinã ne extolleret':quãto magis
nos ĩbecilles:q esse nosmetipos aliqd existimamus necesse habe
mus colaphixari ne extollamur? Si aũt rursus ẽt tribulatio supue
nerit tibi & angustia:ne ab his qdem præcise liberari petas. Sæpe
eni & hoc mi frater expedit tibi:nã fit sæpe dũ oras ut cõtẽnas sa
lutẽ tuã:sicut & isrl' passus ẽ. Comedit.n. inqt isrl' & satiatus ẽ: &
recalcitrauit dilectus:ĩcrassatus ẽ:ĩpiguatus ẽ:dilatatus ẽ:& dere-
liqt deũ factorẽ suũ. Si uero rursus ut rẽ aliq̃ accipias oraueris:ne
hãc qdẽ præcise accipe postules. Fit.n. pleꝝq; ut tu hõ cũ sis aliqd
tibi expedire putes quod sæpe nõ expedit: Quod si relicta uolun
tate tua:uolũtati ipsius obtẽpare malueris:ac secundũ eã pgere:
securus eris. Ipse.n.q præsciuit oia anteq̃ fierẽt iuxta mansuetudi
nẽ suã disponit nos. Nõ.n. scimus nos an expediat nobis qd' po-
stulamus:nã sæpe plimi cũ adepti eẽnt q̃ cõcupierãt: postea pœ-
nituerũt:crebroq; ĩ clades plĩmas & mala ĩciderũt: cũ ñ quesissẽt
diligẽter an secuudũ uoluntatẽ dei eẽt qd' petebant: sed id bonũ
eẽ existimantes:frequẽter a diabolo illusi sũt sub iustitiæ cuiusdã
specie seducti & ĩ picula ĩgẽtia pcipitati. Atq; huiusmõi pleꝝq; re
bus pnia adiũcta ẽ:dũ qsq; cordis sui cõcupiscẽtiam sequit'. Audi
deniq; apl'm dicẽtem. Nescimus.n. qũo oportet orare. Et rursus.
Oĩa mihi licẽt:sed nõ oĩa expediũt. Oĩa mihi licẽt:sed ñ oĩa ædi-
ficant. Quid igit' expediat nobis:& unũquẽq; nr̃m ædificet: ipse
nouit. Hoc aũt iccirco uolũtati eius reliquẽdũ statuo:nõ ut te po
stulare ꝓhibeã ab eo q̃ cupias:imo pcor atq; cõmoneo:ut a mini
mis usq; ad maxia postl'es a deo tuo:sed ut cũ oraueris:& coram
eo exposueris q̃ sunt ĩ corde tuo:dicas ei. Verũtñ nõ mea uolũtas
sed tua fiat. Si qd' peto expedit:fac sicut nosti. Sic.n. scriptura nos
admonet. Reuela inqt dño uiã tuam & spa ĩ eo:& ipe faciet. Vide
te aũt & dñm nr̃m Iesum xpm:sub dispensatiõe assumpte carnis
orantẽ ac dicentẽ. Pater si possibile ẽ transeat a me calix iste. Ve-
rũtamẽ nõ sicut ego uolo:sed sicut tu. Iccirco mi frat' si ab eo ali-
qd postules:psiste in petitiõe tua:reuelans ei ac dicens. Dñe si uo
luntas tua ẽ ut fiat hæc res:tu fieri eam ac ꝓsperari pmitte:si autẽ

nō est uolūtas tua:ne ꝑmittas fieri deus meus. Ne tradas me pro
priæ cōcupiscētiæ meæ. Tu.n.scis insipiētiā meā. Sed tu sicut scis
sub tua me ꝓtectiōe custodi:& cū māsuetudie me rege deus me-
us. Si aūt ꝓ tribulatiōe ac ꝓ cogitatōibus oras:dicito. Dn̄e ne i fu
rore tuo arguas me:neq̧ i ira tua corripias me. Miserere mei dn̄e
qm̄ ifirmus sum. Sed respice dn̄e & uide:qa t̄ra & cinis sū: nihilq̧
sustinere possū. Ne tradas me dn̄e p̄ctis meis:& ne taceas a me:&
assimiliabor descēdētibus i lacū. Sed da gl̄iam nomini tuo:ime-
mor maloꝝ:& ne memineris p̄ctoꝝ meoꝝ:sed memore sto mise
rōnū tuaꝝ & exaudi me. Ac si possibile ē:transeat a me ista tribu
latio. Verūtm̄ nō sicut ego uolo:sed sicut tu. Im̄mō cōfirma ani-
mā meā atq̧ custodi:ut sustinere possim. & inueniā grām corā te
& in p̄nti & i futuro sæc̄lo. Et iacta sup eū curam tuā:& ipe faciet
qd̄ expedit tibi. Hoc.n.scito qa bonus benignusq̧ cū sit: oia uult
quæ sūt salutis nr̄æ. Ideo qppe aiam suā posuit pastor bonus: ipi
gl̄ia in sæcula amē. Pro gladio sane sume timorē dei:est.n.uelut
anceps gladius:cōcidēs oēm cōcupiscētiā malā. Sume igit̄ in aio
iugiter timorē dei:recolēs extremū illum ac terribilē diē qn̄ cæli li
quescēt igni atq̧ soluent̄:elemēta ardētia deficiēt:terra & q̄ sunt i
ip̄a oia incēdio cōflagrabunt:cū astra tanq̄ folia decidēt: sol & lu
na obscurabunt̄:neq̧ dabūt lumē suū. Cū manifestatus fuerit fi-
lius hois:& de cælis i terrā descēderit:uirtutesq̧ cæloꝝ motæ fue
rit. Quādo discurrēt angeli:tubæ t̄ribili sonitu cōcrepabūt:ignisq̧ i cōspectu eius ardebit:discurrēsq̧ exuret orbē. In circuitu eius
tēpestas ualida:terræmotus horribiles: & fulgura q̄lia nunq̄ usq̧
ad eam diē facta fuerant:ita ut ip̄æ quoq̧ uirtutes cæloꝝ magno
tremore cōprehēdant̄. Quo nos aio tunc futuros existimatis frēs
Qualis metus.qs horror apphēdet nos. Cōsidera frat̄ israeliticam
plebē:quō in heremo ferre nequerūt caligīnē & turbinē & turba-
tū sonitus uocēq̧ loquētis de medio ignis:sed studebant ultra il
lius nō audire sermonē. Neq̧.n.ꝑfecto ferre poterant. & certe nō
cū horrore descēderat:neq̧ cum ira alloquebat̄ eos:sed cū adhor
tatiōe certiores illos reddēs se cū eis esse. Attende igit̄ frater mi.
Si aduētum illius & qdē cōsolatōi potius quā terrori accōmoda-
tū hoies ferre nequimus:qn̄ neq̧ ignoscētes cæli soluti sunt:uon
terra cū his quæ in ipsa sunt exusta:nō ita tubæ sonuerūt sicuti tu
ba illa:ad cuius clamorē oēs a sæculo defuncti excitādi sunt: nō
ignis iundans orbē:nō alius aliqs ex his q tunc futuri sunt terro-
ribus factus ē. Quid putas faciemus quādo descēderit cū furore
& ira itolerabili:sederitq̧ i solio gl̄iæ suæ: aduocabitq̧ terram ab

ortu ſolis uſq; ad occaſũ:atq; ab oĩbus termĩs illius : ut diſcernat
ppl'm ſuũ:& reddat unicuiq; ſecũdũ opa eius. Hei mihi dilectiſ-
ſimi:q̃les tũc & quo aĩo futuri ſimus:qñ adſtabimus nudi & apti.
Vbi tũc neq̃tia:ubi tũc carnis fortitudo. Vbi fallax ĩutiliſq; pl'chri
tudo. Heu mihi.q̃uo ĩtroducẽdi ſumus ad tribunal illud horren-
dũ. Vbi tũc hũanæ uocis malæ blãda ſuauitas. Vbi tũc ĩproba im
pudẽſq; fiducia. Vbi tũc uoluptas ĩpura pcti. Vbi tunc q maſculo
rũ cõcubitũ extimãt uoluptatẽ. Vbi tũc illi q cũ tympanis & ĩſtru
mẽtis muſicis uinũ bibũt. Vbi tũc illoꝝ contẽptus q ſine meta ui-
xerũt. Vbi tũc delitiæ & luxus. Trãſierũt illa oĩa atq; diffuſa ſũt ut
moll' aer. Vbi tũc ĩmodica cupiditas:& ĩfinitus poſſiſſdẽdi amor
Vbi tũc ſupbia ĩmanis & turgida:q̃ cũctos execrans ſe ſolã aliq̃d
eẽ arbitrat'. Vbi tũc uanus & pr̃ſus ĩanis hũanus ſucceſſus & gl'ia
Vbi tũc tyrãnus:ubi rex:ubi pñceps:ubi magĩratus. Vbi hi q gl'ia-
bant' ĩ multitudĩe diuitiaꝝ ſuaꝝ:& deũ contẽnabant: ubi duces.
Tũc pfecto uidẽtes admirati ſũt:cõturbati ſũt:cõmoti ſũt:tremor
apphẽdit eos. Ibi dolores ut parturiẽtis:ĩ ſpũ uehemẽti tũc conte-
rent'. Vbi tũc ſapientũ ſapĩa:ubi ĩanes illoꝝ fallaciæ: Væ uæ con-
turbati ſũt:& moti ſunt ſicut ebrius:& oĩs ſapĩa eoꝝ deuorata eſt
Vbi tũc ſapiẽs:ubi ſcriba:ubi cõq̃ſitor huius ſæculi ĩanis. Mi fra
ter recogita quo nos aĩo tũc fore neceſſe ẽ:cum rationẽ eoꝝ quæ
geſſimus p ſingl'a reddemus:ſiue pua illa:ſiue magna ſint. Nã &
p otioſo uerbo iuſtiſſimo iudici rõnẽ reddituri ſumus. Quo aĩo
nos eẽ oportet ĩ die illo corã ipſo. Quale nos gaudiũ excipiet: cũ
ad dexterã regis ſepabimur. Quãto exl'tabimus gaudio cũ ãple-
ctent' nos iuſti oẽs:illic ſuo te ãplexu refouebũt Abrahã & Iſaac :
& Iacob:Moyſes:Noæ:Iob & Dauid:pphetæ ſci & apl'i & marty-
res:oẽs deniq; ſci q deo placuerũt:cũ ĩ carne pter carnẽ uiuerent :
oẽſq; quos audis:& quoꝝ hic admiraris uitã: quoſq; nup cupie-
bas aſpicere:ad te illic ueniẽt:& ãplexabunt' te atq; ſalutabũt exl'
tãtes ĩ ſalute tua. Quales nos tũc futuros exiſtimamus:q̃le tũc erit
illd' ĩeffabile gaudiũ:cũ dicet rex his q erũt ad dexterã : uerba illa
lætitiæ ac ſuauitatis plena. Venite ĩq̃ens bñdicti pr̃is mei:poſſide
te patũ uobis regnũ a cõſtitutiõe mũdi. Tũc mi fr̃ accipies regnũ
decoris & diadema ſpẽi de manu dñi:ut iã cũ xpo regnes ĩ ætnũ
Tũc bõa illa poſſidebis q̃ ppauit deus his q diligũt illũ: Tunc iã
ſecurus eris:nec ullã iã ruinã expaueſces. Cogita mi fr̃ q̃le ẽ eius
ſemp faciẽ cernere:q̃le ẽ ipſius pfrui luce. Tũc.n.nõ iã tibi erit ſol
lux diei:ſicut Iſaias ait:neq; oriẽs luna illuiabit tibi noctẽ:ſed erit
tibi dñs ætna lux:eritq; deus gl'a tua. En fr̃ mi:q̃le gaudiũ repoſi-

tum ē timētibus deū:& custodiētibus mandata eius. Cogita post
stea etiam ꝑditionē pc̄toꝝ:qualis eos cōfusio apprehēdet qn̄ siste
tur tribunali horrēdo:corā iustissimo iudice:nullam hn̄tes excu-
satōis uiam:quæná illos iuoluet uerecūdia:qs aī dolor cū ad si-
nistrā regis secernent̄:q̄ illos corripiēt tenebræ cū loquet̄ ad eos
in ira sua:& i furore suo cōturbabit eos dicēs. Ite a me maledicti i
ignē æternū:q paratus ē sathanæ & angelis eius. Heu hen:qua tri
bulatiōe:qbus angustiis præmet̄ tunc illoꝝ spūs:cū subito oīum
īsonuerit clamor dicētium. Cōuertant̄ pc̄tōres i īfernū. Heu heu
qūo illi eiulabūt:quas uoces iter lamēta & gemitus emittēt:cū ab
ducent̄ ut amarissime puniant̄ i æternū. heu q̄lis ille locus ē ubi
fletus & stridor dentium resonat:quē ip̄e quoq; sathanas horret.
Heu q̄lis ē gehēna ignis illius īextiguibil̄. Heu mihi q̄lis est uer-
mis ille uenenatus nunq̄ reqescens. Heu quales sūt tenebræ illæ
sempiternæ. Heu mihi q̄les sunt angeli cruciatibus ꝑpositi:quā
īmites:quam īmanes:exprobrantes iugiter:terribiliterq; cedētes.
Tūc cruciati inter pœnas uoces emittent:nec erit q saluet:ad do
minū:nec erit q exaudiat eos. Tūc sciēt quam uana fuerunt: oīa
uitæ istius læta:& quæ hic iocunda eē arbitrati sunt:felle ac uene
no amariora inuenient̄. Vbi tunc fallax falsoq; appellata pecca-
ti uoluptas. alia qppe uoluptas nō ē quam timere deū. Hæc ꝑfe-
cto uera uoluptas ē:in q̄ nihil metuat̄:quæ ueluti ex adipe & pin
guedie aīam replet. Tūc seip̄os rep̄hendēt:& opa quæ gesserunt.
Tūc fatebunt̄ iustū eē iudiciū dei dicētes. Audiebamus.n.hæc &
cōuerti noluimus a n̄ris opibus neq̄. Neq; tn̄ ista dicētes ꝑficient
quicq̄. Heu heu mihi:pc̄tis maximis prægrauato. Peccaui.n.sup
numeꝝ harenæ maris:curuatusq; peccatoꝝ sarcina incedo qua-
si ml̄to ferri pōdere honustus. Nō.n.fiduciā habeo attollēdi ocu
los:& uidēdi altitudinē cæli. Ad quē ego cōfugiam:nisi ad te piis
sime:nisi ad te clemētissime. Miserere mei deus:secundū magnā
misericordiā tuam. Et secūdū ml̄titudinē miserationū tuaꝝ dele
iniqtatē meam. Amplius laua me dn̄e ab iniqtate mea: & a pc̄tō
meo munda me. Quoniā iniqtatē meam ego cognosco:& pc̄tm̄
meū coram me ē semp. Tibi soli peccaui & malū corā te feci. Ad
te cōfugio ꝓpter īmēsam pietatē tuā. Te irritaui. Ad te redeo pro
pter īfinitā clemētiam tuā. Te ad iracūdiam ꝓuocaui. Ad te cōfu
gio ꝓpter summā benignitatē atq; bōitatē tuam:& obsecrans cla
mo. Auerte faciē tuam a pc̄tis meis:& oēs iniqtates meas:dele ꝓ-
pter nomē sc̄tm̄ tuū. Nihil.n.hēo qd̄ offeram tibi: nō opus bonū:
nō mūditiā cordis. Sed cōfido ī miseratōibus tuis: ꝓpicio meip̄m i

eas: ut crees in me cor mũdum: & spiritu principali cõfirmes me: ne denuo facile in peccatum relabar: atq̃ ex nũc seruiã tibi i san ctitate & iustitia omnibus diebus meis: quia tuum est regnum & periũ in sæcula sæculorum amen.

Obsecro frẽs hac expectatiõe solliciti curemus ĩtegri ĩmaculatiq̃ ĩueniri ĩ pace. Cũ supuenerit tibi noxia aliqua cõcupiscentia: hunc gladiũ arripe. i. recogita timorẽ dei: & cõfriges oẽs uires inimici. Tube uice sint tibi scripturæ diuiæ. Sicut. n. tuba sonãs congregat milites: ita & scripturæ diuiæ dum clamãt ad nos: cogitatiões nr̃as colligunt ĩ timorẽ dei. Sũt. n. cogitatiões nr̃æ ueluti milites: nãq̃ resistũt aduersariis regis. Itẽq̃ queãdmodũ tuba belli tẽpore clãgore suo fortiũ strẽnuorũq̃ bellatorũ excitat mẽtes: augetq̃ alacritatẽ ĩ aduersarios eundi: ita & sacræ lr̃æ nr̃m ꝓpositũ ĩ melius excitant: & cõtra uitia passiões q̃ corroborant. Iccirco mi frat̃ q̃tum præuales crebrius illis assuesce: ut cogitatiões tuas colligãt quas dispgit inimicus astutia sua: suggerẽs ipse ĩportunas cogitatiões: siue sæpe tribl̃atiões ĩferẽs: siue ꝓspitatẽ multãq̃ latitudinẽ exhibẽs. Hæc. n. astutia sua & fraude iccirco molitur: ut hoĩem a deo alienũ faciat. Plerũq̃ eni dũ nequerit quẽpiã cogitationibus sternere atq̃ deicere: tunc iã illi ꝑssuras admouet: ut illius obscuret mẽtẽ: ac deiceps possit semiare q̃ uelit. Incipitq̃ suggerere hoĩ ut ista secũ reputet dicẽs cũ iureiurãdo. Ex quo bonũ opari cœpi: uidi pessimos dies. Faciã igit̃ rursus mala: ut ueniãt bõa. Tũc nisi q̃s sobrius ĩueniat̃ ac uigilans: absorbet eũ q̃si ĩfernus uiuentẽ. Quod si neq̃ his illum deiicere querit: tunc adhibet sibi latitudinẽ: & extollit eũ: ĩgentẽq̃ fallaciã admouet ei: malis oĩbus atriorẽ oĩq̃ peste ĩmaniorẽ. hæc. n. ẽ q̃ supbũ & sine timore hoĩem efficit hæc in cælũ os ponere ꝑ blasphemias facit. Scriptũ q̃ppe ẽ. Posuerũt ĩ cælũ os suũ. Hæc hoĩem ignorare deũ facit: & eẽ ꝓpriæ ibecillitatis ignarũ: atq̃ diei mortis ĩmemorẽ. Hæc ẽ malorũ oĩum uia. Hanc ergo q̃ diligit: ad ip̃a tẽdit penetralia mortis: hæc. n. uia est de q̃ dñs ait. Lata ẽ uia q̃ ducit ad ꝑditionẽ. Ecce audistis frẽs mi: cur aliq̃ñ angustias: aliq̃ñ latitudinẽ adhibeat. Nã ad q̃d hoĩs animũ iclinatiorẽ uiderit: eo aduersus illum sese ꝓtinus armat. Scit eni aduersus nos sub iustitiæ: imagie umbraq̃ puguare. Iccirco frẽs mei sollerter uigilemus: studeamusq̃ iugiter lectiõi sanctarũ litterarũ: ut nos doceant q̃uo laqueos diaboli possimus effugere: æternamq̃ adipisci uitã. Coercet. n. uagantẽ aĩum diuinarũ scripturarũ lectio: præstatq̃ sciam dei. Scriptũ q̃ppe est. Vacate & uidete: q̃m ego sum deus. Attende frater: q̃m q̃ corde simplici uacat

lectõi:dei sciam accipit. Iccirco frater mi nolī negligere aīam tuā sed lectõi totus incūbe & orõnibus scīs ut illumiet̃ mēs tua:ut sis pfectus atq; iteger:i nullo deficiēs. Alii magnatū pncipū ac regū familiaritatibus gaudēt:tu corā rege nō terreno sed cælesti gl̃iare i cōspectu scōꝶ angeloꝶ cōloquēs:& cū spū scō p sacras lr̃as. Sp̃s enī scūs est q p illas loqt̃. Stude igit̃ diuinis scripturis familiarissimus fieri:psiste i orõnibus scīs. Quotiēs.n.p ipsas deū iterpellas totiēs scificat̃ aīa tua & spūs tuus. Hoc ergo prænoscēs mi frater: qm̄ gemina te exercitatio ista scificat: stude crebrius utrãq; exercere. Et si manibus & gestu corpis orare nō uacet:mēte ora. Nā & btā:Anna mater pphetæ Samuelis orabat:& labia eius nō mouebant̃:sed orõ illius in aures dn̄i sabaoth igressa ē. Data est enī sibi petitio sua. Iō frater mi si sint occupatæ manus tuæ aīo ora: Nēpe.n.& tacētes exaudit deus. Quod si legere fortassis ignoras: illic assiduus psiste ubi possis audire atq; pficere. Scriptū qppe ē. Si uideris uiꝶ sapiētē:de mane uigila ad eū:& gradus ianuæ illius terat pes tuus:hoc.n.frater mi nō solū ignorantibus lr̃as: ueꝶ etiā sciētibus cōfert. Mlt̄i.n.sunt q legūt neq; itelligunt:atq; iccirco nec legūt. Caue igit̃ monache:ne donū dei quod in te ē negligas:quod tibi xp̃i gr̃a collatum ē:sed cura sollicitus: & exqre sup auꝶ & topation:quo placeas deo:ut btitudie scōꝶ pfruaris. Scriptum ē.n. Beati q scrutant̃ testimonia eius in toto corde exqrūt eū. Vide ne cū legere intēdis:ipediat te inimicus:accidiā suggerēs tibi:& p diuersa te distrahēs studia:ac dicēs. Fac primū hāc rē:est enī modica:sicq; postmodū securior leges:idacēs te ad opus manuū pmpte pagēdum. Hæc.n.oīa suggerit ut occupet te:atq; a lectiõe præpediat:nihil q; pficias. Cum.n.uiderit frēm sūma i lectione legentē atq; in pfectu cōstitutū:his occasiōibus & aliis plimis aduersus eū præliat̃:nihil aliud quærēs quā ipedire eū:& obtūdere alacritatē eius. Tu ergo noli obtēpare illi:sed esto quasi ceruus sitiēs:& ad uberes fontiū latices puenire desiderās:hoc est ad scripturaꝶ purissimas & saluberrimas undas:ut ex eis bibas:ac refrigerēt arentē ac sitientē līguā tuā:quæ te p uitia & passiões adurit. Bibe una & illam quam tibi ministrāt utilitatē. Tale aliqd dico cum dn̄s donauerit tibi:ut scias ex eis uerbū quod tibi utile fuerit:non te prætereat:sed meditare illud in aīo tuo:& iscribe illud in corde tuo:sicut scriptum ē. In iustificationibus tuis meditabor nō obliuiscar sermones tuos. Et rursus. In corde meo abscōdi eloqa tua:ut nō peccem tibi. Rursus. In quo corrigit adolescentior uiā suam:in custodiēdo sermones tuos. Vides frater qa in seruan

do mẽoria sermões eius:corrigit hõ uiã suam. Quis.n.ẽ q seruet i memoria sermões eius:neq; corrigat uiam suã:nisi sit ille penitus reprobus & ifelicissimus. Qui huiusmõi ẽ:nihil oio meminit:sed ẽt quæ recolere uidet' oblitus ẽ. Nam huiusmõi homi dicit deus. Quare tu enarras iustitias meas:& assumis testm̃ meũ p os tuum Iubet ergo dñs auferri ab eo & qd' hr̃e uidet' q talis ẽ. Videt' eni hr̃e fidẽ:p quam & seipm̃ appellat xp̃ianum:sed eam opibus negat:& ifideli deterior ẽ. Ideo auferri ab eo iubet sp̃m sc̃tm̃:quẽ accepat i die redẽptõis:& quẽ hr̃e uidet': fitq; huiusmodi hõ ueluti hydria fissuris plena:p quas amisit uinũ:& qd' hr̃e uidebat' ab ea tollit':oẽsq; q uident illam ignorantes qd' factũ est plenam eẽ arbitrant'. Cum aũt ultimo iudicii die pquisita fuerit:tunc manifestũ oĩbus fit inanẽ fuisse & uacuam. Isti.n. sunt q die illo regi dicturi sunt. Dñe nõne i noĩe tuo pphetauimus:& in noĩe uirtutes mł tas fecimus. Et rñdebit rex:& dicet eis. Dico uobis:nescio uos. Vides frater qa nihil hẽt q eiusmodi est. Tu ergo memorare eorũ quæ audisti:& corrige uiam tuam. Caue ne obliuionẽ tibi pmittas obrepe:eaq; diripe ex corde tuo. Vide ne sinas aues descendere:& semẽ filii dei comedere. Ipse.n. dixit. Semẽ ẽ uerbũ quod audistis. Ocule igit' semẽ i terræ uisceribus:ut fructũ afferat:hoc est abscõde uerbũ i medio cordis tui:ut dño tuo referas fructũ. Cũ aũt legis:itentissime lege atq; diligẽter:cum mł ta cõstantia:uersũ bis terq; põderans:& penetrãs sẽsum:neq; studeas libri folia euoluere:uerũ ut dixi bis terq; ac sæpius eundẽ repete uersum:ut ipsius itelligentiam cõsequaris. Cum uero te ad sedẽdum ac legẽdũ siue ẽt ad alium legẽtẽ audiẽdum paras:p̃mum ora dñm dicens. Dñe Iesu xp̃e api aures atq; ocl'os cordis mei:ut audiam & itelligam:& faciam uoluntatẽ tuam dñe:qm̃ icola ego sum i terra: nõ abscõdas a me mãdata tua: sed reuela ocl'os meos:& cõsiderabo mirabilia tua i lege tua. Manifesta mihi incerta & occł ta cordis mei & sapiæ tuæ. In te.n. spo deus meus ut tu illumies mentẽ meam. Ita mi frat':ita obsecro deum ora semp:ut illumiet aium tuũ: & apiat tibi uirtutẽ sanctarũ lrarũ. Mł ti.n. errauerunt cõfidentes i sua prudẽtia:dicẽtesq; se eẽ sapiẽtes:stulti facti sunt:nõ intelligentes q̃ scripta sunt:iciderun tq; i blasphemias & perierunt. Si igit' inter legendum:sermonẽ iueneris ad itelligendum difficilẽ:uide ne te doceat malignus dicẽs. Quõ stat uerbum istud:aut quõ eẽ põt:sed si credis deo:crede & sermonibus illius: & dic maligno. Vade post me sathana:ego enim scio quia eloqa domini: eloqa casta sunt argẽtum igne examinatum:probatũ purgatũ septuplũ

nihilq̄ i ipsis malū: nihil puersum ē: sed bona sūt his q̄ itelligūt: & recta his q̄ iueniūt sciam. Ego aūt sine itellectu sū: & nescio. Scio eni q̄m spiritalr scripta sūt: dicit. n. apl's. Quoniā lex spālis ē. Atq̄ aspiciēs in cælū dicito. Dn̄e credo sermōibus tuis: nō contradico: sed cōfido i uerbis sci spūs tui. Tu igit' dn̄e dn̄e saluū me fac: ut i ueniā grām corā te. Ego. n. nihil aliud q̄ro nisi tm̄mō ut saluer: & tuam misericordiā piissime cōsequar: q̄a tuū est regnū & iperiū i sæcula sæculorum amen. Posside aūt silētii q̄etem: ueluti murum munitū. Quies eni altiorē te passiōibus facit: tu eni desup pugnas: illæ de ifimis. Posside igit' cū timore q̄etem: & nulla tibi nocebunt iacula inimici. Quies diuino timori cōiūcta: currus igneus ē: possessorē suū in celū eleuans. Persuadeat hoc tibi ꝓpheta helyas: q̄ dilexit q̄etem ac timorē dei: assūptusq̄ i cælū ē. O q̄es monachorū profectus. O q̄es scala cælestis. O q̄es uia regni cælestis. O q̄es compūctiōis mater. O q̄es pœnitētiæ indultrix. O q̄es peccatorum speculū: quæ ōndis homini delicta sua. O q̄es mansuetudinis genitrix. O q̄es hūilitatis cōtubernalis. O q̄es diuino timori coniūcta cogitationū: exploratrix: discretiōis auctor. O q̄es ꝑducēs hominē ad pacificū statum. O q̄es sancta bonorum oium genitrix: ieiunii firmamētū: ipedimētūq̄ gulæ. O q̄es cogitationū serenitas: & tranq̄litatis portus. O q̄es securitas aiæ. O q̄es suaue iugum: & onus leue: reficiēs & portans portantē te. O q̄es animæ cordisq̄ lætitia: oculorum & aurium & linguæ frenū. O q̄es malignitatis iterem ptrix. O q̄es iprobitatis inimica. O q̄es religiōis mater. O quies passionū carcer. O q̄es uirtutū oium cooperatrix. O q̄es sanctæ nuditatis ministratrix. O q̄es xp̄i ager. fructus optimos ꝓferens. O q̄es murus atq̄ munitio: certare uolentiū ꝓpter regnū cælorum. Ita frater hanc posside partē optimā quam elegit maria. Hæc. n. maria q̄etis exemplar fuit: sedēs ad pedes dn̄i: ipsiq̄ soli uacās: & ipsi tm̄modo inherēs. Laudauitq̄ illā dn̄s dicens: Maria eni optimam partē elegit: quæ non auferet' ab ea. Vides frater qualis est q̄es: cuius possessorē dominus laudat. Hanc posside mi frater: & delectaberis i deo tuo: sedens ad ipsius pedes: atq̄ ipsi inherēs soli: ut dicer' possis & tu. Adhesit aia mea post te: me suscep t dextera tua. Ideo q̄si ex adipe & pinguedine repleta est anima mea. Obsecro mi frater: posside hanc melle dulciorē. Melior ē. n. buccela salis cum q̄ete & securitate. quā instructa præciosis dapibus mēsa: cum distractōibus & curis. Audi dicentē dn̄m tuum. Venite oēs q̄ laboratis & onerati estis: & ego uos reficiā. V ult te dn̄s a curis: ab ira: a tribulationibus ac distractiōibus huius sæculi ne quā

recreare. Vult te ab oi cura sæculi istius iani & inutili secuꝝ esse. Vult te ab ope lateꝝ ægypti graui ac molesto reficere: atq; i heremũ adducere.i.ad sanctá placidáq; qetẽ: ut uias tuas illumiet colũna nubis: ut mána te cibet.pane.s.qetis ac securitatis: ut terram boná hereditate pcipias: supnam.s.hierusalẽ. Ita dilecte mi hanc dilige: hác possidere stude: ut delecteris i ea: sicut i oibns diuitiis. Ita frater posside qetem cũ timore dei: & deus pacis erit tecũ quẽ decet glía & magnificẽtia i oía sæcula sæculoꝝ amen. Obsecro igit̃ frẽs dilecti a dño: ut studeamus diebus singulis hoꝝ memoriá agere: uidelicet fidei: spei: charitatis: hũilitatis: crucis signaclo nos semp muniẽdi: oronis: timoris dei: meditatiõis diuinaꝝ scripturaꝝ: & qetis. Hæc eni si nobis adsint & abũde suppetant: non ociosos neq; ifructuosos eẽ sinũt ad agnitionem dñi nri Iesu xpi. Cæteꝝ mõachus cui ista nõ adsunt: sed elatus cogitatõibus fert̃: negligitq; salutẽ suá: cecus ẽ ubiq; cecutiẽs: obliuiscit̃q; átiq̃ pctá sua: cõtingitq; illi qd̃ ueraci ꝓuerbio dicit̃. Canis reuersus ad uomitũ suũ: & sus lota i uolutabro luti. Si.n.fugiẽtes iqnamẽta mũdi: ꝓpter agnitionẽ dñi nostri Iesu xpi: eisdẽ rursus iplicent̃ atq; superent̃: fiũt illis nouissima peiora p̃oribus. Melius qppe ill̃ fuerat uiá ueritatis nõ agnoscere: quá ab agnita deflectere: retrorsũq; cõuerti. Ita dilectissimi: ita serui xpi fideles & electi: ita xpi milites mõachi: sumamus obsecro armaturá hanc i cordibus nostris: eiusq; sine itermissiõe ulla quotidie memores simus: ut certamẽ bonũ certare ualeamus: & cõculcare oẽm uirtutẽ inimici: ut liberemur a supuẽtura ira i filios diffidẽtiæ: & inueniamus misericordiá & grám í die illa tremẽda ante conspectũ iustissimi iudicis: q reddet unicuiq; secundũ opus suũ. Cui soli ẽ gloria & magnificẽtia & iperiũ añ oía sæcula nũc & semp: & in sæcula sæcloꝝ amẽ.

Incipit libellus eiusdem de Pœnitentia.

Ominus q de alto patris sinu descẽdit ad terras: factusq; ẽ nobis salutis uia: de pœnitẽtia nos admonet p btissimá ac uerissimá uocẽ suá dicẽs. Nõ uẽi uocare iustos: sed pctõres ad pniam. Rursũq;. Nõ indigẽt q sani sunt medico: sed q male hñt. Si ergo hæc dico audire me noli. Si autẽ dñs ipse: quare aspnaris ac uitá tuá negligis. Si tibi cõscius es: qa habes intrisecus uulnera cogitationũ aut opeꝝ: cur occulta tua negligis opa. Quid metuis medicũ. Nõ ẽ durus: nõ iclemẽs: non imisericors: nõ ferro utit̃: nõ austeriore acrioreq; remedio: solo dicẽs uerbo medet̃. Si accedere ad eũ uis: plenus bonoꝝ ẽ: plenus

ꝗ clemētiæ. Propter te descēdit de sinu pr̄is:ppter te carnē assū-
psit:ut ad eū sine hesitatione & metu securus accedas. Propter te
hō factus ē:ut te curaret a diris ul̄neribus tuis. Cū multa charita
te:cū imensa benignitate te uocat ad se. Accede pc̄tōr:curā facile
admitte. Abice abste pc̄tōꝝ sarcinā preces offer:& lachrymas pu
rulētis ipone uulneribus. Ipē.n.medicus cælestis benignissimus
lachrymis& gemitibus uulnera curat. Accede pc̄tōr ad clemētissi
mū medicū:offer lachrymas pbatissimū medicamētū. Ita.n.& cæ
lestis medicus ul̄t:sanari quēq; ppriis lachrymis. Nihil molestū ē
curari lachrymis:hoc.n.medicamētū nō diutius tenet:aut aspat
uulnus:sed cōtinuo sanat. Expectat te medicus uidere lachrymā
tē. Accede ne timeas:ostēde illi ul̄nus:offerēs etiā lachrymaꝝ ge-
mituūq; remediū. Ecce.n.apta ē pniæ ianua. Festina pc̄tōr illam
prius q̄ claudat᷑ occupare. Nō expectat te tp̄s negligēdo cōsumē
tē:neq; ianua ipa desidē intuēs sempq; cōtenentē: cōtēptui te im
morātē sustinet. Cur odisti uitam tuā frater. Quid uita tua o hō
ꝓstantius habes:hāc tu pc̄tōr contēnis. Nescis dilectissime q̄ hora
iubeat cælestis medicus curatōis suæ ianuā claudi. Accede q̄so:
festina curari. Exultare fac in tua pœnitētia militias uirtutū cæle
stiū. Sol iā i occasum uergit:& tui cā subsistit:ut habitaculū occu
pes. Quādiu pateris ipuꝝ hostē tuū:uolūtatē illius iprobe faciēs.
Ille nempe i ignē te coiicere uult. Hæc tota illi cura:hoc studiū ē:
hoc se diligentibus uice muneꝝ præstat. Ipse cunctis hoibus pra-
uas ipuraſq; cōcupiscētias male blande studet lemp ingerere: ut
eos ignibus tradat. Ipē itē scelestus obtēpantes sibi i despatiōem
præcipitare molit᷑. Obdurat cor:exiccat lachrymas: ne peccator
ualeat oio cōpungi. Fuge hūc hostem o homo:illiusq; blāds odi:
atq; execrare. Detestare malignū:caue fraudulētum: homicida ē
ab initio usq; ad finē. Fuge illū homo:ne pimat te. Audi dilectis-
sime btām illam dn̄i tui uocem quotidie dicentis. Venite ad me
oēs q laboratis & onerati estis: & ego reficiā uos. Tollite iugum
meum super uos:& discite a me:quia quietus sum:mitis atq; mā
suetus:& iuenietis reqem animabus uestris. Reqem tibi pmittit
uitāq; pollicet᷑ diebus singulis. Accede ne timeas:bonus enim ē
nulliusq; indigens dn̄s. Non quærit cautionem oium tuoꝝ pec-
catoꝝ. Refugiū est a malis oibus:curat uulnera:& uitam affatim
donat. Atq; ut plenus clemētiæ:procidētes sibi facile suscipit. Est
qppe deus magnus atq; præcognitor:sciens omnes concupiscen
tias nostras. Cū quis accedit ut procidat ac sanet᷑:ipsius cor ītuet᷑
cūctumq; propositum:ac siquidem incōcussam pietatē seruat

ãio:q ſic accedit:curat̃ protinus.Ipſe nãq; deus bonus & oĩpotẽs
ꝑ ſua benignitate inuenit̃ ab oĩbus exq̃rentibus eũ: & anteq̃ hõ
ad eũ oculos eleuet:dicit ei:adſum. Et anteq̃ illi appropiquet:the
ſaurũ ſuæ pietatis quærẽti ſe pãdit.Priuſq̃ lachrymas fũdat:ipſe i
eũ uiſcera miseratõis effundit.Priuſq̃ ſe deprecet̃:cũ illo in grãm
redit.Anteq̃ oret:miſericordia ueniaq; potit̃.Ita caritas dei cupit
& optat eos q ſe ad eũ ueraciter cõferũt.Non tardat audire:nõ ac
cedẽti ad ſe ipſo exprobrat dicẽs. Cur tãto tpe ſeruiſti inimico:&
me dñm tuũ ſpõte contẽpſiſti.Non reqrit præteriti tpis q̃titatẽ:ſo
lũ humilitatẽ quærit:lachrymas:gemitus.Mox ut ſibi ꝓcidentes
cõſpicit dñs:qm̃ præcognitor ẽ fictorq; nr̃:iniqtates oẽs remittit:
delicta oĩa cogitationũ atq; opeꝶ donat prioremq; ſtolam ſibi iu
bet afferri:& anulũ dexteræ reddi:mãdans angelis oĩbus gaudiũ
atq; lætitiam ꝓ intẽtione peccatricis aĩæ. Quã beati ſumus nos
oẽs hoĩes:qui tam dulcem habemus dñm:tam maloꝶ nr̃oꝶ ĩme
morẽ:bonũ:miſericordẽ:piũ:longanimũ:ignoſcentẽ ſemp ſi ueli-
mus ĩpietatibus noſtris.Ecce.n.orat:obſecrat:æquanimiter tole-
rat.Ecce nobis oĩa ſua exhibet bona:& ĩ præſenti ſæculo: & in fu
turo ſi uelimus.Venite ergo deꝑcemur eũ dũ tẽpus eſt.Quãdiu ĩ
hac uita ſumus.deũ exorare ſemp poſſumus.Facile & in ꝓmptu
nobis eſt ueniã quærere:oportunũ ẽ nobis illius miſerationis pul
ſare iugiter ianuas fũdamus dũ tẽpus ẽ lachrymas utiles: ne hic
ꝓficiſcẽtes:illic poſtmodũ ĩutiliter defleamus. Illic eñi lachrymæ
ĩ nihilũ exiſtimant̃.Quãtũ nos uolumus:tm̃ etiã ignoſcit bonus
deus noſter. Hic.n.audit depræcãtes:hic ſupplicãtibus nobis in-
dulget:hic iniqtates noſtras delet:ſi grati ſimus hic cõſolatio cõ-
uerſis lugentibuſq; donat̃:illic terribile agitat̃ examẽ:hic uenia-
illic ſeuera diſcuſſio:hic lõganimitas:illic diſtrictio:hic miſeratio
ibi diligẽtia:hic arbitrii libertas:illic horrẽda iudicia:hic in reqe:
illic ĩ anguſtia:hic fruitio:ibi cruciatus:hic cupiditas:illic pœna:
hic riſus:ibi fletus:hic negligẽtia:ibi ſuppliciũ: hic cõtẽptus: illic
ſempiternus ignis:hic exqſitus ornatus:illic ĩmortalis uermis:hic
faſtus:illic hũiliatio:hic rapinæ.ibi dentiũ ſtridor: hic auro texta
ueſtis:illic tenebræ atq; caligo:hic deſidia:ibi pœnalis acerbitas:
& nulla ueniæ ſpes.Sciẽtes igitur iſta fratres:cur obſecro negligi
mus ſalutẽ nr̃am.Non hic fatigat̃ animus noſter:neq; dulceſcat
nobis terrenoꝶ amor:ne illic nobis amareſcat gemitus nr̃.Qua-
re cõtẽnimus:neq; dũ tẽpus eſt ſanari uolumus:p paucas lachry-
mas breuis huius uitæ:& p pñiam ignoſcit benigniſſimus deus
omnia delicta noſtra.Defle hic modicũ:ne illic ꝓlores in ſæculũ

ſæculi:in exterioribus tenebris. Eſto hic gratus: ne illi affligaris
igni inextiguibili.Quis nos nõ lamẽtetur?quis nõ fleat ſup nos?
odio hñtes uitam noſtram:diligimus mortẽ.Pẽſa hæc & penitus
aiaduerte mi cariſſime frater:& elige quod melius eſt & expedit
animæ tuæ.Quænã oro difficultas eſt:hic ꝓ peccatis flere: deũq;
depræcari:ut gratus ꝑ pœnitẽtiã effectus: ac potitus ueniã: fletũ
illũ ignis æterni nihil utilẽ fugias.Hic.n. ſi uelis remiſſiõe potie-
ris:& cõſolatiõe omni.Illic aũt & inter tormẽta lachrymaberis:&
decẽ milia talẽta exigeris:Redde quæſo quod minimũ ẽ:depræ-
cans dñm ut animæ tibi debita ignoſcat.Quod ſi hic nolis ex in
numeris uel pauca pſoluere:oẽ illic debitum tuum cũ ſuppliciis
horrẽdis redditurus es.Hæc aũt loquor affectioni ueſtræ fratres
dilecti deo:nõ ꝙ ipſe dignus ſim:aut uitæ mũditia:& ſcitate pol-
leã.ſed ex multo dolore cordis atq; triſtitia:meipm cõſiderãs: &
quid nobis ſi negligamus repoſitũ ſit mẽte pertractãs.Ego ãt fra-
tres ĩpurus ſum & ĩpius ĩ oĩ uita mea:ĩ operibus & cogitatõibus:
nulliuſq; prorſus boni mihi cõſcius:ſed & nũc & hactenus pecca
tor:& propoſito & uolũtate tepidus ac negligẽs ſum. Cæteꝶ iſta
ueſtræ unanimitati iõ loquor: qa præmit cor meũ ãgor aſſiduus
& metus futuri diuini terribiliſq; iudicii:& quia oẽs contẽptores
ſumus:atq; ĩ hoc ſæculo inani ueluti ĩ ſæculũ ſæcli uicturos arbi
tramur.En mũdus præterit:& que ĩ ipo ſũt oĩa:noſq; dilectiſſimi
ꝓ his oĩbus rõnem ſumus reddituri: ut qui bona nouerimus: &
geſſerimns mala.Contẽnẽtes hic charitatẽ dei:& ipius regnũ:ter
rã & quæ ſunt ĩ ipſa oĩa pluris eſtimauimus. Auꝶ & argentũ qđ
multũ amauimus:ñ nos eripiet ab æterno igne. Præcioſæ ueſtes
atq; delitiæ:ad nrm tũc iudiciũ dãnationẽq; proficiẽt. Nõ frater
frẽm:nõ filiũ pater:ibi liberare poterit:ſed unuſqſq; ſtabit in ſuo
ordie:ſiue in uita:ſiue ĩ igne.Sãcti plurimi & iuſti atq; ꝑfecti pro-
poſito bono:arbitriiq; libertate:& ſpe retributiõis æternæ:ab hu-
ius ſæculi curis atq; negotiis ſpõte nudati ſunt:bonis illis ſempi-
ternis fruituros ſe credẽtes ĩ paradiſo delitiaꝶ.Chriſti eni deſide-
rio accẽſi:corruptibilibus oĩbus ipm prætulerũt.Iõq; iugiter exul
tãt ĩ deo:ĩ chriſto illuſtrant:& in ſpũ ſcõ gaudẽt ĩdeficiẽter. Exul-
tat ĩ eis trinitas ſcã:lætant ſuper illos angeli:aggaudet paradiſus
uoluptatis.Iſti reuera laudabiles ſunt:glorioſi:beatiq; ſemp.Eos
angeli hoieſq; beatificãt:qm̃ charitatẽ dei uniuerſo mũdo prætu
lerũt:& deus ſcũs:iuſtus:uerax:dõauit eis regnũ ſuũ: maioremq;
præterea gloriã cõtulit:ut eũ ſemp cũ ãgelis uideãt.cũ æterna læ-
titia.Cõplures aũt hoium terrã magis dilexerũt. & quæ ĩ ipa ſunt

imortalia atq; fragilia eorũq; animus corruptioni affixus oĩo est:
ac ferme ueluti pecudes enutriũt corpora sua dapibus uariis: q̃si
uita hæc ianis imortalis sit. Quid agis hõ. Cur ut mutũ anial ac
sine itellectu degis. Ratiõis itelligẽtiæq; capacẽ te condidit deus:
nolli quæso iumẽtis isipiẽtibus similis fieri: tuæq; originis amitte
re dignitatẽ. Resipisce paulisp o hõ: atq; in teipm redi: & perpẽde
sapiẽter: quia ꝓpter te de cælo uenit altissimus: ut te de terris eue
heret ad cælũ. Ad cælestis thalami nuptias uocatus es: ut q̃d con
tẽnis: cur grauiter & idigne fers. Quõ ad eas nuptias ꝓficisceris
oro te: qui neq; uestẽ hẽs ꝓciosam & nuptiis cõgruã: neq; lãpadẽ
i manibus tenes. Quõ poteris igredi: si contẽnens itrare ausus fu
eris: audies aperte uocẽ illã terribilẽ dicẽtẽ tibi. Amice q̃o ad nu
ptias igressus es: nõ hñs uestẽ nuptialẽ. In contẽptũ regni mei in-
troisti: ut cõuiuiis meis per tuã nuditatẽ iiuriam faceres. Dicetq;
rex ministris suis. Ligatis illi manibus & pedibus: iniicite illũ in for
nacẽ ignis: ut cruciet̃ i sæculũ sæculi. Ego eni ip̃e multis retro tp̃i
bus ueni: oẽsq; ad nuptias uocaui. Hic aũt uocantẽ contẽnẽs: ue-
stẽ sibi nuptialẽ parare nõ studuit. Iccirco iubeo uobis huiusmo
di cruciare: q̃a cõtẽpsit regnũ meũ. Ergo ne ista nõ metuis: nõ iã
erubescis: nõ tremis o hõ. Prope ẽ eni ut appareat spõsus. Ignoras
quia iã parata sunt oĩa: tubaq; cælestis nutũ iubentis expectat. Et
quid illa hora facturus es. nisi paratus inueniaris. Ergo dũ tẽpus
ẽ para teip̃m atq; cõpone: i horã illã diuinæ benedictiõis. Diuina
quippe bñdictio his qui digni sunt fiet cælestis tuba. De cælo eni
canet & dicet. Surgite dilecti christi: ecce. n. aduẽit cælestis rex: ut
unicuiq; uñm requiẽ & gaudiũ donet: in imortali uita: pro labore
illo cõtinẽtiæ: spiritalisq; exercitii uñ. Surgite uidete xp̃m regem
imortalẽ spõsum: quẽ toto animi affectu cõcupistis. Ip̃ius quippe
desiderio accẽsi: pegrini & aduene in terra fuistis. Surgite cernite
decorẽ eius. Surgite: uidete ip̃ius regnũ: quod uobis parauit. Sur
gite: & iexplebili desiderio & felicissima contẽplatione dñm cer-
nite: quẽ d lexistis: propter quẽ afflictiões pertulistis: cuius gratia
uosipsos i stadio pietatis exercuistis: cuius cã supplicia etiam per-
pessi estis. Venite nũc: & cũ sũma fiducia cernite quẽ amastis: gau
dete cũ illo gaudio inenarrabili: & gaudiũ uñm nemo tollet a uo
bis. Venite pfruimini bonis: que nec oculus uidit: nec auris au-
diuit: neq; i cor hominis ascenderũt: quæ dilectus uester cõdonat
uobis. Rapiunt̃ sancti in nubibus lucidis obuiã ei. Aduolãt iusti
ac deo digni i altitudinẽ aeris: cũ iextimabili gloria: ut uideãt cæ
lestẽ sponsũ atq; imortalẽ. Quis putas i illa hora dignus inueniet̃

in nubibus rapi in occursum xpi:cũ ĩgẽti gaudio:& ĩeffabili lu mĩe. Nẽpe iusti oẽs rapiunť ĩ gloria. Porro oẽs impii ĩferius remanẽt:cõfusi maxime atq̃ deiecti. Btitudo & gaudium eos qui hic studuere uirtutibus manet:cõfusio uero atq̃ suppliciũ peccatorĩbus redditť. Beatus q̃ hic studuit dignus ĩueniri in illã horã. Sicuti cõtra ĩfelix ille ẽ:q̃ illius horæ se fecit ĩdignũ. Nubes rapiũt scõs oẽs e terris ĩ cælũ. Ecõtra ĩpios corripiũt angeli:ut ĩ caminũ ignis inextinguibilis mittant. Quis dabit capiti meo affatim aquas:& oculis fontem manãtẽ iugibus lachrymis:donec tempus ẽ suscipi lachrymas: ut fleam meipsum die ac nocte depræcans dñm: ne indignus ĩueniar ĩ hora illa aduẽtus sui: neq̃ audiã uocẽ illã terribilem dñiq̃ sententiã dicentis. Discede a me iniquitatis operarie:nescio te unde sis. Altissime domĩe q̃ solus sine peccato es: largire mihi peccatori in hora illa copiosas miserationes tuas. ne manifestetur occulta impietas mea:coram spectantibus angelis: archangelis:prophetis:iustis:& sanctis:sed saluum fac me ĩpium gratia & pietate tua:& induc me in paradisum uoluptatis:cũ iustis atq̃ perfectis. Suscipe precem serui tui dñe:meritis sanctorũ oium:qui placuerunt tibi. Quoniam tua ẽ gloria ĩ sæcula. Amẽ.

Incipit Sermo eiusdem de secundo domini aduentu.

Accedite filii lucis:audite dulcissimam & beatissimam saluatoris nostri uocem dicentem ad nos. Venite benedicti patris mei. Possidete paratum uobis regnum a coustitutione mũdi. Videte fratres mei:ut nullus frustretur uoce ista beata:& hereditate fœlicissima. Ecce enim in ianuis est. Lux de luce descendit ad nos:& præstita participatiõe lucis:remeauit ad lucem. Descendit ad nos:propter nos factus similis nobis:ut nos sibi similes faceret:immortalis ad mortales uenit:quos postq̃ immortales fecit:denuo ascendit ad patrem: rediturus cũ gloria benedicti patris sui:ut uiuos & mortuos iudicet. Via uitæ factus est nobis plena lucis & gloriæ: ut nos pergamus in lumine:in uiam quã dominus ostendit nobis: ut cum gaudio pertingamus ad ipsius regnũ. Sumamus ergo cõmeatũ atq̃ oleũ in uasis nostris:nõ est eni breuis uiæ illius lõgitudo. Accigamus lũbos nostros ĩ sinceritate & ueritate:quasi domini nostri iugi expectatiõe suspẽsi. Accẽdamus lãpades nr̃as:& ñ dormitemus: ne forte extiguãť. Nã subito clamor ille resonabit. Ecce spõsus uẽit exite obuiam ei oẽs qui diligitis eũ:uosq̃ ĩpos præparastis ad uidendẽ gl̃iam ipsius. Oẽs eni quotquot illius flagrarũt desiderio:

ppetua lætitia beatos faciet i illo thalamo illustri atq luminoso: ieffabili: sempiterno. Videte igit amici mei: ne cũ repēte uox illa isonuerit: inueniat quispiã ex uobis: obscurã hñs lampadẽ: neq oleo ornatã: siue sordidã ac squalidã ueste: dãneturq in illas tenebras exteriores: ubi fletus erit & stridor dentiũ. Muniamus ergo nos undiq dilectissimi fratres: qa nescimus quãdo dominus ueniet. Sicut fur eni in nocte: ita ueniet: & ut laqueus: sic dies illa imminebit: & sicut fulgur uelocissimũ: ita erit aduẽtus domini nři. Canet eni tuba: & terra fundamẽtis suis contremiscet. Cæli cum uirtutibus suis mouebũt: mortuiq omnes resurgẽt. Heu heu dilectissimi: qs illa hora cõfidet? quis præsumet: ut non eum cor suum repræhẽdat? Ignoscite infirmitati meæ. Puto enim q illa hora pauebit omnis spiritus. Verų gratia saluatoris roborat atq lætificat corda iustorũ: & rapientur in milibus obuiam domino. Mei aũt similes desides ac negligẽtes: cum timore i terra remanebũt. Alleuiemus igit nosipsos modicũ a terra dilectissimi: ut facile in cælũ ascẽdamus. Quid nobis pderit mũdus: quia nosipsos curis eius libẽter inectimus: aut qd ornatus uestiũ cõferet nobis: nisi i extiguibilẽ ignẽ? aut qd prestabit nobis exquisitus ciborũ apparatus nisi cruciatũ sempiternũ? Sciatisqa nisi breui hoc tpe pugnemus: illic æterna pnia multãdi sumus. Quid oro negligimus fratres amabiles: aut cur desides sumus? Quare nosipsos nõ studiose præparamus? En dies domini appropiquauit sup nos. Cur nõ oẽm sæcli curã a nobis excutimus: nosq a sarcina terrenarų rerũ leuigamus? Nescitis qa u t æ ianua ãgusta & arta ẽ: & qui multa possidet: p eam igredi nõ ualet? Amat.n. deus nihil possidentes: quiq seipos spõte cõtriuerũt i uigiliis atq ieiuniis: ac præparauerũt se ad uidẽdũ benignissimũ & imortalẽ spõsũ: ut cælorų regnũ hereditate pciperẽt. Ecce dilectissimi iuitat nos ipsa ianua dicẽs. Accelerate igredi: uẽite ad me. En mater uřa hierusalẽ desiderabiliter alloquit uos: & sũmo affectu admonet dicẽs. Vẽite fili mei carissimi ac desideratissimi: accedite ad me: multiplicet nũerus uester i me: magnificentq cætus uři in lumie meo: cũ scis ãgelis uideã uos cũ gloria & decore: & gaudio & exultatiõe. Desiderate me filii mei: queãdmodũ & ipsa desideraui uos. Nolite quicquã possidere sup terrã: nihil solliciti sitis. Ecce eni spõsus paratus est ut prodeat i nubibus cæli: cum maiestate bñdicti přis sui. Vocabitq nominati singulos: eosq i regiõe sanctorų illorų recũbere faciet: qui morant i luce ieffabili: i imortali & isenescibili: sempiterna q uita: pro modo laborų quibus quisq certauit i terra. Festine-

mus igitur fratres breui hoc tẽpore:studeamusq̃ operibus bonis Nihil hic ducamus negligẽdũ dilectissimi:ne postmodũ p infinita sæcula pniam agamus:ubi nil prosunt lachrymæ aut gemitus ubi nullus ẽ pniæ fructus. In huiusmodi studiis uñis dilectissimi: exultãt angeli atq̃ archãgeli. Sicuti cõtra i uña desidia gaudet inimicus. Studete igit dilectissimi filii mei: studete operibus bonis ut & ego læter in uobis:& uos in me: in sæcula sæculorum. Supplex te depræcor domine iesu christe:fili dei uiui:ut dones mihi & omnibus qui diligunt te: ut in regno tuo cum gloria te uideamus:illudq̃ percipere hereditate mereamur:cum his qui te desiderant deus meus. Dilectissimi:si breui hoc tempore desidiæ uacemus:nullã i die illa terribili atq̃ horrẽda excusationẽ hituri sumus. Quid eni pro purgatiõe scælerũ ñrorum afferamus iuenire neqmus. Nam cum dñs & saluator noster christus iesus ad nos redimendos descenderit:oĩs nobis excusationis ratio sublata est. Quippe tpaliter natus uitã æternam donauit nobis. Inimici eramus& recõciliati sumus:terreni:& cælestes euasimus:mortales:& immortales facti sumus. Ex peccato℞ tenebris:in filios lucis euasimus. Captiui fuimus:& absolutiõe potimur. Errãtes ac uagi:& reuocati sumus:odibiles:& dilecti sumus. Serui fuimus peccati:& euasimus liberi:paupes:& ditati sumus:perditi:& iueti sumus:iniqui:& iustificati sumus. Nõ antea cõsecuti misericordiã: & misericordiã consecuti sumus:peccatores:& saluati sumus. Dispersi eramus:& cõgregati sumus. Terra & cinis:& filii dei facti sumus. nudi:& opti sumus. Facti sumus & coheredes unigeniti filii dei. Ecce hæc oĩa largitus est nobis dñs noster. Quid igitur illi retribuere possumus nos dilectissimi fratres? Venite abiciamus a nobis oẽm curã atq̃ sollicitudinẽ sæcli istius:& magno cũ studio & alacritate ipsi soli seruiamus. Ecce.n.dies domini ueraciter appropiquauit:aduẽtusq̃ illius oĩno iam iminet. Venite itaq̃ fratres mei dilectissimi:præparemus nos atq̃ uigilemus:expectãtes dominũ nostrũ:& imortalem sponsum. Nam ecce iam emicat:iam oritur iam apparet:iam uenit:nox præcessit dies autem appropiquauit. Properate filii lucis ad lucem: pergite læti & ouantes i occursum domini nostri. Ostendite illi bona facta uestra: offerte ei continẽtiam uestram:studia uestra:uigilias:labores:lachrymas:omniũq̃ rerũ nuditatẽ. Nolite ergo negligere. nolite dormitare: nolite torpescere. Nullus uñm retro respiciat:sed i anteriora tñ ac superna mẽtis uestræ se acies itẽdat conspicetq̃ cælestẽ illã pulchritudinẽ Aeterna illa gaudia cælestis spõsi ai uri cernat obtutus:ut contẽ-

platiōe glīæ:ieffabilisq; claritatis ac decoris eius feliciſſime exſatiemini: En cæleſtis regni parata uos mēſa preſtolat᷑: qui ſitit expectet paululū: ecce.n.iā ſibi patent paradiſi delitiæ. Qui uigilat aut pſallit: plorat aut orat: cōfortet᷑: quia gaudiū thalami domini ſui ipm conſolabit᷑. Hæc igit᷑ oīa ſcientes. nihil i terra poſſideamus fratres mei dilectiſſimi. Quilibet nrm in die illa exiget᷑ oſtēdere quā hic uirtutē acquiſiuit: quot pertulit labores: quod uigiliariū & cōtinētiæ ſtudiū oſtendit. Putatis fratres cum oſtendent ſancti martyres uulnera ſua: cruciatus ac uerbera: fortiſſimiq; mōachi ſtudiū cōtinentiæ ipſorum: tolerantiā. afflictionē: oīum rerū nuditatem: qui negligētes ac deſides fuere: quo i opere gloriabunt᷑? Nū in ſegnitie ac ſocordia ſua. Væ illis quia male neglexerūt: uæ illis qa ſegnes extiterunt. Venite fratres mei: uenite uigilemus: uenite procidamus ante eū: cū fletu ac luctu pſeueranter exoremus eū ut donet nobis animi lucē: ut itelligere poſſimus aſtutias inimici nri: & aduerſarii bonis oībus iſeſti. Nā ante nos lubricū ponit & ſcandala: peſtēq; imodicæ habēdi cupiditatis: ſæculi iſtius uanitatē: uoluptatē carnis: lōgeuiorē uitæ præſentis expectationē: formidinē arripiēdi ſpirital ſtudiū. pigritiā in oratione: in pſallēdo ſomnū: carnalēq; quietē. Verū quāto ille nobis moleſtior iminet: tanto illū nos āplius contēnamus: ſciētes quia dies noſtri breuiati ſūt: uenitq; tempus qn̄ dominus noſter in gloria ſpeciei ſuæ: & in potētia maieſtatis ſuæ: cū tremēdis regni ſui uirtutibus ueniet ut reddat unicuiq; iuxta opus ſuū. Timeo dilectiſſimi: ne i nobis impleat᷑ domini ſermo dicētis. Veniēt ab oriente & occidēte: & ſeptētrione: & meridie: & recūbēt cū Abraam: Iſaac: & Iacob i regno cælorū: uos autē eiciemini foras. Obſecro te lux ueritatis chriſte nate benedicti patris: figura & ſplendor ſubſtantiæ ipſius: qui ſedes ad dexteram maieſtatis eius: incomprehenſibilis fili: & inueſtigabilis chriſte: gloria & gaudiū diligentium te: exultatio & lætitia expectantium te: uita mea chriſte: deprecor te miſerere mei: neq; me a te ſeparari permittas dulciſſime domine. Qui laborat operarius mercedem laboris abs te præſtolat᷑. Heu heu: laborat lingua mea otioſa loquendo: ſed tu domine ſecūdum opus meum ne retribuas mihi: ſed ſaluū me fac per gratiam tuam: & ex nimia pietate tua miſerere mei: quoniā benedictus es tu: & glorioſum nomen tuū: patris & filii & ſpiritus ſancti. nunc & ſemper: & in ſæcula ſæculorū. Amen.

Incipit eiuſdem Admonitio de timore dei.

Ttende tibiipsi dilectissime:nequãdo ĩ negligẽtia & uanitare perdas tẽpus tuũ. Intendamus ergo animũ his quæ dicunt᷑ propter dominũ:Plantasti tibi uineã:circũda illi macheriam : amœnum & consitum arboribus aqſq3 irriguum hortum acqſisti:serua fructus eius:ut lætificent te in nouissimis tuis.Neq3 porcos ĩ labores tuos patiaris ĩgredi: ne ipsos demoliant᷑.Quid eni prodest fratres:si quidem hodie quiescamus in cellula:cras aũt in ciuitate ac uicis remoremur:ea agẽtes quæ displicẽt deo.Quænã utilitas ẽ:si die uno ædificemus: & duobus destruamus. Si ita militemus:quãdo uincemus: aut quõ perficietur opus bonũ.Quid nobis & sæculo. Quid ad nos negotia sæculi istius:qui mundo iam mortui sumus.Si de quotidiano uictu agit᷑:sufficiũt manus nostræ ad carnis ministeriũ: domino cooperãte nobis.Nemo eni inquit militãs deo:ĩplicat se negotiis sæcularibus:ut ei placeat q se ad militiã elegit. Ac rursus. Nocte ac die opantes ne quẽ ufm grauaremus.Quid nobis cõfert monache:quotidie circuire uicos & castella:cũ etiã sedentes ĩ cellula quietẽ a negotiis agentes:uitiosis perturbationibus & cogitationibus & rex umbris:nequaq̃ ut decet fortiter possimus obsistere. Quanto proniores in uitia:& capi faciliores erimus:si nosmet ultro ipsis allophylorũ sedibus crebro ingeramus. Sed forte dicturus es:interdũ te ex pmissione pris necessario adire uicos. Id siqdẽ ex pmissiõe & cõsensu pris facis:sine crimie es : dũmõ cũ timore dei quod tibi præcipit᷑ exequaris.Vex enim pleriq3 sunt q sub prætextu obediẽtiæ:propriã quoq3 cõcupiscẽtiã secũdũ ueterẽ hominẽ ĩplere querũt.Caue ergo sollerter ne p auro & argẽto ĩferas testã & lutũ:atq3 sub obediẽtiæ noĩe:potius ĩobedientiã incurras. Quid eni profuit his qui cũ iesu naue & chaleb missi sunt explorare terrã:ipsa pfectio. Quippe sub obedientiæ obtentu:inobedientiam exercuere:deserentes ueritatem:& recedentes a domino: atq3 ab ipso corda peruertentes filiorum israel. Tu igitur cum in ministerium mitteris:gere omnia cum timore dei:quasi deo præsente & inspectãte te iugiter.Si missus ministrare sanctis:ipso ministerio contẽpto cõtraria geras:diuinoq3 timore calcato uel delitias quæras:uel cõcupiscẽtias ĩpleas:mĩme opus obediẽtiæ ĩplesti:sed ĩobediẽtiæ crimẽ ĩcurristi.Id nolo te lateat: qm̃ sicut hi qui te in monasterio quiescentẽ aspiciũt:& domino christo seruientẽ ĩ te glorificãt deũ:ita scandalizabunt᷑ in te:qui te uiderint ĩ ciuitate aut castello ea facientẽ q̃ displicẽt deo:& quænã oro tibi merces debet᷑:uulneranti conscientiam proximi. Cæter si consilio meo

acquiescas:ut timeas deũ & quietẽ agas:glorificabit in te dominus:eritq; tibi robur ad oẽm uirtutẽ capescẽdã. Sed subrepit tibi sæpius antiquus hostis & dicit. Interi dũ iuuenis es:fruere cõcupiscẽtiis tuis. Quot eni esse putas in sæculo delitiis deditos:neq; tamen cælesti regno ꝑuatos? Et tu ergo dũ iunior es:comede:bibe:fruere uoluptatibus sæculi: & cũ perueneris ad senectutem:tunc demũ pniam ages. Quid enim ab ipso statim ætatis flore te cruci as? quid ante tempus corpus tuũ per abstinẽtiam maceras? Vide ne forte egritudinẽ icurras. Hæc aũt & huiusmodi dũ suggerit tibi:dic ad illũ tota fiducia. Quid si in iuuẽtute deprehẽdar nec ꝑueniã ad senectutẽ? Quid rñdebo cũ ante christi tribunal adstabo? Video eni iuuenes plurimos in ipso iuuente flore defungi:senibus itidem ætatis spacia ꝓtendi:sunt enim iuestigabilia opera domini. Et quomodo tu me supplantare moliris:admonẽs ut cũ senuero pœnitentiã agam? Num iudici tũc satisfacere potero dicẽs. Iuuenis defũctus sum:sed dimitte me modo ut pœnitentiam agam? Nõne si istud obtendero:mihi quoq; protinus & ipe respõdebit dicẽs. Tot ãnos dimisi te:sæpiusq; peccãtem æquanimiter pertuli:neq; te cõtinuo occidi:dãs tpa: loca: & momenta quibus pœnitentiæ semina iactare posses. Tu uero tps quod tibi ad pœnitentiã præstiti:in peccatis & uoluptatibus cõsumpsisti. Scias igitur frater qa si despicias timorẽ dei:peccatisq; teipm tradas: æterna seueritate plecteris. Nam q uoluptati sua exposuit mẽbra: nõ mõ i futuro:neq; in ꝓsenti quoq; sæculo dolore digno cruciabit: nisi cito pœnitentiã egerit. Erit.n.similis abiecto panno: quẽ ubi in usum omniũ cesserit:postremo igratũ hñt atq; cõculcant pedibus suis. Sed tu si te ab his oĩbus tuleris:& christo dño placere uolueris:obseruãs castitatem corporis tui i charitate dei:quæ uirtutũ omniũ culmẽ ẽ:regiæ purpuræ similis eris: fulgebisq; lumiaris in morem in medio fratrũ:eosq; q in te insurgũt auertet dñs atq; prosternet. Nã timor dei quẽ dilexisti:ꝓ muro erit tibi: & iuenies grãm ante deũ & homines. Vigila igit sobrius & attende tiipsi: sciens & illud:qa non ignorat astutus inimicus etiã itra claustra & uectes lucrari animas:desidiæ torpore languentes. At fortassis dixerit isipientiũ aliquis:nõ queo resistere sub repẽtibus uitiis:uerũ protinus affectu passiuo deuicior:& in assensum trahor. Noli in isto gloriari:nõ est eni ista religio:sed desidia & isipientia: cum dicat sapiẽtia. Ne glorieris:neq; suscipias faciẽ animæ tuæ:ne cõfũdaris in ruina tua. Nũ oro si senseris latronẽ suffodientem parietem tuũ:iacere sustinebis & rapi quæ intus sunt. Nõne surgens

latronē persequeris. Et quō nō tibi ē curæ castitas tua: sed templū domini prodis exponisq; corruptelæ. Videmus nēpe quāto deus honore dignet eos q sibi a iuuentute usq; ad senectutē seruiunt. Dixit enim ad hieremiam pphetam. Memoratus sum misericordiæ iuuētutis tuæ: & charitatis pfectionis tuæ: ut sequereris post sanctū israel. Porro q a iuuentute usq; ad senectutē uitia sequūt erroris: eos ita ppheta redarguit. Inueterate dierū maloꝝ: nūc uenerūt peccata tua quæ faciebas prius. Iccirco beatificat spūs scūs eos q super se iugū christi tulere: cū p prophetā iterum dicit. Bonum est uiro cū tulerit iugū domini ab adolescentia sua. Euigilemus ergo dilectissimi: ne forte summa diuiæ bonitatis lōganimitas nobis ad iudiciū fit: dum poenitentiā agere nolumus: sed diebus singulis peccatis nostris adicimus. Quis putas diē iudicii absq; horrore aīo uersat. Cōsideremus quæ dicūt dilectissimi: cū uenerit estas: estusq; icanduerit: dicimus. Duo alii supersunt mēses: & trāsiet estus. Quid faciemus dilectissimi: si æterni ignis incendiis cremādi dānemur. Rursus cū uenerit hiemps: dicimus. Duo restant aut tres alii menses: & uis algoris extinguit. Quid faciemus fratres: si in iferioribus terræ post mortē dānati religimur. Si qs item in malā ualitudinē incidat: nocturnoq; destituat somno assidue cōtra hostiū domus aciē dirigit: lucem uidere desiderans. Nos quid faciemus fratres: si i exterioribus damnemur tenebris: ubi fletus est & dentiū stridor. Vbi nulla spes uidendæ unq̄ lucis superest: in sæcula sæculoꝝ. Similiter & qui exilio dānatus ē: dies aliquot: aut mēses: aut ānos: enumerat quotidie: q̄tum sibi restat spaciū temporis i ea relegatiōe faciendū: ac post præstitutū tēpus patriū solum uisuꝝ expectans: ea cōsolatione recreatur. Porro q i futuro sæclo damnabit: neq; dies numerare præualet: neq; noctes: neq; menses: neq; annos. Sūt eni infinita & imortalia sæcula: In qbus hi qui modo lugēt & deflent cōsolabuntur: sicut apostolus ait. Quæ aūt in delitiis ē uidua uiuens mortua ē. Iteꝝq; saluator. Væ qui ridetis nūc: quoniam flebitis. Resipiscamus ergo dilectissimi ab huius uitæ uanitate: lugeamus i humilitate: i cellulis nr̄is: ut aspiciat dominus humilitatē nr̄am. Scriptum quippe est. Quia i humilitate nostra memor fuit nostri dominus. Et rursus. Quēadmodū miseretur pater filioꝝ: misertus est dn̄s timentibus se. Ipse aūt dn̄s det nobis peragere irreprehensibilē uitam: cui est honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Incipit sermo eiusdem: de angustia qua præmitur anima: cū ex pugna contra se hostis infirmior fit.

Nima angustiis præssa:accedit ad te sancte domine: & cũ lachrymis iterpellat te:aduersus corruptorem inimicũ:& cũ humilitate ꝓcidit tibi:aduersus hostẽ te iplorás: contra uexantem se aduersarium:te depræcatur. Quoniam igitur cõstanter accedit: exaudi illã celeriter:quæ ad te sancta in probitate cõfugit:imo uero sũmo desiderii affectu. Visita illã diligẽter & protege. Si afflictã despicis periit:si angustiis præssam audire differas:deficit. Si illã tuis miserationibus uisites: inuenit͛ Si respicias in eã:salua efficitur. Si exaudias:roboratur. Emulare pro illa:qm̃ desponsa tibi est. Id quippe sibi Paulus apostolus: qui tibi illã despondebit:ait. Immortalis zelator es:ne despicias eam nequãdo arbitret͛ inimicus te illi libellũ repudii dedisse: atq͛ abs te dimisisse. Erudi me dñe propter miseratiões tuas: & ne tradas me i manus corruptoris. Ecce eni intellexi cogitatiões meas delõge:nec iuenio i me quippiã boni:quod i cõspectu tuo memorari possit:nisi hoc solũ:ꝙ præter te aliũ ignoro. Pelagus imẽsum ẽ curationũ tuaꝝ:largissima gratia:cũctisq͛ ad te uenietibus sanitatẽ præstas. Curant͛ sæpe uulnera mea miseratiõibus tuis: & denuo putrescũt propriæ desidiæ uitio. At nũc oblitus sũ medici i sanitate mea:& mei oblitus ẽ medicus in ifirmitate mea. Nã ꝙ molesta tibi sint peccata mea:&ꝙ misericordiã cõsecutus:te ad iracundiã dñe prouocem scio:ꝙq͛ castiges me ex immensa pietate tua: nõ ignoro:tanq̃ indulgẽtissima mater: quæ etsi irritatur ab ifantulo suo:non tamen ideo illũ spernere sustinet:qm̃ pietatis uisceribus uincitur. Si sic illa:quãto magis gratia tua. Ecce domine & auiculæ cuiuslibet uiscera sup pullis suis affatim effusa sunt: illosq͛ cũ tẽpus ẽ uisitat. & eis alimẽta defert:laboratq͛ ut illos enutriat. Et ipsa quippe superat͛ a uisceribus suis. Quod si muta quoq͛ animalia tãta pietate pollẽt:q̃to amplius absq͛ ulla cõpatione gratia tua pietatis uisceribus affluit:misereturq͛ oibus: qui ad se ueraciter ueniũt. En rursus aquaꝝ copia ornatus fõs:ideficiẽter emanãs:affati satians accedẽtes ad se:potũq͛ ubertim oibus præstans humana laude potit͛. Non ea laus est fontis:ꝙ gratis potũ oibus exhibet:sed ꝙ ipsius affluẽtiæ merito ipse laudaris. Liquet.n.qa per beneficiũ gratiæ tuæ:ille potũ large ministret. En imẽsum miserationũ tuaꝝ pelagus:fons iste signauit. Nã cælestes incorpore asq͛ uirtutes uberti nutris:hisq͛ qui i terra sũt:oia ꝓuida dispositiõe largiris. Cũq͛ nõ egeas laudibus:& creaturæ totius glorificatiõe cõcordi:gloriosus existis in substantia maiestatis tuæ:& i magnificentia gloriæ tuæ. Charitas tua nostræ salutis auida:seipam

inclinet ad nos: ut dñs glorificatur a nobis: & ipsa magnificemur &
nos: & laude & gloria per illã potiamur. Certus sum eni: qa cha-
ritas gratiæ tuæ expectat ac suscipit accedẽtẽ ad se. Tuq3 qui cun
cta prænoscis dñe: accedẽtis ad te cõspicis cor: & si penitus exuit
mundũ: & te perfecte desiderat: an.eq̃ pertingat ad ianuã aperis
ei: priusq̃ procidat: manũ illi piissime porrigis: anteq̃ lachrymas
effundat: miserationũ tuaꝝ super illũ copiã fundis: priusquã cõ-
fiteatur debita sua. indulgentiã præstas. Non illi exprobas dicẽs.
Vbi cõsumpsisti tẽpus tuũ. quõ ætatem peregisti. Nõ requiris cri
minũ q̃titatem: nõ i mediũ proferes quã te per suam irritarit negli
gentiã: nõ improperas q̃tum abusus sit beneficiis tuis. sed humilita
tem cordis placide suscipis. prioreq3 stolã afferri præcipis dicens.
Induite illũ: & mactate uitulũ saginatũ. Ad requiẽ atq3 lætitiã con
ueniãt angeli: iũgantq3 choreas atq3 cõgaudeant in iuentiõe per
diti filii: & in cõuersione prius errãtis heredis. Veluti negotiatorẽ
cũ opibus plurimis ad propria reuertentẽ: ita suscipit gratia tua:
redeũtẽ ad se ex tota aĩa sua peccatorẽ. Cupit eni aspicere lachry
mas: sititq3 pni am cernere: aggaudẽs pœnitentiũ studio. Osten-
de ergo & in me domine imensam pietatẽ tuã: & remitte mihi: ut
a pnitiosi seductoris nexibus liberer: qui ubi me uulnerauit: stãs
cominus irridet me. Ac sicuti perturbati i mari discipuli ad te ac
cesserũt: & per benedictã oris tui uocẽ sedata ẽ pcella uenti: & flu
ctuũ commotio trãquilla facta ẽ: ita exaudi lachrymas meas: q̃m
die ac nocte excitant te. Annos duodeci laborantes qui uideban
tur medici: fluxũ sanguinis curare nequiuerãt: doloremq3 potius
præstiterãt quã sanitatẽ: sed quæ illi nõ ualuerãt ipse curasti: reme
diaq3 sine labore ullo cõdonasti. Nam plena fidei mr̃ier latere se
putãs: clam ad uestimẽti tui se cõtulit fimbriã. Nõ sanctũ attigit
corpus: cæteꝝ uestis tuæ lacinia illi contulit sanitatẽ: euasitq3 libe
ra: medicis plurimis ea cura cõfusis. Libera quæso & afflictã aĩam
meã: ab exprobratione uexãtis me inimici: piissime medice. Ostẽ
de in mẽbris meis ingentem sapiam tuam: & incõtaminata con
serua. Sana animæ meæ uulnera: eisq3 impone uirtutũ decorem.
Prædicetur in me gratia tua. q̃m ipa eripuit me: o agne immacu
late: qui pro salute orbis occisus es: & per tuũ sanguinẽ pacifica-
sti cælum & terrã. Noli me obsecro ad te importune accedẽtem
abicere: neq3 m hĩ exprobrãs dixeris i die illa terribili & metuẽda
quid pro me passus sis: quando peccatoribus dices. An ignoratis
quid propter uos perpessus sum. Ego cũ essem inuisibilis. p uo-
bis carnẽ suscepi: sine crimine propter uos alapis cæsus sum: atq3

ita demũ crucifixus. Cũ irriderer: non maledixi. Ego dominus in
quẽ nullũ peccatũ cadere poterat: ꝑ uestris noxis atq; scæleribus
ista sustinui: uos pro me quid perpessi estis? Ad hæc nullus nostrũ
excusare se poterit. Sed memẽto domine: ꝙ hæc omnia propter
nimiam pietatẽ tuam atq; infinitã bonitatem nõ propter ulla me
rita nostra pro nobis pertulisti. Sicut enĩ pro nobis tunc traditus
es: bonus. sanctus: absq; peccato: ita nũc quoq; idem es domine:
neq;. n. mutari potest summa pietas tua quã habes per naturam
Nos aũt & tũc impii: & modo pctõres & contẽptores sumus. Mu-
nus quod nobis ꝑ tuam misericordiã donasti: ne quæsumus au-
feras a nobis. Nam si tũc quidẽ iustitia nostra liberasses nos: nũc
aũt quoniã peccauimus: iccirco irascereris & tolleres a nobis gra
tiã tuam: merito dicerẽ tũc propter iustitiã nostram liberasti nos:
nunc aũt quia peccauimus: auersus a nobis es. Verum ut dixi &
tũc impii fuimus: & modo peccatores sumus. Hoc ergo munus
quod donasti nobis per summã clementiã tuã: usq; i finẽ firmet
in nobis. Equidem dñe afflicto & attrito animo: iam annos pluri
mos clamo ad te: atq; aduersus hostẽ iterpello: illius undiq; telis
fatigatus. Vide domie & esto mihi refugiũ: illiusq; coerce prædo-
nes increpatiõe tua. Nã horis singulis mihi acriter iminẽt. Subre
pũt mihi: & non intelligo: attollũt inaniter: & non compũgor. Im
pediũt me: neq; te iterpellare sinũt. Sciunt enim quia si ad te cum
gemitu & lachrymis clamauero: subsistere nequeũt ante faciẽ tu-
am: tuoq; iussu ut fumus euanescũt. Heu quid facerem miser cui
cũ adeo infesto aduersario i dicta colluctatio est: nisi tua dulcissi-
me saluator protegerer dextera: qui & certaminũ spectator es: &
præmia uincẽtibus paras: q tamen nisi tua ope nõ uincerent: pro
pter imanissimi hostis artes inumeras: uiresq; nr̃æ ifirmitati for-
midabiles. Basiliscus qdem utrinq; noxius est: nam & aspectu no
cet: & morsu. At draco iste illo utraq; ex parte perniciosior est: dũ
& blande fallit: ac deuios errare cogit: & iprobe atq; ipudẽter un-
diq; perpetuis lacessit telis. Sed tua uirtus domine i draconẽ uer-
sa: dracones ægyptios deuoret. Increpa obsecro draconẽ istũ: qui
mihi sũma improbitate molit insidias. Atq; huiusmodi afflictio
quã infert nobis: dũ seducere nitit: thesaurum ingentẽ: secretissi-
mãq; beatitudinẽ subsistẽtibus operet. Nam istius qdem sæculi
gaudiũ: merore plenũ est. Quæ aũt secundũ deũ tristitia ẽ: gaudiũ
ineffabile: uitãq; æternã administrat. Infirmatus sum domine: &
indesinẽter infirmor: sed tua indeficiẽs gratia me uisitat: curatq;
infirmitatẽ meã. Horis itẽ singulis irritam feci & facio: mercedẽ

curationũ eius:oẽm quippe extimatiõnẽ precii excellũt curatio nes & remedia gratiæ tuæ: quæ tu gratis indulges: eaq; largiris præcio dũtaxat lachrymaꝝ. Da mihi etiã quæso p lachrymas re media animæ meæ promereri. Nempe eni omnibus pspicuũ est sæculũ istud harenæ esse simillimũ:ubi draco teterrimus atq; for tissimus aduersus oẽs pugnãs:a quibusdã uincitur atq; calcatur: Plurimos itẽ ipse supat atq; cõculcat. A plerisq; deicitur & irride- tur. Atq; alii qdem ex colluctatiõe ipsius coronant̃:alii per sedu- ctionẽ eius supantur. Et hi quidem per ipsius amaritudiaẽ:æter- næ uitæ cõsequũtur dulcedinẽ. Alii uero ipsius emoliti dulcedie blanditiisq; deliniti:amaritudinẽ & atrocitatẽ æterni cruciatus i- currunt. Alii dum nihil oĩno possidere in sæculo sustinent:ipm omni cum facilitate prosternũt. Alios uero terrenis rebus atq; oc cupationibus deuinctos:ipse psternit. His qui deũ toto affectu cõcupiscunt:ipsius pugna leuis ac nulla est. Eis uero qui mundo affecti affixiq; sunt:grauis atq; intolerabilis. Qui beati sunt:qui deũ ex toto corde dilexerunt:atq; ex dilectione eius contempse- rũt omnia:Beati item qui die ac nocte lachrymas fundũt:ut a uẽ tura ira liberent̃. Beati qui seipsos hic sponte sua humiliauerũt: quoniam illic exaltabunt̃ in gloria cælesti. Beati cõtinentes:quo niam ipsos delitiæ paradisi manent. Beati qui corpora sua spõte afflixeruut:in uigiliis atq; ieiuniis: quoniã cælestis illis exultatio parata ẽ. Beati q tẽpla sci spũs sponte facti sunt:quoniam ipsi ad dexterã statuent̃. Beati qui nihil sæculare possederũt: solãq; dei. charitatẽ i suis oronibus ãplexi sunt:qm ipsi amici dei uocabunt̃ Beati qui seipsos sæculo crucifixerũt:atq; in deo die ac nocte fuit ipsoꝝ meditatio. Beati qui præcinxerũt lumbos suos in ueritate: paratasq; habuerunt lampades suas:expectantes dominũ suum qñ reuerteretur a nuptiis. Beatus qui mẽtis oculis speculari i po- testate habuit:futura gaudia:perpetuosq; cruciatus:atq; omĩ stu dio cõtendit:illa cõsequi:istos euadere. Beatus qui deum iugiter ante oculos habet:extremãq; illã horam plenã horroris atq; for- midinis:ac deo dum tempus ẽ placere studet. Beatus qui i terris uitã angelicã uixit:ut cũ angelis in die illo tripudiet. Studeamus fratres supna tm̃ aspicere:superna intelligere:superna uersare ani mo:superna cogitare:superna memoria uoluere:superna medi- tari:supna sapere:superna loqui:superna operari:superna moliri per oĩa prorsus supna æmulari:cælestibusq; assuescere:& familia res fieri. Dedignemur obtutus ad iferiora cõuertere:ubi uolupta tes malæ:blãdæ: & noxiæ cõcupiscẽtiæ: inanis huius sæculi atq;

mortiferi:nr̃is prouectibus insidiant᷑:ac de summis ad ima detra here:& de gloria cælesti ad baratҽ tartari præcipitare nitunt᷑. De bemus in oĩbus cordis oculo sollerter inspicere:semperq̃ cauere: ne quid pulueris in pupillã oculi incidat:perturbetq̃ mẽtis aciẽ cogitatio aliqua ingrata deo ac dño nostro:& indigna nobis. Au- di quæso qui legis:& accipe quid cogitare debeamus: consilioq̃ meo acquiesce. Versemus ĩ animo iugiter angelos:cogitemus ar chãgelos:cogitemus uirtutes:lustremus animo dñationum glo- riã:cherubin atq̃ seraphin mẽte uoluamus:cogitemus nosmetip sos:cogitemus deũ & dñm oĩum:bonumq̃ dei nomẽ. Habemus ꝓph tas:habemus apl̃os:hẽmus sancta euangelia:diuinosq̃ ser- mones dñi nostri. Habemus martyres: hẽmus sãctos oẽs: hẽmus cõfessores:hẽmus sãctos pr̃es nr̃os:hẽmus patriarchas: hẽmus sa cerdotes:hẽmus cælos:& quæ ĩ eis sunt oĩa. In istis meditare sem- per:ista iugiter cogita:hæc prata lætissima mẽte perlustra: & eris filius pacis:quietis:ac luminis. Gratia domini & saluatoris nostri iesu christi:cui est gloria & imperium:nunc & semper:& per infi- nita sæcula sæculorum. Amen.

Incipit Sermo eiusdem de compunctione.

Ndultor bonoҽ oĩum fonsq̃ sanitatum:& thesaurus mi serationũ:tu solus es deus bonus:pius:atq̃ misericors: q̃ semper bona querentibus præstas. Et ego domine beni- gnissima remedia tua & dona optima experior iugiter: quæ mihi diebus singulis ipse largiris. Horum gratia te christe de us meus suppliciter dreprecor:atq̃ confidenter:ut me miserũ to- leres:ueniatq̃ super me iugiter gratia tua:quæ cor meũ dispsum: mentẽq̃ in plura distractã colligat:& sanet rursus occulta uulne. ra mea. Ecce enĩ distractiões & elationes:ac timores pleni isolẽtia ĩfelicis aĩæ meæ uulnera semp instaurãt:eaq̃ clã renouãt. Sed tu dñe clemens atq̃ longanimis:qui curas oĩa gratia & miserationi bus tuis:sana ut piissimus crebras infirmitates meas: ꝑpetuosq̃ lãguores. Ego enim dñe dignas tuis curatoĩbus uices atq̃ merce des reddere oĩo nequi. Nã remedia tua atq̃ fomẽta oẽm extima tioẽm precii excedũt. Nõ cælũ:nõ terra:precia pro merito curatio nũ tuaҽ persoluere possunt. Sũt aũt curatiões bonitatis tuæ:mul tæ misericordiæ tuæ. Precio taxari nequeũt medicamẽta cælestia ĩmortaliaq̃ & scã ræmedia:nullis thesauris uenire possũt. Cæteҽ solis ea lachrymis miserator ĩdulges:ac per gemitũ & cõpũctionẽ ea oĩbus cõdonas. Quis igitur nõ admiretur:quis non obstupe-

scat: quis tantā clemētiæ tuæ bonitatē nō benedicat: saluator animarū nrarum: q pro remediorū tuorū præmio: lachrymas nras dignaris accipe. O lachrymarū uirtus: quousq pertingis: quæ cælū ipm ingenti cum fiducia: nullo obice retardata: nullis impedita retinaculis penetras. O eximia lachrymarū uis: in cuius cōfidētia āgeli oēs cælestesq uirtutes semp exultant. O uirtus lachrymarū quæ si uolueris præuales: ante sanctū ac sublime soliū dni immaculati: cū gaudio cōfidenter assistere. O uis summa lachrymarū qūo i ictu oculi i cælos reuehis: ascēdis præpetibus sublata pēnis & a deo quæ postulaueris accipis. Occurrit tibi festinus ilariter: cūctisq petitiōibus annuit. Largire igitur mihi indigno famulo tuo dne diebus singulis lachrymas: & illumina cor meū atq corroboa: ut lachrymarū fontes dulciter ac iugiter fundēs: illustret in orōne mūda: ut ingens illud scelerū meorū chyrographū: deleat lachrymis paucis: ac fletu modico ardentis ignis extinguatur incendiū. Nam si hic defleā: illic iextinguibilē euadam ignē. Quia eni tuam dne lōganimitatē quotidie prouoco: āte oculos habeo & meā amaritudinē: & tuā miseratione. Vicit aūt tuæ benignitas patiētiæ: amaritudinē meā. Et aues eni cū grandi pietatis affectu enutriunt filios suos: & cū ab eis sæpe irritent: nunq tamen illos deserūt neq despiciūt: superant quippe pietatis affectu: Quod si aues quoq sic affluūt pietatis uisceribus: quāto magis gratia tua dne sanctis miserationibus trahitur ad miserendum: eis omibus qui te toto affectu cordis inquirūt. Mater itidem si a suo despiciatur infantulo: non tamen iccirco ut illum negligat inclinare cor poterit. Superat enim ac cedit maternis affectibus. Si autem & mater & nutrix: eodem quippe affectu ac prope pari dilectiōe alū nos amplectit: charitatis uisceribus sic cedunt: quanto copiosius gratia pietatis tuæ amator hominum domie: quotidie suis miserationibus uincit: ut misereatur & saluet omnes qui semp desiderant te. Quoniam igitur angustor a nequissimo hoste: qui me semper affligit: clamabo cū lachrymis die noctuq tuam iplorās clementiā: ut me ab ipsius eripiat bellis: ac perpetuis telis. Quis enim possit malignos hostes eorūq impetus perferre: artesq dinoscere: si eum domine gratiæ tuæ auxilium deserat horis singulis: cogitationibus: sermonibus: actibus: affligit animam meam: sed tua uis christe quæ fluctibus maris cohercuit: ipa illius rabiē increpet: ut superet a me seruo tuo: confususq diffugiat. Diebus eni singulis aduersum me renouar prælia: nouas molit artes: festinatq mentē meā captiuare: eāq a dulcissima & necessaria me

ditatione mandatorū tuorum amouere. Sed emitte dn̄e celeriter gratiā tuam: ut persequatur draconē hunc magnum: cum oībus sordibus: pessimisq; cogitationibus suis. Inducat te mi dn̄e parabola tua: qua dixisti iudicem quendā in ciuitate fuisse: qui neq; deū timebat: neq; hoiem reuerebatur omnino. In eadē uero ciuitate uiduam fuisse paupercula: quæ illū adibat diebus singl'is dicens. Vidica me iam de aduersario meo: & cum diu inclementer despexisset afflictā mulierē: præualuit tādem uiduæ: tolerātia: immitem licet atq; imisericordem: ad equitatē reuocare. Vidua iiuriam passa: iniquū & iclementē immanēq; iudicem adit: ut ipsam de suo aduersario uidicet: ego ad deum ac dominū meū accedo: pium: lōganimē: benignignissimū: ptātemq; habentem ī cælo & ī terra citius exaudiendi. Os diuinū sanctū: mentiriq; non nouit Deus bone piissimeq; redēptor: fac oro celeriter uidictam oīum in te sperātium: & ad te die noctuq; clamantium. Ne morā facias uindicādi me domine. Eripe me de inimico: atq; ad te dirige: ut illo superato per gratiam tuam: te solum benedicam: te solū glorificem: piissime ac misericordissime: qui uis omnes homies saluos fieri. Et quoniam uitæ meæ tempus deficit in uanitate: & cogitationibus turpibus. Largire mihi potentissimum medicamētum: ut plenissime curer ab occultis uulneribus meis: & conforta me: ut uel unam horam ī uinea tua prompte laborem. Peruenit enim iam ferme ad undecimam horam: uite meæ uanissime tēpus. Guberna ipse nauiculam negociationis meæ: mādatorum tuorum gubernaculis: & uili abiectoq; negociatori largire prudētiam: ut peragere prospere ualeat negociationem suam: donec tēpus habet idoneum. Nam & nauigationis iam finis aduenit: magnaq; imminet hyems. Et tempus me iam desidē aduocat: huc age dicens. Piger ostende lucra negociationis tuæ: totius retro temporis uitæ. Terret me miserū & hora mortis. Aspicio enī opa mea: & trepidat animus meus: exhorrescūtq; ossa mea: dū itueor d sid iam torporis mei. Venit ecce ante oculos separationis hora & ex eius consideratione nimium metuo: & qui gaudere debueram: potius timeo: quia digna gratia tua non feci opera. Est enī ingēs pauor mortis tempore: peccatoribus omnibus mihi similibus: sicuti contra ineffabile gaudium est dum anima separat' a corpore: oībus iustis: oībus sanctis: ac perfectis oībus monachis. Dolor item ē atq; tristitia illius separationis hora: imparatis atq; torpētibus: cū suam negligētiam recolunt: qua totum tēpus uitæ præteritæ in otio & somno uixerūt. Excruciatq; tūc acriter pœni

tētia & cordis dolor:eū qui dum uiueret salutē suā curare neglexit:adeo ut pœnitentiæ ipsius cruciatus:ipsum timorē mortis ac separationis excedat. Cōtra uero iusti:sancti: & itegri monachi ī ipsa hora suæ uocationis exultant:expositū oculis cernētes sudorem illū ingentē certaminis sui:uigiliaꝝ.s.orationū:ieiuniorum:lachrymaꝝ:ciliciorꝝ:& eiusmodi cæteroꝝ:triumphatq̃ illoꝝ anima gestiens ex laboribus erūnisq̃ præsentibus:ad requiē commigrare. Terribilis item ē mortis uicinia:peccatoribus laxeq̃ uiuētibus:quiq̃ nullū emēdationis uitæ studium habuerunt: in uita hac inani & plena miseriæ:uehemētissimaq̃ tristitia peccatorē occupabit:cum sibi migrandum erit ex corpore. Neq̃ enim qcquā tūc omnino loqui permittitur:siue deprecari: quippe diffinitum seuerissimūq̃ præceptū urget:nec patitur morā. Heu heu īfelix anima:cuius modo rei gratia:negligis uitam salutēq̃ tuam? Cur elata incedis: & marcescis otio:breue hoc tempus quod tibi ad pœnitētiæ remediū indultum est? Nescis quia subito erit uocatio tua? Quid oro illic actura es:si modo in negligentia uixeris? Ante tremendi iudicis tribunal:quid pro excusatione tua respondere poteris? Non intelligis miser:quomodo subrepit tibi inimicus? Quomodo tibi cælestes diuitias quotidie furatur ignoras? Resipisce quæso & euigila o anima:depræcatione intentissima cū lachrymis:dei opem implora in die belli: clama ad illum cū gemitu cordis:& continuo mittet ī auxilium tuū angelū misericordē: qui te ab omni belli periculo liberet:& ab oī confusione inimici. Sollicite præcaue:ne mortis tēpore in tristitiam & gemitū icidas: atq̃ in æternū inutiliter plangas. Tunc redibūt tibi oīa in mentē hora illa:dicesq̃ in temetipso: acriter dolens: atq̃ a fundo cordis īmugiēs. Ego ista quotidie reminiscebar:proponebāq̃ apud meipm dicens. Peragā profecto dies meos quibus ī terra sum: ut ultra non peccem:neq̃ a diuinis mādatis iterum excidā:sed cū alacritate multa:quæ illi placēt perficiā semp. Nunc aūt inanis inuenior:nullūq̃ prorsus boni operis meritū habeo. Redi ad teipsam o anima:certa iugiter:assidue time:desidera deū tuū:& obsequere illi in operibus bonis:ut cum hora mortis & separationis aduenerit:iueniat te ꝓmptam atq̃ paratā:cum ineffabili gaudio ꝑstolantē illam. Cōsidera o anima & diligenter examina conuersationem tuam:uocationēq̃ dei. Nāq̃ migrationis hora nō afficit aut angit liberū animū:terrenorum omnium exutum mole:sed affligit mors ignauum hominum:desidiaq̃ torpentē cōtristat & peccatorem:cōtristat remissum:cōtristat multa ex animi affectu pos

sidentem: qui aiam suam curis ac negotiis sæculi deuinxit. Contristat & diuitem: quia inuitum a sæculo separat. Contristat & patres: qm̄ eos a dulcibus liberis segregat. Contristat & fratres: quoniam abinuicem eos cū gemitu separat. Hi omnes mortis hora superueniēte tristantur: quoniam uitæ sæculiq3 negotiis ligati cōstrictiq3 tenent. Tu uero quare tristaris atq3 igemiscis o aīa libera sæculo sæculiq3 negotiis exuta. In libertatē uocata: semper libera permane: & uiā dei igenue perge: quæ sibi sunt placita ꝓmpte & alacriter exequens. Si adhereas deo ex toto corde: nō expauesces mortis horā: & migratio a corpore erit tibi igens gaudiū: iextimabilisq3 lætitia. Saluū me fac piissime dn̄e: salua me fili dei: q solus sine peccato es xp̄e: & da mihi saluator æterne uitæ iugē meditationē: ut nihil unq̄ in corde habeā præter meditationē istā: ut uoluntatē tuā faciā semp: cooperante mihi peccatori gratia tua: ꝓmptusq3 sim ad tua exequēda mādata: ut rite negociari possim ī pecunia quam ip̄e dedisti mihi rex cælestis: peractaq3 negotiatione in tuo agro saluator laudes consequi merear & abs te mi domīe: dicāq3 cum fiducia & gaudio: & mūdo corde dū ueneris. Beatus sum: quoniā uenisti domine: ut induas me ueste digna & nuptiis congrua: sponsi imortalis: quā acquisiui per gratiam tuā. Accendam & lāpadē quam mihi præstitit christe gratia & lōganimitas tua. Exeam cū gaudio in occursum tuū: laudans: & glorificans: & benedicēs cælestem sponsum: ut iustorum atq3 sanctoꝝ qui tibi placuerūt particeps fieri merear in sæcula sæculorum. Amen.

Incipit Sermo eiusdem de passione domini saluatoris.

O qui timeo: & narrationē plenam horroris: linguæ officio aggredi. Est eni reuera metus ingens: de passiōe domini saluatoris uerba facere: & tantæ rei idignitatem explicare temptare. Hodie namq3 dominus noster traditus ē in manus peccatorum. Cuius rei gratia est traditus sanctus: inocēs: cælestis dominus: ac sine peccato. Qui nihil peccauerat: hodie traditus ē. Venite fratres: discamus quare traditus sit christus saluator noster: propter nos ipsos dominus traditur. Quis non admiretur quis nō obstupescat. Peccātibus seruis dominus traditur. ut liberet a morte ꝓprios seruos qui ante peccauerāt. Perditiōis ac tenebrarum filii: in tenebris exierunt eum comprehendere: qui i ictu oculi poterat omnes exurere. Vidit illorum audaciā dominus: & uesanā iracundiā: seq3 ip̄m cū omni māsuetudine: spōte sua ipiorū tradidit manibus. Vinxerunt perditi imaculatū dominū illuserūtq3 ei qui alligauerat fortem isolubilibus nexibus: nosq3 a pctō-

rum nrorum uinculis soluerat. Texuerūt & coronam spinarum suarum: quas pro fructu tulerat uinea iudeorum. Illuserūt ei regem appellātes: cōspuerunt in faciē eius: cuius aspectum oēs cælorum uirtutes cōtremiscūt. En rursus āgustia dolor & lachrymæ cor me um occupant: dū considero dñm contumelias: probra: uerbera: sputa: tanta lenitate tolerantem. Venite discamus miserationum ipsius magnitudinē. Dulcis dñs seruū inutilem & incontinētem habuit in paradiso uoluptatis: hic aūt ubi peccauit tortoribus tra ditus est. Vidit pius dñs deficiētem inter flagella: & misericordia motus: ut seruū eximeret a pœna: semetipsum pro illo flagris ex posuit. Volebam hic finē facere ob nimii stuporis magnitudinē: sed rursū ueritus sum: ne per meū silentiū irritarem spūs gratiam. Paueo tñ fratres non dissimiliter dū ista pronūcio: tremuntq; oīa ossa mea: cū ea diligēti admota cōsideratiōe discutio. Ipse oīum cōditor deus noster & dñs: ante caypha hodie sistitur: quasi unus ex reis: unusq; ministrorū ei alapam dedit. Tremit cor meū hæc oīa cogitans. Sedet seruus: dominus stat: & qui plenus erat scæle ribus: cōtra insontē atq; ab omni peccati labe alienū sententiā di ctat. Cōtremuerūt cæli: fundamenta orbis terræ cōcussa sunt. Ex pauerūt angeli oēs atq; archāgeli: Gabriel & michael facies suas alis cōtexerūt. Cherubin tremētia sub rotis se obdiderūt. Seraphi illa hora alas adinuicē collisisse uisa sunt: cū daret minister iniqta tis alapam domio maiestatis. Quō igitur tulerūt fundamēta ter ræ motum atq; tremorē: cum hora illa cōtumeliis affici creatorē suū cernerēt: cogito ac tremore cōcutior: rursusq; cōpūgor: ītuens lenissimā tolerātiā benignissimi domini. Tremūt ecce renes mei dū loquor. Creator qui de puluere terræ hominē per gratiā finxe rat: a manibus quas ipse formauerat alapam accipit. Caueamus sollicite fratres: ne ista oīa simpliciter audiamus: quæ p nobis do minus pertulit: sed ea sollicite rumiemus: & iugi meditatiōe uol uamus. Dic minister infelix: dic serue neq: cuius rei gratia domi num alapis cædis? Serui quidē oēs cū liberi efficiunt: accipiūt ala pam: ut mortali libertate potiant. At ipse o infelix: cum sit omniū liberator: iniuste alapa ceditur. Quid putas mercedis accipere a caypha expectas pro huiusmodi alapa. Ergo ne nō audisti: ergo ne nō didicisti: quoniam filius est omniū domini. Alapam quidē dedisti omnium domino: sed seruus seruorum factus es in æter num: obprobrium & abhominatio omnium: æterno damnatus incēdio. Grande miraculum fratres: stuporis plenissimum est: cer nere xpi regis ac domini nri mansuetudinē. Palma cæsus a seruo

rationabiliter prudẽterq; respõdit:cũ omni mãsuetudine ac reuerentia. Seruus furit:dominus patitur. Irascitur seruus: dominus ĩ sua benignitate persistit. Indignationis aculeos: rixãq; tumultuãtis animi:ire maxime tẽpore quis cõtinet? Dñs noster hæc oĩa pertulit benignitate sua. Quis tuã o mitissime dñe patientiam:aut ferre:aut explicare possit? Huc accedite carissimi dilecti xpi:conpũctione simul & affectu sũmo redemptoris illecti. Venite cõsideremus pariter:quid hodie cõtigit in syon ciuitate Dauid:semen abrahe carũ atq; electũ:quod hodie gessit. Immaculatũ nẽpe dominũ tradidit morti. Hac die xp̃s saluator noster per iniquorum manus:iniustissime ligno crucis affixus est. Venite oẽs:& corpus nr̃m abluamus lachrymis atq; gemitibus: quia dominus noster & rex gloriæ:pro nobis ipiis morti est traditus. Siquis forte nostræ dilectissimi cuiuspiã atq; carissimi:audiat subito mortẽ: uel ip̃m dilectũ mortuũ ante oculos suos iacere repente cõspiciat:imutatur facie:eiusq; serenitas aspectus obnubit᷑. Ita & lucidus sol ex alto cæli axe:cõtumeliã dñi pendentis in cruce conspiciens:imutatus est facie:cõtraxit lucis suæ igneos radios: iniuriam domini uidere nõ sustinẽs:merore se uestiuit & tenebris. Ita & spiritus sãctus ex templo considerans dilectum iesum appensum in ligno ciucis:rupto honesto illo templi uelo a sũmo usq; deorsum:i columbæ speciæ cõtinuo exiuit de templo. Creatura omnis i metu ac tremore fuit:quando mortuus est saluator noster:cælestis rex: dominus maiestatis. Nos autem peccatores etiam contẽnimus semper:propter quos ille traditus est: qui solus sine peccato fuit. Ridemus quotidie audiẽtes passiones & contumelias domini & saluatoris nr̃i:diebusq; singulis delitias quærimus:oĩq; studio uestis curamus ornatũ. Sol ecce ꝓpter cõtumeliã domini: splendorẽ lucis suæ cõuertit in tenebras:ut nos uidentes ip̃m imitemur. Dominus tuus o ĩfelix pro te ĩ cruce cõtumeliis afficitur: & tu uestis mollitiem & ornamenta sectaris. Nõ tremit cor tuum:non mens tua exhorrescit hæc audiens. Qui solus sine peccato est:propter te impiæ traditur morti:iniurias:obprobria:uerbera patitur: ipse uero superbia tumidus audis hæc oĩa. At uero congruũ ac decẽs est:ut grex rationalis uniuersus:pastorẽ suũ iugiter ambiat: eũq; semp uidere desideret. Ita obsecro reueremini illũ. Nolite inanẽ cultũ ur̃m inqrere:nolite cibis lautioribus & delitiis sæculi: cõtra propositũ religiõis assuescere:sed ĩ omni exercitatiõe uestra pastorem uestrum semper intendite: ut ab eius uestigiis nusq̃ aberretis. Ne quæso imitatores iudeorum simus:ut populus durus:pfi-

dus: inobediens: & bona dei saluatorisq; beneficia irritās iugiter: Altissimus propter abraham fidelē famulū suū: pronumq; ipsius deuotiōis affectū: tulit ab initio duritiā ac perfidiā populi. Māna de cælo ad māducandū dedit eis: uerū ipsi cælesti cibo idigni: alia cōcupierūt: cibos plane male olentes. Aquā rursus ex petra: in deserto eis produxit: sed ipsi hoꝝ uice sibi acetum dederūt: suspēdentes i ligno. Curemus fratres ne iudeoꝝ participes iueniamur crucifigentes dñm creatorem nr̄m. Metuamus semper habentes ante oculos passiōes redēptoris nr̄i. Meditemur assidue pœnas ipsius atq; supplicia. Propter nos eni passus est impassibilis dñs. Pro nobis crucifixus est: qui solus sine peccatō fuit. Quid nos fratres ei reddere: quid tantis eius beneficiis retribuere unq̄ poterimus? Attendamus ergo nobis ipsis: ne passiones eius irritemus. Huc omnes ecclesiæ filii accedite: q sancto & p̄cioso sanguie imaculati agni redēpti estis. Venite meditemur passiones xp̄i: cū gemitu & lachrymis: atq; inter meditandū cōtremiscamus: dicētes adinuicem. Christus saluator noster p nobis peccatoribus morti traditus ē. Perpēde frater qdnā ē quod audisti. Deus sine pc̄tō altissimi filius: pro te traditus ē. Aperi cor tuū: cōsidera ipsius passiōes diligēter: & ista tecū tacitus uolue. Deus i quē peccatū cadere non pōt hodie traditus ē: hodie illusus: hodie cōsputus: hodie flagris cæsus: hodie percussus alapis ē: hodie coronā spineā tulit: hodie crucifixus est cælestis agnus. Cōtremiscat cor tuū: horreat anima tua: in hac iugi meditatione passionum domini tui: quotidie lachrymas funde. Dulces quippe nimium sunt eiusmodi lachrymæ: illustraturq; anima passiones christi iugiter uersans: huiusmodi sit semper meditatio tua. Lachrymare quotidie: grās referēs domino: pro his quæ pro te passus est: ut i die aduētus eius sint tibi lachrymæ tuæ gloria & exultatio: ante tribūal illud terribile iudicis. Affligere tu quoq; dū itēte cogitas quæ pro te ptulit pius ac mitissimus dominus. Tolera rēptationes: grās ex animo referēs. Beatus sane qui semper ante oculos habet cælestē dñm: & passiōes eius: quiq; seipm crucifixit mūdo: qui omibus uitiis terrenisq; negotiis mortuus est: qui imitator factus est dñi sui. Hæc sapiētia: hæc prudētia: hic affectus ē fideliū oio famuloꝝ: cū semper imitatores fiunt dñi sui: in operibus bonis. Aspicis o homo imaculatū dñm in cruce pendētem: & audes infelix in delitiis & risu peragere cursum quo uiuis i terra? An ignoras miser: q̄ is q crucifixus est dñs: de his oibus abs te exiget rōnem. Tu quidem nūc negligis: & contēnens rides: & passim delitiis solueris: sed ue

niet profectò dies illa terribilis: dies ultionis: cũ sine fine lugebis ac præ doloribus tuis: i igne perpetuo cum eiulatu proclamabis: neq; erit oĩo qui respõdeat: & misereat᷑ animæ tuæ. Adoro te domine: benedico te pie: præcor te sancte: tibi ꝓcido amator hoĩum dñe: te ĩmaculate glorifico: quoniã tu unigẽitus dominus oĩum qui solus sine peccato es: pro me ĩdigno & peccatore morti traditus es: & morti crucis. ut pc̃tõris aĩam liberares: & a peccati nexibus solueres. Quid tibi pro his oĩbus retribuam dñe? Gloria tibi piissime: gloria tibi misericordissime: gloria tibi longanimis: gloria tibi qui oĩa peccata remittis: gloria tibi qui descẽdisti saluare aĩas nostras. Gloria tibi qui te in utero uirginis nr̃a carne uestiti: gloria tibi qui pro nobis es natus: gloria tibi qui propter nos tentus es: gloria tibi qui uictus es: gloria tibi qui flagris cæsus es: gloria tibi qui consputus es: gloria tibi qui crucifixus es: gloria tibi qui sepultus es: gloria tibi qui resurrexisti die tertia: gl̃ia tibi qui prædicatus es: gloria tibi qui creditus es: gloria tibi q assumptus es in cælum: gloria tibi qui cũ gloria ingenti sedes ad dexterã patris: gloria tibi qui iterũ uẽturus es in gloria p̃ris & sanctoꝝ angeloꝝ: ad iudicandã oẽm aĩam: quæ irritas fecit scãs passiões tuas: in hora illa horrenda atq; terribili: quando uirtutes cæloꝝ mouebunt᷑ cum simul ueniẽt angeli: archangeli: cherubin: & seraphin cũ tremore magno ĩ cõspectum gloriæ suæ: cũ tremefacta quatiẽtur fundamẽta terræ: & spũs oĩs exhorrebit: præ inextimabili gloria imensæ maiestatis tuæ. In illa hora quæso operiat me manus tua sub alis suis: & liberet aĩam meã a sempiterno igne: & stridore dẽtium: & exterioribus tenebris: & perpetuo gemitu: ut ego te sanctũ dñm & redẽptorem nostrũ benedicens dicam. Gloria tibi domine: q me peccatorem per ĩmensas miseratiões benignissime pietatis tuæ saluare dignatus es. Qui cũ patre & spiritu sancto uiuis & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Incipit Sermo eiusdem: ad eos qui filii naturã scrutari uolũt.

Ex cælestis: imortalis domius: filius unigenitus: dilectus patris: qui per gratiam suam potestate diuina hominem finxit ex terra: suæ pietatis miserationibus uictus ꝓpter ipsum hominem: quem formauerant sancte & immaculatæ ipsius manus: descẽdit de cælis: ut saluaret & curaret omnes: morbis uariis præssos. Cunctos quippe pernitiosis morbis infecerat inimici astus & operatio. Vnde & putredo secuta est grauis atq; ĩsanabilis: adeo ut uulnus ipsum nec prophetæ: nec sacerdotes san

re potuerit. Quapropter sanctus unigenitus filius: cum uidisset humanum genus in malis iacere ifirmũ: uolũtate patris de cælo descẽdit: & incarnatus in sanctæ uirginis utero: atq ex ea genitus sua uolũtate processit: ut curaret oẽs uariis lãguoribus fatigatos: gratia & miseratiõibus suis: utq morbos oẽs uerbo solo sanaret. Eripuit oẽs a suorũ uulnerũ fetido pure. Verum ipsi egroti põt beneficiũ curatõis acceptæ: dũ reddere medico gratias pro cura & sanitate deberẽt: ad hoc usq igratitudinis processerũt: ut medici naturã incõprehẽsibilẽ: nefaria curiositate rimari niterent. O pauẽdũ miraculũ: o iutiles reprobosq & ipios stultorũ mortaliũ conatus. Quis talia unq̃ audiuit? aut qs aspexit curata uulnera ãnis plurimis putrida: ipsum uero sanatũ: per summã uesaniã in medicũ fuisse cõtumeliosũ? Medici substantiã scrutaris ifelix? quia propter te assumpsit formã tuã medicus: ut te sanaret: iccirco ipsius naturã ĩpia temeritate rimaris? Audi quæ ego tuæ ĩmanitati & ĩpudẽtiæ loquor. Si scrutari pergas substantiã medici: curiositati tuæ nullus aditus: nullus trãsitus: nullus exitus patet. Quicũq. n. eiusce uestigatõis iter icedere nitit: cõtinuo uia illi ois obcludit: & ante se nihil nisi deserta loca & iuia cõspicit: nullã prorsus hñtia mãsionẽ aut requiẽ. Cũ igit in inuio mãsione & requie careas: quid facis miser? quo stulte pergis? Cur deserta horrẽda sectaris: quibus nulla ut diximus mãsio: nullus finis ẽ. Quorsum iprobe tẽdis. Pelagus ĩmẽsum atq ifinitũ ẽ: unigeniti filii diuina natiuitas. Quã uero stolidus ac temerarius es: si gleba pusilla ex puluere terræ cõpacta: tã uastũ pelagus huius uestigatõis penetrarĩ posse te putas. Quo euades miser. Quis unq̃ hoc uidit: quis audiuit: ut puluis modicus fragilis: i pelagus descẽderit: ad perscrutandum oẽ maris profundũ: qui leni flatu uentorũ ubiq dispergitur: substantiã non hñs neq uirtutẽ uentorũ: uel tenuissimo flatui resistendi. Natura ĩtẽ stipulæ uim ignis explorare pergit. Est. n. ignis cõburẽs: diuiæ naturæ uestigatio. Cur teipm ifelix horrẽdis flãmis exurẽdũ tradis. Dic mihi temerarie: qũo ĩ mẽte tua ipm effinxisti: creaturæ totius auctorẽ: infinitũ: gloriosũ: atq terribilẽ: cuius ab aspectu creatura ois liquescit: ut cera a facie ignis. Creatura ĩquã ois uisibilis & inuisibilis: ab aspectu illius in ictu oculi liquescit & deficit: & tu ĩpudẽs atq ĩprobe: magnũ atq terribilẽ: gloriosum & iextimabilẽ: ĩ tua demẽtia & temeritate cõpræhẽdisse tu putas. Ebrius effectus es miser: qui teipm ignoras: & naturã atq humilitatẽ tuã ipse o puluis uilissime: quo pacto creatus fueris nescis. Qui ergo teipsum ignoras: dominũ maiestatis terribilẽ & gloriosũ: quo sce

lere scrutari audes. Attēde o īfelix magos illos qui de remotis par tibus:ad adorandā nuper editi regis infantiā aduēerūt. Non illi regē inuenerūt ī purpura iacentē:nō diademate lucētibus gēmis intexto insignitum caput:sed infantem inuolutū uilibus pannis in præsepio repererūt:& cōtinuo apertis thesauris suis obtulerūt ei mūera:cū gaudio cordis. Vide excellētissimā magorū fidē. Of fendūt ī uili presepio iacentē regē cæleste sanctū:nuper pro salute totius orbis ī carne natū. Inueniūt inq̄ in præsepio:nec tñ ultra in quirere pergūt. Quid enim angusto præsepio uilius. Inter tot ui lia nullum regis indiciū cernentes magi:nihil de illius maiestate dubitāt:nihil pannoꝝ uilitate mouent̄:neq; geniti naturam cu riose rimant̄. Ipse aūt infelix:ad patris dexteram cōspicis unige nitū filium:omni subnixum maiestate regem:cōsedere patri atq; cū ipo laudari:& audes illū temere scrutari. Nō expauescis miser: non stulte terreris. Qui teipsum nescis:creatorē explorare præsu mis. Quis talē non execretur audaciam. Deus & dominus unige nitus patris:ī excelsis ad patris dexterā residet. Angeli:archangeli cherubin & seraphin:cū metu & tremore adstāt illi:præssis deor sum cū horrore reuerēter obtutibus. Cinis aūt ac puluis in terra sedēs:scrutatur opificem. Cherubin prope solium gloriæ:sub alis suis contegit faciem:neq; in illam maiestatē infigere lumia susti net:homo autem terrenus & luteus:qui seipsum & mortis suæ tē pus ignorat:dominum oīum conditorem perscrutatur. Audi mi ser:qui scrutaris dñm tuum:miranda quædam te enunciare pro mittis:de ipsius deitate:de unigenito dilecto patris. Qui ergo iui sibilem deitatē:gloriosam:incōprehēsibilem:te cernere in illo se creto suo ꝑcaciter asseris:pauca nobis prius explica de creaturæ ratione:& expone in tua sapientia & intelligentia ministroꝝ ordi nes qui coram deo iugiter adstant. Ostende nobis & exprime ac profer in lucem angelorum naturam:figuram cherubin:seraphī imaginē propriam:gabrielis faciem:ignē michaelis profecto fla grantem. Ministri deitatis & spiritus cum sint omnes:ignem quō uident. Lux nempe in circuitu est. Quo item ordine spūm ducit administrationis spūs. Flagrantis ignis ubi sunt oculi. Vbi nares ad requiem spiritus. Quænam ipsoꝝ staturæ sunt:erecte in spēm honestæ proceritatis:an globosæ atq; rotundæ. Tractabiles sunt an itractabiles. Hæc oīa loquere temerarie atq; furiose:ea expōe quæ nobis ignota sunt:quenā sint igneoꝝ spūm alæ:qui flammā tium pedes. Dic ut illi operiant suos igneos axes sub igneis alis. Quō item uelent faciem inter igneas alas:non ferentes intēdere

aciem in illũ imortalẽ ignẽ gloriæ domini. Si te ista superãt igno
rator ingrate: nec inextimabilis domini creaturas eloqui sufficis
creatorẽ ipsum qua temeritate circũscribere niteris. Dices eñi infe
lix: rerũ magnitudine superatus. Inuisibilis ẽ natura cõditõis ãge
licæ: in supernis imorant̃ deitatis ministri. Dic ãge uel ipa uisibi
lia: i his quoq; succũbes. Ignis certe datus ẽ nobis i usum atq; mi
nisteriũ: hunc igitur in os temere iniiciẽs: carbonem ardentẽ itre-
pidus mãde: ut auditores oẽs simul atq; spectatores certiores red
das posse te eloqui ipsius quoq; domini naturã opificis summi.
Sin hoc nequiueris: abscede temerarie loquax defle luge teipm.
Deserta eñi fide sancti cõditoris: quæ saluare oẽs potest qui p eã
saluari cupiunt: in perniciẽ tuam arma cœpisti: & exacuẽs gladiũ
spõte illũ infixisti i cor tuũ. Derelicta item patris gloria: curiosus
æterni opificis scrutator effectus es. Infelix aũt pfecto: miser atq;
ipudentissimus ẽ: qui scrutari cupit opificẽ suũ. Milia miliũ: & cẽ
ties milies millena milia angelorum & archãgelorũ: cũ horrore glo
rificãt: tremẽtes adorant. Et homines lutei pleni peccatis: de diui
nitate itrepide disserũt. Non illorum exhorrescit corpus: nõ contre
miscit animus: sed securi & garuli de christo dei filio: qui p me in
digno pctõre spõte passus ẽ: deq; ipsius utraq; generatiõe loquũ
tur. Nec saltẽ qđ i lucẽ cecutiãt sentiũt. Sẽper eñi ut lux clarissima
& igneũ solis iubar exsup ns micat natiuitas saluatoris. Dic mi-
hi infelix: si uoluerit cecus qui nunq̃ solis radios uiderit: cum ali
quo claris ornato lumibus: de sole isto uisib li eiusq; radiis loqui
dixeritq; cõtendẽs cecus ille a natiuitate: solẽ ipsum i sublimi regi
one cæli: extra suos rad os: & sine luce peragere cursum suũ: quis
fidẽ ceci uerbis accõmodare pateretur. Nõne potius cõgruũ erat
ut cecus de lumine audiẽs ab oculis pdito: crederet certissimaq;
fide teneret: soli semper adesse suos radios: ipsumq; nunq̃ sua lu
ce destitui: cũ hæc præsertim ut diximus ab his q cernerẽt ita esse
certa rõne probarent̃. Si uero cecus ille: quæ sibi dicunt̃ credere
renuat figurã solis i corde suo inumeris cogitatõibus fingit atq;
describit: cũ formam ueram insignire nõ ualeat: eo qđ lucentẽ solẽ
cũ radiis suis: corporeis oculis nunq̃ cernere potuit: neq; his qui
solẽ essent ituiti credere uoluit. Ita & nos oẽs nisi sanctis credere
uoluerimus prophetis & apostolis: de filio pr̃is unigenito loquẽ-
tibus: qđ s. hominem deus assumpsit: natusq; est ex uirgine de scõ
spũ: ceco etiam deteriores erimus. Sancti eñi illi prophetæ & apo
stoli uiderũt eũ: illi quidem spũ scõ: isti etiã uisione corpea. Nam
alius quidẽ in spũ scõ: filii ad homines aduentũ præuidit & præ-

cinit:alius conceptũ partũq; uirginis expressit:ipsiusq; nomen ap te signauit:hemanuel.i.nobiscũ deus noster. Alius cũ adhuc ute ro matris esset iclusus:ipsum dñm ad se uenientem spũ sancto af flatus agnouit:atq; intra matris uiscera magno cũ gaudio exulta tauit:ac ueluti in occursum pergere gestiens exiliuit in utero.Idẽ ipse denuo imaculatũ dñm corporeo aspexit intuitu: ipsumq; in iordane flumine baptizauit.Ipse item illũ intuitus cõfidenter ex clamauit:& dixit. Ecce agnus dei:ecce qui tollit peccata mũdi p grãm suam.Apostoli quoq; uiderũt illum corporalibus ocul':cer tissimeq; tradiderũt nobis: quæq; sibi ueraciter explorata erãt: q; uere nrm corpus acceperit:& queq; signa fecit atq; prodigia:præ sentibus testibusq; discipulis.Crucis quoq; patibulũ:eiusq; resur rectionẽ:ascensionẽq; ad patrẽ suũ:cõsessumq; ad patris dexterã Hæc oia sancti euãgelistæ ueraciter i scriptis fideliterq; reliqrunt ita ut nulla ex eorũ dictis dubitatio possit emergere. Cæterũ nos nisi his oibus fidem habere uelimus:ocl'is fidei ceci iuenimur:& unusquisq; nrm prout placitũ fuerit:iuxta suam insipientiã uen tilat cõceptionẽ:natiuitatemq; dominicã. En paratam ac tutam per diuinas litteras hẽmus uiam:uenite fideliter incedamus p eã Nã sine fide scire nemo põt ea oia quæ de dño nro & redẽptore mũdi scripta sunt.Sed tu si me audire uolueris crede:neq; ista cu riose scruteris.Audisti dilectissime:qa deus pater misit unigenitũ filiũ suũ ad salutẽ tuã:idubitata fide crede.Verax eni ẽ scũs deus. Audisti rursus quia unigenitus ipse carnẽ assũpsit ex sanctæ uirgi nis uero:cõceptusq; ex ipsa & spũ scõ:& natus ẽ.Certissimũ id ha beas i corde tuo:nihilq; oio ex his quæ quotidie scã de illo euan gelia loquunt':ãbigas:sed oia plenissima fide suscipias:aspiciens iugiter opera ipsa puris oculis fidei. Intuere dñm oculis cordis eũq; tota fide cõplectẽs:quocũq; prexerit sequere:& loca singula cũ eo perlustra:magno cordis affectu.Gaudeat aia tua cernẽs do minũ:per grãm suã curantẽ morbos oẽs:pellentẽ demões uerbo ac ptãte diuina.Ad nuptias quoq; chana cũ eo idiuiduus comes igredere: bibe de uino benedictionis eius.Immo uero cõtempla re decorẽ ac speciẽ domini:& nusquam a speculatione sci uultus atq; ab eius suauissimo aspectu aciẽ flectas.Præcede illũ rursus i desertũ locũ:intuere magnalia illius dũ panes i scis manibus cre scũt:ad pascẽdã numerosissimã turbã:perge frater:perge ex affe ctu animi:sequere xpm quocũq; prexerit. Si sic illũ sequaris atq; comiteris gressibus amoris ac fidei:non accedet ad te malũ:neq; appropinquabit iuxta te maliguus.Seqre illũ & ad nouissimã ce

nã:i qua & discipulis suis tradidit scã mysteria. Sapiēterq; cōside
ra quō lauat discipulorum pedes: atq; itra temetipm alta puræ fidei
cōsideratione permotus: atq; cū timore admirās dic. Deus oium
cōditor: qui finxit ex puluere hoiem per grām suam: ipse figmēti
sui abluit pedes. Ista tecū cogitans frater: glorifica & adora ipsius
infinitam bonitatē. Inspice itē diligēter: quō sumēs i manibus pa
nem benedicit ac frāgit: in figurā imaculati corporis sui: calicēq;
i figura præciosi sanguinis sui: benedicit & tribuit discipulis suis.
Et esto tu quoq; particeps sacramētorū eius: atq; inde descēdens
īgredere iniqui cayphæ atriū cū domino tuo. Persiste cōstāter ut
uideas cōtumelias quas pro te passus ē: iueniarisq; pfectus ama-
tor dñi tui. Sequere illum & ad crucis locum: adsiste tanq̄ seruus
dño tuo. Inspice quō ex latere ipsius sanguis manauit & aqua: in
redēptionē animæ tuæ frater: ac diligēter attēde: ubinā illum de
cruce depositū cōdūt. Mane pmo cū mulieribus ad eius tumulū
perge: respice reuolutū ab eo lapidē: uide & assistētes illic āgelos.
Ausculta qd angeli mulieribus dicūt. Surrexit dominus sicut di-
xit uobis. Hæc oia prudēter perfecte fideliter: idubitāterq; cōside
ra cūctaq; uera eē quæ gesta referunt cōstātissime crede. Nā nisi
fidei oculis hæc oia clare cōspicias: nō uales a terra i cælū eleuari
xpiq; passiones spiritaliter cernere. Nā fidei oculus cū i corde cu
iuspiā parēter ac liqde lucis istar effulserit: dei quoq; agnū since-
re intuet: q. p nobis occisus ē: & donauit nobis corpus suū sanctū
& imaculatū: ut eo ppetuo uescamur: sitq; nobis ipsius participa
tio i remissionē pctōrum. Siqs hūc fidei oculū possidet: parēter & lu
cide cōspicit dñm: atq; certa & plenissima fide agni imaclati uni
geniti filii cælestis pris corpus māducat: & sanguinē bibit: nequa
quā diuinā scāmq; fidē curiose pscrutans. Fides. n. dei ē: quæ ope
rat in nobis: & futura pspectat: fidesq; appellatur semp: non cu-
riositas. Credis dilectissime unigenito filio xpo iesu: q pro te su
per terrā sit natus i carne. Quid ergo scrutaris iscrutabilia. Si ista
curiose rimaris: nō iam fidelis uocaberis: sed curiosus. Esto fide-
lis: atq; inocēs. Participa imaculato corpori dñi tui fide plēissima
certus q agnum ipsum integre comedis. Ignis imortalis sunt my
steria christi. Noli ea temere scrutari: ne i ipsorum pticipatiōe cōbu
raris. Abrahā patriarcha cælestibus āgelis terrēos apposuit cibos
illiq; comederūt. Grāde pfecto miraculū aspicere icorpeos spūs:
in terra carniū cibos edentes. Sed hoc sane excedit oēm admira-
tionē: oēm mentē: oēmq; sermonē: quod fecit nobis unigēitus fi-
lius xps saluator noster. Ignē & spūm manducandū ac bibendū

præstitit nobis carne uestitis:corpus.s.ac sanguinē suū.Equidem
fratres cū christi sacramēta nō capiā:ulterius progredi nō audeo:
neqꜫ archana illa sacratissimaqꜫ mysteria rursus attingere: neqꜫ si
uoluero de his procaciter loqui:dei sacramēta cōprehēdere pos-
sū:sed ero temerarius:īpru dēs:& cū aere irritis conatibus luctās:
aerē qppe ob tenuitatē suā penitus tenere non possum.Illa nēpe
scā & reuerēda mysteria:ingenii mei uires excedūt. Potius ergo
glorifico deū & pr̄em:qui p unigenitū ac dilectū filiū suū:me pec
catorē idignū:corde simplici i se credentē:saluare dignatus est:fu
giēs huiusmōi curiositates illicitas:oēmqꜫ præsumptionē displicē
tē deo.Mortalis ego sum:terrenus ex terra:efictus p gr̄am ex hu-
mi natura.Agnosco hūilitatē cōditiōis meæ:creatorēqꜫ meū scru
tari nolo.Terribilis enī ē:naturaqꜫ icōprehēsibilis.Bn̄dico & ado-
ro ipsius excellētissimā ptātem in sæcula sæculorum.Amen.

Incipit eiusdem Li.de Antichristo.

Vomodo peccator ego pleniusqꜫ delictis:explicare ea po
tero quæ meas excedunt uires. Quia tamen saluator no
ster: pietate sua linguam nostram affatim mouet: ad ea
dicenda:quæ & mihi ipsi & adiutoribus omnibus iuxta uolunta
tem suam profutura sint: pro edificatione commūi.Loquar i do
loribus:dicam in gemitibus:de instante mūdi termino:& de im-
pudētissimo teterrimoqꜫ dracone:qui turbaturus ē oēm sub cælo
regionē:iniecturusqꜫ formidinē & contēptum:horrendāqꜫ pfidiā
in cordibus hominum faciēs signa:& prodigia atqꜫ ostenta: ut si
fieri potest:i errorem etiā electos inducat:omnesqꜫ seducat falla
cibus signis:prodigiorūqꜫ miraculis:quæ ab illo fient secūdū per-
missionē sancti dei.Accipiet enim ptātem fallendi præstigiis mū
dū:quia multiplicata ē iniquitas sæculi:prorsusqꜫ execrāda ubiqꜫ
gerunt̄. Atqꜫ iccirco īmaculatus dominus:temptari mundū erro
ris spiritu permittet:īpietatis illos gratia:quoniā sic homines di-
scedere a deo elegerunt:& amare malignū.Magnū certamen fr̄es
erit tpibus illis:& fidelibus maxime:quando signa & pdigia dra
co ipse:magna cum potestate cōsumabit. Cum item se ostendet
quasi deū portētis terribilibus:p aerē uolans: demōesqꜫ oēs i aere
sublimes:tanq̄ angeli tyrānū circunstare cernent̄.Clamabit.n.in
fortitudie:imutās ēt formas ad exterrēdos imenso pauore morta
les.Quis putatis fratres tūc inuenietur:armis fidei ita septus atqꜫ
mūitus:ut īmobilis perstās:certū argumētū ex his cōlligat:adesse
ā scūm unigēiti filii dei & gl'iosū aduētū:cū tribulationē illā ief-
tabilē sup oēm aiam ubiqꜫ fieri uiderit:nulla ex parte finē hn̄tem

aut requiē:neq; i terra:neq; i mari. Cū uiderit oēm mundū ptur-
bari:oēsq; fugiētes i spelūcis abscōdi:& mōtiū occupare cacumia
& alios quidē fame mori:alios uero præ sitis ardore ut ceram ab
igne liquescere:nemineq; qui misereat adesse. Cū uiderit uultus
oēs madescere lachrymis:ac præ desiderio sæpe rogare hoies : an
alicubi sit uerbū dei sup terrā:rñderiq; nusquam. Quis putas dies
illos ferre poterit:quis præssurā illā intolerabilē sustinere:cum ui
derit cōfusionē horrēdā:tumultūq; ppl'orū uenientiū a terræ fini
bus:ad ispiciendā tyrāni faciē:& ex eis plerosq; adorātes corā be
stia:clamātesq; cū metu ac tremore. Tu es saluator noster. Mare
tūc fluctibus itumescētibus a fundo uersabit':exarescet terra:cæ-
li subducēt pluuias:arbusta marcescēt:omnesq; qui orietis icolūt
fines:ad occiduas fugiēt terras præ pauore nimio atq; formidine
cūctiq; qui occidētalē inhītant plagā:ad orientē cū tremore diffu
gient. Accepta quippe tūc ptāte nequissimus ille:ad omnes fines
terræ demones mittet:ut palā ubiq; oībus prædicēt : magnū regē
apparuisse cū gloria:ad quē ituendū atq; uenerādū oēs ,ppterare
debeāt. Quis oro tā ualido & adamātino sit pectore:qui tentatio
nes illas & scādala fortiter toleret:cōstātiq; pietate cōtēnat. Quis
putas ita erit fidelis i deū.ut eū nihil eo℞ quæ prædiximus moue
at. Siquis ille erit:profecto ab angelis oībus merebit' laudes. Ego
eni frēs fidelissimi atq; perfecti:sola ipius dracōis memoria terre
or:i meipso uoluēs præssurā illā:quæ in nouissimis tēporibus cū
ctos simul mortales iuoluet. Ve℞ draco iste cuiusmōi futurus est
Scelestus:atrox:ipurus: subdolus: hūani generis teterrima pestis.
Sanctis tñ maxime uiris atrocior iestiorq; iminebit:q illius artes
uincere poterunt:præstigias nudare:figmēta detegere. Sūt enim
sunt plurimi:qui tunc inueniendi sunt placiti deo:qui in monti-
bus:& collibus:locisq; desertis:obsecrationibus perpetuis: ineffa
bilibusq; gemitibus uacantes:saluari poterunt. Nam sanctus de-
us intuens illos ita perseueranter in fletibus lachrymisq; & fidei
sinceritate persistere:super eos pietate mouebitur:uelu- indulgē
tissimus pater:eosq; ubi se abdiderant:seruabit illæsos. Quippe
scelestissimus ille:requirere non desinet sanctos in terra & i mari
se iam existimās in terris regnaturū:omnesq; ditioni suæ subdi-
turū. Putabit ifelix illi quoq; horæ terribili se posse resistere: cū de
cælis ueniet dñs:nesciens miser infirmitatem suā atq; superbiam
per quā etiam corruet. Perturbabit tamē terrā: cūctaq; simul iple
bit formidine:per fallacia signa & magicas artes. Nō erit illo tem
pore ulla i terris requies:cū uenerit draco:sed tribulatio magna:

turbatio atq; confusio. mortesq; & fames in cunctis finibus terræ. Nam dominus noster diuino ore ita fore prædixit: dicẽs talia nõ cõtigisse ab initio creaturæ. Nos ergo peccatores: quã cõpationẽ afferre possumus imensæ illius ieffabilisq; p̄ssuræ: cũ ita deus noster de illa prædixerit. Cæterũ figat quisq; diligẽter aium: scis uerbis domini & saluatoris nostri: cõsideretq; qũo propter necessitatẽ: urgentẽq; præssurã dies illos abbreuiat: pietate sua nos admonẽs & dicẽs. Orate ne fiat fuga uestra hyeme aut sabbato. Et iterũ Vigilate semper: assidue orantes: ut digni sitis effugere præssurã illã: & coram filio dei assistere. Tempus eni prope ẽ. At nos in nr̃a iniquitate persistimus neq; credere uolumus. Dep̄cemur assidue in lachrymis & orõnibus: die noctuq; deo procidentes: ut saluari mereamur. Siquis cõpunctionẽ habet & lachrymas in orõnibus suis: deprecetur dominum ut euadat præssuram illam ingentem quæ superuẽtura est orbi. Ne penitus illam bestiam uideat: neq; audiat signa & p̄digia per loca fieri: fames: pestilentias: terremotus ac uarias mortes. Nam ualida p̄fecto ac robusta sit necesse ẽ anima: quæ tũc inter scandala inumera: mẽtem colligere possit: & seruare constantiã. Siquis uel parum negligat uastabitur facile captiuusq; fiet per draconis ostẽta. Carebit nẽpe uenia huiusmõi i die iudicii: qui facie ad faciẽ tyranno cõspecto credidit: eiq; sua sponte se subdidit. Multis igitur lachrymis: p̄petuisq; gemitibus & orõibus nobis opus ẽ dilectissimi: ut quisq; tũc stabilis iter tentatiões imobilisq; perduret. Plura. n. fantasmata sũt quæ tũc a bestia fient. Nã cũ dei aduersarius sit oẽs oĩo perdere cupit. Audite fidelissimi fratres mei: quidnã fecerit populo in deserto exeũti ex ægypto: quomodo illos astu suo circũuenit fraudulentus atq; neq̄ssimus: ut oẽs simul execrabile illud scelus admitterẽt. Suggessit balaã ut balac regi madian pessimũ cõsiliũ daret: ut. s. mlieres ciuitatis ornatas in tabernaculis sisteret: ppl'mq; dispergeret: atq; ad fornicationẽ & sacrificia blandimẽtis illiceret: ut deus scelere offensus: eos simul ac subito uelut impios perderet: cũ oẽs ueluti iumẽta cũ madianitis mulieribus fornicati eẽnt. Statuit ergo mulieres per cõtubernia quæ hortarent' ad scelus: mẽses item plenas libaminũ & hostiarũ ante fores: ut qui cõgredi illis neq̄ter uellet: prius offerret libamina: deinde crimẽ turpitudinẽq; perpetraret. neq; . n. aliã a populo mercedẽ accipiebãt mulieres: sed oẽs ad se uenientes imolare cogebant. Statuit aũt principibus p̄ncipũ filias: diuitibus diuitum: cũctoq; populo plebeias mulieres: uolẽs illos penitus i mortẽ præcipitare: si neq; diues pauperculã aspernaret'

neq̃ pri̅ceps plebei cuiuſpiã filiam dedignaret̃. Vidiſti iniquitatis magnitudinẽ: iuentioneq̃ malignã: q̃uo oĩbus ſimul foueã fodit in mortẽ. Vidit ne unquã aliquis ex uobis tam impudens flagitium: fornicationeq̃ ita ancipitem gladium tenẽtem Nam duplici morte utraq̃ acerbiſſima: perimebãt mulieres eos qui ad ſe ingrediebant̃: ſacrificii. ſ. nephariiq̃ concubitus. Eodem modo & tyrãnus ille molietur: ut nemo ſit immunis a beſtiæ ſigillo: cũ uenerit fallere ſimul uniuerſos: prodigiis & ſignis tempore ſuo ideſt in conſumatione ſæculi. Iubebit enim ĩ illo perpetuæ famis incõmodo: ut nulli quicquã eſcarum emere liceat: niſi ſignaculũ ſuũ prius acceperit. Vbi uero ſuſcepint ſignum: ita demũ emẽdi cibos habeant facultatem. Conſtituet autem principes ad fallẽdum populum: exequendumq̃ negotium. Attẽdite dilectiſſimi præceptum beſtiæ: aſtuſq̃ malignitatem. Accedet quiſq̃ ciborũ conſtrictus inopia: cogeturq̃ ſignum illius accipere. Dat autem ſignum ſuum impurus ille latro: non ſimpliciter: neq̃ paſſim in quolibet corporis membro: ſed dexteræ ac fronti hominis: impiũ iſignit characterem: ne poteſtatem habeat hõ ſignãdi ſe dextera ſigno ieſu chriſti ſaluatoris noſtri: neq̃ ĩ fronte crucis ſignaculũ penitus imprimere poſſit. Scit eni̅ uerſutus ille qa ubi crucis xp̃i ſignaculũ impreſſum fuerit: ſoluitur continuo uirtus eius oĩs. Icirco ſignat hominis dexterã: hæc eni̅ ẽ quia mẽbra noſtra cũcta ſignamus. Signat & frontẽ: quia & illa candelabri ĩ morẽ lucernã ideſt crucis chriſti ſignũ ĩ ſublimi præfert. Iã uero fidelibus oĩbus xp̃i amatoribus: grande certamẽ incũbet: ne ulla rõne: ullis terroribus: ullis artibus eius fallaciæ cedãt: neq̃ torpore lãgueſcãt: cũ draco ſignũ ſuũ ꝑ cruce: modis oĩbus molitur imprimere: ut nomen domini ſaluatoris: nulla prorſus rõne nominet̃. Metuẽs. n. ac tremẽs ſanctã uirtutẽ nomis ſaluatoris: tota id cura nitet̃ extiguere: iſirmus atq̃ ibecillus. Nã qui illius ſignaculũ accipere oio renuerit: illius fantaſmatibus ac dolis nõ erit obnoxius: neq̃ huiuſmodi deſerit dominus: uerũ eius cor maiore copia ſuæ lucis ĩfundit: ipm̃q̃ ad ſe potẽtius attrahit. Cõſiderare nos cõuenit frẽs & tota intentione cauere: inimici fantaſmata iniquitatis plena. Sub ſereno dulcedinis & uoluptatis illecebræ: tẽptares nos omẽs atq̃ ad corda nr̃a conatur irripere. Sed neceſſe eſt ut beluæ aſtus atq̃ fallacias: ſinceram chriſti fidem fortiſſime cõſtanterq̃ tenentes deiciamus: tyranniq̃ uires fidei uirtute frangamus: aium præterea immobilem cõſtantiãq̃ tueamur: confuſuſq̃ & infirmitatẽ ſuam uelit nolit agnoſcẽs: recedet a nobis. Sanctorum cætus fide

issimi fratres: ego minimus oium cũ lachrymis moneo: ne ulla ratione inimici pateamus isidiis: sed freti saluatoris munere atq3 uirtute: insuperabiles simus. Ecce iam ineuitabile illud certamen ia ianuis est. Sumamus ergo clyppeum fidei: omnesq3 affectu igẽ ti hauriamus ex diuino fonte spem salutis aniæ nostræ. Increatã cõsubstãtialẽq3 trinitatẽ: fontẽ itelligo dilectissimi semp manantẽ largissimos diuinoꝝ numerũ latices. Si huiusmodi armis aïa nr̃a fuerit istructa: cõculcatus ẽ draco. Inter hæc aũt oia nobis orãdũ est: ne ueniamus in tẽptationẽ: neq3 hyeme fugiamus. Parati igit̃ estote: ueluti fideles serui dñi nostri studiosi: neminẽ aliũ suscipe ulla rõne sustinẽtes. Nam ubi primũ fur ille imanis atrox ipurus: suis tẽporibus reuelari cœperit uolens electũ gregẽ ueri æterniq3 pastoris furari mactare ac perdere: ut ipse dominetur ouibus gre gis: qui aperte uocẽ sanctã ueri pastoris agnoscũt: cõtinuo uocẽ seductoris agnoscẽt. Neq3 eni similis ẽ sancti pastoris uoci. Nã cũ sit uox furis imitis: incomposita: atq3 confusa: protinus noscitur. Quoniã uero habitu i terrã ueniet ipudẽtissimus coluber: discamus o amici. Nempe eni saluator noster humanũ genus eripere cupiens: ex uirgine natus ẽ: atq3 sub hominis habitu: sancta uirtu te deitatis suæ calcauit inimicũ. Mãsuetus itẽ & humilis fuit i ter ra ut nos de terra sublimaret ad cælũ. Profecto eni uerus deus ille q cõceptus fuerat: idẽ ipse icarnatus ẽ: idem natus in carne nostra ex uirgine maria. Idẽ ipse per crucis patibulũ saluauit uniuer sa: idem mãdata salubria discipulis tradidit: uenturus iterum in nouissimo die iudicare uiuos & mortuos: ac reddere oibus iuxta opera ipsoꝝ: iustis & iniustis: ut iustissimus iudex. Cõsiderãs igit̃ hostis: quia rursus i gloria deitatis suæ uẽturus est dominus: aduentus ipsius habitum sumere excogitauit: ut ita nos falleret. Verum dominus noster in nubibus lucidis descendet ad terras: nõ sic aũt inimicus in nubibus lucidis in terram ueniet. Apostata et eni est. In hoc autem habitu ueniet impurus latro. Vt eni omnes fallere possit falsus atq3 falsiloquus: humilem se simulabit & blãdum: iniustitiam aspernantẽ: fugientem idola: præferentem pietatem: benignum: pauperum studiosum: speciosum ultra omnẽ admirationem: placidum: hilarem ad omnes. honorabitq3 præci puc supra modum iudeorum gentem. ipsi quippe illius præstolã tur aduẽtum. Inter hæc omnia signa faciet portenta atq3 terrores summa cũ potestate. Placere omnibus nitetur astutus. ut cito a populis ambiatur. ametur. Nõ suscipiet munera. nihil cũ iracun dia loquetur. tristis nunquã uidebitur. sed hilaris semper. In his

omnibus per religionis speciē decipiet mundum:donec ipse re-
gnabit.Cum uero populi multi:tot tantasq; uirtutes aspexerint:
ipmq; specie ac potestate præstantem:omnes communi uoto pa
riq; sententia:sūmo cū gaudio ipsum constituēt regem:dicētes ad
inuicē.Num inuenire poterimus huiusmodi hoiem:tā benignū:
tam iustū?Præcipue uero iudeoꝝ homicidaꝝ populus ipm ho-
norabūt:eiusq; aggaudebūt regno.Vnde & ipse illos i honore cæ
teris præferēs:oñdet eis oībus loca sedesq; suas:instaurandi tēpli
prouidentiā gerēs.Cū uero regnare cœperit draco:prōpte accur
rēt populi:ad societatē cū nouo rege ineundā. Edom & moab &
filii amō:ut regē suū cū gaudio illū adorabūt: ipsiq; i pmis illius
socii fient.Erigetᷣ continuo illius regnū atq; prosperabitur:& tres
reges magnos i sua idignatiōe percutiet.Deinde supra modū ise
lix ille exaltabitᷣ corde:& euometᷣ draco amaritudinē suā:propi-
nabitq; cū dolo mortiferꝝ uirus.Perturbabit orbē:cōmouebit oīa
uexabitq; aīas multas:neq; iam ut religiosus:nō iam pauperꝝ cul
tor:nō ilaris:sed cōtra penitus per oīa seuerus:durus:atrox:iracū-
dus:ingetus:terribilis:asper:odibilis:execrabilis: imitis:nequam:
imanis:ipudens atq; omne mortaliū genus in ipietatis barathrū
præcipitare festināś:per isaniā suā. Magnificans signa:terroresq;
multiplicās.Mōtes quoq; nō uere sed fallaciter trāsferet. Hoc aūt
modo trāsferre tyrānus mōtes falso uidebitur. Adstātibus turbis
innumeris:populorum gentiūq; plurimarū:ipmq; propter signa
laudantiū:emittet ualidissimā uocem: adeo ut moueatur locus
in quo turbæ sibi assistebāt:dicetq; palam.Discite omnes populi
ingentem uirtutem meæ potestatis.En coram omnibus uobis iu
beo monti magno qui ē trans fretum:ut emigret de loco ubi nūc
ē huc ad nos uerbo:dicetq; scelestus:Tibi dico mons:ut huc mo
do cōtinuo trans mare emigres. Curret autem quasi suspēsus in
aere ante spectātiū oculos:cum oīno motus nō sit a fundamētis
suis.Deus eni altissimus firmauit atq; in sublime extulit montes
& colles:nec habet ingnatissimus ille potestatem ea omnino mo
uendi:sed mūdum seducet magicis artibus. Rursus alteri monti
qui sit in medio mari locatus:uidelicet isulæ magne iubebit sedē
suā deserere:& migrare i aridā ad amœna litora:ad spectātiū ob
lectationē:& cū isula prsus nō moueatur ex mari:tamē præstigiis
magicis:ituētiū:oculis i arida esse uidebitᷣ.Idē ipse draco expāsis
manibus:multitudinē serpentū atq; auiū cōgregabit. Abyssū itē
deābulabit ut aridā certos figēs in fluctibus gressus. Que tamen
oīa nō ueraciter fient:sed ficta erūt falsa fucata.Plurimiq; mirabū

tur:eūq ut deū fortissimū glorificabūt. Qui uero deū i seipsis iha bitantē hēbunt: illumiatis oculis cordis diligēter ac certa fide cō spiciēt: manifesteq cognoscēt falsa fantasmata: q. s. neq mōs ex loco suo migrauit i alteram ptē: neq de pelago isula ascēdit i ari dam. Cum tñ hæc oia & plura his etiam fecerit: prsus ad oratio nē stare nō poterit: neq in noie patris & unigeniti filii & sci spūs qppiam facere: sed cuncta in suo noie faciet: simulabit: fallet illu det. ē qppe aduersarius dei. Qui uero ex populis i illius laudes psonabunt: diebus singulis & horis in deteriora pficient. Pestilen tiæ: terremotus: mors: fames: sitis atq metus multiplicabit sup ter ram: & pauor incredibilis. Nam cæli desuper nō pluent ibres: tel lus item infima fruges denegabit: deficiēt flumina: fontesq sicca bunt: nō germinabit herba. nō arbores pferent fructus: mare un diq fetorē exalabit: & ifinita piscium mltitudo moriet. Tunc lo cis oibus iugis erit tribulatio. Tūc lugebit acriter ois aia & igemi scet: cum uiderit pssuram ubiq seu ētē: & se die noctuq obsidētē Cibos nusq̄ reperiēt. qbus famē extinguere possint. Electi ex po pulo principes. adstabunt locis singulis duri & imites. qui eos so los aliqd ciborum q tunc iueiri poterunt pmittāt emere. q signū scelerati latronis i frōte uel dextera pferent. Deficiēt ifantes oēs in finibus matrū. ipsæq matres supra ifantes suos exp rabunt. Pater itē cum paruulo i plateæ medio mortui corruēt. nec erit q sepeli at: & in monumēto cōponat. Præ multitudie cadauerū quæ i pu blicum piciēt. fetor acerrimus uiuētes undiq fortissime uexabit. Mane oēs præ dolore cordis igemiscēt suspirabūt & dicēt. Quā do erit uespa: ut requie potiamur? Rursus cū uespa uenerit: inter amarissimas lachrymas ita loquent. Quādo putas illucescet: ut fugere possimus? Et fugere ul occultari nusquā dabit ab urgēte præssura. Cūcta. n. simul perturbata erūt: mare atq arida. Iccirco nos ita præmōuit dñs. Vigilate & orate horis singlis: ut effugiatis a tribulatione illa. Fetor in terra & i mari: pestilētiæ ac terræ mo tus in arida: pestilentiæ itidem & terremotus in mari. confusio ac terrores in mari: itē & in terra. Ingēs auri argentiq copia & uestis serica nemini proderunt qcquā: in tribulatiōe illa magna atq di scrimine: sed cūcti mortuos beatos dicēt: q priusq̄ superueniret i terra tanta rerū confusio: sepultura potiti fuerant. Proiectū in pla teis iacebit argentum atq aurū: neq erit q contingat: cūcta enim i abhomiatiōnē conuertentur: sed quærent oēs effugere: & nusq̄ patebit euadendi locus. Immo præter famē: sitim pestē: metū: alia quoq adiiciet iustissimi pauoris causa. Nam feræ: beluæ: atq ser

pẽtes noui generis uorabunt hoĩes:oĩaq̃ plena erũt angustiis. Intus timor:foris tremor:& nocte ac die iacebũt in plateis morticia in domibus cadauera. Vbiq̃ fetor ingens:& domi:& in publico: fames & sitis domi & foris. Vox ululatus & gemitus priuatim ac publice ubiq̃ personabit. Intus ac foris tumultus erit. Vnusquisq̃ alteri cũ fletu & gemitu occurret. Pater filiũ:filius patrẽ:matrẽ filia:filiã mater:frater frẽm:amici amicos amplexati morient̃. Marcescet flos oĩs carnis:erũtq̃ facies hominũ tanq̃ mortuo℞. In odium execrationemq̃ conuertet̃ muliebris forma: tabescetq̃ pulchritudo oĩs carnis:præ inedia alimẽto℞q̃ penuria. Tunc hi oẽs q̃ bestiæ crediderant:eiusq̃ signaculũ acceperant:impiũ.s. characterem:una pgent ad illũ:& cum eiulatu proclamabunt. Da nobis escas:ut edamus & bibamus:nã cuncti deficimus:& expelle a nobis uenenatas bestias. Impurus autẽ ille cũ unde illis tribuat ignoret:eis omnibus magna cũ asperitate & duritia loquet̃. Vnde inqens o homines cibum uobis potũq̃ ministrabo:cũ cælum terræ pluuiã deneget:atq̃ ideo humus oĩno nõ proferat germia? Audientes hæc ppl'i lugebũt ac flebunt:inter tot incõmoda omĩ prorsus cõsolatione destituti:adiiciet̃q̃ potius tribulationi tribulatio:qa ita tyranno crediderũt. Ille eni in quẽ crediderant:nec sibi ipsi opẽ ferre poterit: q̃to minus illis. In illis diebus ipsi quoq̃ dracõis satellites tabescẽt præ tribulatiõe ingẽti:p pauore & agitatiõe terræ:& sonitu maris:& fame:& siti:ac serpentũ morsibus. Quippe oẽs q̃ acceperũt ãtichristi characterẽ:ipmq̃ ut deũ scũm uenerati sunt:nullã in regno christi partẽ hituri sunt: sed cũ dracone ipso in geennã proicient̃: perpetuo igni exurẽdi. Beatus q̃ cõstãtissimus iuentus fuerit atq̃ fidelissimus:hñs in deo fixũ cor suũ. Nam illũ incũctãter & itrepide abs se arcebit: fantasmata ipius cũcta contẽnens. Ve℞ priusq̃ ista fiant:mittet dominus heliã thesbiten:& enoch:miseratione pmotus:ut ipsi humano generi pietatẽ referẽt. Hi uero dei ueri sciam oĩbus palam p̃dicabũt:admonebũtq̃ mortales:ne timoris cã credãt aut obtẽpent falsitati. Seductor inqent ille ẽ:nemo illi credat:nullus urm terreat̃. Deus sanctus ac dominus ecce iã de cælo uenit:ut iudicet oẽs q̃ crediderũt signis antixp̃i. Pauci tũc reperient̃:qui credere aut obtẽpare uelint ipso℞ propheta℞ uerbis. Hæc oĩa faciet saluator & deus noster:ut ostendat̃ oĩbus nobis eius bonitas:& ifinita clementia:qui nunq̃ uoluit mortẽ pctõris atq̃ impii: sed oẽs saluos fieri cupit. Cogitemus dilectissimi imensam pietatẽ dñi nostri:q̃ ne illo q̃dem nouissimo tẽpore:humanũ genus ueritatis p̃dicatione

destituit: sed tunc quoq; mittit pphetas ad pdicandā ueri dei no
titiā atq; culturā. Oēs prorsus in iudicio iuenient̄ur excusatiōe pri
uati: cū uenerit e cælo dn̄s in maiestate patris & gloria. Plurimi
itaq; scōꝝ q tunc repient̄: cōperto aduentu antichristi. Cōtinuo
& pfundent lachrymaꝝ flumina: cū gemitibus inenarrabilibus:
orantes deū suū scūm: ut a dracone liberent̄: & cū summo studio
ad deserta cōfugiēt: & timore pterriti: i montibus & uallis occul-
tabūtur: puluere ac cinere capita sua aspergentes: & orabūt dn̄m
die noctuq; cū summa humilitate. Præstabiturq; illis a deo facto
qd̄ petierint: & deducet eos gr̄a illius ad destinata loca: ibiq; salua
bunt̄ i spelūcis & cauernis terræ: ne uideāt antixp̄i signa atq; por
tenta. Cūctis. n. quibus inerit diuina scīa atq; intelligētia: tyranni
noscetur aduētus. His uero q mētē iplicauere sæcularibus rebus
& terrena tantū appetēt cōmoda: nequaq̄ cōstabit. Qui. n. semper
sæcularibus negotiis seruit: etsi audierit credere nollet: aspnabit̄
q; dicentē. Huius rei gratia effugere sci præualebunt: quia sæculi
huius oēm curā abiecerūt. Tūc oīs terra lugebit: & mare: & aer: cū
oibus feris: aīalibus: & uolatilibus: luctu oīa pstrepent. Lugebunt
mōtes & colles & ligna siluaꝝ: lugebūt & cæli luminaria cū stellis
oibus: ppter hoīum genus: qa oēs declinauerunt simul inutiles
facti sunt: a facie dei sci creatoris oium: & plano crediderūt: p cru
ce saluatoris characterē aduersarii & ipuri hostis suscipiētes. Lu-
gebit mare & arida: qa uox fluctuū & orō de ore hoīum repente
cessauit. Lugebūt ecclesiæ dei uniuersæ luctu ineffabili: qa ultra
non offertur oblatio diuina & scificatio. Postq̄ igitur ipleti fuerit
tres semis āni scelestis illius iperii: & opationis antixp̄i: cū scādala
oia totius terræ cōsumata fuerit: sicuti diuino ore dei & saluato-
ris nr̄i prædictū est: ueniet iā ut fulgur de cælo corruscās: imacu-
latus scūs: terribilis: & gloriosus deus nr̄ & dn̄s: sponsusq; imortal̄
i nubibus cæli: cū iextimabili gloria: p̄currētibus ante illius faciē
legionibus āgeloꝝ & archāgeloꝝ: istar flāme ignis & ignei fulmi
nis: cū fragore ingēti resultantis. Adeo ut cherubi quoq; p̄ horrore
uultu deorsum iclinata & stantia seraphi: & alis quattuor facies
pedesq; uelantia: & cū horrore clamātia: atq; ad alteruꝝ dicentia
Scūs: scūs: scūs: dn̄s deus sabaoth: plēa ē oīs terra gloria eius. Vox
itē tubæ p̄dicabit horrendū clamās ac dicēs. Surgite q dormitis:
ecce uenit spōsus. Tūc uero monumēta reserant̄: & audiet putri
dus puluis magnū atq; terribilē saluatoris aduētū. Atq; i ictu ocu
li oē hoīum genus exurget: ispiciēq; imēsam spōsi maiestatem &
mille milia: & cēties milies millena milia scōꝝ āgeloꝝ & archāge

loꝝ infiniti exercitus thróno gloriæ adſtare. Tunc iuſti omnes gaudebunt gaudio inenarrabili: qui draconis infeſti ſignaculū ſup ſe nō accepūt:& cū īfinita fiducia ſponſum adorabūt: atqꝫ ouātes cæleſte īgrediētes regnū. Adducet̃ aūt & tyrānus ab angelis uictus: una cū demonibus oibus: ante cōſpectū dn̄i. Adducentur ſil̃ & peccatores oēs atqꝫ ipii q ſignaculū ipſius accepūt reuincti. Feretqꝫ cōtra eos rex ſentētiā dānatōis æterne: & iextinguibili igni tradent̃ cruciādi. Quicūqꝫ uero ſcelerati antixp̄i ſignū nō receperūt: qqꝫ in ſpelūcis & cauernis abſcōſi ſunt: exultabūt cū ſpōſo ī ſempiterno thalamo cū ſcīs oibus: ienarrabili gaudio in ſæcula ſæculoꝝ. Amen.

Incipit eiuſdem ſermo de Virginitate.

E uirginitate: & ſcificatiōe aiæ: paulus apoſtolus ut conſiliarius optimus nos admonet oēs: uirginitatiſqꝫ gradum cūctis humanis meritis arbitrat̃ excellere: ac ſupiorē mūdo eē. Qui.n. uxorē hēt īquit: hanc habet curā qūo placeat uxori Qui uero ī uirginitate pdurat: hanc habet curā qūo placeat dn̄o Cura illa ducit ad pœnā: hæc aūt ducit ad uitā. Beatus qui ſollicite curat placere dn̄o: corpuſqꝫ ſuum itegrū imaculatūqꝫ ſeruare: ut tēplum ſcm̄ & īmaculatū xp̄i regis noſtri eē mereat̃. Templū dei ſpōte factus es hō? Tibi ergo ipſe die noctuqꝫ uigilanter attēde: ne corrūpat̃ tēplum: quod ꝓ arbitrio uoluntatis tuæ condidiſti. ipſe ſponte tua: & uoluntate ꝓpria dei tēplum factus ēs: nō ui coactus: ſed iductus arbitrii libertate. Nihil ergo dubites excelſi dei effectū te eſſe domicilium: habitat.n. altiſſimi ſpūs ī tēplo ſuo ſiqdem iueniat mundū: ipſumqꝫ ſcificat: ut ſit idoneum atqꝫ ut le dn̄o ſuo. Audi mi frater cariſſime quæ loquor ad te: & ſcribe uerba mea ī corde tuo: ne effluāt. Circūda tibi fidē integrā: ſpē & charitatē: hiſqꝫ armis potētiſſimis fretus: templū dei ab immundis ac ſordidis cogitatiōibus uidica: ac uigilātiſſime puꝝ ab oi labe cuſtodi. Eſto oculus totus: iugiter obſeruans: aſſidueqꝫ proſpectās: neqſſimi illius ꝑdones ifeſtos. Vigilant hmōi pirate ī ꝑniciē noſtrā: ac ſi quē inuenerit mollē: deſidē: leuē: clam ꝓtinus irrepunt: illiuſqꝫ infelicis tēplū: corpus. ſ. iquinant: ut iam nō ſit utile dn̄o: & ſedi maieſtatis idoneū. Attende ergo tibi ipſi: & ſollerter caue: ne maligni piratas dū negligis itus accipias. Aiaduertis frater quam ſint illius nequā & homicidæ pirate. Cogitatiōes ſordidæ: cōcupiſcētiæ malæ: noxie affectiōes: idignatiōes: iræ: cōtentiōes: paſſionū uitioꝝqꝫ famulatus. Hi pirate ſunt ipudentes: maligniſſimi. nunq̄ ꝑdari deſinētes. nullāqꝫ malitiæ ſaturitatē capiētes. Victi quoqꝫ

semp insurgũt:sempq; oberrant aditũ cordis. Est quippe iuerecũda cõcupiscentiæ radix:& nisi abscidat quotidie pullulat. Cæte. stude mi frater hmõi radicẽ ex corde tuo horis singulis uellere ne ugiter pullulans germinet. Nã quantũlibet sæpe illã abscideris: nisi eam penitus ac radicitus uellas:nouũ semp erũpet in germẽ Tẽplum igit dei scm̃ & imaculatũ oĩ studio eẽ contende. Si sic tẽplum tuum præpares deo:si digne sedem tuæ mẽtis exornes:deus ipse scũs tui te laboris mercede nõ priuat:sed eius domicilii uice quod sibi in pectore tuo præparasti:iocunditatẽ tibi sempiterne uirentis paradisi:amœnasq; delitias reddit:ac p perturbatiõibus & sordidis cogitationibus uictis:æternæ felicitatis corona te donat. Enitere igit uiribus oĩbus:ut tẽplum tuum castum imaculatũq; custodias:ut sit candidũ:nitidũ:deoq; gratissimum. Attẽde tibi quæso:ne pro scõ & imaculato dño:spurcũ imanẽq; hostẽ iducas in tẽplũ tuum:corrũpaturq; sanctitas templi:p impudẽtiã scelerati hostis. Est.n.pfecto ipudens:iprobus peruicax. Quãtũlibet eñi illum abiicias atq; corripias:ipse ipudentius obseruat aditũ:& uiolenter quærit irrũpere. Hunc si introducas i templum corporis tui:nihil ẽ cur in deum referas culpã. Non eñi sponte te ipse deseruit:sed tu illum de sua sede deturbasti:ut i eam ipurum duceres hostẽ:itroducto in tẽplum spurco uexatore:placidũ pacatũq; regẽ effugasti. Odisti scm̃:tyrãnum dilexisti. Relicto uitæ fonte:cœno imoraris:& separatus a luce:communicas:tenebris. Cur id? Quia ppter desidiã tuã:teipm inqnandũ inimico tradidisti. Deus eñi scũs tẽplum tuum quod in se erat:incolere semp uoluisset. Ve. ipe benignissimum dñm:& cupientissimum tui:regnũq; suum tibi dare gestientẽ:p tuam ignauiam:mortiferumq; soporẽ contristasti. Deus eñi in illorum habitat corpore:q se puros imaculatosq; custodiunt. Quod si tu quoq; deũ ipm inhabitare cupias in templo corporis tui:cũctis diebus quibus super terrã uiuis:ipe deus scũs in paradiso suo:in luce ineffabili & immortali uita te in æternũ cum gaudio & honore diuino locabit. Audisti illud profecto ac legisti:q; dies una in illa cælestis regni luce:mille annos istius sæculi excedit. Aperi quæso cor tuũ frater: & quæ dicunt tota animi intentione complecte. Fac desideres deum oĩbus diebus uitæ tuæ. Dulcedo æterna:& lux ac lætitia perennis ẽ deũ semp inqrere:semp ambire. Si illũ desideres iugiter:ũeus zelator ẽ imaculatus & scũs:ihitatq; i aĩa timentiũ eum: & uolũtatẽ facit diligẽtiũ se. Vis eẽ templum dei castũ:scm̃:& imaculatũ. Fac habeas illius imaginẽ i corde tuo iugiter. Dei uero imaginẽ dico

nō coloꝝ uarietate i ligno aut alia materia deformatā:sed illam i
telligo imaginē dei:quæ per bona opa:uidelicet ieiunia:cōtinētiā
recte facta:uigilias:orōnesq̧:pure ac iugiter pingit. Porro colo-
res imaginis cælestis dñi:uirtutes sunt & cogitatiōes mūdæ:nudi-
tasq̧ terrenaꝝ oium reꝝ. Nemo quippe sine certaīe coronat i sæ
culo. Pari rōne & i uita monastica sine colluctatiōe nullus imar-
cescibili corona & æterna uita potiet. Harenæ enim comparat
hoc sæculū dilectissimi frēs:i qua perfecti quique pugnatores q̄-
tū habeāt alacritatis:q̄tum uiribus polleāt:iterriti semp ostēdunt:
cū nunq̄ fortes remittunt manus:exeruntq̧ lacertos:parati qbus
libet uolētibus congredi. Timidi contra:molles:ignaui p segniti
em suā ex certaīe fugiūt. Perfecti pugnatores & cōtinētissimi mo
nachi:paradisi amœnitatē ante oculos hñt:expectātq̧ bonis ipsi
us oībus pfrui:i luce æterna & in mortali uita. Vis in certamine p
fectus oñdi? Indue uirtutes sicut uestimētū:eas ubi indueris uide
ne exuas:sed his fretus assiduæ certa. Vinū metue:ne forte de te
triumphet:nuderisq̧ uirtutibus:sicut antiquus ille iustus nuda-
tus ē uestibus. Vidisti potētiā uini? Sin āt & admonitiōe tibi opus
ē eā tibi historiā paucis recēsebo. Noe uir iustus:scūs: atq̧ pfcūs:
in generatiōe illa:quæ sibi ipsi pnities fuit:q & a deo pconiū suæ
laudis emeruit:cū ei dixit. Te solū uidi iustū in hac generatione
corrupta. Hic igit iustus:q diluii tpe aquaꝝ timētes gurgites ui-
cerat:a modico uino supatus ē dormiēs. Id aūt uilissimū uinū:iu-
sti uiri corpus i somno nudauit:q postmodum pr̄ ac princeps ge
nerationum fuit. Vinū itē Lot iusto subripuit:nā furatus ē ei p fili
as illicitum nephariūq̧ cōcubitum. Si uinum iustis ac scis minie
pepcit:te q nullius meriti es:q̄ta putas facilitate supabit. Cauēdū
prorsus ac iuuenibus maxime timendū uinum. Nunquā.n.uinū
parcit corpori ignēq̧ flagrantis noxe concupiscētiæ i eo semp ac
cēdit. Ne quæso corpus tuū p remissiorē uitā:illius icēdiis pateat
ne occupatus a cogitatōibus pessimis:& meditatiōe neqssima: q̄
uis nefariū opus i actum p cōiunctionē corpis minime pdeat. re-
us tñ opis meditatōi nequā imorando:p umbrā & peccati ipsius
imaginē fias. Sin uero hmōi umbra ac meditatiōe poccupet cor
pus tuum:qcqd loquaris:qcqd agas:pœnitētiæ semp dolore cō-
pungere:atq̧ ita peccati purgabis imaginē. hoc eni peccati simu
lachꝝ adsistit semp:mētisq̧ oculis fantasmata obiicit cōtēplatōnē
in plura diuidit:colloqa dulcescere facit:q illud abigere sollicite
negligit:meditatōe mollit:inuisibilr uincit:clā peccat i intimis.
Cūctis qdē cernētibus faciē plenā religiosæ grauitatis ostendit.

ipe uero propria cōsciētia cōfusus torquet̄ītrinsecus:semp pœnitēs ac iugiter mœrēs. Redarguit̄.n.a cōsciētia ꝓpria. Hēt hoc ꝓpriū cōcupiscētia mala:ut simul atq̧ ī corde consumata fuerit: eisdē uestigiis qbus fuerat īgressa: mœrorē ac pc̄tm̄ introducat. Atq̧ exterius qdem uultu religiōis spēm præfert:īterius uero cōfundit̄:nullā penitus hn̄s fiduciā ad deū. Quis ergo non lugeat: qs non lamētis oībus prosequat̄:tantā necessitatē:tā īmane picu lū. In uno momēto tēporis flectit̄ anīus ad pc̄ti cōsensum:ac deo spōte deliquēs:eius cæleste abs se abdicat donū: scificationē.s. ac uirginitatē. Quāto.n.tpe corporis templū sanctū puꝝq̧ perdurat deus excelsus ipm̄ īcolit tēplū. Quod si ingnet̄ & corrūpat̄ templū:cōtinuo scūs īmaculatusq̧ dn̄s deserit illud:ac ꝓ sancto & cælesti lumine:ingredit̄ atq̧ illic īmorat̄ spurcus inimicus:& cū eo una īgredit̄ cōcupiscētia mala semp īsaniēs. Quisputas hæc oīa cogitās:atq̧ secū diligēti discussiōe pertractās:lachrymaꝝ cōtine at ibres. Deus scūs repulit tēplū:ac ꝓ eo cōcupiscētia mala illud occupauit. Si hoc ītelligit:cogitet qsnam est q repulit:unde: quo excidit:a quo recessit:& nunq̄ satiari lachrymis ac gemitibus po terit. Siqs dum certat mollitie uincit̄:hic dū aliū cōspicit in eodē certamīe uictoria potitū:uictoreq̧ corōis ac p ræmiis: & oīum ad stantiū laudibus donatū:tūc illū fugæ suæ dira pnīa incessit:seq̧ ipm̄q̧ pre graui merore dicēs apud se. Cur uno tpīs momēto su peratus cogitatiōe certamē fugi. En alios cerno uictores magna cū gloria sūmisq̧ laudibus peregisse certamē: & ipse ut certamis desertor cōfusus delitescā. Sic & ī die retributōis erit. Cū.n.illic de sides qq̧ ac pc̄tores: iustos & scōs alios qdem in paradiso: alios ī regno uiderit:alios itē ī nubibus uolātes luce circūdatos:se uero ut ipios æt̄no igni & exterioribus tenebris additos:tūc illos acerrima pnīa subit:& inutilis ploratus excruciat. Quocirca mi frater amabilis quæso:ut semp imitari satagas scōs illos p̄res nr̄os atq̧ perfectos:qui profecto uitæ cordisq̧ mūdicia scā:puraq̧ tēpla im maculati dn̄i fuere. Perge scōꝝ iter:eoꝝq̧ īhere uestigiis q purita te uirginea:& ītegerrima castitate singl̄ari abstinētia:orōnibus:ie iuniisq̧ floruere. Ama cōtinētiā:stude lectōi:desidera orōnē fami liare cū deo colloquiū. Quippe orō scā & pura cū deo loqt̄. Orō pfecta quærētiū deū:& eū toto cordis affectu ābigentiū: sūma cū alacritate & facilitate atq̧ cōfidētia:ipm̄ quoq̧ penetrat cælū. In ipsa sci āgeli & archāgeli ꝑpetuo triūphāt:oēq̧ corā scō solio sub limis oīum dn̄i sistunt. Tūc eni illi maxīe gaudent:qn̄ iustoꝝ uota ac preces diligētiū deū:ante illius oculos offerūt. Stude frater

imitari sanctoꝝ patꝝ mores:instituta:uirtutes:perge illoꝝ conuet satiōis uiā:exercere ad illoꝝ normā. Fac sis cōtinēs aio:uigil spū: abstinēs corpe:cōtinēs hitu:cōtinēs spū:abstinēs cibo:abstinēs risu:cogitationū quoq; cōtinētiā seruās: ut p omia ueluti pfectus athleta inotescas. Attende igit tibi: neqñ in orone leuis & elatus iuēiaris. Cū uero deo adsistis orās:cū metu & tremore adsta. Circūcide ex corde tuo cogitatiōes oēs:ac terrenoꝝ oium curā. Esto oronis tpe ueluti cælestis āgelus:atq; ita decerta:ut scā & munda sit oro tua:pura atq; imaculata:ut dū illā sibi propiquare uiderit cælestes ianuæ:gaudētes illi cōtinuo ultro pādant ut ipsā ituētes āgeli atq; archāgeli:oēs illi gestiētes occurrant:& añ sāctū ac sublime soliū imaculati dñi offerāt eā. Ita esto semp orōis hora quasi cherubī & seraphi:deo felicissima btissimaq; sorte cōiūcta. Meditare mi frater hæc uerba:eaq; cū metu ac tremore dulciter cāta. Largiunt eni aniæ alimēta cælestia:amaritudinē ei pñtis uanissimi sæculi i dulcedinē uertūt:leuēq; illā & expeditā a terrenaꝝ rerū sarcina reddūt. Oia quæcūq; audisti seruare festina:deo in aia tua ppetuā sedē & placidū recubitū para. Itē demū i die illo terribili sūma fretus cōfidētia adstabis throno gloriæ:cū uenerit dñs reddere unicuiq; secundū opus suū. Ipsi iustissimo iudici deo & dño nřo iesu xpo sit gloria i sæcula sæculorum. Amen.

Incipit eiusdem Sermo de laudibus martyrum

Nsipiens:iperitus:rudis pictor & horridus: pulcherrimā spectatoribus proponere imaginē cupit:eāq; lucentē ac splendidā cunctis oñdere.i.sanctoꝝ martyꝝ pugnā. Sed cum dignus ea imagine coloribus careat:nec adsit manus quæ i ea effigie liniamēta pfecta insignire queat:quo pacto præsumet iners atq; rudis:excedētē uiriū suaꝝ modū imaginē ul ornare coloribus:uel spectantibus ad intuēdum ppponere. Quoniā igit suā nō ignorat inertiā:neq; suæ hūilitatis oblitus ē huiusmōi opifex in orone psternit:deprecans dñm oium regē xpm:ut qui martyribus suis iter certamia dōauit uires atq; iter præssuras tolerantiā cōtulit ut uarias astuti inimici artes & callidū igeniū uicerēt:coronāq; imortalē & imarcescibilē rapent:ipse deus bonus: pius:scūs: rudi artifici & iperito sapiam:intelligētiā:ac uirtutē præstet:qbus imaginē maximā atq; dignissimā possit erigere:sanctoꝝq; martyꝝ gl'iosa certamia:spectāda oibus post hac generatiōibus:atq; admirāda pponere:ut posteri addiscāt pclarā patiētiā eximiāq; cōstantiā scōꝝ bellatoꝝ. Fuerūt.n. pfecto nobilissimi cōstantissimiq; ppositi:nimiūq; laudabiles. Nā cū psecutatōis feuissimæ fer

nõr:christiani gregis strages plurimas daret:oẽsq; timidi ac fide i
becilles certare renuerẽt:xp̃mq; dei filium cõfiteri pœnaꝝ metu
detractarẽt: fortissimi isti milites christi istaurarũt aciẽ: & cõserto
bello sũmis uiribus fuderunt hostẽ:uictoriaq; potiti sunt. Accīcti
eni lũbos suos fide itegra atq; pfecta:intertiti xp̃m dñm: ingẽtiq;
cõstantia cõfitebant᷑. Qui uero formidie ac pauore supati terga
hosti dederant:cælesti regno seipõs abdicarũt. Miseri pfecto atq;
miserabiles quos repor atq; socordia tanta gl'ia fecit idignos. Sta
bant igit᷑ certaminis tpe fortissimi bellatores dei: tormẽta oia sũ
ma ai alacritate tolerãtes: p noie unigẽiti filii dei ac saluatoris nr̃i
xp̃i. Quam uero strẽnui: q̃taq; laude fortitudis præditi fuere: qui
subiecta oculis horrẽda supplicia cõtra se pata: nõ mõ nihil timu
erunt: ueꝝ maiori quoq; costantia pugnantes cũcta tolerando su
parũt. Cernebant ardẽtẽ rogũ: ignitas sartagies: ollasq; feruẽtes q̃
feruore nimio gutas picis & adipis lõgius iac'abant᷑. Aspiciebãt
itẽ ferratas & acl'eatas rotas iter ignıũ globos nimia celeritate uer
sari. Intuebant᷑ ferreas ungues: lamiasq; cãdẽtes: fustes uectes: acu
leos: terebra: cõpedes atq; cathenas. oẽmq; prius artẽ quã inimi-
cus ueritatis aduersus cõfessores dñi saluatoris iuenit: oia pœna
rũ genera i cõspectũ martyribus hostis callidus dedit: ut i formi-
dinẽ uerteret icõs: & aspectu ip̃o ac terrore pœnaꝝ: ligua nõ iam
cõfiteri dñm iesũ metu ipedita p̃sumeret. Quid ãt fidelissimi pm
ptissimiq; bellatores xp̃i: iter huiusmõi añ oculos exposita horren
da i auditaq; supplicia? Prõptiores effecti: maiore fiducia atq; cõ
stãtia idubitãter: itrepide añ tribũalia iudicũ ac p̃fectoꝝ xp̃m do
minũ cõfitebant᷑. Nõ stridẽs flãma: ñ ignitæ sartagies: nõ ollæ fer
uẽtes nõ rotaꝝ horrẽdæ uertigies: nõ ardẽtes lamiæ: ñ unguiũ dẽ
tes: nõ cætera tormẽta: nõ cõpedes: nõ cathenaꝝ põdus imẽsũ: nõ
tyrãnoꝝ minæ: nõ p̃ncipũ fremitus: ñ ars tota diaboli mistroꝝq;
eius ex terruit fortissios milites xp̃i: nõ ipulit abnegare pietatẽ: nõ
a charitate dei & saluatoris abduxit: sed p̃uicti fide cõcl'carũt ma
chinas oẽs iimicineq; illos oĩo formido tẽptauit. Vidisti seruoꝝ
fideliũ robur? uidisti gl'iã pugilũ xp̃i atq; cõstãtiã. Vidisti alacrita
tẽ ingẽtẽ cæleste regnũ tota fide quærẽtiũ: xp̃mq; regẽ suũ oi affe
ctu ãbiẽtiũ? Vidisti fidẽ pfectã ueraciter pfectoꝝ. Vidisti charitatẽ
flagrantẽ i btissimis pectoribus martyꝝ: p q̃ terrena cũcta spreue
rũt: ut deũ suũ cernerẽt quẽ dilexerũt. Vidisti affectũ xp̃i: qũo a ter
ra sublimat exaltari cupiẽtes. Vidisti exultantẽ padisũ ãplecti ac
fouere sui condã auidos milites xp̃i: i æterna luce ac pace gaudẽ
tes. Accede mi frater carissime, ptracta: cõsidera martyꝝ gloriosos

triũphos aſpice ocl'is cordis:cælestiũ pugilũ eximiá fidé:iuiolab
léq; pietatis affectũ.Nõ ualuit uis iméſa pœnarꝫ:iustorꝫ anios fle
ctere:tá itrepidæ charitatis ardore nec mors ipſa quit extinguere
Ceſi magno cũ gaudio:flagrorꝫ ictus ut ſũmas delitias ſuſcipie-
bant:ſerenaq; ac renitẽti facie gr̃as deo referebát: qa meruerát ꝑ
ipſius noie pati. Quibus ego uos laudibus prædicẽ o pfecti mili
tes xp̃i.Aut qũo appellẽ uos incliti atq; btiſſimi uiri.Quis ueſtræ
fidei laudes explicare ſufficiat.Obſtupuit nẽpe oratorꝫ facũdia:
philoſophorꝫq; ſapia:dum cernerẽt mirabilia i xp̃i famulis fieri.
Iudicibus ac tyrannis uerba defecerát: ſcõrꝫ martyrꝫ cõſtantiá &
alacritatẽ:iméſáq; athletarꝫ xp̃i tolerantiá aſpicientibus.Ná dũ li
ctorꝫ manus eorꝫ mẽbra torqrẽt:uiſceraq; nudarẽt:ñ mœrẽtes aſ-
pexere:nõ triſtes:nec ſolũ iter cruciatus gemitũ nõ edẽtes:uerꝫ læ
tiore facie gaudia iterna teſtantes. Quippe ill' ea erát tormẽta ꝑ
reqe:carnifices obſeq potius quá ſeuire uidebant'. Nos autẽ frẽs
quam obſecro apd' deũ i die iudicii excuſationẽ hituri ſumus: q
ſine pſecutõis atrocitate & cruciatibus uariis:charitatẽ dei uitam
q; nr̃am ita neglexımus:tantoq; torporis ſõno demerſi ſumus.
Martyres ecce uexati:afflicti:tẽptati: exqſitiſq; tormẽtis cruciati:
deum ex toto corde:totaq; mẽte dilexerũt. Null' tẽptatõibus:nul
lis grauiſſimis licet acerrimiſq; ſuppliciis:flecti potuit tanta cõſtá
tia:nullis pſequẽtiũ terroribus:diuiæ charitatis ardor in ſacris pe
ctoribus quit obtundi.Nos i reqe atq; delitiis bẽigniſſimũ deum
ac dñm nr̃m diligere nolumus.Quid igit' acturi:quid dicturi ſu-
mus in die illa terribili:cũ btiſſimi martyres ꝑpe ſolium gl'iæ ma
gna cum gr̃a & cõfidẽtia adſtantes:oñdẽt cicatrices uulnerꝫ atro
ciũq; pœnarꝫ in ſuis corpibus lucẽtes:fulgorẽq; ſolis ſua clarita-
te uincẽtes.Nos qdnam ibi frẽs oñſuri ſumus:quas uirtutes pſe-
remus.Num charitatẽ dei:num iuiolabilem fidem:num terreno
rum oium nuditatem.An forte tranquillitatem:an quietẽ. Num
elemoſynas:num miſeratiõis affectũ. An manſuetudinẽ.an oro-
nes mundas:an cõpunctionẽ ſalutarẽ:an uigilias:an lachrymas.
Beatus ſane felixq; ẽ quẽ illic iſta comitant'. Nam erit ꝑfecto tũc
martyrꝫ ſocius:neq; a cæleſti & pleno lumis thalamo abiciet':ſed
eandẽ hẽbit cõfidentiam coram xp̃o dño & angelis eius:his opi-
bus fretus:gl'amq; nihilo martyribus iferiorẽ.Precamur btiſſimi
martyres:q pro dño ſaluatore:proq; illius charitate ſponte & ipi
gre tormẽta ſubiſtis:atq; iõ familiarius dño cõiuncti eſtis: ut pro
nobis miſeris & pctõribus:& negligẽtiæ ſqualore ſordẽtibus do-
minũ iterpellare dignemini:ut ſuperueniat i nos gratia xp̃i:quæ

corda nr̃a radio sanctæ charitatis illustret: ut ip̃m toto corde dili-
gere possimus. Vos nẽpe uere bt̃i atq; gloriosi estis: quos angeli &
hoies pari cõsensu beatos p̃dicãt. Nã præssuræ tp̃e cũ pœnaꝝ do
lor augeretur: uos ante mentis oculos padisum hẽbatis: uobiscũ
ista reputantes. Multiplicent᷑ hic supplicia corpis: ut illic ĩ paradi
so uoluptatis ꝓpaget᷑ & reqes. Cũq; ĩ altũ se attollerẽt fluctuũ mõ
tes: & moles undaꝝ: p supplicia passionũ: btitudo uobis a deo re
promissa iugiter uersabat᷑ ante oculos: pfecte credentibus mẽtiri
nõ posse deũ: q ista promiserat. Quoniã igit᷑ futura illa & sempi-
terna bona iugit᷑ ĩtuebamini: certi uos eis sine fine fruituros. Iccir
co btissimi flecti mollíriq; nõ potuit ur̃a cõstantia. Læta & exul-
tans futuroꝝ expectatio: fortes uos ac robustissimos fecit: ita ho-
ris singulis noua uobis admoueri acrioraq; supplicia cupiebatis
neq; satiari pœnis poteratis. Vidit uos truculẽtus arbiter securos
fidentes: ĩtrepidos ĩ agone psistere. nullãq; pœnaꝝ acerbitatẽ nul
los uerbeꝝ ictus: nullas carnificũ manus oĩno formidare. Fractasq;
suæ neqtiæ uires obstupuit ac doluit. Vbi uero cruciatus oẽs o
fortissimi athletæ dei ĩmensa uirtute uicistis: arbitrabat᷑ ĩsanus iu
dex p ferri metũ: robur ur̃æ cõstantiæ in formidinẽ posse cõuerte
re: negaturosq; xp̃m putauit: quẽ toto animi affectu cõcupistis: q
q; ĩ cordibus ur̃is: ut in purissimo gratissimoq; domicilio ĩhabita
bat. ignorabat amens fore ut ipsius gladius qui imẽsos sanguinis
riuos: strictus ĩ scoꝝ iugulum fuderat: sibi in primis pararet necẽ:
ut ipsis pii cruoris undis suffocaret᷑ infelix. Aiebat aũt militibus
suis uictus atq; cõfusus. Timeo ac trepido uehementer hunc san
guinẽ: q de cæsoꝝ pro iesu nazareni noie ceruicibus manat. Se
eni inuicẽ hortant᷑ ad mortẽ: pro ipsius cõfessiõe subeundã. Ter
ret me tanti ipsoꝝ cruoris effusio: neq; ad momentũ ante tantũ
discipuloꝝ xp̃i consensum: tantãq; concordiam fidei consistere
possum. Pœnitet me iam facti mei: malleq; aduersus eos non cõ
citasse principum animos. Ecce eni illoꝝ sanguis me undiq; exa
gitat. En sanguinis odor meas exsoluit uires: nequeo penitus il-
luc intendere aciẽ: ubi discipuloꝝ iesu ossa inhumata iacẽt. Hæc
sunt o fortissimi milites xp̃i insignia uestræ uictoriæ: ista o athle-
tæ probatissimi: perfectiq; diuini prælii bellatores: uestræ fidei ac
fortitudinis præmia. Istæ uestræ uictoriæ: hæc gloriatio uestra.
Mors uestra: perennẽ uobis peperit uitã. Cõspexere sapiẽtes stra-
gem uestram: ĩ stuporẽq; cõuersa ẽ illoꝝ sapientia: attonitiq; ad al
terutrum dicebant. Vere magnus ẽ xp̃ianorum deus: in quem il-
lius discipuli ita crediderunt: ut ab eius fide nullis suppliciis a-

moueri possint. Sæpe aũt & tortores ipsi: beatorꝝ tãta ꝑmoti cõstã
tia: xp̃m uenerabil' r adorauerũt: factiq; i timore dei ac fide ꝑfecti
tollerantia maxime martyꝝ: & exhortationibus q̃bus se mutuo ĩ
ipso ardore certaminis ad passiões tollerandas aĩabãt ꝓuocati:
Vidistis frẽs diuini cõsensus eminẽtiã. Vidistis dilectissimi chari-
tatẽ dei: mẽbra sua inter labores passiõesq; roborãtẽ. Nam sc̃i illi
se inuicẽ ĩ ip̃o certaĩs feruore: ad ꝑferendos ꝓ fide xp̃i cruciatus
hortabantur: pusillanimesq; cõsolabant': ut ipsi quoq; illorꝝ serui
una cũ dñis: ĩ sc̃o certamĩe martyrii corona donarent'. Nos cõtra
mali atq; ꝑuersi: ĩuicẽ inuidemus: ĩuicẽ comedimus: ĩuicẽ morde
mus: ob ĩmanitatẽ neq̃tiæ nr̃e. Age ergo sc̃orꝝ martyꝝ esto disci-
pulus. Si te illis ĩ disciplinam tradas: erunt ti i & ipsi præceptores
optimi: discesq; ab illis nulla rõne passiõibus cedere: disces ab eis
ꝑfectam fidẽ: charitatẽ dei: ĩgẽtẽq; miseratiõis affectũ: ac futurorꝝ
desideriũ. Hi .n. ardentẽ rogum uirtute dei & fide ꝑfecta uicerũt.
Vince igit' & tu semꝑ ardẽtes noxiæ cõcupiscẽtiæ flammas. Vari
os illi cruciatus tolerãdo superãt: spe quæ est in xp̃o subnixi. Tu
quoq; turpes oẽs passiões: pudicitia & cogitatiõe pietatis admo-
ta supare contende. Vicerunt illi tyrannos ꝑ modestiam & longa
nimitatẽ. Vince tu quoq; iracũdiæ tyranidẽ eisdẽ armis istructus
Illi aperte martyres fuere: tu in occulto martyr esto perfectus. Illi
palam cõsumauere certamẽ: ꝑfice & tu in occulto certamen: ut ĩ
die retributionis cũ ipsis coroneris: atq; in cælesti regno illorꝝ glo
riæ socius inueniaris: atq; una sempiterno gaudio fruaris. Nunc
igitur o beatissimi uiri: o gloriosissimi martyres dei: me miserum
uestris iuuare p̃cibus: ut in illa hora misericordiam consequar: q̃n
manifesta erunt occulta hoĩum. Vt pincerna inutilis ac rudis uo
bis effectus sum o sc̃issimi martyres. De uino uestri certaminis in
cliti: filiis ac fratribus fidei uestræ poculum tradidi. De præclara
mensa uestræ uictoriæ: omnigenis instructa epulis: patres ac frẽs
ꝓpinquosq; ur̃os: quotidie mensam ipsam adeũtes: toto animi af
fectu recreare contendi. Nam ecce psallunt: deũq; cum exultatio
ne glorificant: q uirtutis uestræ sacratissima capita cælestibus co
ronis honorauit: summoq; cũ gaudio circũstant sc̃ãs certaminis
ur̃i reliq̃as: benedici cupientes: ac secũ referre sancta aĩæ corporis
q; remedia. Oẽs ergo benedicite: ut boni discipuli benignissimi
dñi & saluatoris nostri. Ego itẽ ĩbecillus accepto uestris meritis ac
p̃cibus robore: cecini tota deuotiõe animi ante sc̃ãs reliquias ue
stras: hymnũ uestræ laudis & gloriæ. Pro me igitur misero ante
thronũ maiestatis assistite: ut uestris præcibus saluari merear: ac

nobiscum æterna beatitudine pfrui. Gratia & misericordia dñi nři iesu xpi: cui est cũ patre & spiritu sancto honor & gloria in sæcula sæculoꝶ. Amen.

Laudatio sci Ioseph patriarchæ: a beato Ephrẽ syro edita.

Eus Abraham: deus Isaac: deus Iacob: deus magne atq; mirabilis: q ẽt elegisti semẽ scõꝶ seruoꝶ tuoꝶ diligẽtium te: largire clementissime ut fluant i me gratiæ tuæ fluenta largissima: quo digne ualeam pclaꝶ ac maximũ cõmendare spectaculum pulcherrimi atq; castissimi Ioseph qui semp baculus fuit: cui initeret patriarchæ iacob profunda & ueneranda senectus. Hic eni pfecto: hic sanctus puer a pmi statim æstate xpi & primum quo ad nos ex uirgine pdigit: & secundum quo summo pauore cõcutiet oia signauit aduentum. Itaq; charissimi mei a xpo dilecti frẽs. constantes & alacres aio simus. ut honestissimi pueri facta tam grandia suspẽsis mẽtibus ispicere atq; audire possimus. Eqdem fratres mei. hunc adulescentulũ nõ modo honestissimum dixerim. sed oi dignissimũ admiratione pudicitiæ fontẽ: uictorẽq; libidinum. tropheumq; mirabile de hoste referentẽ. Vnde & futuri illius saluatoris aduentus figura pcessit. Quisq; igit abiiciat ex aio. oẽm terrenaꝶ reꝶ curam. & cum desiderio suscipite dulcia carmina. Sunt eni spiritalia cantica. quæ letificant aiam Sicũt. n. dñs nř de sinu patris ut nos oẽs redimeret. missus ẽ. ita & puer ioseph a patre directus ẽ: ut suos reuisceret frẽs. Et queadmodũ illi simul atq; inspexerũt ppinquantẽ ioseph: cœperũt aduersus eũ cogitare nequitiã: & quidẽ cũ illis pacẽ a patre pferret. ita & iudæi duro semp corde: mox ut saluatorẽ uiderunt: dixerũt Hic ẽ heres: uenite occidamus eũ: & nostra erũt oia. Et sicut frẽs ioseph dicebãt: occidamus eum & euademus somnia ipsius. ita & iudei: uenite inquiunt occidamus eum: & obtineamus ipsius hereditatẽ. Ioseph frẽs comedẽtes uẽdiderũt: quẽ pposito & uolũtate necauerant: eodẽ mõ iudæi execrabiles: pascha mãducãtes: saluatorẽ occiderũt. Descẽsus in ægyptũ ioseph: saluatoris signat ad nřa descẽsum. Sicut ãt ioseph itra thalamũ iclusus: oẽm peccati ui magno uigore calcauit: atq; aduersus ægyptiã dñam suã: coronas uictoriæ clarissimas retulit. Ita & dñs ac saluator aiaꝶ nřarũ: ad iferni claustra descẽdens: dextera sua oẽm illic atrocissime mortis: & eatenus iuicti tyrãni potẽtiã strauit atq; destruxit. Quoniã uero pctm supauerat ioseph: i carcerẽ seruãdus includit: donec tps coronæ pcipiẽde ueniret: ita & dñs ut peccata mundi oia tolleret i monumẽto reponit. Ioseph biẽnii tps egit i carcere: ma

gna ibi cũ rege ac libertate uersatus:& dñs nr̃ triduum in īfernõ pmansit:ut potẽs & corruptiõe tẽptatus. Iussu pharaonis ioseph placide ex carcere:ut uerissimus typus educit̃:ac somniorũ fidelis interpres:futurã frugũ ubertatẽ facile signat. At uero dñs noster ex mortuis propria uirtute surrexit:īferni spoliis captis:reconciliationẽ nr̃am patri offerẽs suo:resurrectionẽq̧ prædicãt & æternam uitã. Ioseph accepta sup oẽm ægyptũ ptãte in curru pharaonis sedit:rex aũt nr̃ ante sæcula atq̧ saluator ascẽdens ī nube lucida in cælũ ad dexterã patris cũ gloria sedet:utpote unigenitus filius. Cũ uero ī ægypto regnaret ioseph:accepta cõtra inimicos suos potestate:adducunt̃ sponte frẽs eius ante eius solium: quẽ ad dixerant neci:īgrediunturq̧ cũ metu ac tremore:ut adorent ī cõspectu eius qui ab illis in mortẽ uenditus fuerat:& cũ timore procidunt corã ioseph:quẽ super se regnare noluerant. Agnitis uero ille frĩbus suis:uno uerbo ostendit homicidas. Quod illi audientes:attoniti & pauore pterriti steterũt obtutibus humi depressis: cõfusione pleni:& loqui minime audẽtes:neq̧ oĩno quicquã habẽtes:quod ī excusationẽ sui sceleris pferre possent: recognoscentesq̧ apte peccatũ suum. Putarãt infelices qua illũ hora uendiderant:eum esse iam mortuum:dum repente is qui fuerat ab eis pemptus:magna fretus potestate sup illos regnare dephensus est. Ita & in die illa terribili:cum uenerit dñs in nubibus aeris. sedebit sup sedẽ regni sui:adducent̃q̧ uincti coram illo ab angel̃ terribilibus:oẽs inimici eius qui eũ sup se regnare noluerunt. Arbitrati eñi tunc sunt ipsi iudæi illum si crucifixus esset:quasi hominẽ esse moriturũ:non intelligentes miseri deum illum eẽ:q̃ ut saluaret aĩas nr̃as aduenerat. Ac sicuti ioseph palam dicebat frĩbus suis:terrẽs eos ac pudore suffundens. Ego sum ioseph quem uos uẽdidistis:ecce nunc regno ẽt nolentibus uobis. ita & dñs crucẽ ostendet lucẽtẽ ipsis crucifixoribus suis. Recognoscentq̧ ipsam crucem:& filium dei a se crucifixum. Vidistis ut ioseph in carne figura certa fuerit dñi sui? Quoniam uero a puero effloruit ipsius uirtus:age hinc iã initiũ sumẽtes ipsius gesta enarrare pgamus.

Hic nẽpe beatissimus. xvii. annorũ tp̃s ī domo patris gratia sublimis uirtutis enituit:proficiens quotidie in timore dei:ī honestate ppositi:& honore parentũ. Cum uero in fratribus suis deprehenderet iniq̃tatem:modice illam annunciauit pr̃i. Re.n. uera uirtus semp ab iniq̃tate dissentit:neq̧ illi congruere potest. Huius rei gratia illum oderant fratres:q̃ ab eorũ scelere alienus esset:uirtutiq̧ puer operã daret. Habẽs aũt hitantem ī se deũ scm̃ cernebat

in somniis quæ sibi ex dispositiõe sũmi dei euẽtura erãt. At pater Iacob cum ignoraret fratrum odium clãdestinum aduersum Ioseph: simplici animo diligebat Ioseph: uirtutũ flore ab ipsa prima ætate uernantem. Pascentibus autem illis oues in sichen: contigit Ioseph esse cũ patre domi. Pater autem Iacob: absentiũ filiorũ affectu patrio curam gerebat. Dixit ergo ad Ioseph dilectissimũ filium suũ. Veni fili: perge ad fratres tuos: & diligẽter addisce an recte ualeãt ipsi & greges: citoq̃ rediens renuncia mihi. Accepto pr̃is mãdato Ioseph: pergebat gaudẽs ad fratres suos: deferẽs pacẽ ex psona pr̃is: nullaq̃ eũ de illis mordebat suspitio. Profectus igitur oberrabat i solitudie: fratribus suis eorũq̃ pastoribus minime iuẽtis. Cum uero mœrẽs: ac tristis icederet: occurrit illi homo uiãq̃ mõstrauit quæ ducebat ad fratres. Vbi aũt eos procul aspexit Ioseph: lætior aduolat amplecti oẽs nimio amore desiderans. Illi aũt postq̃ eum propinquare uiderunt: quasi feroces bestiæ de occidendo eo tractare cœperũt. Ibat igitur Ioseph ueluti inocens agnus: manibus atrociũ luporũ discerpẽdus. At ubi ad eos peruenit: placide illos ac blande salutauit: ut sese haberẽt ex psona patris interrogãs. Verũ illi insurgentes cõtinuo: tunica illũ qua indutus erat exuerũt: & singuli stridebãt dẽtibus i eũ: uiuũ absorbere cupiẽtes: trucesq̃ & imites ut odio suo satisfacerẽt: honestissimũ illum ac sanctũ puerũ uaria cede affligebãt. Cernens aũt Ioseph seipm tot malis expositũ: nullus enim prorsus erat qui misereret ad preces se & lachrymas gemitusq̃ cõuertit: & extollens uocem obsecrabat eos dicẽs. Vtquid fratres mei ita irascimini. Deprecor uos omnes: sustinete modicum dum loquar. Mater mea defũcta est: & pater Iacob eam nũc usq̃ quotidie luget. Et uultis luctum alium afferre parri nostro: p̃ore adhuc uigẽte: & necdum sedato. Obsecro uos oẽs: ne me a Iacob patre meo separetis: ne descẽdat senectus eius cũ mœrore ad ifernũ. Adiuro uos p deũ abrahã isaac & Iacob: q ab initio uocauit abraham & dixit ei. Exi de terra tua: & de cognatiõe tua: & de domo pr̃is tui: & ueni i terrã bonã quã ego oñdã tibi: & multiplicabo semen tuũ sicut stellas cæli: & sicut arenã maris quæ ẽ inumerabilis: per deũ excelsum q dedit abrahe tolerãtiã pmpte offerẽdi i sacrificiũ filiũ suũ unigẽitũ Isaac ut reputaret abrahe i gloriã p deũ q eruit Isaac de morte dãs p illo ariete in holocaustũ acceptabile p deũ sanctũ qui dedit benedictionẽ Iacob ex ore pr̃is sui Isaac: per deũ qui descẽdit cũ Iacob i charrã i mesopotamiã: unde exierat Abrahã: p deũ q liberauit Iacob ex oĩ angustia: & dixit se daturũ ei benedictionẽ: ne

quæso destituar pře iacob:ne ita me lugeat sicut luxit rachel: neq3 rursus cōtenebrent oculi Iacob:q horis singulis opit̃ reditum meũ:& igredi ad se expectat. Remittite me ad iacob přem meum Nolite obsecro spnere lachrymas meas:sed me přı restituite:hæc i llo p deũ patrũ adiurante:feræ illæ beluæ cōtinuo i lacũ eũ inie cerũt:neq3 deũ metuẽtes neq3 eius adiuratōe ad reuerẽtiã moti.& qdẽ cũ ille singulorũ uestigia strigeret mãibus:& fratrũ pedes riga ret affati lachrymis:clamãs ac dicẽs.Frẽs mei miseremini mei in iecto ãt ioseph i lacũ solitudis:amarissimis lachrymis: miserabili busq3 lamẽtis atq3 gemitibus:seipm una & Iacob přem deflebat: lachrymãsq3 & trahẽs ex alto corde:lõga suspiria dicebat.Inspice př iacob quæ filio tuo cōtigere.Ecce.n.i lacũ missus sum ueluti mortuus.En ipe pstolaris meũ ad te reditũ př:& nunc ego i lacu iaceo tanq homicida.Dixisti mihi př.Perge ad uisitandos fratres tuos cũ pastoribus:& ad me cũ celeritate reuertere. Sed ecce isti uelut imanissimi lupi effecti sunt:& me abs te separũt:honestissi me atq3 amabilis př.Nõ iam aspicis faciẽ meam:neq3 uocẽ audis neq3 ultra sup me innitit̃ tua scã & ueneranda senectus.Nõ iam ego uicissim itueor sacrã dulcẽq3 canitiẽ tuam:qm̃ sepulto mor tuo melior nõ ẽ cōditio mea.Defle př filiũ tuum:& te filius uicis sim deploret:qa ita a puero sepatus sum a facie tua. Quis dabit mihi loquentẽ columbam:ut pfecta hic annunciet senectuti tuæ gemitum meũ.Defecerunt dulcis př & lachrymæ & gemitus:uox q3 ipa penitus elanguit:nec ẽ q adiuuet.O terra:o terra quæ cla masti ad deum scm̃ p abel iusto iniuste perẽpto: sicut tradiderũt nobis aui ac parẽtes.q.s.terra clamauerit ppter sanguinẽ iusti:ip sa nunc quoq3 clama ad iacob přem meum:apte illi idicans quæ mihi a fribus acciderunt.Vt aũt iniecerunt ioseph in lacum fune sti illi:sederunt ut comederent ouantes ac biberẽt.Ac ueluti exul tant uictores fugatis hostibus & capta pda:ita illi nimio cum gau dio discubuere.Cum uero læti atq3 gestiẽtes manducarent ac bi berẽt:leuantes oculos uiderunt negociatores ismaelitas ueniẽtes q pgebant i ægyptum:camelos ducẽtes q aromata ferrent:dixe runtq3 ad inuicẽ.Multo nobis melius ẽ uenundare ioseph pere grinis negociatoribus istis:ut pfectus hic i aliena regione moria tur:nec sit manus nřa sup frattem nřm.Eduxerũtq3 ioseph de la cu frẽm suum:tanq feræ beluæ:acceptoq3 pcio uẽdiderunt mer catoribus:nõ pris sui memores:cui curam igentẽ angorẽq3 inicie bant.Illis uero iter agẽtibus:cōtigit ut deuenirent in locum hip podromi:ubi sepulta ẽ rachel.Illic eni defuncta erat cum rediret

Iacob de mesopotamia. Vbi aūt uidit ioseph sepulchꝝ rachel ma
tris suæ: accurrēs cecidit supra monumētū: extollēsq; uocē suam i
gemuit lachrymans: & clamauit i amaritudīe aīæ suæ dicens. Ra
chel rachel mr̄ mea: exurge de puluere: & ispice ioseph filiū tuum
quē dilexisti: qd illi cōtigit. En ipe captiuus i ægyptum abducit̄:
traditus quasi maleficus i alienoꝝ manus. Frēs mei oīno nudatū
uendiderunt in seruū: & pr̄ iacob ignorat qūo ꝑditus sum. Aperi
mihi mr̄ mea: & suscipe me in sepulchro tuo. Fiat tumulus tuus:
unus mihi ac tibi lectulus. Suscipe mr̄ filiū tuū: ne uiolēta peat ne
ce. Accipe me mr̄: q subito iacob pr̄e destitutus sū: sicuti & tuo mr̄
cōtubernio a puero ꝑuatus sum. Audi mr̄ dulcis gemitū cordis
mei: grauēq; eiulatū: & me i tuo monumēto suscipe. Nō. n. iā susti
nēt oculi mei lachrymaꝝ ibres: neq; aīa mea gemitibus sufficit.
Rachel rachel nō audis uocem ioseph filii tui? En u i abducor: &
me suscipe nō uis. Iacob uocaui: nec audiuit uocē meā: ecce rur-
sus & te uoco: & ne tu qdē audis me. Hic hic supra tuū tumulum
moriar: ne i alienā regionē quasi malefactor aliqs ducat. ubi uero
oēs simul aspexerūt ismaelitæ q emerant ioseph: illū ita cucurrisse
ac sup tumulū rachel matris suæ i faciē corruisse: dixerunt ad iui
cē. Adulescēs iste ꝑstigias artis magicæ i nos exercere uult: ut ma
nus nr̄as possit effugere: nobisq; ignorantibus euanescere. Com-
præhēdamus eū igit̄: & fortibus nexibus cōstrigamus: ne nobis
magiis suis auferat uisum. Accedētes itaq; ad illum: frementesq;
dixerunt. Surge iā atq; magicā exercere desiste: ne te supra tumu
lum hunc ꝑcutientes: auri quod ꝑ te dedimus iacturā patiamur.
Postq̄ uero surrexit: uiderūt oēs illius faciē lachrymis ac gēitibus ni
miis adustā. cœperuntq; singuli modestæ illū rogare dicētes. Cur
fles? Quid lachrymis manas? Magno. n. mœrore detineris: exquo
sepulchrum istud uidisti: cum esses in huius hippodromi uia. Ita
q; abiecto metu cōfidenter nobis eloquere quod sit opus tuum:
cur item uenditus sis. Pastores eni illi cum te uenderent nobis ita
dixerunt. Caute illum obseruate: ne forte i uia diffugiat a uobis
Insontes sumus nos. Ecce. n. prædiximus uobis. Itaq; diligēter ex
pone cuiusnā sis seruus: pastoꝝ ne illoꝝ: an liberi alicuius. Cām-
q; edicito cur ita flebiliter tātoq; cū affectu ac studio supra tumu
lum istum cecidisti. Nos nempe te emimus: dominiq; tui sumus.
Vt seruus igitur noster: tua oia nobis edissere. Nam cui ea magis
pandere debes? Nostri iuris cum sis: effugere uis negligentibus
nobis: ut pastores illi prædixerunt. Verum dic nobis aperte
oramus qsnam sis: quod sit opus tuū: bonoq; esto animo. Videris

enim libet. Nõ te utemur ut seruo:sed tanq̃ fratre:aut carissimo
filio. Nãq; cernimus in te maximã libertatẽ:atq; in statu honesto
ingentẽ disciplinã:dignusq; ꝑfecto es etiam regi adstare: & cum
magnatibus honorari o iuuẽis. Quippe hic decor tuus te & nũc
honestissimũ reddit: & Paulo post liberum:ac tui iuris faciet eẽ.
Erisq; nr̃ amicus & ĩ primis familiaris ĩ terra ad quã abducimus
te:ut læteris & gaudeas. Quis eñi huiusmodi nõ cupiat puerum:
oculorꝝ specie insignẽ:& ĩgenuitate sapiẽtiaq; præstantẽ. Respõ-
dẽs aũt Ioseph ĩter suspira & gemitibus dixit eis. Neq; seruus un
quã fui:neq; fur:neq; magus:ne ullo q̃dẽ scelere meo ĩ manibus
uestris uenũdatus sum:sed filius unice dilectus pr̃i meo fui. Por-
ro pastores illi fratres mei sũt. Misitq; me pater uidere eos:ut sese
haberẽt:quippe ĩdulgẽtissimus pater illorꝝ cura macerabat͛. Ali-
quãto eñi diutius illic inter mõtes morati erãt. Cuius rei gr̃a me
ad uidendũ illos miserat pr̃. At illi zelo magno ĩuidiaq; cõtra me
cõcitati:me uobis in seruum uendiderũt:auulsum a finibus ac ui
sceribus pr̃is:minime ferẽtes tanta in me pr̃næ dilectionis ĩdicia:
sepulchrꝝ uero istud matris meæ ẽ. Nam cũ ex charrã migraret pr̃
meus:ut abiret ĩ locũ ubi nunc habitat:hic transitum habuit atq;
in eo itinere mortua ẽ mr̃ mea:& in hoc tumulo quẽ cernitis se-
pulta. Ista cũ illi audissent:lachrymati sunt uicẽ illius miserantes:
dixeruntq; ei. noli timere adulescẽs:ad summũ eñi honoris ꝓue-
hẽdus mõ ꝓficisceris:ægyptũq; ĩgredieris. Nẽpe eñi effigies tua:
tuæ ĩgenuitatis ĩdex ẽ. Immo nunc meliore esto aĩo: fratrꝝ ĩsidiis
atq; ĩuidia liber:q te uẽdiderunt nobis. At uero fr̃es ioseph ubi il
lum uẽdiderunt:allato hirco ac mactato:ioseph sc̃i tunicã eius fe
dantes sanguine:miser̃t pr̃i dicẽtes. Hãc in montibus iacentẽ iue
nimus:cõtinuoq; cognouimus ioseph fr̃is nr̃i esse uestẽ: oẽsq; in
mœrore sumus illius gratia. Quãobrem hanc ad te mittimus tu
nicã ioseph uariã pr̃:cũ frẽm nr̃m minime inuenerimus. Agno-
sce igit͛ & ipse si filii tui ẽ. Omnibus q̃bus uisum ẽ hãc esse ioseph
Cũ uidisset aũt iacob tunicam ioseph:amaro cum gemitu & eiu
latu exclamauit dicẽs. Tunica Ioseph filii mei ẽ. Fera pessima de
uorauit filiũ meum. Amaroq; aĩo inter luctus ĩtolerabilesq; gemi
tus dicebat. Cur ego ꝓ te fili magis deuoratus nõ sum? Vtq̃d mi-
hi nõ cõtinuo occurrit belua:ut satiata carnibus meis:te fili dul-
cissime reliq̃sset illesum? Quare me magis nõ discerpsit & dilani
auit:cibusq; illi factus ñ sum miser? Væ mihi:uæ mihi:disrũpunt͛
uiscera mea ꝓpter ioseph. Deficite plorantes oculi mei & caligi-
nẽ odducite semp. Ecce eñi tunica tua in aliũ me ĩpellit gemitũ:

filii:ẽ enĩ integra. Itaq̃ nõ te fera puto deuorauit dulcis filii:sed humanis ꝑfecto manibus & exutus & occisus es. Nã si ut fratres tui aiũt cõsumptus a bestia fuisses:tunica utiq̃ tua ꝑ partes discis sa eẽt. Neq̃ enĩ fera prius exuere sustinuisset:ac tũc demũ exsatia ri carnibus tuis fili. Rursum si prius exuisset ac demũ deuorasset tunica tua sanguine infecta nõ esset. Non scissuræ unguiũ ĩ tuni ca:non dentiũ sunt ulla uestigia. Vnde igitur sanguis. Si aũt fera quæ comedit Ioseph ita sola fuit:quo pacto hæc oĩa ꝑpetrare po tuit. Hic igit̃ mihi deserto ac destituto:luctus hic gemitus est. Io seph lugeo:& tunicã defleo. Duo hi luctus:duo gemitus acerbis simiq̃ ploratus:ioseph atq̃ tunicæ. Quomõ enim ille exutus est. Moriar ecce Ioseph fili mi:mea lux:meũq̃ firmamẽtum: & tũica tua mecũ descẽdet in ĩfernũ. Nolo enĩ iã solis radios absq̃ te cer nere fili mi Ioseph. Deficiat aĩa mea cum aĩa tua Ioseph lux mea Porro ismaelitæ sumẽtes Ioseph:magno studio illum in ægyptũ deduxerũt:existimãtes ob eximiã adulescẽtis formam: pecunias plurimas a quouis ex principibus sibi cõferẽdas. Ipsis autẽ ꝑ me dĩũ ciuitatis prætereũtibus:ecce pẽtefres illis cõtinuo occurrit:in tuitusq̃ Ioseph pcõtatus ẽ dicẽs. Dicite negociatores:unde ẽ hic adulescẽs. Nõ enĩ uobis similis ẽ. Omẽs nãq̃ uos ismaelitæ estis: hic aũt formæ honestate præcellit. Qui rñderunt. Nobilissimus oĩo plenusq̃ prudẽtiæ est. Dato igit̃ precio quantũ illi postulaue rant:sũmo affectu emit ab eis Ioseph:& cũ ĩtroduxisset domũ sci scitabat̃ quænã fuisset eius educatio. At uero ille a scõ semĩe iu sti Abrahã:& Isaac:& Iacob nihil degenerãs:proficiebat uirtute: magnaq̃ cõstantia in domo domini sui:ac de die in diem pudi citiæ uirtutẽ aspectu ac uerbo magis magisq̃ tuebat̃. Habẽs añ oculos iugiter deũ sanctũ:cuncta superne inspectantẽ: deũ patrũ suorum:qui illum ex lacu & morte:atq̃ ex fratrũ eripuerat scele re. Verũ ipsius cor iugiter cõtristabatur ac merebat:ꝑ sancto pr̃e suo Iacob. Aĩaduertẽs aũt dominus ipsius cõstãtiam iuuenis atq̃ grauitatem:summãq̃ disciplinã & gratitudinẽ: omnia quæ pos sidebat:manibus Ioseph pulcherrimo tradidit tanq̃ carissimo fi lio Prorsusq̃ ignorabat quid faceret Ioseph: ne minimũ quidem nisi panẽ solũmodo quo uescebat̃ in hora mẽsæ suæ. Nouerat.n. Ioseph esse fidelissimũ:exptusq̃ erat rem suã: oẽmq̃ substãtiam sub manibus illius in dies augeri. Porro domĩa ipsius cũ uidisset Ioseph singulari pulchritudine præditũ:uulnerata ẽ acri amoris iaculo uesaniaq̃ diabolica:uehemẽtiq̃ cupidine dormire cũ illo cupiebat:honestissimũq̃ adulescẽtẽ:ac pudicitiæ fontẽ: ĩ foueã

turpitudis ardebat ĩpellere:ĩnumeras artes:uariosq; ornatus ex-
cogitãs:nullisq; oĩo sumptibus parcens.Nã horis singulis muta-
bat ãmictũ:facieq; stibio ac fucis uariis pingẽs:crinibusq; aurum
inserẽs:ĩpudicisq; nutibus lasciuiæ subridẽs:castissimos tẽptabat
iuuenis oculos. Putabat nimiꝵ infelix hisce illecebris sci animũ
facile illaqueare posse, At uero Ioseph timore dei undiq; septus
ne simplici qdẽ aspectu ĩ illã intuebat᷑.Postq̃ uero illa aiaduertit:
artes suas & ornatus insignes nihil iusto ꝓualere maiore flagra-
bat cupiditatis ardore:ac sollicitudine anxia quid ageret ignora
bat.Cogitabat procacibus uerbis illũ ad ignominiæ opus horta-
ri:obseruans tẽpus quo illi uelut aspis insaniens:ĩpudicitiæ uirus
ĩfunderet:impudẽtiq; facie dicebat ad ioseph. Dormi mecũ:nihil
omnino formidãs.Audacter mecũ congredere: ut & ego spẽ tua
affatim fruar & tu uicissim mea satieris pl'chritudie.Cubilia mul
ta nobis ad hoc opitulant᷑.Habes tu liberã totus domus potesta
tẽ.Nullus oĩno ingredi præsumit ad nos:neq; nostꝵ imped re se
cretũ.Itaq; accede ad me:meũq; imple desideriũ. Valde enĩ uror
cõcupiscentia tui.Ad hæc lapis ille adamãtinus & aĩo & corpo
re ĩuiolabilis ꝑstitit:atq; in tanta procella ĩmobilis mãsit. Cæterũ
timore dei cũcta repellẽs ignea libidinis iacula: decora cõgruaq;
sibi honestate:abs se illam diuinis uerbis arcebat:ita illi dicẽs. O
mulier istud qdem scelus implere minime cõuenit tecũ:quæ do-
mina mea es. Deũ enĩ quidẽ timeo.Ecce enĩ dominus meus oĩa
tradidit mihi:quæ sibi & domi & foris sunt: neq; ẽ aliquid quod
sub manu mea nõ sit.Quã igit᷑ iniquũ esset tantã uim dilectiõis
talis domini ꝑdere:qui me ita dilexit? Quomodo possum corã
deo qui scrutat᷑ corda & renes:huiusmodi facinus exequi? Hæc
scã uerba dicebat Ioseph horis singulis ad dominã suã corripiẽs
admonẽs ĩcrepas culpãs. Veꝵ nihil dnũ mulieris auris admitte
bat:maioreq; turpitudinis flagrabat ardore:& insita magis ureba
tur obscenitate libidinis:obseruabatq; ꝑ momẽta tẽpus reperire
idoneũ:quo castissimũ iuuenẽ ipudice uiolare posset.Vidẽs ãt io
seph mulierẽ adeo ĩpudẽter atq; inaniter ceu ferã sup se irruere:
ut aĩum suũ corpusq; corrũpet:leuauit oculos suos ad deũ patꝵ
suoꝵ:assidueq; orabat altissimũ dicẽs ita. Deus Abrahã:Isaac:&
iacob:deus magne atq; terribilis:erue me ex hac fera pessima.Ec
ce.n.ipe aspicis dñe mulieris insaniã: q̃uo me ĩ occulto occidere
ꝑ flagitium cupit:ut una secum moriar ĩ pctis: & ꝓrsus separer a
iacob pr̃e meo.Liberasti me dñe de morte:& ab iiustis fribus me
is.Libera me nunc quoq; ab insaniẽte fera ista:ne opibus nequã

alienus efficiar a p̄ribus meis:q̄ uehementer ac pie dilexerunt te dn̄e. Atq3 ex alto corde trahēs lōga suspiria:iacob iterū appellabat cum lachrymis dicēs. Ora pater ipse ꝑ filio tuo ioseph q̄m uehemēs aduersum me cōcitat bellum:quod me a deo seperare possit. Istud mulieris bellū longe atrocius est:q̄ quod mihi fratres mei iferre uoluerūt. Illud necabat corpus:hoc sepat a deo aīam. Scio eq̄dē dulcissime mi p̄r:q̄m orōnes tuæ ꝑ me ad deū scūm ascēderunt:atq3 ideo ex lacu mortis ereptus sum. Et nūc rursus exora altissimū:ut me ab hac eruat fera:q̄ filiū tuum ꝑdere nitit. Cui neq3 i oculis uerecūdia:neq3 i corde timor dei ē. Ne sicuti finibus tuis destitutus corpaliter sum:ita & ab aīo alienus efficiar. Profectus sum ad f̄rēs meos:factiq3 sunt ut beluæ:& ut grauissimi lupi: abs te auulsērt p̄r scē:& i egyptum deductus sum i manibus alienorū & ecce rursus fera alia occurrit mihi. Frēs q̄dē i deserto iterimere me uoluerūt:hæc āt i cubiculo me discerpe inq̄rit. Ora p̄r dulcissime ꝑ me filio tuo:ne corā deo & p̄ribus meis moriar. Cū āt uerbis dn̄æ suæ parere noluisset:q̄ illum singl'is horis urgebat:ac ueluti aspis imitis illi oī pudore abiecto iminebat:obseruauit tēpus quo illum i thalamo solū iueiret:sicq3 p̄ctm̄ cōsumaret. Vbi uero illū i lectulo suo ut cupiebat depħēdit: accn̄s ipudēter ip̄m ad se cōabat attrahere:neq̄tiāq3 ꝑpetrare. Ille āt admiratus m̄l'ieris ipudētiā singl'arē:cōtinuo extra domū cursu exiliit: ac sicuti aq̄la cū aucupes uiderit:alis cæli celsitudinē p̄etrat:ita & ioseph ex his retibus fugit:ne ul' dcō ul' fcō ul' nus excipet:iq3 illius māibus palliū liquēs:diaboli laq̄os fugit. Vidēs āt m̄l'ier illū ita effugisse: magno i mœrore erat:iāq3 plectere iustū cogitabat:accusare illū turpitudis apd' uirū suū uolēs:ut eo cōpto uir eius zelotypio furore succēsus:iterimeret ioseph. Illud sil' secū reputās. Multo mihi melius ē:ut ioseph moriat:ut ul' sic reqe fruar. Nō.n. fero tm̄ p̄l'chritudis i domo mea ꝑmomēta cōspicere:cū frui ip̄a uel clā: aut palā:eximia iuuenis specie nequeā. Vocatis itaq3 seruis & ācillis suis ait eis. Scitis q̄d admiserit i me puer hebreus:quē cōstituit uir meus sup domū suā? Voluit mecū ipudēter cōgredi. Non sufficit illi ꝑtās oīs domus meæ:nisi me quoq3 separe a uiro meo conaret. Sūptaq3 ioseph tunicā oñdit uiro:ꝑbro illi dicēs.: Adduxisti ecce puerū istū hebreū:ut cōtumeliā iferret:illuderetq3 mihi uxori tuæ Scis tu dn̄e meus ꝙ pudica sim:atq3 iō ānūciaui tibi. Audistis huiusce calūniis uir eius:uxoris uerbis ꝑtinus credidit:ita eē afferētis:iratusq3 iussit cōtinuo uiciri ioseph:& in domū carceris mitti: maxias itētans minas:uerborū illius ac bn̄dictionū:q̄ illi tū domi

tũ foris ꝓpter ioseph obuenerãt:pẽitus imemor:neq; crimẽ obie-
ctũ diligẽter iqrẽs:sed stati aduersus eũ iiustã ꝓtulit sniam:dicẽs.
Ioseph i carcerẽ conici iubeo:nllaq; ꝓrsus rege frui. Deus ãt abra
ham:Isaac:& Iacob:q scrutat' oium corda:cũ ipso erat:dæditq; il
li misericordiã i ocl'is ꝑncipis carceris:pmisitq; illũ ita i carcere li-
beꝝ a uiculis uiuere. Neq;.n.unq̃ discedit bẽignissimus deus nr̃
ab his q metuũt illũ corde pfecto. Post hæc peccauerũt pharaoni
picernaꝝ ꝑnceps:magr̃q; pistoꝝ:iussitq; rex utrũq; i carcerẽ tru-
di. Porro ioseph mĩstrabat ill'. Cũ ãt illi clausi detinerent':post di-
es aliquot:uiderũt ãbo sõnia:qd eis breui euẽtuꝝ eẽt ꝑsignautia.
Ioseph aũt scũs mĩster cũ eẽt cõsueto igressus ad eos: aniaduertit:
ãbos mœstos ac tristes. Et cũ mœstitiæ cãm pcõtaret':dixerũt. Sõ
nia uidimus:nec ẽ q ea nobis expõat:iõq; i mœrore sumus. Dixit
aũt eis. Istud qdẽ dei ẽ:obscura q̃q; reserare timẽtibus eũ. Dicite
mihi sõnia ur̃a:ut ea uobis p me deus meus apiat. His auditis pi
cernaꝝ & pistoꝝ ꝑnceps:dixerũt sõnia ioseph:q̃ uiderant ambo.
Ioseph aũt paucis uerbis exposuit eis exactissima fide quæq; illis
a rege euẽtura erant:ut postmodũ rei ꝓbauit euẽtus. Naq; pincer
naꝝ ꝑncipẽ honori suo officioq; restituit:pistoꝝ uero magr̃m tra
didit morti. Cũq; picernæ uẽtura ꝑdiceret:orabat eũ dicens. Me-
mẽto mei corã pharaõe:regiq; de me celeriter suggere:ut me hic
educat. Nihil.n.peccaui:neq; mali qppiã feci:qa iniectus i domũ
carceris sũ. O semẽ electũ atq; btissimũ:qd a mortali hoie auxiliũ
quæris? omisso deo hoiem rogas? Certe exptus es auxiliũ dei:qñ
ẽt pudicitiæ tunicã itactã:iuiolatamq; seruasti. Cur oro castitatis
liliũ deficis aio:cũ deus tibi regnũ gl'amq; ꝓuideat? Quo aũt tem
ptationẽ fortius toleras:eo illustrior tibi uictoriæ corona cõtexit'
Vt aũt iuxta qd' ꝑdixerat ioseph ipleret' sõnioꝝ utriusq; solutio:
post triduũ fecit pharao cõuiuium oibus optimatibus suis:recor
datusq; iter epulas:pistoꝝ magr̃i:& pincernaꝝ principis:alterum
qdem i priorẽ restituit gradũ:alteꝝ uero tradidit morti. Cum aũt
oblitus esset picerna interpretis sui:per dei prouidẽtiam post du
os annos uidit pharao sõnia magna:quæ sapiẽtũ oium ægyptio-
rum:oiumq; magorum artem omnem intelligentiaq; trauscẽde-
rent. Experrectus autem pharao:sapientes omnes accersiri iussit
Quibus cum somnium annũciasset:nemo uim somnii explica-
re ualuit. Rege itaq; mœrente:atq; confecto: nunciauit ei pincer
natum princeps:omnia de ioseph. Eis auditis pharao gauisus ẽ
gaudio magno:iussitq; cõtinuo illũ ad se adduci. Et cũ ꝓcessisset
ex carcere:dixit illi pharao corã optimatibus suis. Audiui de te q;

uir ſapiens ac prudentiſſimus ſis:& ꝙ ſomnia obſcura cõicere no
ueris. Reſpõdit aũt ioſeph pharaoni. Indultoris ſapientiæ dei eſt
exponere ſomnia. Dixit aũt pharao ſomnia ſua coram ioſeph &
oibus magnatibus ſuis:audiuitq; continuo ſomniorꝫ expoſitio-
nẽ ex ore ioſeph:ueluti ex ore dei. Stupefactus pharao ad tantam
adoleſcẽtis ſapiẽtiam:excellẽſq; cõſilium:ſiqdẽ illi cõſuluerat uirꝫ
unũ cõſtituere ſapientẽ atq; intelligentẽ:ut ægypti frumenta col-
ligeret:futurã quippe famẽ igentẽ:ut hẽrent fruges plurimas i tp̃s
p̃ſſuræ ſeruatas. Ait ad illũ. Teip̃m cõſtituã hodie ſup oẽm ægyp-
tũ:ꝙ tale cõſilium repiſti:atq; ad tui oris iperiũ:& ægyptus & ois
domus mea diſponet̃. Tunc ĩpoſuit illum ĩ currꝫ ſuum:oẽſq; ma
gnates partim antecedebãt currũ:partim circũdabant eũ:una p-
gẽtes:maxime cũ ex ore pharaonis accepiſſent:ſecundũ eſſe illũ
ægypti regẽ. Vidẽs ãt pẽtefres ꝙ ioſeph prius i carcerẽ miſerat mi
randũ ſpectaculũ:ꝗ ſediſſet ioſeph ĩ pharaonis curru:timuit ual
de:ſenſimq; ſe ex medio prĩcipũ ſubducẽs:curſu i domũ ſuam cũ
metu maximo ſe recepit:apienſq; os ſuũ ait uxori. Vidiſti o muli
er ſignum mirabile & iſperatũ:ex quo timor nobis magnus incũ
bit? Ioſeph.n.ille ꝙ quõdã nr̃ fuerat ſeruus:dñs nr̃ effectus ẽ:totiuſ
q; ægypti. Et ecce cũ gloria pharaonis iuehit̃ curru:& tãq̃ rex ho
norat̃ ab oibus. Ego ãt cũ illius ferre neq̃rem aſpectus:ſenſim me
ſubripui:clamq; diſceſſi. His cõptis uxor:uirꝫ metu releuabat:
ita dicẽs. Notũ tibi ſit hodie petm̃ meũ:qđ ogo admiſi. Ego ſum
q̃ pulcherrimũ ioſeph:pudiciſſimũq; illũ adamaui. Cũq; p ſingu
la momẽta blanditiis plurimis & ornatibus uariis caſtiſſimo iſi-
diarer adoleſcenti:ut illo frhi poſſem:eiuſq; eximia pulchritudie
ſatiari:neq; oĩno efficere id q̃rẽ:ut uel uerbo pudicitiã proderet:
ui illum tenere cõtendi:ut me uel modicæ toleraret. Verꝫ ille di-
miſſo pallio i manibus meis aufugit. Ego.n.erã q̃ uim illi inferre
uoluerã:qñ tibi pallium eius oſtendi. Ego itaq; illi auctor ſum bo
norꝫ:q̃ ſibi in regnum præſtiti: & maximã gloriã. Niſi enim ego
ita amaſſem ioſeph:in carcerem cõiectus nõ fuiſſet:imo uero &
gr̃as mihi hr̃e debet:q̃ fui gloriæ ipſius cã. Iuſtus ac pius & ſcũs ẽ
ioſeph:ꝙ ẽt calũniã paſſuſ nemini ꝓdidit. exurge itaq; ac pge gau
dẽs:& eũ una cum magnatibus aliis adora ſecurus. Surgẽs ãt pẽte
fres ſtudioſe cucurrit:& ioſeph ſcm̃ reuerenter adorauit. Inter
hæc ipletis iam annis illius uberratis maximæ:iualuit fames i to
ta terra chanaã:mœſtuſq; erat iacob cũ filiis ſuis. Audiẽs ãt ꝗ ali
mẽta uẽderent̃ i ægypto ad oẽm copiã:dixit liberis ſuis. Audiui
ꝗ i ægypto frumenti plurimũ ſit. Pergite igit̃ illuc & emite nobis

escas ne oēs fame moriamur. Acceptis mādatis p̄ris filii Iacob: de scēderūt oēs emere sibi cibos. Cūq̧ i ægyptū p̄uenissent: accesse-rūt ad ioseph cū reliq̄s: ut triticū emerēt. Nō āt agnoscebant illum q̧ esset frater suus. Vt āt uidit ioseph frēs suos p̄tinus agnouit oēs & ait fremēs. Hi. x. uiri exploratores pessimi sunt: a q̧ iō ingressi ægyptū sunt. Cōprahendite illos igit̃ & in uicla cōiicite. Ingressi eni sunt ad explorandā terram. Hoc illi aspiciētes cōtremuerunt & cū metu igenti rñderūt ei dicentes. Absit hoc a nobis dñe. Oēs frēs unanimes sumus: filiiq̧ dilecti p̄ris unius uiri iusti. Fuimus a liquando duodeci numero. Ex his unus pulcherrimus & aman-tissimus p̄ri a bestia mala p̄eptus ē lugetq̧ illū p̄r usq̧ i hanc diē. Frat̃ aūt alius cū p̄re nr̃o ē in terra chanaan: relictus in solatiū pa tris. Rñdit illis rursus ioseph cū iracūdia dicēs. Quoniā q̄dē ego deū scm̄ timeo & colo: istud uobis idulgeo. Sumite igit̃ escas & cō tinuo ad p̄rem ur̃m p̄gite: si uera dicitis: frēmq̧ ur̃m mininū quē ille amat adducite ad me huc: ac sic demum credam uobis. Su-mētes aūt triticū ad p̄rem suum cū mœrore p̄fecti sunt i terram chanaam: nunciauerūtq̧ ei suspicionē pessimam & iracūdiam ui ri. Vehementer aūt hac illoꝝ relatione tristatus ē p̄r: aitq̧ cum ge mitu. Quid hoc fecistis? Vt q̄d dño ægypti aliū uos h̄re frēm dixi stis? Qui rñdentes dixerunt ei. Ipse iterrogauit nos: cognationēq̧ nr̃am scire diligētissime uoluisse. Dicit eis Iacob. Moriar magisq̧ beniami ex sinu tollatis meo. Cū uero fames urgeret: dixit eis ia-cob. Si ego filiis ex rachel orbatus sum: meisq̧ carissimis liberis p̄ uatus ut dicitis. surgite: tollētesq̧ munera i manibus ur̃is p̄gite sic̃ Fecerūt āt sicut p̄cepat eis iacob. Cūq̧ uenissent i ægyptū: oēs cū ti more magno adorauerūt corā ioseph. Qui postq̄ uidit frēm suum bēiami cū metu ac formidīe adstantē: cōmota sūt uiscera eius: cu-piebatq̧ illū cōplecti atq̧ osculari: iterrogabatq̧ eū summo cum affectu dicēs. Viuit p̄r. Qui ait. uiuit seruus tuus p̄r nr̄. Dicit ei rur sum. Nū h̄et adhuc ioseph i corde. Et ille. Vehemēter iq̄t illū h̄et fixū i aīo: cōsumit q̧ ipsius desiderio. Cū uero illū amplecti non posset neq̧ ultra iterrogare: igressus i cubiculū suum: copiosas p̄-fudit lachrymas. Qua. n. hora uidit frēm suum: cōtinuo recorda tus ē p̄ris sui iacob. Dicebatq̧ cū lachrymis. Bti q̄ uidere merent̃ diuinā sanctæ tuæ senectutis effigiē: dulcissime p̄r. Neq̧ eni totū regnū meū: oisq̧ gl̄ia cōferri p̄ōt canis tuis: o nimiū dilectæ deo. Optaui addiscere ex ore bēiami: an me gestares i corde: sicut & ego te. Icc irco frēs meos arte coegi secū adducere beniami frēm meū. Nō. n. ill̃ credidi dicētibus mihi de te: q̧ h̄rent p̄rem: & min

mũ frẽm:putabãtq illos iuidia cõcitatos ẽt filium tuũ miorẽ bẽia
mi occidisse:atq i maiorẽ luctũaium tuũ iiecisse : quẽadmõm &
me ꝑposito malæ uoluntatis occiderit. Oderãt qppe nos duos : q
utini eẽmus:ego atq bẽiami. Scio pr̃ qa nr̃i gr̃a uehement angeris & solicitudie cum laris:& nunc maxie cruciat senectus tua pp
frẽm meum bẽiami. Et ipe.n.magno cruciatu afficior dum cõsidero neminẽ nr̃m tuæ senectuti i pñtiarũ assistere. Nõ sufficiebat
tibi luctus meus:adiectus ẽ tibi pr̃ & hic. Ego gẽituum tuorũ atq
singultuum sum auctor. Dure nimis ac crudel r feci:bẽiamin ad
me uẽire ꝑcipiẽs:dum addiscere cupio an uere uiueret pr̃ meus.
Quis mihi dabit tuã scãm rursus effigiẽ cernere:& isatiab. l r itẽdere i angelicã faciẽ tuã. Deide cum amarissime i cubiculo fleuisset
lota iterũ facie ꝑdiit hilaris:iubetq itroduci oẽs i domum suã : ut
cum illo cõuiuium inirẽt. Audite frẽs quõ illos undiq i formidinẽ ipellit ioseph. Iubet illos accũbere:singl os noiati uocãs:& p ordinẽ sicut fuerãt gẽiti statuẽs:utebat q p unumquẽq quodã qsi
diatiõis mõ. ꝑpositus erat illi scyphus argẽteus:quẽ tenẽs ille ma
nu:atq i leuã trãsferẽs:pl sabat eũ dextre digito mãus. Cũq pl sa
ret scyphus:magnũ sonitũ edebat i aures oim assistẽtiũ. Sel igit
pl sans ait. Horũ oim ꝑmus rubẽ ẽ. Prius ipe i honore discumbat
Pl sauit scdo:& scdi nomẽ edixit. Simeõ iqẽs scds natu ẽ:ipe quoq scdo discumbat. loco. Tertio de hic tinitũ digito expromẽs. Leui ait discũbat & tertio honoret loco. Atq ita singl os accũbere fecit:noie illos p ordinẽ uocãs. Quãobrẽ illos i stuporẽ cõuertit:ma
iorig formidine ipleuit:adeo ut putarẽt ipm oia scire. dicerentq
ad inuicẽ. Putas ne aghouit ex calice:nos sibi antea eẽ mẽtitos:
cũ diceremus ioseph a fera pessima deuoratũ cẽ:magnaq cogitationũ tẽpestate fluctuabant. Vt ãt hac eos suspitiõe leuaret:ex mẽ
sa sua ptes eis tradit:ãpliorẽq ptẽ fri suo beniami:ita ut maiorem
decuplo q cæteris miserit. Cur itaq hoc ioseph fribus fecit: ut ex
scypho noia diceret singulorũ:ut.s.illorũ crimẽ augeret. Tunc iubet dispẽsatori suo:ut frumẽti copiã fribus absq ꝑcio daret:atq i
sacco beniami clam deponeret scyphũ:eosq gaudẽtes continuo
ab se dimitteret. Haud lõge a ciuitate discesserãt hylares: cũ illos
ille cursu isecutus obiurgare cœpit atq isectari:grauesq itentare
minas:fures eos appellans:& collati sibi honoris idignos. Rñdentes ãt dispẽsatori ioseph frẽs dixerũt. Aurũ ẽt qd iuenimus:i marsupiis nr̃is:retulimus dño nr̃o. Nunc scyphũ dñi tui:qua rõne furati cẽmus. Absit hoc a seruis tuis. Dixit ãt eis. Sacculos ur̃os deponite: scrutãdosq ꝑmittite. Festinato illi saccos deposuere ex iu

mētis:inuētusq; ē scyphus ī sacco beniamī. Quod illi cū uidissent: sciderūt uestimēta sua:cœpūtq; minas multas & ,pbra & iniurias in ferre ei:neq; ipm solū:ueꝝ & rachel sil' & ioseph cū pr̄e isimulabāt dicētes. Vos scādalū fuistis pr̄i nr̄o:tu & ioseph filii rachel. Ioseph eni regnare sup nos uoluit:& merito a fera comestus est. Tu aūt rursus frater eius:i ignominia & ,pbro nos eē fecisti. Nonne uos estis filii rachel:quæ pr̄is sui idola furata:se ea furatā esse negauit? Extollēs aūt uocē suā beniami cū gemitu & lachrymis:satisfacere singulis cœpit ac dicere. Ecce deus ipse patꝝ nr̄oꝝ scit q assumpsit rachel:quēadmōm ipse uoluit:q pulcherrimi ioseph mortem minime ignorat:ipmq; mō cōsolat' inu sibi l'r: q uidet nr̄a oīa: q scrutat' corda & renes:ipse iquā scit qa nō hunc scyphū ut dicitis furatus sum:neq; tale al qd cogitaui:ita uideam pr̄is iacob scām uenerandāq; canitiē:ut cū scā illius oscaler genua:ut' scyphū istū furatus nō sum. Heu heu rachel qd cōtigit filiis tuis? Ioseph pulcher a fera ut aiunt occisus. ecce ego iteꝝ mater fur repente dum nescio factus sum:& nescio quo pacto i terra alieaa seruus detineor. Ioseph in heremo cum discerperet' a bestia:clamauit ut inueniret q se liberaret:& non inuenit. En ego rursus o dulcis mat': fr̄ibus meis satisfacio:nec ē q audiat me:credatq; mibi fili tuo. Sumpto itaq; beniami:regressi sunt in ciuitatem ad ioseph: nihil habentes q respondere possent. Respondens autem ioseph irato similis ait eis. Heccine ē beneficioꝝ meoꝝ retributio. Iccirco honoraui uos:ut mihi scyphum meum ī quo uaticinor auferretis. Nonne dixi uobis:non estis pacifici sed exploratores. Propter timorem dei hoc agam uobiscum:eū q furatus ē calicem meum seruum meum esse iubeo. Accedens autem unus ex eis iudas nomine:posito genu orabat eum dicens. Ne quæso irascaris dn̄e si loquar. Interrogasti nos seruos tuos dicens. Habetis patrem: aut fr̄em:diximusq; tibi dn̄o nostro. Est nobis pater seruus tuus: q duos filios habuit:quos super oēs nos diligit. Alteꝝ ex his fera pessima discerpsit in mōtibus:lugetq; illum horis singulis pater: & in dolore ac gemitu nunc usq; persistit:atq; adeo ut terra fermæ dixerim ad uoces eius lugere uideat'. Alterum secum detinet domi in solatium prioris filii. Nunc autem sicut iussisti adduximus fratrē hunc nr̄m:& iuēti sumus serui tui grauissimi sceleris rei. Oro āt ut ipe seruus tuus sim ,p pucro isto:mō puer cum fr̄ibus reuertat' ad patrem. Ipm enim ego suscepi a patre meo:& sine ipso ad pr̄em redire nō possum:ne uideā pr̄is mei amarissimā mortē. Cū audisset Ioseph uerba iude uideretq; eos oēs uultibus ī humū de

missis assistere: aspiceret itē beniamī: scissa tūica cū gemitu ꝓcidē
tē adstātiū genibus: ut ipsi ioseph exorarent: & ad patrē cū fratribus
eū redire ꝑmitteret: nimis oio turbatus est: cōmotusq́ȝ uisceribus
adstātes oēs protinus abire iussit. Quibus abeūtibus: leuauit uo-
cē sua Ioseph cū fletu dicēs eis. Ego sū Ioseph frater uṙ. Nō sum
comestus a fera: ut mō dixistis. Ego sū q a uobis ī lacū ꝓiectus sū
nudus. ego sū quē ismaelitis uēdidistis: q cū oium urm gēibus ue
stigiisq́ȝ ꝓuoluerer: nēo fuit ex uobis q tūc ī illa ꝑssura misereret
mei: sed ut feræ beluæ ī me iuasistis. Verūtn̄ frēs mei nemo uestꝝ
timore turbet: magis āt gaudete mecū & exltate. Et quēadmodū
dixistis pr̄i nr̄o ꝑus ꝙ ego ī mōtibus a fera īterfectus eēm: ita rur-
sus læti renūciate Iacob dicētes: Ioseph filius tuus uiuit: & ecce se
det ī curru regni: sceptꝝ regis egypti manu tenēs. Cū uero uocē
Ioseph audisset frēs eius: præ pauore ac formidie facti sunt uelut
mortui. Accedēs āt Ioseph uerus scē ꝓpaginis palmes: osculabat
unūquēq́ȝ eoꝝ magno affectu: nihil ꝑoris iniuriæ memor: ut sibi
cōgruū erat: eosq́ȝ & dōis & honoribus lætiores fecit: magnoq́ȝ cū
gaudio remisit oēs ad patrē dicēs. Nolite ī uia cōtēdere oīno: sed
magis festinato ꝓpate ad patrē nr̄m: & dicite illi. Hæc dicit filius
tuus Ioseph: fecit me deus regē totius ægypti. Accede cū gaudio
pr̄: & aspice filiū tuū. Veni pr̄ ī lætitia cordis: ut uideā scē senectu-
tis tuæ angelicā faciē. Abeūtes uero cū festinatiōe: renūciauerunt
Iacob uerba Ioseph. Audito Ioseph noīe: suspirauit Iacob lachry-
masq́ȝ ꝓfundēs ait eis. Quare conturbatis spūm meū: ut rursus re
colā effigiē Ioseph pl̄cherrimi & optimi filii mei: dolorisq́ȝ flāmā
iā sensi extīctā: denuo uultis accēdere? Accedēs āt bēiamī: deoscu
latus ē illius genua & mētū dicēs. Vera sūt q̄ audisti pr̄ optīe & ho
nestissime. Oñderūtq́ȝ illi oīa q̄ miserat Ioseph. Tūc autē credidit
uerbis beniamī: surgēsq́ȝ cū oī domo festinus & gaudēs prexit in
ægyptū ad Ioseph filiū suū. Vt āt audiuit ioseph: aduēisse iacob
prēm suū: ꝓcessit urbe cū optiatibus pharaōis: magnoq́ȝ obsequē
tiū stipatus cuneo occurrit illi. Cū uidisset āt iacob ioseph filiū su
um: cecidit sup collū eius: magno cū gemitu & affectu dicens Iā
nūc lætus moriar ex quo uidi faciē tuā dulcissime fili. Adhuc enī
tu ueraciter uiuis: āboq́ȝ fleuerūt pariter & gl̄ificauerūt deum. Et
nos igit̄ ꝓ his oibus referamus gloriā prī: & filio: & spūi scō: nūc &
semper: & in sæcula sæculoꝝ. Amen. Deo gratias.

Impressum Brixie per presbyteꝝ Baptistā Fargengo Anno dn̄i
M.cccc.lxxxx. Die. xv. Mensis Nouember.

Tabula super sermónes Ephrem diaconi: secundum traductionem Venerabilis patris Ambrosii Camaldulensis.

Deo gratias.

-129-